

Pars Rine & Rine Univers L.L.C

Leading suppliers of Petroleum products

A well-known member of OPEX
(Iranian Oil ,Gas & Petrochemical products Exporters' Union)

• Swap & Transit

- Possessing special certificate of export from the Headquarters of Struggling against commodity Smuggling

Export Fields:

- Fuel Oil, Base Oil, Bitumen
- Petrochemicals
- Hydrocarbure
- Condensate

Import Fields:

- Refinery & Oil-well equipments

www.parsrine.com

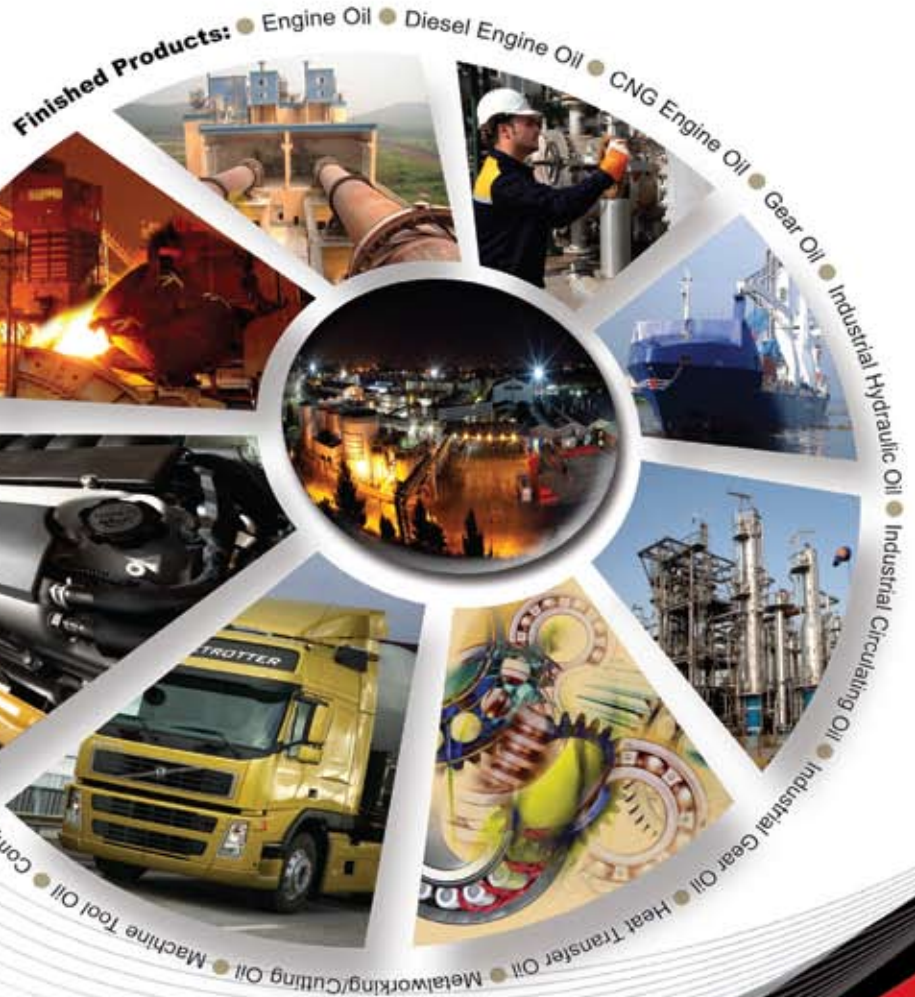

Suite 405, No 184, Anahita Tower
Africa Ave, Tehran 1917643149, Iran
Tel: +98 21 88 20 70 44
Fax: +98 21 88 20 70 13
Email: info@parsrine.com

نفت پارس

تاسیس ۱۳۳۷

تولیدکننده انواع روغن های موتور
صنعتی، دنده، گریس و ضدیخ

www.parsoilco.com

دفتر مرکزی: تهران، بزرگراه مدرس، میردامادشرقی، شماره ۳۴۶
تلفن: ۲۲۲۲۹۵۰۰ نمابر: ۲۲۲۲۹۰۷۹
پالایشگاه: تهران، کیلومتر ۲۲ جاده مخصوص کرج
تلفن: ۴۶۸۱۵۰۰۱ - ۵ نمابر: ۴۶۸۱۵۰۰۰

تجربه ای متفاوت از قدرت

Different Experience of Power

ISO/TS 16949

Registered Firm

IMO

قابل توجه کلیه شرکتهای عضو اتحادیه

صادر کنندگان فرآورده های نفت، گاز و پتروشیمی ایران

صدور کلیه بیمه نامه های

باربری، مسئولیت، خودرو

آتش سوزی، عمر و حوادث

درمان تکمیلی و...

با تخفیف ویژه این نمایندگی
بمدت محدود قابل انجام میباشد

صدر شیمی گستران یزد

فخستین و تنها تولید کننده انیدرید مالئیک در ایران

مشخصات فنی انیدرید مالئیک

شکل ظاهری: پرک

خلوص: حداقل ۹۹/۸ درصد

نقطه انجماد: ۵۲/۵ درجه سانتیگراد

رنگ حالت مذاب: کمتر از ۲۰ (واحد APHA)

آهن: کمتر ۵ ppm

خاکستر: کمتر از ۰/۰۰۴ درصد

بسته بندی: کیسه به وزن ۲۵ کیلوگرم

Specification of Maleic Anhydride

Appearance: Flake

Purity > 99.8%

Molten color < 20 APHA

Solidifying point < 53

ASH < %0.004

Iron < 5 ppm

Packing: 25Kg bag (Drum 60Kg is Possible)

دفتر مرکزی: تهران، خیابان دکتر شریعتی، روبرو حسینیه ارشاد، کوچه کامیار، پلاک ۱۴، طبقه ۳

تلفن: ۰۲۱-۳۳۲۹۳۷۲

تلفن: ۰۲۱-۳۳۲۹۳۷۲

کارخانه: یزد، کیلومتر ۲۵ جاده یزد-اردکان، کیلومتر ۲ جاده حاجه آباد

تلفن: ۰۳۵۱-۵۳۱۷۳۱۳

تلفن: ۰۳۵۱-۵۳۱۷۳۱۳ (خط ۱۰)

info@sadrshimi.com

www.sadrshimi.com

ARMITIES PERSIA Co.

شرکت آرمیتیس پرشیا

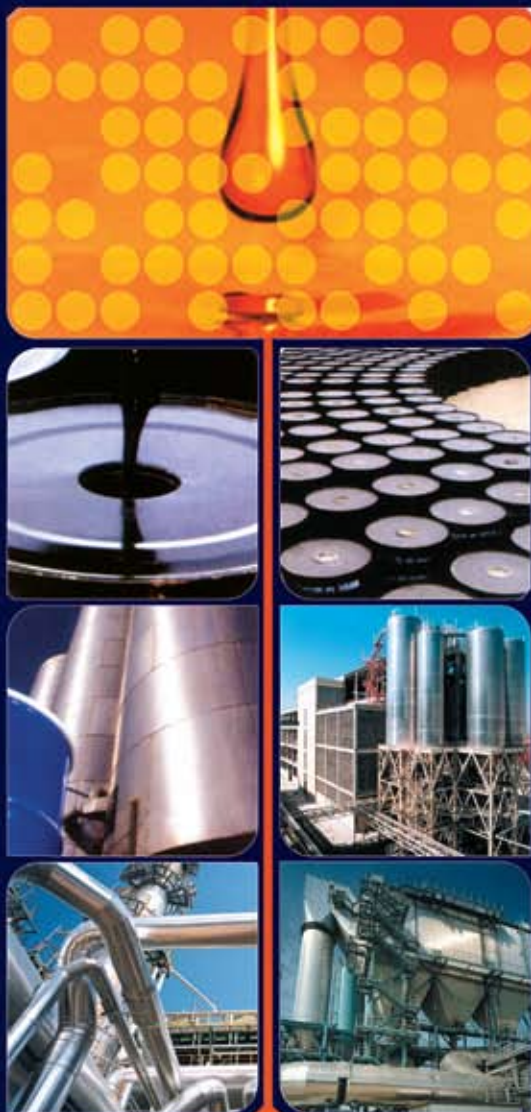
MULTINATIONAL OIL AND PETROCHEMICAL COMPANY

Headquarterd in Tehran - Dubai

Products : Bitumen . Paraffin . Foots oil . Slack Wax

Base oil . Furfural extract and ...

قیر ، روغن پایه ، فور فورال اکسترکت ، پارافین ، فوتس اویل ، اسلک وکس و ..

صادرات فراورده های نفت ، گاز و پتروشیمی

Unit 6, 3rd Floor, No.82, Sayeh st
Vali Asr Ave. Tehran - IRAN
Tel: (+9821) 220 24 540-3
Fax:(+9821) 220 24 539
Email: info@armities.com
www.armities.com

نشانی : تهران ، خیابان ولی عصر ، روبروی پارک ملت
خیابان سایه ، پلاک ۸۲ ، طبقه ۳
تلفن : ۲۲۰۲۴۵۴۰-۳
فکس : ۲۲۰۲۴۵۳۹

Email: info@armities.com
www.armities.com

شرکت لجستیک و حمل و نقل بین المللی و داخلی

- ♦ نزدیک به دو دهه سابقه به پشتوانه و اعتبار ۶۰ ساله شرکت بوتان (بنیانگذار صنعت گاز مایع در کشور)
- ♦ حمل چند وجهی و زنجیره تامین در حمل گاز مایع، مایعات تحت فشار، مواد شیمیایی و پتروشیمی، مواد خطرناک و کالای عمومی
- ♦ دارای ۲ دفتر بازرگانی خارجی، ۱۰ نمایندگی مرزی، ۲۴ دفتر عملیاتی و بیش از ۱۸۰ نمایندگی فورواردری در سراسر دنیا
- ♦ دارای مجوز صدور بارنامه سراسری و سایر اسناد فیاتا (FIATA)
- ♦ عملیات ترخیص و فورواردری

نشانی دفتر مرکزی: تهران/خیابان سهروردی

شمالی / کوی شهید نیکو قدم / پلاک ۴۴

تلفن: +۹۸ ۲۱ - ۸۸۷۳۹۸۹۴

فکس: +۹۸ ۲۱ - ۸۸۵۰۰۸۹۰

www.butanerun.com

sales@butanerun.com

شرکای تجاری گروه

گواهینامه ها و عضویت ها

تجارت آفتاب

محصولات:

- قیر ۵۰-۴۰، ۷۰-۶۰، ۷۰-۵۰، ۱۰۰-۸۰، ۱۲۰-۱۰۰
- قیرهای محلول (MC 30 , MC 250)
- قیرهای امولسیون

بسته بندی :

- فله
- بشکه
- بیتوپلاست (بیتویک)

MTA HOLDING

www.MTAholding.com

bitumen@mtaholding.com

تلفن : ۰۲۱ ۲۶۲۰۳۱۰۰

Nakhle Barani Pardis Co. (NBP Co.)

شرکت نخل بارانی پردیس

Managing Director: Hassan Khosrow Jerdi

Type of Activity:

Export , Import & Swap of Oil Products , Crude Oil & LPG.

مدیر عامل: حسن خسرو جردی

نوع فعالیت:

صادرات، واردات و سوآپ فرآورده های نفتی، نفت خام و گاز مایع (LPG).

نشانی: خیابان ولیعصر ، خیابان دستگردی ، پلاک ۳۸۶، طبقه ۴

Address: No. 386, Fourth floor, Dastgerdi St, Valieasr Ave., Tehran ,Iran Tel: (0098-21) 88644311-5 Fax: (0098-21) 88644310

web site: www.nbpco.com

e-mail: nbp@nbpco.com

میرعباس حسینی نیا، مدیر عامل و رئیس هیات مدیره

مجوزات:

اخذ پروانه بهره برداری از وزارت صنعت، معدن و تجارت در زمینه تولید انواع هیدروکربور، مجوز کار گروه استاندارد سازی کشور و مجوز محیط زیست

عضویتها:

عضویت در اتحادیه صادرکننده گان فرآورده های نفت، گاز و پتروشیمی ایران، عضویت در انجمن مخترعین ایران و عضو اتاق بازرگانی

سوابق:

- مدیرعامل شرکت صنایع پالایش پرسوفام از سال ۱۳۷۳ الی ۱۳۷۵
- مدیریت پروژه انبار نفت پالایشگاه بندرعباس با شرکت ساختمانی جاده از تاریخ ۱۳۷۶ الی ۱۳۷۸
- مدیریت پروژه های تصفیه خانه های آب و فاضلاب شرکت توسعه نیشکر با شرکت ماشین سازی ویژه از سال ۱۳۷۸ الی ۱۳۸۲

ثبت اختراعات:

- تولید گاز سنتز با استفاده از پلاسمای گاز طبیعی بشماره (۷۰۱۵۰)
- تولید برق از نیروی جاذبه زمین بشماره (۷۸۶۹۴)
- انتقال آب در سطح شیب دار بشماره (۷۸۶۸۵)
- فیلتر اکروز ماشین جهت جلوگیری از آلودگی هوا بشماره (۷۸۶۸۰)
- دستگاه موش کش الکترومغناطیسی بشماره (۷۴۷۵۱)
- خشکن بودر رب گوجه فرنگی بشماره (۷۶۷۴۴)
- دستگاه میکس آب با مازوت جهت بهسوزی و جلوگیری از آلودگی هوا

شرکت های همکار:

- شرکت مهندسین مشاور گسترش فرایند شریف (سپدکو)، در زمینه های: تولید مواد کاهش دهنده گاز سولفید هیدروژن موجود در نفت خام، تولید مواد آسفالت زدا در چاه های نفت، تبدیل گازهای حاصله از فلزهای منطقه پارس جنوبی و مناطق نفت خیز به الکتریسته و آب شیرین
- شرکت فناوران نفت و گاز توچال در زمینه صنایع بالا دستی و پایین دستی نفت
- شرکت ژاپنی HIRONA SHOJI، در زمینه انتقال دانش فنی
- شرکت ژاپنی SILKROAD TRADING، در زمینه پروژه های نفتی
- شرکت های ژاپنی JOICA و شرکت JOE، جهت سرمایه گذاری و اجرای پروژه ها
- شرکت ژاپنی ECO ALPHA BIODIESEL، در خصوص بیو دیزل
- شرکت چینی CHINA NATIONAL TECHNICAL IMPORT EXPORT CORPORATION - CNTIC
- شرکت روسی INNOVATIVE TECHNOLOGIES - LLC، در زمینه پوشش لوله ها و مخازن نفتی

WWW.OXINDENA.COM

E-mail : Hosseini.ab @ Gmail. Com

MIRAL

MOTOR OIL

کیفیتی مطمئن برای تمامی فصول

با تاییدیه
استاندار ملی ایران

Qom Motor Oil

محصولی از شرکت روغن موتور قم
آدرس: قم - شهرک صنعتی سلفچگان - نبش خیابان فتح
تلفن: ۰۲۵۲۳۶۷۳۹۰۵ فکس: ۰۲۵۲۳۶۷۳۹۳۳

www.qmoil.com

شرکت کارگزاری بانک پاسارگاد

(سهامی خاص)

✱ عضو گروه مالی بانک پاسارگاد

✱ کارگزاری رتبه الف در بین بورس های کالا و اوراق بهادار از سال ۸۹ تا ۹۱

✱ پذیرش و انجام معاملات فرآورده های نفتی و پتروشیمی در بورس انرژی و کالا

✱ پذیرش سهام شرکت های متقاضی جهت ورود به بورس اوراق بهادار و فرابورس

✱ ارائه دهنده خدمات نوین آنلاین در بازار سرمایه

اندیشه ما، آنچه نیاز شماست

آدرس دفتر مرکزی: میدان آرژانتین، بلوار بهاران، کوچه ۲۳، پلاک ۴

ساختمان کارگزاری بانک پاسارگاد

تلفن: ۸۸۴۸۰۲۵۶-۹ / ۴۲۳۹۲۰۰۰

فکس: ۸۸۴۸۰۲۵۲

Address: Bank Pasargad Build., No.4, 23 St., Baharan Ave., Argentine Sq.,
Tehran – Iran

Tel: +98 21 42 39 20 00 – 88 48 02 56 - 9

Fax: +98 21 88 48 02 52

www.Pasargadbroker.Com

این فصلنامه را می‌توانید در www.opex.ir ببینید

- دولت از توان بخش خصوصی بیشترین بهره را ببرد
- اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی؛ صادرکننده نمونه ملی
- بخش خصوصی یار دولت است نه مانع
- امید بخش خصوصی نفت به دولت تدبیر و امید
- ممنوعیت فروش محصولات پتروشیمی خریداری شده از بورس
- بازهم دبیرکل انتخاب نشد
- اولین دیپلماسی زنگنه در حوزه گاز جواب داد
- دبیرکلی اوپک گازی برای ایران
- ساخت پالایشگاه‌های کوچک باید جدی گرفته شود
- شافعی رئیس جدید پارلمان بخش خصوصی
- دستورالعمل مبارزه با قاچاق و عرضه خارج از شبکه فرآورده‌های نفتی
- رتبه نخست فرآورده‌های نفتی برای عربستان
- پتروشیمی منتظر رفع تحریم‌های داخلی!
- دانش پژوهی در صنعت نفت و فرآورده‌های نفتی
- مبادلات بین المللی نفتی ایران تسهیل می‌شود
- تقطیر و برج تقطیر چیست؟
- تولیدکنندگان گاز در تقابل با مصرف‌کنندگان
- چانه‌زنی برای نرخ خوراک پتروشیمی
- انواع پالایش
- سوآپ ضروری است
- صادرات پتروشیمی ایران به اروپا آزاد شد
- دو مشکل اصلی واحدهای پایین‌دستی
- نفت خام را باید بخش خصوصی بفروشد
- فرصت دولت یازدهم به نفت تکرار تاریخ یا...؟!
- ورود بخش خصوصی برای توسعه پتروشیمی آزاد شد

صاحب امتیاز:

اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی

مدیر مسؤول:

دکتر سیدحمید حسینی

شورای سردبیری:

مجتبی خسروناج، احمد صرامی

نیما اسلامی، مهدی اسپندیاری، وحید ابراهیمی

و محسن طارمیان

دبیر تحریریه: رضا رضی

دبیر اجرایی: محسن جندقی

هیأت تحریریه:

پوریا صادقی، اسدالله خسروی

یلدا یزدان‌فرحی، علی علیمردانی

مدیر هنری:

حمیدرضا یزدان‌فرحی

صفحه‌آرا:

حسین گل‌دوست

دبیر عکس:

امیر نریمانی

عکس‌ها:

مازیار فرزانه

ویرایش عکس:

سعید خیرالله

نمونه خوانی و تصحیح:

حسین رستمی

چاپ: دلکده

خیابان دماوند- روبروی بیمارستان بوعلی

خیابان بخشی فر - پاساژ دماوند پلاک ۴

تلفن: ۷۷۵۴۸۴۷۰

تیراژ: ۵۰۰۰ نسخه

مطالب نشریه لزوماً نظر اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی ایران نبوده و صرفاً دیدگاه نویسنده و منبع مطلب می‌باشد.

آدرس نشریه: خیابان دکتر بهشتی، خیابان مفتاح شمالی، خیابان نقدی، پلاک ۱۰، طبقه اول

مقام معظم رهبری:

بخشهایی وجود دارد که باید کارهای علمی انجام بگیرد. در خصوص مسئله نفت و گاز، علاوه بر بخشهای فنی، حتماً بایستی روی بخشهای حقوقی و اقتصادی - حقوق نفت و گاز، اقتصاد نفت و گاز - کار کنیم، فکر کنیم و در این زمینه مطالعات علمی داشته باشیم. جوانهای ما خواهند توانست در این زمینهها کار کنند و ان شاء الله پیشرفت پیدا خواهند کرد. این ثروت متعلق به ملت ایران است. گاز ثروت است، نفت ثروت است؛ اما از این ثروتها خیلی مهمتر، نیروی انسانی بالاستعداد و علاقه‌مند و دارای توان کار است.

۱۳۹۰/۱/۸

در جمع مردم و کارکنان صنعت نفت عسلویه

همایش سالانه اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی فرصتی برای تدبیر

بخش خصوصی نفت و فرصت تدبیر

شورای سر دبیری

قیمت کمتر به کشور ثالث بفروشیم. تحریم‌ها موجب شده بود خریداران ژاپنی را از دست بدهیم و مجبور بودیم با قیمت کمتر محصولاتمان را به ترکیه بدهیم و ترکیه هم آن را به ژاپن بدهد. به خاطر تحریم‌ها خریداران جرات نمی‌کردند محصولاتمان را بخرند. به خاطر این تحریم‌ها مجبور بودیم اولاً خریداران را راضی کنیم با سود پایین تر و با کشتی‌هایی با پرچم کشور ثالث از ما خرید کنند تا از چرخه و دور خارج نشویم. ما ۹۹ درصد مشتری هایمان را به خاطر همین تحریم‌ها از دست داده بودیم. همین مشکلات بود که بسیاری از فعالان بخش خصوصی را مجبور کرد تا سرمایه‌گذاری خود در این حوزه را به اتمام برسانند و حتی شاهد تعطیلی برخی از واحدهای تولیدی بودیم. حال بخش خصوصی نفت با کوله‌باری از تجربه و ناملایمات گذشته در کنار مسوولان جدید قرار گرفته و انتظار حمایت دارد. اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی قصد دارد در همایش امسال نسبت به سال‌های گذشته متفاوت باشد چرا که انتظار دارد بخش خصوصی نفت و گاز و پتروشیمی در آینده بتواند با کمترین مشکل در دولت جدید به کار ادامه دهد. مشکلات فراوانی جلوی پای بخش خصوصی نفت است و هشتمین همایش سالانه اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی فرصت مغتنمی است تا این مشکلات بازگو شود و گره‌های بخش خصوصی نفت باز شود؛ البته با تدبیر و حمایت دولت از بخش خصوصی که قصد دارد یار و حامی دولتمردان تدبیر و امید باشد.

شورای سیاست‌گذاری

هشتمین همایش سالانه اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی در حالی برگزار می‌شود که در قوه اجرایی کشور شاهد تغییر و تحول عظیمی بودیم. تشکیل دولت یازدهم و تغییرات اساسی در حوزه انرژی می‌تواند نویددهنده روزهای خوب برای بخش خصوصی نفت باشد. دولت تدبیر و امید در آغاز راه توانست با کمک تیم قوی دیپلماسی کشور روند مذاکرات هسته‌ای را به سمتی برود که بسیاری از فعالان اقتصادی انتظار آن را داشتند و همین امر مهم موجب شد بخش خصوصی امیدوارتر به آینده نگاه کند. دولت در ادامه با دیپلماسی نفتی نیز موفق شد پس از لابی‌های بسیار جایگاه مهم دبیرکلی مجمع کشورهای صادرکننده گاز را تصاحب کند تا در این حوزه نیز موفق باشد. هشتمین همایش سالانه اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی با این شرایط انجام خواهد شد و به همین علت است که شعار اصلی آن یعنی «نقش بخش خصوصی و فرصت‌های پیش رو در دولت تدبیر و امید» برای این همایش انتخاب شده است. بخش خصوصی نفت به خصوص صادرکنندگان فرآورده‌های نفتی در چند سال گذشته به علل گوناگون که عمده‌ترین آنها تحریم خارجی و عدم تدبیر در مدیریت‌ها بود نتوانست روی ریل موفقیت بیفتد و حتی در مقاطعی مانعی برای پیشرفت فعالان این بخش به وجود آمد. به عنوان مثال در صادرات فرآورده‌های نفتی مانند محصولات پتروشیمی و قیر مشکلات بسیار زیادی به وجود آمد. مثلاً ما آن خریداران اصلی را به خاطر تحریم‌ها از دست دادیم و مجبور بودیم ایم محصول را با

۱۶

۱۸

۲۰

۲۲

۲۵

۲۶

۲۸

۲۹

۳۱

۳۵

۳۶

۳۸

۴۲

۴۶

۴۷

۴۸

۵۰

۵۴

۵۸

۶۲

۶۶

۶۸

۷۱

۷۴

۷۶

دبیر کل اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی در گفتگو با دنیای انرژی:

دولت از توان بخش خصوصی بیشترین بهره را ببرد

شعار حمایت از بخش خصوصی در دولت جدید موجب شده است تا این بخش توانمند با امید به رفع موانع سد راه پیشرفت، آینده روشنی را برای بهبود فعالیت‌های خود پیش بینی کنند. از سوی دیگر چون بیشتر دست اندرکاران دولت جدید سهم بخش خصوصی در اقتصاد ملی را با توجه به توان و ظرفیتی که دارد در گذشته بسیار ناچیزی دانند بنابراین بهبود فضای کسب و کار کشور را در گرو توسعه فعالیت‌های این بخش دانسته و معتقدند چنانچه مجال فعالیت به این بخش توانا داده شود اقتصاد کشور در مسیر پویایی قرار خواهد گرفت. هشتمین همایش سالانه اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی فرصتی بود تا اعضای اتحادیه بتوانند در مورد نقش بخش خصوصی انرژی و جایگاه اصلی این بخش با دولتی‌ها و مسوولان به گفتگو بنشینند.

علی خسروی

مهدی اسپندیاری دبیر کل اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی در گفتگو با دنیای انرژی درباره این موضوع سخن گفته است.

با توجه به این که هشتمین همایش اتحادیه صادرکنندگان نفت، گاز و پتروشیمی در دولت تدبیر و امید برگزار می‌شود انتظارات بخش خصوصی در این همایش از مسئولان دولتی چیست؟

بی تردید رویکرد همایش اتحادیه صادرکنندگان نفت گاز و پتروشیمی امسال متفاوت با سالهای گذشته خواهد کرد چرا که مسئولان دولتی بارها در جلسات و اظهارنظرهای خود حمایت و همراهی خود را با بخش خصوصی در پیشبرد اهداف اقتصادی اعلام کرده‌اند. در چنین شرایطی بارقه امید در دل فعالان بخش خصوصی افتاده است. امیدی که هم اکنون در جامعه به وجود آمده است. انتظار این صنف از مسوولین این است که کمک کنند تا این همایش از غنای فنی و علمی برای رفع مشکلات و ایجاد راهکارهای مناسب برخوردار شود. در این همایش از مسوولان وزارتخانه‌های صنعت و نفت و همچنین مسوولان گمرک و سازمان‌های مرتبط با حوزه کاری ما دعوت شده تا در فضای مناسب مشکلات صنفی به خوبی مطرح و حل و فصل شود. همان طور که می‌دانید آقای دکتر نهاوندیان رئیس دفتر رئیس‌جمهور که سابقه چندین ساله در راس پارلمان بخش خصوصی دارد به خوبی مشکلات بخش خصوصی را درک می‌کنند و می‌توانند مشکلات این بخش را با مسوولان دولتی در جریان بگذارند تا برای حل موانع موجود چاره‌اندیشی شود و اقدامات لازم سریعتر صورت گرفت.

بخش خصوصی در این همایش چه انتظاری از دولت جدید دارد؟

از دولت انتظار داریم که به بخش خصوصی فرصت دهد تا خود را آماده کرده و با تولید کالاهای مرغوب و مناسب نیاز داخلی را تامین کرده و حتی

خصوصی در کشور توان بالایی داشته و دارد اما محدودیت‌ها و تحریم‌ها باعث شد تا محصولات ما در بازارهای جهانی راه پیدا کند. قطعاً با رفع تحریم‌های به وجود آمده صادرات و فعالیت ما هم بیشتر خواهد شد و می‌توانیم با فروش کالاهای و محصولات کشور سطح تولید را ارتقا دهیم. به عبارت بهتر رفع تحریم‌ها جوش و خروشی در کشور به وجود می‌آورد و در نهایت به نفع تولید و سرمایه ایرانی خواهد شد. تاکنون بر اثر تحریم‌ها و عدم کارهای تخصصی عقب‌ماندگی‌هایی را شاهد بودیم اما با روی کار آمدن دولت جدید امیدواریم مشکلاتی مانند عدم هماهنگی‌ها، بخشنامه‌های خلق‌الساعه و موانع داخلی رفع شود. فعالان بخش خصوصی امیدوار هستند که این کلاف پیچیده باز شود. البته ما انتظار نداریم به سرعت همه کارها پیش برود و قطعاً زمان زیادی برای رسیدن به اهداف لازم داریم اما می‌توان سرعت رسیدن به اهداف را با مقررات‌زدایی و بر داشتن بروکراسی‌های بی‌مورد زیاد کرد تا در نهایت اقتصاد پویاتری را شاهد باشیم.

بازارهای هدف را به وجود آورد. هم اکنون دروازه کشور به روی کالای خارجی باز است و از مبادی قانونی و غیر قانونی کالاهایی با کمترین کیفیت وارد کشور می‌شود. این موضوع نه تنها صادرکنندگان بلکه تولیدکنندگان داخلی را با مشکل مواجه کرده است. تولید ما به علت این واردات بی‌رویه به ورطه نابودی کشیده شده و انگیزه تولیدکننده‌ها را از بین برده است. از دولت انتظار داریم که در این همایش درد و دل‌های بخش خصوصی را درک کند و برای رفع مشکلات قدم بردارد. مثلاً در بحث حمایت از تولید دولت می‌تواند نظارت را بیشتر کند و عوارض گمرکی را برای کالاهای بی کیفیت بیشتر کند.

با توجه به رفع تحریم‌های اخیر که در پی مذاکرات دستگاه دیپلماسی انجام شده آینده بخش خصوصی را چگونه پیش‌بینی می‌کنید؟

با امیدی که تیم دیپلماسی کشورمان در دل همه از جمله فعالان بخش خصوصی به وجود آورده شرکت‌های بزرگ و کوچک نسبت به گذشته با تحرک بیشتری به کار خود ادامه می‌دهند. بخش

با امیدی که تیم دیپلماسی کشورمان در دل همه از جمله فعالان بخش خصوصی به وجود آورده شرکت‌های بزرگ و کوچک نسبت به گذشته با تحرک بیشتری به کار خود ادامه می‌دهند

■ به نظر شما آیا با همین کیفیت و استاندارد بازار جهانی خواهان محصولات ما هستند و می‌توانیم با رقیبان سرسخت خارجی رقابت کنیم؟

ما در بخش تولید فرآورده‌های نفتی به نتایج خیلی خوبی رسیدیم و می‌توانیم با همین استاندارد نیز محصولاتمان را به بازار جهانی عرضه کنیم. البته حتماً و به طور جدی باید کیفیت محصولات خود را به استاندارد جهانی نزدیک کنیم. البته ما هم امکانات و هم نیروی متخصص داریم و رسیدن به این هدف هم دور از دسترس نیست.

■ برخی از کارشناسان معتقدند که با توجه به فرسودگی ماشین‌آلات و سخت‌افزارهای ما رسیدن به استاندارد مطلوب ناممکن است.

من این مساله را قبول ندارم. به عنوان مثال مدتی پیش کارخانه قدیمی را با ماشین‌آلات قدیمی تحویل گرفتیم اما توانستیم با خلاقیت و توانمندی‌های متخصصانمان محصولاتی با کیفیت و به روز شده تولید کنیم. استفاده از نیروی متخصص و کاردان بسیاری از خلاها را پر خواهد کرد.

■ توان تشکیل‌های بخش خصوصی مانند اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی برای تهیه کالاهای با کیفیت و قابل رقابت چقدر است؟

بی شک توان بخش خصوصی در تولید، صادرات و بازاریابی محصولات با هدف ارزآوری فراوان بسیار بالاست و اکنون که دولت برای همراهی بخش خصوصی اعلام آمادگی کرده است، می‌توان بیش از پیش به به کار بردن این توانایی‌ها امیدوار بود. دولت باید از تجربه بازاریابی شرکت‌های بازرگانی و صادراتی که توسط بخش خصوصی اداره می‌شوند استفاده کند. از طرفی بخش خصوصی در بستر خدمت دولت است و با توجه به چراغ سبز دولت برای نقش‌آفرینی بخش خصوصی می‌توانیم به آینده امیدوار باشیم.

■ آیا می‌توانیم به فعالیت دوباره سوآپ و بنکرینگ امیدوار باشیم؟

کمیسیون بنکرینگ و سوآپ یکی از کمیسیون‌های تخصصی اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی است. این کمیسیون ظرفیت‌های بالایی برای احیای سوآپ و بنکرینگ دارد به همین علت ما به شرکت‌های بخش و پالایش پیشنهاد کردیم که بار دیگر بحث بنکرینگ و سوآپ را به طور جدی دنبال کنند و اجازه دهند تا در این حوزه بار دیگر فعال شویم. بنکرینگ و سوآپ به علت عدم مدیریت صحیح و ندانم کاری‌های برخی از مدیران از بین رفته است و سود کلان آن به سوی کشورهای دیگر رفته است. اکنون نمی‌خواهیم عملکرد مسوولان گذشته را زیر سوال ببریم ولی از دولت جدید می‌خواهیم صنعت بنکرینگ و سوآپ زنده شود چراکه موقعیت استراتژیک و ژئوپلیتیک ایران و همچنین توان بازاریابی بخش خصوصی می‌تواند بنکرینگ و سوآپ را زنده کرده و ارز قابل توجهی را نصیب اقتصاد ملی کند.

بی شک توان بخش خصوصی در تولید، صادرات و بازاریابی محصولات با هدف ارزآوری فراوان بسیار بالاست می‌توان بیش از پیش به به کار بردن این توانایی‌ها امیدوار بود

گزارشی از مراسم انتخاب صادرکنندگان ممتاز و نمونه

اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی؛ صادرکننده نمونه ملی سال ۱۳۹۲

اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی ایران در مراسم انتخاب صادرکنندگان ممتاز و نمونه سال ۱۳۹۲ به عنوان تشکل صادرکننده نمونه معرفی شد. اعضای اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی در یک سال اخیر با وجود مشکلات فراوان ناشی از اعمال تحریم‌های نفتی و بانکی غرب علیه ایران و تصمیم‌گیری‌های لحظه‌ای که اکثر آنها به ضرر صادرکنندگان کشورمان بود موفق شدند بخش قابل توجهی از صادرات ایران را به خود اختصاص دهند. به همین علت انتخاب اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی ایران به عنوان صادرکننده نمونه سال ۱۳۹۲ قابل پیش‌بینی بود.

اسامی صادرکنندگان ممتاز

غیر از اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی ایران در مراسم تجلیل از صادرکنندگان از انجمن صادرکنندگان خدمات فنی و مهندسی ایران، اتحادیه تولیدکنندگان و صادرکنندگان مبلمان ایران، انجمن پسته ایران و سندیکای صنعت برق ایران نیز به عنوان اتحادیه و تشکل‌های صادراتی نمونه سال ۱۳۹۲ تجلیل شد. صادرکنندگان ممتاز آن دسته از صادرکنندگانی هستند که پنج سال موفق به دریافت عنوان صادرکننده نمونه ملی شدند. براین اساس شرکت‌های بازرگانی اکبر حاج کاظمیان، گروه صنعتی زرماکارون، شرکت ایرانی تولید اتومبیل (سایپا)، شرکت صادراتی فرآورده‌های خاورمیانه و شرکت کیسون به عنوان صادرکنندگان ممتاز سال ۱۳۹۲ معرفی شدند.

اسامی ۴۵ صادرکننده نمونه ملی در سال ۱۳۹۲ به شرح زیر هستند: آرتانقش تاک، آریا مولیبدن کسری، آنا-آنا- گروه صنعتی نجاتی، ایران ترانسفو، ایران یاسا تایر و رابر، بلور شیشه کاوه، شیمیایی بهداد، پلاستیک کار، پشتیبانی و نوسازی بالگردهای ایران، تراکتورسازی ایران، تروند زعفران قائم، تولیدی لوله و پروفیل جویبار لوله، کارخانجات چینی بهداشتی مروارید، تولید مواد اولیه داروپخش، دانا گام، دنا رهساز، ذوب آهن اصفهان، راک شیمی، رزیتان، زرباف فر، الیاف پلی‌استر ساینه دلچان، سپهر الکتریک، سمیران سلامت، صنایع سیمان سامان غرب، تحقیقاتی و تولیدی سیناژن، شکوه بناب، شمس الهدایی، صنعتی داداش برادر، شیرین دارو، شیما کفش،

صادرات تجهیزات و خدمات صنایع آب و برق ایران، صنایع شیمیایی سینا، فرآوری روده ایرانیان زمین، مجتمع نساجی آسایش کاشان، فروسیلیس ایران، بازرگانی قائم تجارت امین، کارخانجات کاشی عقیق، فرآورده‌های لبنی کاله، کوشش رادیاتور، کیش چیپس، گشت تور، گلنور، گوهر زعفران، ماشین رول و نفت پاسارگاد. همچنین شرکت‌های خدمات مسافرت هوایی و جهانگردی ایران دوستان، برفاب، پویندگان راه سعادت، خانه فرش عظیم، بازرگانی غزال ارس باران، گل‌سار فارس، صنایع روشنایی مازی نور، مجتمع صنایع لاستیک یزد، نوین زعفران و تولید و صادرات ریشمک نیز به عنوان صادرکنندگان شایسته تقدیر سال ۱۳۹۲ معرفی شدند.

تمایل خارجی‌ها برای همکاری با ایران

معاون اول رئیس‌جمهور با تأکید بر اینکه در حال حاضر منابع صندوق توسعه ۳۲ میلیارد دلار است و ۲۰ میلیارد دلار نیز تاکنون تسهیلات پرداخت شده است، از تماس و ابراز تمایل شرکت‌های خارجی برای همکاری با ایران خبر داد. اسحاق جهانگیری اظهار داشت: روز ملی صادرات فرصتی است تا بخشی از سیاست‌های دولت مورد ارزیابی و نقد قرار گیرد و همچنین راهکارهایی داده شود تا سیاست‌های دقیق‌تر و بهتری وضع شود. وی افزود: در شرایط تحریم‌ها، صادرات بسیار مشکل است و کسانی که موفق شده‌اند این کار را انجام دهند، باید به آنها دست‌میز داد و تشکر کرد. معاون اول رئیس‌جمهور گفت: ایران باید مسیر توسعه و صنعتی شدن را به صورت جدی پیش ببرد و بعید

می‌دانم که هیچ ایرانی وجود داشته باشد که علاقه به سرنوشت کشورش نداشته باشد و این موضوع را کنار بگذارد.

جهانگیری گفت: موقعیت ایران در منطقه و فضای بین‌المللی این است که به توسعه ایران پرداخته شود و موانع توسعه رفع شده و راهکارهای توسعه دنبال شود. وی افزود: نباید ایران از گردونه توسعه دنیا عقب بیفتد و باید دلیل عدم صنعتی شدن ایران شناسایی شود. معاون اول رئیس‌جمهور ادامه داد: دولت تدبیر و امید بنا دارد برخلاف روند گذشته بدون آنکه دیگران را تخریب کند تا خودش را موجه جلوه دهد، با نقد سیاست‌ها و تعیین شرایط کشور، سیاست‌هایی به سمت توسعه اتخاذ شود و این به معنای شعار نیست، بلکه عزم جدی دولت و رئیس‌جمهور است تا بخش خصوصی مدار و محور توسعه کشور باشد و موانع موجود برطرف شود. وی با طرح این پرسش که جز با سرمایه‌گذاری، ایجاد فضای امن و فعالیت بخش خصوصی مگر راهکار دیگری وجود دارد، اظهار داشت: تعبیر آقای روحانی درخصوص اینکه سانسور فیزیوژ باید بچرخد و چرخ اقتصاد هم بچرخد در واقع نشان دهنده این است که زندگی مردم جزو مهمترین مسئولیت‌های دولت است و دولت نمی‌تواند نسبت به زندگی مردم بی‌تفاوت باشد. جهانگیری گفت: دولت از حقوق ملت ایران در بحث هسته‌ای عقب‌نشینی نمی‌کند و با روشی عقلایی، تدبیر و خرد جمعی از آن عبور کرده و فضای مناسب برای حضور در بازارهای جهانی و صادرات را بوجود می‌آورد. معاون اول رئیس‌جمهور گفت: در دیپلماسی دولت به دنبال حواشی نبوده بلکه به دنبال ایجاد فرصت

اتحادیه

صادرکنندگان

فرآورده‌های نفت، گاز

و پتروشیمی ایران

در مراسم انتخاب

صادرکنندگان ممتاز

و نمونه سال ۱۳۹۲

به عنوان تشکل

صادرکننده نمونه

معرفی شد

گزارش

فصلنامه بین‌المللی خبری، آموزشی، تحلیلی و پژوهشی

برای توافق و تعامل با دنیا است. جهانگیری گفت: همین الان بسیاری از شرکت‌های اروپایی با طرف‌های ایرانی تماس گرفته و برای گسترش همکاری‌ها ابراز تمایل کرده‌اند.

حل مشکلات صادرات

در این همایش وزیر صنعت، معدن و تجارت نیز از حل دو مشکل اخذ تعهدات ارزی و حذف معافیت مالیاتی صادرکنندگان خبر داد. محمدرضا نعمت زاده در مراسم روز ملی صادرات گفت: در جلسه با معاون اول رئیس جمهوری درباره دو مشکل اخذ تعهدات ارزی و حذف معافیت مالیاتی صادرکنندگان جلسه‌ای داشتیم. وی با اشاره به این که در سال ۲۰۱۲ میلادی ارزش صادرات ایران به ۹۶ میلیارد دلار رسید که معادل ۰.۵۵ درصد از کل صادرات جهان بود، گفت: همچنین سهم صادرات غیر نفتی ایران از کل صادرات جهان به ۰.۲ درصد رسید. وزیر صنعت، معدن و تجارت افزود: در شش ماهه نخست امسال ارزش صادرات غیر نفتی و واردات کشور به ترتیب به ۱۷ و ۱۹ میلیارد دلار رسید. به گفته نعمت زاده، ایران در سال گذشته میلادی در بین ۱۴۸ کشور دنیا از نظر شاخص رقابت پذیری با ۱۶ پله سقوط نسبت به سال ۲۰۱۱ میلادی به رده ۸۲ رسید.

تجلیل از قهرمانان صادرات

رئیس دفتر رئیس‌جمهور نیز در این مراسم با بیان اینکه اقتصاد ما از تغییر تصمیم‌ها و تصمیم‌های لحظه‌پروازانه آسیب دیده است، گفت: دولت باید در مقررات ثبات ایجاد کند تا امکان برنامه‌ریزی بلندمدت برای مدیران بنگاه‌ها فراهم شود. محمد نهاوندیان اظهار داشت: روز ملی صادرات فرصتی است برای تجلیل از قهرمانان میدان عزت بین‌المللی اقتصاد ایران و همچنین روزی است برای ارزیابی آنچه کرده‌ایم و عزم برای آنچه باید کرد.

وی با تأکید بر اینکه صادرات در واقع میدان مسابقه بین‌المللی اقتصادها است اظهار داشت: آنجا معلوم می‌شود که برآیند اقتصاد ما و مدیریت‌های خرد به توفیق رسیده است یا خیر؟ صادرات ما باید بالا باشد چرا که صادرات المپیک اقتصادها است و در آنجا است که مشخص می‌شود نتیجه تلاش‌های ما توانسته است ما را به رتبه‌ای در صادرات برساند یا خیر. چرا که صادرات تجلی‌گاه پیشرفت علمی کشور است. رئیس اتاق بازرگانی ایران گفت: اینکه تحقیقات ما به قدرت رقابت تبدیل شود و بتواند خدمات فنی - مهندسی را به رتبه برتر برساند معلوم می‌شود که مقاله‌های تحقیقاتی پیشرفت علمی حاصل کرده است. وی افزود: در روز ملی صادرات تعداد محدودی از فعالان اقتصادی در معرض قضاوت و تقدیر و تشکر قرار نمی‌گیرند بلکه این نشان دهنده کل اقتصاد ما است. نهاوندیان گفت: پیشتر توقع این بود که در روز ملی صادرات فقط کف بزنیم و در یکی از سالها از من خواستند

تا در روز ملی صادرات انتقاد نکنم در حالی که وظیفه ما ارزیابی واقع‌بینانه است چرا که روز ملی صادرات روز بخش خصوصی و روز فعالان اقتصادی است. میدان آنها و تربیون آنها است تا با مسئولان اقتصادی کشور سخن بگویند.

وی افزود: برنامه دولت تدبیر و امید این است تا رشد اقتصادی توسط بخش خصوصی انجام شود چرا که دولت سیاست‌گذار است نه متصدی اقتصاد، وظیفه دولت برداشتن موانع است. این خوب است که ما در این سالها رشد صادرات غیرنفتی داشته‌ایم اما سخن در این است که باید خودمان را با خودمان مقایسه کنیم؟ یا این سؤال را مطرح کنیم که دیگران چه کرده‌اند، بالقوه چقدر بوده و بالفعل چقدر بوده است؟ یکی از شاخص‌های مهم این است که چه مقدار از صادرات غیرنفتی

توانسته است واردات را پوشش دهد. بدون اتکا به نفت چقدر می‌توانیم با صادرات غیرنفتی واردات را پوشش دهیم؟ چه مقدار از ترکیب صادراتی متکی به نفت است و چه مواردی متکی به ارزش افزوده است؟ صادرات صنعتی چه نسبتی به واردات صنعتی دارد؟

نهاوندیان گفت: درست است که صادرات صنعتی از دو میلیارد دلار در سال ۲۰۰۰ به ۱۵ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۱ رسیده است اما در همین ۱۱ سال ترکیه ۱۰۴ میلیارد دلار و عربستان ۶۵ میلیارد دلار صادرات صنعتی داشته است و نسبت پوشش صادرات صنعتی به واردات صنعتی برای ایران ۳۷ درصد، در ترکیه ۷۳ درصد، در عربستان ۶۷ درصد، در تایلند و مالزی بالای ۱۰۰ درصد و در کره ۱۷۷ درصد است.

**روز ملی صادرات
فرمتی است برای
تجلیل از قهرمانان
میدان عزت بین‌المللی
اقتصاد ایران و
همچنین روزی است
برای ارزیابی آنچه
کرده‌ایم و عزم برای
آنچه باید کرد**

رئیس هیات‌مدیره اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی
در گفتگو با دنیای انرژی تاکید کرد

بخش خصوصی یار دولت است نه مانع

رئیس هیات‌مدیره اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی همیشه در مصاحبه‌های خود بر رفع موانع پیشرفت بخش خصوصی، اصلاح برخی سیاست‌ها مانند تصمیم‌های لحظه‌ای دولت و همچنین توجه ویژه به این بخش مهم اقتصادی تاکید فراوان دارد، اما خسرو جردی در گفتگوی خود با «دنیای انرژی» علاوه بر توجه به مسائل فوق، رویکرد دیگری هم داشت. وی با اشاره به رفع تحریم‌های بین‌المللی اخیر در حوزه پتروشیمی، در مورد استفاده غیر بهینه از ذخایر ملی و عقب ماندگی صنایع و تجهیزات پتروشیمی و دور شدن از استانداردهای بین‌المللی هشدار داد. هشتمین همایش سالانه اتحادیه صادرکنندگان نفت، گاز و پتروشیمی موجب شد تا در گفتگو با حسن خسرو جردی موانع و مشکلات بخش خصوصی را بررسی کنیم.

اسداله خسروی

هدف از برگزاری هشتمین همایش سالانه اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی چیست؟ این گردهمایی بخش خصوصی با نمایندگان دولت و مجلس حاوی چه پیامی است؟

اتحادیه‌ها در ایران عموماً با اتحادیه‌های مرسوم در دنیا متفاوت است چرا که اتحادیه‌های سایر کشورها بصورت کارگری و کارفرمایی اداره می‌شوند تا در صورت بروز مشکلات و موانع احتمالی و یا برخی خواسته‌ها به عنوان یک تشکل منسجم بخش خصوصی از حقوق خود در برابر یکدیگر و یا دولت دفاع کنند. اما چون اقتصاد در ایران خصوصاً در صنعت نفت، گاز و پتروشیمی بر محوریت صادرات بیش از ۹۰ درصدی (در بخش تولید، تجارت و خدمات) در دست دولت است و دولت کارفرمای اصلی محسوب می‌شود، بخش خصوصی با تمام تخصص، بنیه و تجربه‌ای که دارد متأسفانه باید در حاشیه قرار بگیرد. از این رو بخش خصوصی صنعت نفت، گاز و پتروشیمی بامحور قرار دادن صادرات، تشکیل اتحادیه را پایه‌ریزی و تأسیس نمود. برگزاری همایش‌های سالانه اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی به معنای تجدید اعلان مطالبات بخش خصوصی از دولت برای رفع موانع و مشکلات اعضاست و می‌توان آن را یک نوع اظهار موجودیت از یک مجموعه فعال و کارا که همچنان با وجود محدودیت‌ها و مقررات دست و پا گیر در تولید و تجارت استواری است، دانست. برگزاری همایش‌های اینچنینی با دعوت از نمایندگان دولت و روسای دستگاه‌های دولتی و بخش خصوصی و نمایندگان کمیسیون‌های مجلس شورای اسلامی بی‌تردید می‌تواند به ارایه راهکارهای قابل توجهی برای رفع مشکلات بخش خصوصی منجر شود؛ البته اگر قول و فعل مسئولان دولتی در وعده‌هایی که می‌دهند به هم نزدیک باشد. در این همایش می‌خواهیم به دولت بگوییم که بخش خصوصی و دولت هر کدام باید وظیفه خود را انجام دهند و مانعی برای دیگری نباشد. در ضمن این همایش گردهمایی

همکاران هم می‌باشد که سالی یکبار یکدیگر را ملاقات و از حال هم مطلع باشند.

با توجه به هشتمین همایش سالانه اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی انتظار شما به عنوان بخش خصوصی فعال انرژی از دولت جدید چیست؟

همیشه انتظار بخش خصوصی از دولت‌ها به خصوص دولت جدید این بوده و هست که سیستم دولتی فقط به وظیفه خود عمل کند و کارهایی که مردم توان انجام آن را دارند به آنها بسپرد، نه این که دولت خود متصدی همه فعالیت‌های اجرایی و اقتصادی کشور شود؛ اکنون که بخش خصوصی به خوبی می‌تواند از عهده همه فعالیت‌های اقتصادی آن هم به نحو شایسته برآید، چرا دولت نباید زمینه ورود این بخش مهم و کارآمد را به فعالیت‌های اقتصادی فراهم کند؟ تجربه نشان می‌دهد که دولت‌ها هیچ وقت تاجر خوبی نیستند و در فعالیت‌های اجرایی اقتصاد نیز موفق نبوده‌اند. پس در چنین شرایطی که مردم به خوبی شیوه تجارت، تولید و خدمات را بلد هستند چرا دولت باید خود را سرگرم فعالیت‌های اجرایی اقتصادی

کشور کند. دولت باید با برنامه‌های راهبردی و کارشناسانه مسیر پیشرفت را برای بخش خصوصی مشخص و هموار نماید و با روانسازی امور و رفع موانع در صدد بهبود فضای کسب و کار کشور، ایجاد اشتغال و توسعه برآید. اکنون رتبه ایران در شاخص فضای کسب و کار نسبت به دنیا در وضعیت بسیار پایینی قرار دارد. اگر دولت کارخانه‌داری، معدنکاری و در نهایت تولید و تجارت را کنار بگذارد و تمام فعالیت‌های اقتصادی را به مردم بسپارد بی‌شک تحول شگرفی در اقتصاد کشور به وجود می‌آید اما متأسفانه چنین نیست چرا که دولت بدنبال کارهایی که خیلی راحت بخش خصوصی از عهده آن برمی‌آید می‌رود.

به موضوع تفکیک فعالیت‌های اقتصادی اشاره کردید، دولت چگونه باید از فعالیت‌هایی که بخش خصوصی از عهده آن بر می‌آید خارج شود؟ آیا بخش خصوصی می‌تواند رویه نوین اصلاح ساختارها را برای پیشبرد اهداف اقتصادی در پیش گیرد تا بتواند با حضور در بازارهای بین‌المللی نقش آفرینی کند؟

واقعیت این است که دولت از وظایف خود که برنامه‌ریزی برای تحقق اهداف و رسیدن به اهداف افق سند چشم‌انداز ۲۰ ساله ۱۴۰۴ است دور شده است. هر چند که دولت به کمک مجمع که حداقل هر ۴ سال یک بار باید در سند چشم‌انداز بازنگری نموده و آنرا با تغییرات روز دنیا تطبیق دهند. اقتصاد دنیا اکنون به سرعت در حال تغییر و دگرگونی است و رقبا فرصتی را برای دیگران نمی‌گذارند. ازسوی دیگر دولت متأسفانه برنامه خاص و قابل قبولی برای تغییر رویکرد خام‌فروشی منابع و ایجاد راهکارهای توسعه‌ای ویژه در بخش زیرساخت‌ها ندارد. گذشته از این موضوعات دولت در بحث مدیریت بحران نیز کم‌کاری به برنامه است. به طور مثال توجه به این مهم که ایران در آینده نزدیک به عنوان کشوری خشک و کم‌آب، دچار وضعیتی سخت خواهد شد، اما تاکنون نقشه جامعی برای تغییر ساختارها، تأمین نیازهای داخلی

برگزاری همایش
های سالانه اتحادیه
صادرکنندگان
فرآورده‌های نفت،
گاز و پتروشیمی
به معنای تجدید
اعلان مطالبات بخش
خصوصی از دولت
برای رفع موانع و
مشکلات اعضاست

است دعوتی به عمل نیاوردند تا نظر و ایده کارشناسی آنها نیز در تصمیم‌گیری‌ها گنجانده شود و اگر تاکنون نیز جلسات و یا میزگردهایی با حضور نمایندگان دولت، ملت و بخش خصوصی برگزار شده درخواست‌کننده اولیه بخش خصوصی بوده است نه دولت. حال در چنین شرایطی که توجیهی عملی به بخش خصوصی و مدرنیزه کردن مراکز تولید، اصلاح ساختارهای اقتصادی و ایجاد راهکارهایی اصولی برای پیشرفت وجود ندارد و همچنان برعادت دیرینه خود یعنی خام‌فروشی ثروت ملی پایبند است، بی‌شک برداشته شدن تحریم‌ها در توافقنامه اخیر با تولید محصولات غیراستاندارد کم‌کیفیت کاری را به پیش نخواهیم برد مگر این که نقشه راهی اصولی برای تغییر ساختارها به شکل نوین در بخش‌های مختلف اقتصادی بخصوص تولید ترسیم شود.

گفته می‌شود که بدنه وزارت نفت در دولت جدید اعتقادی به فروش نفت خام به بخش خصوصی ندارد، دیدگاه شما نسبت به چنین رویکرد و تصمیم‌گیری چیست؟

موضوع فروش نفت خام توسط بخش خصوصی از ابتدا غلط طراحی شده است و بخش خصوصی را خریدار فرض نموده و اعلام نمودند این توان در بخش خصوصی نیست چرا که نگاه و تفکر دولتی‌ها همیشه متمرکز بر فروش نفت خام بوده و بافت آن اکنون در وزارت نفت به شکلی است که دولت بدون دخالت بخش خصوصی می‌تواند از پس آن برآید، بنابراین معاونت بین‌الملل وزارت نفت معتقد است با فروش نفت خام به دیگر بخش‌ها در فروش خدشه وارد می‌شود، درحالی که چنین نیست زیرا دولت نفت را به صورت خام بدون ارزش افزوده لازم را می‌فروشد در صورتی که می‌تواند با استفاده از بخش خصوصی و در اختیار گذاشتن نفت خام آن را تبدیل به کالاهای نهایی ارزاور کرده و زمینه اشتغال را نیز در کشور فراهم می‌کند از سوی دیگر بنده فکر می‌کنم دولت برای آینده صنعت نفت کشور برنامه ریزی دقیق و به روزی ندارد و با این باور غلط که دنیا همچنان خواهان نفت خام ایران است، عقب ماندگی از غافله پیشرفت را موجب شده و می‌شود. اکنون وضعیت اقتصاد دنیا دگرگون شده است و میزان تقاضای جهانی به نفت خام به تدریج کاهش می‌یابد. اگر از زاویه دیگری به بازار نفت نگاه شود، می‌بینیم که تولید روزانه نفت اکنون در دنیا بسیار بالا رفته است. در حالی که آمریکا و بعضی کشورهای اروپایی نیز واردات این کالا را به شدت پایین آورده‌اند و آمریکا در چند سال آینده صادرکننده خواهد بود و تولید نفت حداقل ۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰ بشکه بالای تقاضا خواهد بود. در چنین شرایطی چنانچه نسبت به ایجاد مراکز تولید و توسعه صنایع تبدیلی و فرآوری اقدامی انجام نشود و نگاه فقط نگاه درآمدزایی از محل فروش نفت خام باشد، افق تاریک و آینده ناخوشایندی را در پیش روی صنعت نفت کشور باید پیش بینی کرد. البته بنده نگران قیمت نفت نیستم زیرا قیمت تمام شده بسیاری از تولیدات جدید در شمال آمریکا و کانادا بین ۷۵ الی ۸۰ دلار خواهد بود و آنان قیمت را در حد فعلی نگاه خواهند داشت و بهانه لازم را هم پیدا خواهند کرد.

تاکید شما بر این است که تکنولوژی ساخت کالاهای تولید تا بسته بندی با هدف استانداردسازی در مراکز صنعتی تغییر کند. آیا اکنون بستر لازم برای این کار در کشور فراهم است تا بتوان از مزایای کم‌ظایر نفت و گاز به نحو شایسته استفاده کرد؟

لرزم خروج بیشتر کشورهای جهان از بحران و آشفتگی‌های چندین ساله اقتصادی همراه با رقابت شدید شرکت‌های تولیدی در ساخت کالاهای مدرن و محصولات استاندارد موجب شده تا در دنیا رقابت و تحول عمیقی در بخش تولید به‌خصوص تولید فرآورده‌های نفتی وجود آید. در این راستا کشورهایی چون ایران که از نعمت خدادادی منابع نفت و گاز برخوردارند باید فرصت را مغتنم شمرده تا به جای خام‌فروشی منابع ملی مسیر تولید کیفی را با ایجاد ارزش افزوده در پیش گیرند. چنین رویکردی باعث می‌شود تا نه تنها از خام‌فروشی ارزان نفت جلوگیری شود بلکه ارزش افزوده هنگفتی از محل فروش محصولات بدست آید، زیرا تقاضای جهانی اکنون برای خرید نفت خام پایین آمده و محصولاتی که استاندارد لازم مصرف را ندارند خریدار ندارند. بنابراین توجه به تغییر تکنولوژی در صنایع تبدیلی و فرآوری کشور و بکارگیری استانداردهای ضروری اجتناب ناپذیر است که دولت با بستر سازی لازم باید به آن توجه کند. از سوی دیگر چنانچه به دگرگونی‌های جهان در این یکی دو سال اخیر توجه شود خواهیم دید که آنها نیز با تلاش برای خروج از بحران‌های بی‌دری اقتصادی بدنبال راهکاری مطلوب برای استفاده بهینه از منابع سوخت استاندارد هستند. در چنین شرایطی هر چه از مسیر تغییر تکنولوژی تولید و بکارگیری آخرین استانداردهای محصولات داخلی (نفت، گاز و پتروشیمی) فاصله گرفته شود به همان اندازه از فروش کالا و پیشرفت در دنیا عقب خواهیم ماند.

آیا رفع تحریم‌های بین‌المللی در صنعت پتروشیمی موجب توجه بیشتر دولت به این بخش می‌شود یا نه؟

مدیران شرکتهای دولتی همیشه بخش خصوصی را در نقطه مقابل خود دانسته و به جای همکاری و حمایت از این بخش مهم و سپردن عمده فعالیت‌های اجرایی و اقتصادی به آن متاسفانه با چشم رقیب به آنها نگاه می‌کنند. درحالی که دولت باید به جای ورود به فعالیت‌های اقتصادی نقش مدیریتی، نظارت و روانسازی امور را داشته و بخش فعال خصوصی را عهده دار عملیات‌های اجرایی در حوزه‌های مختلف کند. همیشه دولتها اقتصاد کشور را در دست داشته‌اند و بخش خصوصی واقعی را با همه توان و تخصصی که دارد به ناچار، یا از روی نگرانی به حاشیه رانده و کمتر به آن توجه نموده‌اند. البته خیلی‌ها معتقد بودند که در دولت جدید تدبیری برای بخش خصوصی اندیشیده می‌شود تا این بخش متخصص نقش موثر خود را در اقتصاد کشور هویدا کند، اما متاسفانه با گذشت چند ماه از فعالیت دولت جدید هیچ‌گاه نه دولت و نه مجلس در برنامه ریزی و تصمیم‌گیری‌های خود بطور رسمی از نمایندگان بخش خصوصی یا حداقل از اعضای این اتحادیه که بزرگترین تشکل اقتصادی بعد از دولت

و توسعه بخش کشت و صنعت و کشاورزی ترسیم نکرده است. البته باید گفت که همه این مشکلات ناشی از این بوده که وابستگی دولت به درآمد نفتی هنوز کم نشده در حالی که این سهل‌انگاریها در توسعه صنایع مختلف موجب شده تا سالانه ۱۱ میلیارد دلار در کشور فقط صرف واردات مواد غذایی شود و هر روز هم بیشتر می‌شود. اگر به بخش انرژی و مصرف بی‌رویه برق در کشور نیز نگاه شود خواهیم دید که با توجه به فرسوده بودن شبکه‌های توزیع حدود ۴۰ درصد کل تولید در خطوط انتقال هدر می‌رود، در صورتی که دنیا اکنون بدنبال انرژی‌های نو و پاک مثل انرژی خورشیدی و بادی است. حال با این همه خلأهای موجود چرا دولت باید به وظیفه خود که همانا سیاست‌گذاری برنامه ریزی برای آینده و نظارت است عمل نمی‌کند و همواره خود را درگیر مسایل اقتصادی تولید، تجارت و خدمات می‌کند؟ بخش خصوصی فعال با توجه به تجربه و تخصصی که دارد در صورت ورود به میدان عمل توانایی خاصی را در پیشبرد اهداف اقتصادی کشور در همه حوزه‌ها دارد در صورتی که موانع سد راه برداشته و دولت در اجراء دخالت نکند.

به نظر شما فرآورده‌های نفتی و محصولات پتروشیمی ایران نسبت به دیگر کشورها از حیث کیفیت و استانداردسازی، در چه مرتبه‌ای قرار دارند؟

ایران در جهت ساخت و توسعه کارخانه‌های پتروشیمی و پالایشگاهها، جلوگیری از خام‌فروشی منابع (نفت و گاز) و ایجاد ارزش افزوده اقدامات خاصی را به کار گرفته است تا در این مسیر علاوه بر ایجاد اشتغال و ارزش افزوده مناسب به نحو شایسته از ذخایر و ثروت ملی استفاده بهینه کند. با وجود این تلاشها متاسفانه پس از سالها فعالیت، تولید همچنان با کمترین تغییر و تحول و استاندارد سازی به روز جهانی انجام می‌شود. محصولات پتروشیمی ما حدود ۲۰-۱۵ سال پیش برای دنیا از جذابیت خاصی برخوردار بود، اما در شرایط فعلی چون بیشتر کشورهای پیشرفته دنیا کیفیت و استاندارد خود را ارتقا داده‌اند، دیگر محصولات ما در سطح پیشین خواهان ندارد در نتیجه در بازار جهانی توان رقابت آن پایین آمده است. به طور مثال در دنیای امروز هر محصولی که محیط زیست را آلوده کند جریمه می‌شود در چنین شرایطی است که محصولات باید از استانداردهای لازم بین‌المللی برخوردار باشند تا تولیدکننده و مصرف‌کننده با جریمه‌های سرسام‌آور و ضرر مواجه نشوند. از طرفی اگر تولیدکننده می‌خواهد جایگاهی در بازارهای جهانی داشته باشد باید استاندارد خود را تقا دهد. پس باید پذیرفت که در تولید فرآورده‌های نفتی کشور، استاندارد عالی کیفی کمتر به چشم می‌خورد، یعنی استاندارد قابل قبولی که تمام کشورهای دنیا نتوانند از محصولات ایرانی استقبال کنند وجود ندارد. بنابراین توجه صفر تا صد به تولید در راستای بکارگیری آخرین استانداردهای کیفی دنیا ضرورتی اجتناب ناپذیر است و چنانچه مورد غفلت قرار گیرد نه تنها بازارهای کنونی را از دست خواهیم داد بلکه تامین نیاز بازار کشورهای جهان سوم به محصولات کشور در حوزه فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی نیز به سختی امکان پذیر خواهد شد.

مدیران شرکتهای دولتی همیشه بخش خصوصی را در نقطه مقابل خود دانسته و به جای همکاری و حمایت از این بخش مهم و سپردن عمده فعالیت‌های اجرایی و اقتصادی به آن متاسفانه با چشم رقیب به آنها نگاه می‌کنند

گفتگوی دنیای انرژی با نایب رئیس هیات مدیره اتحادیه صادرکنندگان
فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی درباره هشتمین همایش سالانه اتحادیه

امید بخش خصوصی نفت به دولت تدبیر و امید

محسن فخاری، نایب رئیس هیات مدیره اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی از مدت‌ها پیش به عنوان رئیس کارگروه اجرایی هشتمین همایش سالانه اتحادیه مشغول شده و به همراه اعضای دیگر توانست مقدمات برگزاری این همایش مهم را فراهم کند. با توجه به اینکه هشتمین همایش اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی اولین همایش اتحادیه در دولت تدبیر و امید است می‌تواند مورد توجه بسیاری از فعالان بخش انرژی قرار گیرد. گفتگوی دنیای انرژی با محسن فخاری درباره اهداف همایش اتحادیه و برخی از مشکلات اعضا در زیر می‌آید که خواندن آن خالی از لطف نخواهد بود.

محسن جندقی

را فراهم کرد.

با توجه به برنامه‌ریزی‌های انجام شده آیا می‌توانیم به رفع مشکلات عدیده بخش خصوصی امیدوار باشیم؟

ما در این همایش مطالب بسیاری برای ارائه به مسئولان داریم، ما می‌خواهیم امسال متفاوت باشیم و این تفاوت محسوس خواهد بود. هدف ما این است که بعد از این همایش بخش خصوصی نفت، گاز و پتروشیمی بتواند با کمترین مشکل به کار ادامه دهد. البته برای بهتر برگزار شدن همایش از تجربیات ۷ همایش قبلی استفاده کردیم. مطمئن باشید ۷ همایش قبلی هم منفعت داشته است. مثلاً با سخنرانی حسینی وزیر وقت اقتصاد در ۳ دوره قبل حداقل فهمیدیم که حرف حساب دولتی‌ها چیست. از سال ۸۴ طبق بند دال ماده ۳۳ برنامه چهارم توسعه قرار شده بود صادرات از مالیات معاف شود. اما دولت تصمیم گرفت به این بهانه که فرآورده‌های نفتی جزو مشتقات نفت است از صادرکنندگان فرآورده‌های نفتی هم مالیات بگیرد. دولت این را بخشنامه کرد اما اعلام کردیم که ما فرآورده نفتی هستیم نه نفت. اما وزیر وقت اقتصاد در همایش ما سخنرانی کرد و گفت من مالیات شما را رفع نمی‌کنم و باید مالیات بدهید و اگر نمی‌خواهید شکایت کنید. مزیت حضور وزیر این بود که حداقل تکلیف خود را فهمیدیم و سرانجام معافیت مالیاتی گرفتیم. البته جدیداً مشکلی در مورد مالیات و جوایز صادراتی روغن موتور و قیر به وجود آمده که در حال مذاکره با سازمان توسعه تجارت و سازمان مالیات هستیم. ما اهداف خاصی داریم. صادرکننده چرا باید ۶ درصد مالیات ارزش افزوده را بدون دلیل پرداخت کند و مثلاً اگر مسئولان ابهام دارند کالای صادراتی که

شد. مشکل اول تحریم‌های لحظه به لحظه و عدم تفسیر صحیح از تحریم‌ها بود. ما انتظار داشتیم که سازمان‌های مربوطه حداقل تفسیر صحیحی از تحریم‌ها داشته باشند اما سازمان‌ها به ما کمک نمی‌کردند تا ما کارمان را بهتر انجام دهیم. با توجه به آمارهای اتحادیه در دهه گذشته خیلی از واحدهای صادراتی و تولیدی تعطیل شدند و تنها تحریم خارجی مسبب آن نبود بلکه عدم حمایت داخلی نیز موجبات رخ دادن این اتفاق

برای برگزاری هشتمین همایش سالانه اتحادیه چه فرآیندی طی شد؟

در ابتدا کارگروه اجرای این همایش را چند ماه قبل تشکیل دادیم و اولین کار تعیین اهداف را همایش بود. تصمیم گرفتیم با توجه به اینکه دولت جدید به نام دولت تدبیر و امید آمده، بهترین بهره‌برداری را از این موضوع کنیم، به همین علت شعار نقش بخش خصوصی و فرصت‌های پیش رو در دولت تدبیر و امید را برگزیدیم. قطعاً این هدف و شعار همایش می‌تواند به دلایل خاص منشأ تحولات در بخش خصوصی انرژی شود. در همایش سالانه اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی قرار است بخشی از خواسته‌هایمان را مطرح کنیم و مهم‌تر اینکه زمینه رفع آن را فراهم کنیم.

آیا در همایش امسال هم از افراد مختلف برای سخنرانی دعوت می‌شود؟

ببینید امسال تصمیم گرفتیم از افرادی دعوت کنیم که که مرتبط با کار بخش خصوصی و انرژی باشند و گاهی از مشکلات باز کنند. با توجه به اینکه در دولت جدید صحنه‌هایی در مورد بخش خصوصی شده و همچنین مذاکرات موفقیت‌آمیز هسته‌ای امیدواریم اعضا در این همایش با انرژی بهتری نسبت به سال‌های گذشته حاضر شوند. البته مشکلات فراوانی در اثر تحریم‌های بین‌المللی و برخی تصمیم‌گیری‌ها به وجود آمد. ما کشور نفت خیزی داریم و چهارمین مرکز انرژی دنیا هستیم و دوست داریم به عنوان بخش خصوصی یار و کمک‌حال دولت باشیم اما در این میان یک سری مشکلاتی برای ما به وجود آمد که به همه بخش‌های اقتصادی هم تعمیم داده

در گذشته تنگ
نظری‌ها و عدم
آشنایی مدیریت‌ها در
مورد بخش خصوصی
حوزه نفت وجود
داشته که موجب به
وجود آمدن مشکلات
فراوانی شده است

بله، اما استقبال چندانی از وی ندیدم. شاید به علت شرایط کنونی، وزارت نفت موضوع فروش نفت توسط بخش خصوصی را مسکوت گذاشته است. ما در بحث فروش نفت که مدتی پیش مطرح شده بود با چند مشکل داخلی مواجه بودیم. مثلاً باید برای تحویل گرفتن محموله از وزارت همه پول نفت را واریز می‌کردیم که این مقدور نبود. ثانیاً وقتی می‌خواستیم که به صورت دیسکانت تحویل بگیریم و مبلغ اعلام می‌شد ناگهان می‌گفتند اور می‌دهیم. (با قیمت بالاتر می‌دهند). بعد از اینکه قرار شد نفت خام توسط بخش خصوصی به فروش برسد ۲۶۰ سازمان و شرکت اعلام آمادگی کردند و در نهایت ۱۱ شرکت توانستند پروفرم بگیرند، از این ۱۱ شرکت هم ۳ شرکت برای فروش مجوز گرفتند اما سرانجام گفتند به مشکل برخوردیم و موضوع بایک زنجانی که مطرح شده نیز از این دست است. بخش خصوصی نفت برای اینکه این اتفاق رخ دهد کنسرسيوم بزرگ با ساز و کار بسیار حرفه‌ای تاسیس کرد و حتی هنوز هم جلسات هیات مدیره این کنسرسيوم برگزار می‌شود. هر وقت دولت بخواهد باز هم بخش خصوصی این آمادگی را دارد که به کمک دولت بیاید و از همه ظرفیت‌ها برای فروش نفت خام استفاده کند چرا که اعتقاد داریم بخش خصوصی بازوی دولت است.

بخش خصوصی انرژی دیگر با چه مشکلاتی مواجه بود؟

یکی از اساسی‌ترین مشکلات این بود که سرمایه در گردش مان صفر شده است. یک روزی فلان مواد اولیه را می‌خریدیم ۴۰۰ تومان، قیر را

حوزه نفت وجود داشته که موجب به وجود آمدن مشکلات فراوانی شده است. حمایت نکردن بانک‌ها و وزارت اقتصاد از بخش خصوصی و بخشنامه‌های لحظه‌ای از جمله این مشکلات بود. همیشه ما صادرکنندگان هم دستورالعمل‌ها را انجام می‌دادیم اما با این دستورالعمل‌ها خیلی‌ها از چرخه صادرکنندگان خارج شدند. خیلی‌ها دفاترشان را تعطیل کردند. خب ما در این همایش سعی می‌کنیم که این مشکلات و راهکارهای برداشتن موانع را بررسی کنیم. به عبارت بهتر همایش به جای چند سخنرانی قرار است کاربردی شود و درصدد هستیم راه‌های تسهیل در تولید و صادرات در بخش انرژی را شناسایی کنیم. به همین علت قصد داریم از مسوولانی دعوت کنیم که بتوانند گرهی از مشکلات بخش خصوصی نفت باز کنند.

آیا مسوولان وزارت نفت از این موضوع استقبال کردند؟

بله. در دو جلسه‌ای که با ماجدی معاون امور بین‌الملل وزارت نفتی داشتیم ایشان از حضور موثر بخش خصوصی استقبال کرد و حمایت معنوی خود از این بخش را اعلام کرد. بنده هم آمادگی و حضور پررنگ بخش خصوصی را برای کمک به دولت اعلام کردم.

آیا در گفتگو با معاون وزیر نفت درباره فروش نفت خام توسط بخش خصوصی سخنی به میان آمد؟

در بورس عرضه می‌شود آیا صادر می‌شود یا نه چرا پول بگیرند؟ به جای آن سپرده و چک بگیرند. ما سر این موضوع هر دفعه به مشکل بر می‌خوریم. یا مساله حمل و نقل یکی از دغدغه‌های اتحادیه است. برای اینکه کالای صادراتی خود را مثلاً از اصفهان به بندرعباس ببریم با مشکلات فراوانی مواجه هستیم. کمبود وسیله، هزینه فراوان و حتی گرفتن مالیات چند باره از جمله این مشکلات هست به همین علت به فکر تاسیس یک شرکت حمل و نقل صادرکنندگان افتادیم. دست ما در سالیهای گذشته بسته بود، نه اینکه دولت دست ما را بسته باشد بلکه تحریم‌های خارجی، واردات غیر منطقی، مشکلات داخلی، کمبود مواد اولیه و... موجب شد بخش خصوصی در تنگنا قرار گیرد.

پس در همایش خواسته‌های بسیاری مطرح خواهد شد.

بله خواسته‌هایی که در این همایش داریم زیاد است. البته در شرایط فعلی این قول را به اعضا می‌دهیم که اکثر این خواسته‌ها را مطرح کنیم. همین الان دبیرکل و اعضای هیات‌مدیره فعالی داریم که امیدواریم با آنها خیلی از این مشکلات را حل کنیم.

عدم حمایت داخلی همان تحریم داخلی است. درست است؟

بله. آقای روحانی هم گفتند تحریم داخلی. اصلاً با دولت گذشته کار نداریم بلکه ما سیاست‌گذاری‌ها را نقد می‌کنیم. مثلاً در گذشته تنگ نظری‌ها و عدم آشنایی مدیریت‌ها در مورد بخش خصوصی

وزیر وقت اقتصاد
در همایش ما
سخنرانی کرد و گفت
من مالیات شما را
رفع نمی‌کنم و باید
مالیات بدهید و اگر
نمی‌خواهید شکایت
کنید. مزیت حضور
وزیر این بود که
حداقل تکلیف خود را
فهمیدیم

بودیم. تحریم‌ها موجب شده بود خریداران ژاپنی را از دست بدهیم و مجبور بودیم با قیمت کمتر محصولاتمان را به ترکیه بدهیم و ترکیه هم آن را به ژاپن بدهد. به خاطر تحریم‌ها خریداران جرات نمی‌کردند محصولاتمان را بخرند. به خاطر این تحریم‌ها مجبور بودیم خریداران را راضی کنیم با مارچین سود پایین تر و با کشتی‌هایی با پرچم کشور ثالث از ما خرید کنند تا از چرخه و دور خارج نشویم. ما ۹۹ درصد مشتری هایمان را به خاطر همین تحریم‌ها از دست داده بودیم. این تحریم‌ها برای صادرات مشکلات عدیده‌ای به وجود آورده بود در غیر این صورت خود واحدهای پتروشیمی که مشکلی نداشتند چراکه تولید پتروشیمی در کشور با حاشیه سود امن داخل تولید و فروخته می‌شود. آنها مشکل چندانی برای تامین خوراک و مشتری داخلی ندارند.

رشد منفی صادرات بسیاری از صادرکنندگان را ناامید کرده است. آیا با دولت جدید می‌توان به آینده صادرات امیدوار بود؟

رشد منفی متوقف شده اما هنوز زود است که قضاوت کنیم اما امیدوارم که مشکلات صادرات به طور کلی برطرف شود و شرایط صادراتی بهبود یابد.

وزیر کشور قدرتمند در طرف دیگر مذاکرات قرار داشتند و به خاطر ایران مجبور می‌شوند در مدت کوتاهی در یک جا جمع شوند. البته می‌دانیم کشورهایی که با آنها مذاکره کردیم خواهان سعادت ما و رشد اقتصادی ما نیستند و حتی سر خودشان را هم کلاه می‌گذارند. حتما در این مذاکرات دنبال منافع خود بودند نه منافع ایران اما همین موضوع مذاکره و توافق هسته‌ای توانست آرامشی در بازار و کلا اقتصاد ایجاد کند. همین توقف تحریم جدید اتفاق بزرگی است که می‌تواند خاک کارخانه‌ها و دفاتر صادراتی را بتکاند و کسانی که کار را تعطیل کرده‌اند را به دفاتر کار برگرداند. بخش خصوصی امیدوار شده است تا با کمک دولت اقتصاد ایران به رشد برسد اما این مهم بدون کمک دولتمردان محقق نمی‌شود.

برخی فعالان پتروشیمی می‌گفتند که توافق هسته‌ای و رفع برخی تحریم‌ها، صنعت پتروشیمی را متحول نمی‌کند چون با تحریم پتروشیمی به مشکل چندانی برخوردیم.

در این مورد فعالان بخش خصوصی صاحب‌نظرتر هستند اما واقعیت این است که ما آن خریداران اصلی را به خاطر همین تحریم‌ها از دست داده

می‌خریدیم تنی ۹۰ هزار تومان. اخیرا آن ماده اولیه ۲ هزار و ۲۰۰ تومان افزایش پیدا کرده است. خیلی‌ها می‌گفتند شما که ۱۰ درصد از محصول ۴۰۰ تومانی سود می‌کردید، پس بهتر است که نرخ آن افزایش پیدا کند چون سود بیشتری نصیبتان شده است. چنین افرادی نمی‌دانند با پول فعلی، چند سال پیش می‌توانستیم ۶ تن خرید کنیم اما الان باید یک تن خرید کنیم. ببینید ما دنبال مقصر نمی‌گردیم اما همین مساله پیمان‌سپاری برای ما مشکلات فراوانی ایجاد کرده است و هنوز این مساله حل نشده است. البته معاون اول رئیس‌جمهور و وزیر صنعت قول‌هایی داده‌اند که امیدواریم اجرایی شود.

آیا بخش خصوصی می‌تواند با توافق‌نامه هسته‌ای جدید و رفع برخی تحریم‌های پتروشیمی به آینده امیدوار باشد؟

اولا این مذاکرات فقط برای اعضا مفید نبود بلکه به طور کلی اقتصاد را تحت تاثیر قرار داد. به نتیجه رسیدن مذاکرات هر ایرانی را به آینده امیدوار کرد. همه صنوف امیدوار شدند و قطعا همه موافق هستند که بازار داخلی و خارجی به آرامش برسد. برای شخص من باعث افتخار بود که وزیر خارجه کشورم در یک طرف و ۶

واقعیت این است که ما آن خریداران اصلی را به خاطر همین تحریم‌ها از دست داده بودیم. تحریم‌ها موجب شده بود خریداران ژاپنی را از دست بدهیم و مجبور بودیم با قیمت کمتر محصولاتمان را به ترکیه بدهیم.

مدیر کل نظارت بر کالاهای غیرفلزی سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولید کنندگان:

ممنوعیت فروش محصولات پتروشیمی خریداری شده از بورس

تمام شرکتهای تولیدی که مواد اولیه پتروشیمی خود را از طریق بورس کالا تامین می کنند باید این مواد اولیه را در خط تولید خود استفاده کنند و فروش آنها به افراد دیگر ممنوع شد. محمد حسین مولاخواه مدیر کل نظارت بر کالاهای غیرفلزی سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولید کنندگان با بیان اتفاقاتی که در زمینه محصولات پتروشیمی طی یک سال اخیر در کشور روی داده است، گفت: با پیشنهاد سازمان حمایت و تصویب کمیته تخصصی تنظیم بازار محصولات پتروشیمی، تمام شرکتهای تولیدی که مواد اولیه پتروشیمی خود را از طریق بورس کالا تامین می کنند باید از این مواد اولیه در خط تولید خود شرکت استفاده کرده و حق فروش محصولات را به افراد دیگر ندارند.

بازار از آذرماه سال گذشته تاکنون با توجه به اهمیت محصولات پتروشیمی به عنوان مواد اولیه اصلی مورد نیاز و تاثیر گذار در محصولات نهایی و بهای تمام شده اکثر کالاهای تولیدی واحدهای تولید کننده پایین دستی، نرخ پایه محصولات پتروشیمی براساس متوسط نرخ بازارهای جهانی و ارز مبادله ای توسط شرکت ملی صنایع پتروشیمی استخراج و اعلام می شود.

وی در ادامه افزود: این در صورتی که است که اگر اهداف بورس کالا به معنای حقیقی پیاده شود فروش و قیمت واقعی محصولات از طریق حراج و رقابت کشف و تقاضاهای کاذب از این بازار حذف می شود. او با بیان اینکه طبق ضوابط تدوین شده مراجع قانونی در سالهای گذشته کلیه مجتمع های پتروشیمی اعم از دولتی و خصوصی مکلف به عرضه محصولات پتروشیمی خود در بورس کالا هستند، تصریح کرد: در عوض مزیت های مطمئن وشفاف بازار بورس از قبیل معافتهای مالیاتی، قیمتگذاری، رانتزدایی و غیره باید عرضه کالا اختیاری باشد و تولید کنندگان نوع معامله خود را که در بورس و یا بازار سنتی فروخته شود، انتخاب کنند اما به دلیل عدم تعادل عرضه و تقاضا و به منظور حمایت از صنایع پایین دستی و کوچک لازم است این محصولات مشمول سیاستهای تنظیم بازار شود.

مولاخواه در ادامه درباره سیاستهای حال حاضر سازمان حمایت در خصوص عدم عرضه محصولات مجتمع های پتروشیمی به عنوان مواد اولیه اصلی مورد نیاز واحدهای تولیدی واحدهای تولید کننده پایین دستی، نرخ پایه محصولات پتروشیمی براساس متوسط نرخ بازارهای جهانی و ارز مبادله ای توسط شرکت ملی صنایع پتروشیمی استخراج و اعلام می شود.

وی در ادامه افزود: این در صورتی که است که اگر اهداف بورس کالا به معنای حقیقی پیاده شود فروش و قیمت واقعی محصولات از طریق حراج و رقابت کشف و تقاضاهای کاذب از این بازار حذف می شود. او با بیان اینکه طبق ضوابط تدوین شده مراجع قانونی در سالهای گذشته کلیه مجتمع های پتروشیمی اعم از دولتی و خصوصی مکلف به عرضه محصولات پتروشیمی خود در بورس کالا هستند، تصریح کرد: در عوض مزیت های مطمئن وشفاف بازار بورس از قبیل معافتهای مالیاتی، قیمتگذاری، رانتزدایی و غیره باید عرضه کالا اختیاری باشد و تولید کنندگان نوع معامله خود را که در بورس و یا بازار سنتی فروخته شود، انتخاب کنند اما به دلیل عدم تعادل عرضه و تقاضا و به منظور حمایت از صنایع پایین دستی و کوچک لازم است این محصولات مشمول سیاستهای تنظیم بازار شود.

مولاخواه با بیان این که این تصمیم برای جلوگیری از هرگونه سوءاستفاده احتمالی و کوتاه کردن دست دلالان در بورس است، خاطرنشان کرد: همچنین دسترسی مصرف کنندگان واقعی که در برخی شرایط قادر به خرید نیازهای خود برای استمرار خط تولید واحدهای صنعتی مربوطه نبوده اند گرفته شده است.

مدیر کل نظارت بر کالاهای غیرفلزی سازمان حمایت در ادامه به شناسایی ۷۰ واحد تولیدی غیرفعال توسط بازرسان صنعت، معدن و تجارت استانها و رد صلاحیت خرید آنها در بورس اشاره کرد و گفت: در شرایط فعلی و با توجه به کمبود برخی از محصولات پتروشیمی در کشور ناچار شدیم سیستم سهمیه بندی برای خرید مواد پتروشیمی در بورس کالا تعریف کنیم تا صنایع پایین دستی بتوانند مواد اولیه مورد نیاز خود را با تضمین کیفیت، کمیت و قیمت رقابتی تامین کنند.

وی با اشاره به راه اندازی سایت بهین یاب وزارت صنعت، معدن و تجارت بیان کرد: در حال حاضر حدود ۳۰۰۰ واحد صنعتی و تعاونی در این سایت ثبت نام کرده و مواد اولیه خود را از طریق بورس کالا تهیه می کنند. مولاخواه با تاکید بر این که محصولاتی که در بورس کالا پذیرش و معامله می شود از نظام قیمت گذاری سازمان حمایت معاف هستند، تصریح کرد: در راستای اجرای تصمیمات کارگروه کنترل

مولاخواه با بیان این که این تصمیم برای جلوگیری از هرگونه سوءاستفاده احتمالی و کوتاه کردن دست دلالان در بورس است، خاطرنشان کرد: همچنین دسترسی مصرف کنندگان واقعی که در برخی شرایط قادر به خرید نیازهای خود برای استمرار خط تولید واحدهای صنعتی مربوطه نبوده اند گرفته شده است.

مدیر کل نظارت بر کالاهای غیرفلزی سازمان حمایت در ادامه به شناسایی ۷۰ واحد تولیدی غیرفعال توسط بازرسان صنعت، معدن و تجارت استانها و رد صلاحیت خرید آنها در بورس اشاره کرد و گفت: در شرایط فعلی و با توجه به کمبود برخی از محصولات پتروشیمی در کشور ناچار شدیم سیستم سهمیه بندی برای خرید مواد پتروشیمی در بورس کالا تعریف کنیم تا صنایع پایین دستی بتوانند مواد اولیه مورد نیاز خود را با تضمین کیفیت، کمیت و قیمت رقابتی تامین کنند.

وی با اشاره به راه اندازی سایت بهین یاب وزارت صنعت، معدن و تجارت بیان کرد: در حال حاضر حدود ۳۰۰۰ واحد صنعتی و تعاونی در این سایت ثبت نام کرده و مواد اولیه خود را از طریق بورس کالا تهیه می کنند.

مولاخواه با تاکید بر این که محصولاتی که در بورس کالا پذیرش و معامله می شود از نظام قیمت گذاری سازمان حمایت معاف هستند، تصریح کرد: در راستای اجرای تصمیمات کارگروه کنترل

در شرایط فعلی

و با توجه به کمبود

برخی از محصولات

پتروشیمی در کشور

ناچار شدیم سیستم

سهمیه بندی برای

خرید مواد پتروشیمی

در بورس کالا تعریف

کنیم

صد و شصت و چهارمین نشست اوپک و ابقای البدری

باز هم دبیرکل انتخاب نشد

صد و شصت و چهارمین نشست اوپک چهارشنبه ۱۳ آذر در وین، پایتخت اتریش برگزار شد و به‌رغم جایگاه مناسب ایران در این سازمان، اما عبدالله سالم البدری، نماینده لیبی و دبیرکل کنونی این سازمان، در سمت قبلی خود ابقا شد، این در حالی است که این موضوع با روح آیین‌نامه اوپک مغایرت دارد. در این نشست به مصطفی الشمالي و بیژن نامدار زنگنه، وزیر نفت جمهوری اسلامی ایران به دلیل انتصاب به مقام وزارت تبریک گفته شد و وزیران پیشین نفت ایران و کویت مورد قدردانی قرار گرفتند. همچنین عبدالباری علی العروسی، وزیر نفت و گاز لیبی، برای یک سال به ریاست اجلاس اوپک برگزیده شد که این تصمیم از آغاز سال ۲۰۱۴ میلادی اجرایی می‌شود. دبیرانی آلیسون مادوکه، وزیر نفت نیجریه نیز به عنوان رئیس علی البدل نشست برگزیده شد.

یکی از مسائلی که اعضای اوپک را درگیر کرده است کاهش سطوح تولید کشورهای همچون لیبی که همزمان با تحریم‌های ایران اتفاق افتاده، می‌باشد. این امر باعث شد تولید عربستان بیش از میزان سهمیه صورت بگیرد و ظرفیت تولید عراق نیز بی‌حاجا روند روبه افزایشی را تجربه کند. با این حال اما بازگشت حدود ۱/۵ میلیون بشکه نفت ایران به بازار، الزام کشورهای همچون عربستان را کاهش می‌دهد. وزیر نفت ایران در حاشیه این نشست گفت: حتی اگر نفت ۲۰ دلار شود پس از رفع تحریم‌ها ایران روزانه چهار میلیون بشکه نفت تولید می‌کند. زنگنه اظهار کرد: جمهوری اسلامی ایران تحت هر شرایطی چهار میلیون بشکه در روز را تولید می‌کند و من از حق ایران تحت هیچ شرایطی برای تولید روزانه چهار میلیون بشکه نخواهم گذشت. وی در پاسخ به سوالی درباره اینکه آیا فکر می‌کنید اوپک باید به نظام سهمیه بندی جداگانه

عرضه و تقاضای نفت و همچنین مسائل غیر بنیادین، همچون سفته بازی در بازار را زیر نظر داشته باشد و کشورهای عضو اوپک را از این تحولات آگاه کند. در این نشست، علی عبید الیهیونی، نماینده امارات در هیئت عامل اوپک، به عنوان رئیس هیئت عامل اوپک و دکتر برنارد مومر، نماینده ونزوئلا در هیئت عامل اوپک به عنوان جانشین الیهیونی منصوب شد که این تصمیم از آغاز سال آینده میلادی اجرایی خواهد بود.

شرکت کنندگان در این نشست تصمیم گرفتند که دوره دبیر کلی عبدالله سالم البدری را به مدت یک سال تمدید کنند که این تصمیم نیز از آغاز سال ۲۰۱۴ میلادی اجرایی می‌شود. در این نشست، بودجه سال ۲۰۱۴ میلادی اوپک تصویب و تصمیم گرفته شد که نشست عادی آینده این سازمان، یازدهم ژوئن سال ۲۰۱۴ میلادی (۲۱ خرداد ۱۳۹۳) در وین اتریش برگزار شود.

گزارش دبیر کل اوپک، گزارش هیئت کمیسیون اقتصادی این سازمان و برخی مسائل اداری از سوی شرکت کنندگان بررسی شد و اعضای نشست درباره تحولات در مذاکرات چندجانبه زیست محیطی گفت و گو کردند. افزون بر این، نتیجه نشست برگزار شده در ورشو لهستان، وضعیت مذاکرات جاری اوپک با اتحادیه اروپا، همکاری مستمر این سازمان با دیگر سازمان‌های بین‌المللی و گفت و گوهای آن با فدراسیون روسیه، از جمله موضوع‌های مورد بحث بودند.

در این نشست گزارش دورنمای بازار نفت که از سوی دبیر کل ارائه شده، به ویژه بخش‌های پیش‌بینی عرضه و تقاضای نفت در سال ۲۰۱۴ میلادی، مورد بررسی قرار گرفت. بدهی دولتی در حوزه یورو، بیکاری گسترده در کشورهای توسعه یافته، و آهستگی رشد اقتصادی در کنار خطر تورم در کشورهای در حال توسعه، از جمله مسائل مربوط به دورنمای اقتصاد جهانی بودند که مورد بحث قرار گرفتند.

در واقع همین سردرگمی درباره اقتصاد جهانی و شکنندگی وضعیت اقتصادی یورو، مهمترین چالش اقتصادی بازار نفت در سال ۲۰۱۴ میلادی است. افزون بر این، اگرچه پیش‌بینی می‌شود که تقاضای نفت در سال ۲۰۱۴ افزایش یابد، رشد چشمگیر عرضه نفت از سوی کشورهای غیر عضو اوپک، از این رشد تقاضا فراتر خواهد بود. به هر حال، با هدف حفظ توازن بازار، در این نشست اوپک تصمیم گرفته شد که تولید نفت این سازمان در سطح کنونی ۳۰ میلیون بشکه در روز تثبیت شود. با این همه، اعضای اوپک برای واکنش به هر رویداد مخل تعادل بازار، اعلام آمادگی کردند.

اعضای نشست با توجه به لزوم هشیاری و نگرانی‌های مربوط به مشکلات باقی مانده در اقتصاد جهانی، دبیرخانه اوپک را موظف کردند که تحولات

شرکت کنندگان در این نشست تصمیم گرفتند که دوره دبیر کلی عبدالله سالم البدری را به مدت یک سال تمدید کنند که این تصمیم نیز از آغاز سال آینده میلادی اجرایی می‌شود

در حال تدوین قراردادهای جدید برای بخش‌های بالادستی نفت هستیم. کارشناسان با تجربه روی این موضوع کار می‌کنند. به نظرم در چند ماه آینده می‌توانیم چند کنفرانس در ایران و لندن برگزار کنیم و چارچوب قراردادهای جدید را معرفی کنیم. اصل چارچوب قراردادهای جدید این است که می‌توانیم برای بلندمدت با شرکت‌های نفتی بین‌المللی همکاری کنیم. وی همچنین عمر قراردادهای بیست ساله عنوان کرد.

ایران قبل از اعمال تحریم‌های سال گذشته با صادرات روزانه دو میلیون و ۷۰۰ هزار بشکه نفت پس از عربستان در رده دومین صادرکننده بزرگ نفت در اوپک قرار داشته و صادرات نفت ایران پس از اعمال تحریم‌ها به یک سوم کاهش یافته است.

عبدالله تمیمی، عضو کمیسیون انرژی درباره اقدامات وزیر نفت اعلام کرد: وزیر نفت جمهوری اسلامی ایران با حمایت اکثریت نمایندگان مردم در مجلس اهداف دولت را در حوزه نفت و گاز در جامعه بین‌الملل پیگیری می‌کند. وی افزود: پس از حمایت‌ها از سیاست خارجی ایران اکنون قاطعانه از مواضع نفتی وزارت نفت در جامعه بین‌الملل و سازمان‌های بین‌المللی دفاع و حمایت می‌کنیم.

کشورهای عضو سازمان اوپک دیدار و گفت‌وگو کرد. مصطفی الشمالی، وزیر نفت و معاون نخست وزیر کویت نیز در این اجلاس با اعلام اینکه کویت به طور کامل از شرایط کنونی بازار جهانی نفت رضایت دارد، گفت: بازار نفت هم‌اکنون با ثبات و متعادل است و با هیچ کمبود یا مازاد عرضه‌ای مواجه نیست. وی افزود: از بازگشت ایران به بازار نفت استقبال می‌شود و بازار نفت می‌تواند سهم واقعی تولید نفت خام ایران را جذب کند.

محمد المزروعی، وزیر انرژی امارات متحده عربی و محمد النعیمی، وزیر نفت عربستان نیز وضعیت بازار را مطلوب ارزیابی کردند. وزیر نفت کشورمان نیز با اشاره به توافق هسته‌ای ایران در ژنو با درخواست از اعضای اوپک برای ایجاد فضای بازگشت احتمالی ایران به بازار ابراز امیدواری کرد که صادرات نفت ایران بر اساس این توافق به تدریج افزایش یابد. وی در عین حال اظهار کرد: در این مرحله ما تغییر رسمی در صادرات نفت خود نداریم، اما چنانچه تحریم‌ها علیه ایران لغو شوند، می‌توانیم ظرفیت تولید نفت را به چهار میلیون بشکه در روز برسانیم.

مهندس زنگنه همچنین در پاسخ به سوالی درباره قراردادهای جدید نفتی اعلام کرد: ما هم اکنون

برای کشورهای عضو بازگردد، گفت: من به این مسائل کاری ندارم. ایران پس از رفع تحریم‌ها چهار میلیون بشکه در روز تولید خواهد کرد.

وزیر نفت همچنین در پاسخ به پرسشی مبنی بر اینکه چنانچه بازار با مازاد عرضه روبه‌رو شود قیمت‌ها پایین می‌آید، اعلام کرد: این مشکل آن دسته از کشورهایی است که نفت اضافی وارد بازار می‌کنند اما در هر حال فکر می‌کنم که اوپک عاقل است و در زمان‌های مختلف این تدبیر و عقلانیت خود را نشان داده است.

زنگنه افزود: اوپک در این موارد رعایت تدبیر را می‌کند و بازار را برای کسانی که در شرایط سخت بیرون رفته‌اند باز می‌کند تا جای مناسبی برای تولید نفت آنها باشد، ما هرگز به شرایط حاد نخواهیم رسید.

این در حالی است که کارشناسان نفتی جهان و وزرای نفت کشورهای مهم این سازمان معتقدند قیمت نفت در سطوح کنونی آن مناسب است و لزومی ندارد سطح تولید با تغییر مواجه شود، بر این اساس هم با توافق اعضا سطح تولید تا ۶ ماه آینده در همان رقم ۳۰ میلیون بشکه تثبیت شد. در این بین، وزیر نفت کشورمان با وزرای نفت

کارشناسان نفتی
جهان و وزرای نفت
کشورهای مهم این
سازمان معتقدند
قیمت نفت در سطوح
کنونی آن مناسب
است و لزومی ندارد
سطح تولید با تغییر
مواجه شود

دستاوردهای یک اجلاس

اولین دیپلماسی زنگنه در حوزه گاز جواب داد

اولین اقدام وزیر نفت این بود که انتخاب دبیر کل مجمع صادرکنندگان گاز از طریق اجماع تعیین نشود. خوشبختانه گاز ایران تحریم نیست و می‌توان آینده بسیار درخشانی را برای این صنعت در نظر گرفت. امروزه هر کشوری در دنیا استراتژی و امنیت خود را براساس امنیت انرژی تعریف کرده است. بدین معنی که امنیت انرژی به عنوان پایه امنیت مطرح شده است. یکی از علت‌هایی که براساس آن چین‌ها در مقابل تحریم نفت ایران از سوی غربی‌ها مقاومت می‌کنند این است که می‌گویند ما امنیت انرژی خود را به خاطر اروپایی‌ها به خطر نمی‌اندازیم.

سیدحمید حسینی*

از این مزیت می‌توان در داخل کشور نیز بهره برد. مثلاً با استفاده از گاز ایران می‌توان به تدوین استراتژی مبتنی بر تلفیق معدن و انرژی، معدن و صنعت دست پیدا کنیم. ما می‌توانیم کارخانه تولید خاورمیانه باشیم، همان طور که چین کارخانه تولید جهان است.

با استفاده از گاز ایران می‌توانیم بزرگترین تولیدکننده برق، پتروشیمی، محصولات معدنی، فولاد، آلومینیوم و مس از طریق گاز باشیم. البته تمام این موارد مستلزم این است که بتوانیم یک مقدار از شرایط بحرانی موجود خارج شویم. انتخاب عادلانه به دبیرکلی اوپک گازی به عنوان اولین دیپلماسی انرژی زنگنه جواب مثبت داد زیرا دولت‌ها با وجود تمام اختلاف‌ها حاضر شدند که به دبیرکلی ایران رای دهند. اگر ما بتوانیم در شرایطی که ظرفیت تولید و فروش نفت ایران در اوپک کاهش یافته است از این موقعیت استفاده کنیم آینده صنعت گاز ما می‌تواند بسیار درخشان باشد.

*خزانه‌دار اتاق بازرگانی تهران و عضو هیات مدیره اتحادیه صادرکنندگان نفت، گاز و پتروشیمی ایران

را با لوله به ژاپن منتقل کنیم قیمت آن ۳۰ تا ۴۰ سنت افزایش می‌یابد.

با توجه به پایین بودن ارزش ذاتی گاز ارزش افزوده آن بیشتر از فروش نفت است، به همین دلیل بسیاری از سرمایه‌گذاران خارجی حاضر به سرمایه‌گذاری در ایران هستند. حتی با وجود تحریم‌ها نیز تمایل دارند که به ایران آمده و با استفاده از گاز ما کارخانه‌های تولید متانول، اوره و آمونیاک را تأسیس کنند.

ظرفیت و موقعیت ما در گاز در دنیا بسیار بالاست طوری که از مجموع ۱۶۰ هزار میلیارد متر مکعب ذخایر گاز در دنیا ۳۲ هزار میلیارد متر مکعب آن متعلق به ایران است. همچنین دسترسی به بازارهای جنوب شرقی آسیا، هند، پاکستان، عراق، سوریه، لبنان، ترکیه و اروپا به نحوی است که می‌توانیم رقیب قوی برای کشور روسیه در صادرات گاز باشیم. البته شاید نتوانیم در آل.ان.جی با قطر رقابت کرده و دسترسی به تکنولوژی آن برای ما امکان‌پذیر نباشد ولی به طور قطع در خط لوله گاز حرف‌های زیادی برای گفتن داریم.

اروپا با تمام اختلافاتی که با ایران دارد معتقد است که نمی‌تواند امنیت انرژی خود را در زمینه گاز صرفاً وابسته به روسیه بداند، لذا اروپایی‌ها به دنبال این هستند که منابع جایگزین و تنوع منابع برای تأمین گاز را برای خود تهیه کنند زیرا می‌دانند که تأمین گاز آن‌ها صرفاً از طریق کشور روسیه برای آن‌ها مشکل‌ساز است. با وجود تمام اختلافاتی که اروپایی‌ها با ایران دارند اگر مسائل و مشکلات بین‌المللی کمی فروکش کند اولین کسانی که برای تأمین گاز خود با ایران وارد تجارت می‌شوند خود اروپایی‌ها هستند. کشورهای منطقه نیز علیرغم این که کشورهای نفتی هستند به لحاظ گاز وضعیت مطلوبی ندارند. عمان، بحرین، امارات و کویت همه علاقمند به تأمین گاز خود از ایران هستند.

ظرفیت و پتانسیل گاز ایران از نفت آن بسیار بیشتر است. از سوی دیگر ارزش ذاتی گاز در ایران پایین است. نفت در بندرعباس ۱۰۰ دلار به فروش می‌رسد. زمانی که نفت با کشتی VLCC به ژاپن منتقل می‌شود نهایتاً قیمت آن به ۱۰۲ دلار رسیده اما گاز در ایران هفت سنت است و اگر آن

با استفاده از گاز ایران می‌توانیم بزرگترین تولیدکننده برق، پتروشیمی، محصولات معدنی، فولاد، آلومینیوم و مس از طریق گاز باشیم

نگاه نو به نهادهای بین‌المللی انرژی

دبیر کلی اوپک گازی برای ایران

ایران چهارمین ذخایر بزرگ نفت جهان و نخستین ذخایر گاز جهان (بر اساس پژوهش بی پی) را دارد اما وزن و نفوذ آن در سازمان‌های بین‌المللی نفت و گاز مانند اوپک و مجمع کشورهای صادرکننده گاز (جی ای سی اف) با این توان بالقوه همخوانی ندارد. این موقعیت نه چندان مطلوب در حالی است که زمانی که پیشینه مشارکت ایران در شکل‌گیری این نهادها را مرور می‌کنیم در می‌یابیم که ایران یکی از پنج عضو بنیانگذار اوپک است و ایده ایجاد نهادی متشکل از کشورهای صادرکننده گاز نیز برای اولین بار در ایران شکل گرفت و نخستین نشست وزارتی آن نیز در سال ۱۳۸۰ در تهران برگزار شد.

رها حبیبی

هشت نشست وزارتی بوده، نشست‌هایی که به قطر کمک کرده است تا توافق اعضا را با استقرار دبیرخانه جی ای سی اف در این کشور به دست آورد. این موضوع از نظر دیپلماتیک حایز اهمیت است، همچنانکه ژنو و وین به دلیل میزبانی شماری از نهادهای بین‌المللی از نظر دیپلماتیک از اعتبار خاصی برخوردارند. همچنین نخستین نشست سران مجمع در قطر برگزار شده است.

در مورد روسیه نیز وضعیت کم و بیش به همین ترتیب است. روسیه طی چهار سال گذشته دبیرکلی جی سی اف را برعهده داشته است و علاوه بر آن میزبان دومین نشست سران کشورهای عضو مجمع بوده است. از سویی دیگر به نظر می‌رسد تصمیمات مجمع در مورد بازار گاز جهانی تا کنون عمدتاً بازتاباننده دیدگاه‌های روسیه بوده است. طی نشست‌های گذشته مجمع در زمینه قیمت‌گذاری گاز بر پیوند بهای گاز با قیمت‌های نفت تاکید شده است، موضوعی که به میزان زیادی بازتاباننده نگاه روسیه به بازارهای وسیع آن در کشورهای اروپایی است.

در چنین شرایطی برگزاری نشست وزارتی جی ای سی اف را در تهران باید به فال نیک گرفت و آن را سرآغاز راهی دانست برای حرکت به سوی ایفای نقش فعال‌تر در نهادهای انرژی بین‌المللی. اما به موازات این تحولات، موضوعی که برای ایران اهمیت بیشتری دارد عبارت است از افزایش ظرفیت تولید و صادرات نفت و گاز و ایفای نقش

وزرای انرژی کشورهای عضو مجمع جهانی کشورهای صادرکننده گاز با اکثریت آرا به دبیرکلی سیدمحمدحسین عادل‌لی کاندیدای ایران برای یک دوره دو ساله رای دادند. سرگئی تامکاراتف از روسیه، عبدالرحمان دنیزا از لیبی و سیدمحمدحسین عادل‌لی از ایران، کاندیداهای احراز پست دبیرکلی مجمع کشورهای صادرکننده گاز بودند که با رای وزرای انرژی کشورهای عضو مجمع جهانی کشورهای صادرکننده گاز در نشست تهران، سیدمحمدحسین عادل‌لی کاندیدای ایران برای یک دوره دو ساله دبیرکل این مجمع شد.

رقابت اصلی برای احراز این کرسی استراتژیک بازار جهانی گاز بین ایران و لیبی بود که در نهایت نماینده ایران با ۶ رای در مقابل ۵ رای نماینده لیبی پیروز شد. از ۱۱ آبان رایزنی و یارگیری برای انتخابات دبیرکلی مجمع کشورهای صادرکننده گاز در تهران آغاز شده بود. در این بین در هفته اول آبان و در آستانه برگزاری پانزدهمین اجلاس وزارتی مجمع کشورهای صادرکننده گاز در تهران، بیژن زنگنه وزیر نفت ایران در مسکو با الکساندر نوواک وزیر انرژی فدراسیون روسیه دیدار و گفتگو کرده بود.

با وجود این در سال‌های گذشته نقش و جایگاه ایران در این نهادها تنزل یافت؛ وضعیتی که به نظر می‌رسد در حال تغییر است و برگزاری پانزدهمین نشست وزارتی مجمع کشورهای صادرکننده گاز در تهران نخستین نشانه آن.

مرور نشست‌های مجمع کشورهای صادرکننده گاز نشان می‌دهد که در فاصله برگزاری نخستین نشست وزارتی جی ای سی اف در تهران در سال ۱۳۸۰ تا نشست پانزدهم، ایران هیچگاه میزبان چنین نشست‌هایی نبوده است. این در حالی است که قطر در این فاصله میزبان

فعال‌تر در بازارهای جهانی. تراز صادرات گاز کشورمان گویای آن است که ایران در بازار صادرات گاز جهان بازیگر قابل‌اعتنایی نیست؛ درست برخلاف روسیه و قطر که بزرگ‌ترین صادرکنندگان گاز از طریق خط لوله و به صورت ال ان جی هستند و به دلیل همین نقش فعال در بازار گاز جهانی در تصمیم‌سازی‌های مجمع کشورهای صادرکننده گاز نیز دست بالا را دارند.

آمار جی ای سی اف نشان می‌دهد که قطر به عنوان بزرگ‌ترین صادرکننده ال ان جی جهان در سال ۲۰۱۱ بیش از ۱۱۳ میلیارد متر مکعب گاز، عمدتاً به شکل ال ان جی، صادر کرده است.

از سوی دیگر روسیه در همان حال که یک بازیگر کلیدی در بازار نفت است، در بازار گاز، بویژه صادرات گاز به اروپا، نقش تقریباً انحصاری ایفا می‌کند. آمار گمرک روسیه نیز نشان می‌دهد که این کشور در سال گذشته میلادی بیش از ۱۷۸ میلیارد متر مکعب گاز صادر کرده است.

آنچه گفته شد شاید کافی باشد تا نشان دهد که ایران با جایگاه شایسته‌اش در نهادهای بین‌المللی انرژی و نقش فعال در بازارهای نفت و گاز جهانی فاصله نسبتاً زیادی دارد.

با این وجود دورنما امیدوارکننده است. برگزاری پانزدهمین نشست مجمع کشورهای صادرکننده گاز در ایران در عرصه دیپلماسی انرژی و تمرکز بخش عمده‌ای از فعالیت‌های وزارت نفت برای توسعه هر چه سریع‌تر فازهای میدان گازی پارس جنوبی و به تبع آن افزایش ظرفیت تولید و صادرات گاز می‌تواند سرآغاز روندی باشد برای بهبود جایگاه ایران در بازار جهانی گاز و مشارکت موثر در تصمیم‌سازی‌های مرتبط با آن از جمله مجمع کشورهای صادرکننده گاز.

**وزرای انرژی
کشورهای عضو مجمع
جهانی کشورهای
صادرکننده
گاز با اکثریت
آرا به دبیرکلی
سیدمحمدحسین
عادل‌لی کاندیدای ایران
برای یک دوره دو
ساله رای دادند**

رویکردها نسبت به ایران در حال تغییر است

خبرگزاری بلومبرگ در گزارشی درباره انتخاب محمد حسین عادل به عنوان دبیر کل مجمع کشورهای صادرکننده گاز نوشت: ایران اداره مجمع کشورهای صادرکننده گاز را در دست خواهد گرفت.

محمد حسین عادل از معاونان سابق وزارت امور خارجه ایران در نشست مجمع کشورهای صادرکننده گاز در تهران به عنوان دبیر کل این مجمع انتخاب شد؛ مجمعی که ۱۳ کشور عضو آن ۶۰ درصد ذخایر گاز جهان را در اختیار دارند. زاک آلن تحلیلگر حوزه انرژی گفت: ایران به این دلیل عادل را نامزد کرده که وی با کار در سطوح بالا برای تسریع توسعه منابع صادرات گاز ایران آشنا است و باعث افزایش قابل توجه ذخایر ارزی ایران خواهد شد. بررسیهای بریتیش پترولیوم نشان می‌دهد: ایران سومین تولیدکننده بزرگ گاز در جهان و یکی از واردکنندگان این سوخت است. این شرکت همچنین سال گذشته ذخایر ایران را بالاتر از روسیه اعلام کرد که از سوی گازپروم شدیداً مورد انتقاد قرار گرفت. عادل گفته است: ما برای همکاری با دیگر صادرکنندگان که عضو این مجمع نیستند تلاش خواهیم کرد زیرا این کار برای همه مفید است. رایین میلز رییس موسسه مدیریت پروژه و مشاور انرژی منار در دویسی گفت: لغو تحریمها باعث تشویق شرکت‌های نفتی بین‌المللی برای از سرگیری پروژه‌های ال ان جی در ایران خواهد شد. آلن با بیان اینکه فرصت‌ها برای ایران و سرمایه‌گذاران خارجی بسیار زیاد است افزود: عادل احتمالاً دسترسی ایران به سران دولت‌ها و صنعت جهانی نفت را افزایش خواهد داد.

۳ ماموریت ایران در اوپک گاز

دبیرکل مجمع کشورهای صادرکننده گاز با تشریح سه ماموریت ایران در این مجمع بین‌المللی گاز از جنوب شرق آسیا به عنوان بازار آینده گاز ایران نام برد و گفت: با مدیریت ایرانی GECF به یک برند جهانی تبدیل خواهد شد.

محمد حسین عادل در نشست خبری درباره مهمترین چالش‌های پیش روی مجمع کشورهای صادرکننده گاز با بیان اینکه ایجاد هماهنگی و انسجام در دیدگاه کشورهای تولیدکننده و صادرکننده گاز به منظور ایجاد یک رقابت سالم و جلوگیری از تخریب پذیری یکدیگر یکی از چالش‌های پیش روی این مجمع بین‌المللی گاز است، گفت: از این رو باید با یک هماهنگی بیشتر امکان تامین امنیت عرضه و تقاضای انرژی در بلندمدت فراهم شود.

دبیر کل جدید مجمع کشورهای صادرکننده گاز با اعلام اینکه دومین چالش پیش روی این مجمع بین‌المللی گاز تامین عرضه و تقاضای انرژی در بلندمدت است، تصریح کرد: کشورهای تولیدکننده گاز برای افزایش ظرفیت تولید گاز سالانه چندین میلیارد دلار سرمایه‌گذاری می‌کنند و در صورتی این سرمایه‌گذاری‌ها توجیه اقتصادی دارد که در بلندمدت امنیت تقاضای گاز فراهم شده باشد.

این مقام مسئول با یادآوری اینکه یکی از ماموریت‌های ایران به عنوان دبیر کل جدید مجمع کشورهای صادرکننده گاز ایجاد امنیت بلندمدت در عرضه و تقاضای گاز است، بیان کرد: از این رو قصد داریم مکانیزمی را تعریف کنیم تا ارتباط و گفتگوی بیشتر بین تولیدکنندگان و مصرف کنندگان گاز فراهم شود.

وی با بیان اینکه هم‌اکنون بسیاری از کشورهای صادرکننده گاز به دنبال امضای قراردادهای تک محموله و یا کوتاه مدت هستند، تبیین کرد: یکی از دلایل وقوع این مسئله عدم وجود امنیت، تقاضای گاز در بلندمدت است.

عادل همچنین از وجود ذخایر نامتعارف گاز و برداشت گاز از ذخایر شیل گس به عنوان یکی دیگر از چالش‌های مجمع کشورهای صادرکننده گاز نام برد و ادامه داد: هم‌اکنون آمریکا با استفاده از فناوری‌های جدید و تولید گاز از ذخایر نامتعارف نه تنها واردات انرژی را متوقف کرده بلکه به زودی به یکی از کشورهای صادرکننده گاز جهان تبدیل می‌شود.

دبیر کل جدید مجمع کشورهای صادرکننده گاز با یادآوری اینکه یکی از ماموریت‌های ایران به عنوان دبیر کل این مجمع مدیریت چالش‌های صادرکنندگان گاز همچون ورود ذخایر نامتعارف به بازار جهانی انرژی است تاکید کرد: در طول چند سال گذشته مجمع کشورهای صادرکننده گاز در مرحله تاسیس دبیرخانه و عضوگیری بوده است و قصد داریم در مرحله جدید یک سازماندهی قوی در سطح این مجمع بین‌المللی گاز به وجود آوریم.

این مقام مسئول با اشاره به برگزاری دو نشست سران کشورهای صادرکننده گاز در دوحه و مسکو، گفت: در این اجلاس‌ها سران کشورهای صادرکننده گاز خواستار تامین منافع کشورهای تولیدکننده و صادرکننده گاز در بازار انرژی شده‌اند. عادل با بیان اینکه از دیگر ماموریت‌های پیش روی ایران در این مجمع بین‌المللی گاز ایجاد یک تیپ قراردادی مشخص برای صادرات گاز در کشورهای مختلف گازخیز نیست، تاکید کرد: اما قصد داریم فضایی را ایجاد کنیم که هماهنگی کامل بین تولیدکنندگان، صادرکنندگان و مصرف‌کنندگان گاز در نقاط مختلف جهان فراهم شود.

این مقام مسئول یکی از راهکارهای ایجاد هماهنگی بین مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان گاز را گفتگوی دائم و تبادل نظر بین این دو گروه عنوان کرد و اظهار داشت: امیدواریم مجمع کشورهای صادرکننده گاز با مدیریت ایرانی به این هدف بزرگ دست یابد.

جنوب شرق آسیا بازار آینده گاز ایران

عادل همچنین با بیان اینکه ایران هم‌اکنون بزرگترین دارنده ذخایر متعارف گاز طبیعی در جهان است در تشریح جایگاه ایران در مجمع کشورهای صادرکننده گاز توضیح داد: علاوه بر در اختیار داشتن ذخایر عظیم گاز طبیعی، ایران جزو کشورهای مبتکر و تاسیس‌کننده این مجمع بوده ضمن آنکه در حوزه تولید گاز هم پیش‌بینی می‌شود تا دو سال آینده با بهره‌برداری از طرح

به دلیل اهمیت گاز در توسعه انرژی پاک و همچنین آثاری که این انرژی در توسعه کشورها بویژه در زمینه تولید برق و منابع پتروشیمی دارد، می‌تواند در جهان نقش تأثیرگذاری داشته باشد. وی با بیان اینکه «بی‌تردید در همه کشورهای صادرکننده گاز، هم منافع مشترک و هم رقابت وجود دارد»، تأکید کرد: رقابت حق همه است، اما همه باید تلاش کنیم رقابت سالم داشته باشیم و این رقابت به منافع مشترک ما خدشه‌ای وارد نکند. روحانی افزود: ما معتقدیم منافع صادرکنندگان و مصرف‌کنندگان باید در کنار یکدیگر مورد توجه قرار گیرد و در جهان امروز بازی برد - باخت هیچ تأثیری ندارد و در عرصه اقتصادی نیز نمی‌تواند پایدار باشد. رئیس‌جمهور بر لزوم بهره‌گیری عادلانه از مجمع کشورهای صادرکننده گاز تأکید کرد و گفت: باید از این مجمع، برای ایجاد عدالت، همکاری و تعامل بهتر و بیشتر در سطح جهانی استفاده کنیم. ما باید به فکر منافع همه جهان و همه انسان‌ها باشیم و در کنار منافع خود، به فکر ضرر نکردن ملت‌های دیگر نیز باشیم. وی در پایان اظهار کرد: امیدواریم این مجمع بتواند در مسیر دستیابی به اهدافی که مورد نظر آن است، یعنی برای منافع ملت‌ها و دولت‌های صادرکننده و مصرف‌کننده، قدم‌های مؤثری بردارد. مجمع کشورهای صادرکننده گاز (GECF) به پیشنهاد ایران و به منظور هماهنگی در تولید، صادرات و کنترل قیمت گاز طبیعی در سطح جهان، توسط ایران، روسیه و قطر در ۲۳ دسامبر ۲۰۰۸ تأسیس و هم‌اکنون علاوه بر سه کشور یاد شده، امارات متحده عربی، ونزوئلا، نیجریه، مصر، الجزایر، گینه استوایی، بولیوی و ترینیداد و توباگو نیز عضو آن هستند.

آینده نیز بازیگر مهمی خواهد بود. رئیس مجمع کشورهای صادرکننده گاز درباره روند انتخاب دبیرکل جدید این مجمع بین‌المللی گاز، تصریح کرد: در ابتدا قرار بر این بود که دبیرکل مجمع با اجماع همه اعضا انتخاب شود اما پس از آن که اجماع انجام نگرفت، قرار شد که هر نماینده‌ای که اکثر آرا داشته باشد به عنوان دبیرکل این مجمع انتخاب شود که در این رای‌گیری نماینده ایران اکثریت آرا به دست آورد.

پیام ۱۷ غول‌گازی به رئیس‌جمهور ایران

در این نشست نمایندگانی از الجزایر، بولیوی، مصر، گینه استوایی، ایران، لیبی، نیجریه، عمان، قطر، روسیه، ترینیداد و توباگو، امارات و ونزوئلا به عنوان عضو دائم و عراق، هلند و نروژ به عنوان عضو ناظر حضور داشتند.

وزیر نفت ایران به عنوان رئیس اجلاس وزارتی در این نشست با اشاره به توسعه بازار گاز و چالش‌های پیش روی این مجمع و اعضای آن در نیاز تقویت همکاری‌های اعضای مجمع و تبادل تجربیات و هم‌افزایی در اتخاذ سیاست‌های مشترک تأکید کرد و خواستار اصلاح نظام قراردادهای مکانیزم قیمت‌گذاری گاز برای کاهش ریسک تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان شد.

مجمع کشورهای صادرکننده گاز باید تأثیرگذار باشد

حجت‌الاسلام والمسلمین حسن روحانی که در جمع هیأت‌های شرکت‌کننده در پانزدهمین اجلاس وزاری مجمع کشورهای صادرکننده گاز سخن می‌گفت، اظهار کرد: بی‌تردید این مجمع

های بالادستی ظرفیت تولید و صادرات گاز ایران افزایش یابد.

وی همچنین با یادآوری اینکه پیش‌بینی می‌شود تا دو سال آینده ایران بخشی از بازار جهانی گاز را در اختیار بگیرد، بیان کرد: در شرایط فعلی برای ایران مطمئن‌ترین بازار برای فروش گاز کشورهای آسیایی به ویژه کشورهای جنوب شرق آسیا هستند.

عادل‌با بیان اینکه هم‌اکنون بخش عمده‌ای از کشورهای اروپایی با مشکل بحران مالی و اقتصادی روبرو هستند، بیان کرد: از این رو اروپا همچون گذشته بازار پررونقی برای فروش گاز نیست اما جنوب شرق آسیا کماکان جذابیت‌های بالایی برای صادرات گاز دارد.

دبیرکل جدید مجمع کشورهای صادرکننده گاز درباره انتخاب ایران به عنوان دبیرکل جدید این مجمع، گفت: در نشست تهران مباحث متعددی پشت درهای بسته مطرح شد و ایران با مدیریت صحیح این نشست موفق شد که رای لازم برای کسب دبیرکل این مجمع بین‌المللی گاز را در اختیار بگیرد.

نظر وزیر نفت درباره واگذاری دبیرکل اوپک‌گازی به ایران

وزیر نفت ایران با اعلام نحوه انتخاب نامزد ایران به عنوان دبیرکل مجمع کشورهای صادرکننده گاز، اعلام کرد: ایران همیشه بازیگر مهمی در عرصه انرژی بوده و خواهد بود.

بیژن زنگنه گفت: این اتفاق که پس از سال‌ها ایران به عنوان دبیرکل یک نهاد مطرح حوزه انرژی انتخاب شد، نشان‌دهنده این است که ایران همیشه بازیگر مهمی در عرصه انرژی بوده و در

در شرایط فعلی
برای ایران مطمئن‌ترین بازار برای فروش گاز کشورهای آسیایی به ویژه کشورهای جنوب شرق آسیا هستند.

دبیر کل انجمن صنایع پالایش نفت ایران در گفتگو با دنیای انرژی:

ساخت پالایشگاه‌های کوچک باید جدی گرفته شود

واگذاری پالایشگاه‌ها به بخش خصوصی، تولید بنزین یورو ۴، پالایش نفت خام و صادرات فرآورده‌های نفتی، بررسی کیفیت بنزین‌های مصرفی در داخل کشور و وضع ایران در تولید انرژی و صادرات گاز از جمله موضوعات مطرح شده در گفت‌وگو با علی صادقی، دبیر کل انجمن صنایع پالایش نفت ایران است که این مدیر جوان باحوصله در این باره سخن گفت. صادقی بر یک نکته بیش از همه تأکید کرد و آن اینکه در ایران چیزی به اسم استاندارد مصرف انرژی وجود ندارد و دیگر اینکه باید برای پالایشگاه‌ها الزام صادراتی در نظر گرفت. این گفت‌وگو را در ادامه بخوانید.

دانش پور شفیعی

هم‌اکنون نسبت تولید نفت خام با پالایش آن در کشور چگونه است؟

تولید بنزین یورو ۴ در کشور آغاز شده و اگر پالایشگاه امام خمینی (ره) در اراک با ظرفیت تولید روزانه ۸ میلیون لیتر بنزین هم وارد مدار شود، به‌طور تقریبی موازنه خام‌فروشی به پالایش از نسبت ۵۵ به ۴۵ درصد (صادرات به پالایش) به نسبت ۶۰ به ۴۰ تغییر می‌کند، یعنی ۶۰ درصد وارد پالایشگاه‌ها شده و ۴۰ درصد آن صادر می‌شود.

ارزش افزوده این تغییر نسبت‌ها چه میزان خواهد بود؟

به‌طور قطع هر اتفاقی که روی نفت خام در داخل کشور در فضای پالایشی بیفتد، ارزش افزوده صددرصدی در هر مرحله ایجاد می‌کند. پالایش از آن دسته فعالیت‌های سودآور است.

چرا تاکنون این کار را نکرده‌ایم؟

این یک زنجیره است؛ از انتقال مواد نفتی به بنادر صادراتی، ذخیره‌سازی در بنادر و انتقال و صادرات از بنادر به کشورهای دیگر یک زنجیره کارهایی است که باید به شکل منظم انجام شود. اینگونه فعالیت‌ها و به‌طور مشخص در بخش پایین‌دستی نفت در دیگر کشورها به‌طور کامل توسط بخش خصوصی انجام می‌شود اما در ایران سال‌هاست که شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران به‌عنوان یک متولی دولتی این کارها را انجام می‌دهد و چون انگیزه‌های بازاریابی و توسعه بازار وجود نداشته، بالطبع به فکر توسعه بنادر و مخازن ذخیره‌سازی متناسب با محصول هم نبوده است اما امروز با توجه به افزایش ظرفیت تولید فرآورده‌های نفتی، پالایشگاه‌ها نیازمند لجستیک انتقال و صادرات هستند.

پالایشگاه‌ها همچنان در اختیار دولت هستند یا واگذار شده‌اند؟

۲ گروه پالایشگاه در کشور وجود دارد؛ بالادستی و میان‌دستی؛ گروه اول شامل پالایشگاه‌های تهران، تبریز، اصفهان، شیراز، بندرعباس، لاوان و اراک هستند که نفت به‌طور مستقیم و روزانه تا ۲ میلیون بشکه وارد آنها شده و در ستون‌های تقطیر به ۸ تا ۹ برش اصلی تقسیم و پس از آن وارد پالایشگاه‌های میان‌دستی می‌شود.

پالایشگاه‌های میان‌دستی کدام‌ها هستند؟

پارس، بهران، ایرانول و سپاهان. این پالایشگاه‌ها از آن ۹ برش اصلی پالایش اولیه نفت خام حدود ۱۴۰ نوع محصول تولید می‌کنند.

کدام پالایشگاه‌ها خصوصی هستند؟

۱۴ پالایشگاه در کشور داریم. آن ۴ پالایشگاه میان‌دستی به‌طور کامل خصوصی هستند. پالایشگاه‌های اصفهان، تبریز و تهران هم کامل خصوصی شده‌اند. پالایشگاه بندرعباس ۵۰-۵۰ است و پالایشگاه شیراز هم در مرحله عرضه است. چنانچه این کار سرعت بگیرد ظرف ۲ سال آینده تمام پالایشگاه‌های کشور خصوصی می‌شوند؛ به جز آن ۲۰ درصدی که در قالب سهام عدالت در اختیار مردم است.

بخش خصوصی توان اداره پالایشگاه‌ها را دارد؟

بخش خصوصی این توان را دارد اما بخش دولتی هنوز نتوانسته از آن دل بکشد. اگرچه پالایشگاه‌ها را خصوصی کرده و بخشی از سهام آن را در اختیار سهام عدالت قرار داده‌اند اما همچنان هیات مدیره و مدیر عامل را با نظر شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی

انتخاب می‌کنند. هنوز ترکیب و تصمیم مدیریتی تغییر نکرده است. از یک طرف قانون تجارت به مدیرعامل اجازه می‌دهد فعالیت‌هایش را بیش از پیش گسترش دهد چون بخش خصوصی است و باید دنبال سود باشد اما چون مدیریت دولتی است، در نگاه دولتی خود را معطوف به بودجه‌های سالانه کرده و موضع انفعالی دارد و علاقه‌مند نیست کار جسورانه انجام دهد.

در بخش پالایش، محصول روغن پایه قابل بررسی است و ایران کشور توانمندی در تولید این فرآورده به حساب می‌آید طوری که تولیدکنندگان و عرضه‌کنندگان روغن موتور در بازار، محصولات تولید داخل را بی‌رقیب می‌دانند. حتی روغن‌های خارجی هم که در داخل به فروش می‌رسند، به نسبت کیفیت در حد روغن‌های داخلی نیستند.

نفتی که در میادین کشور تولید می‌شود از نوع پارافینیکی است. نفت به ۳ دسته آروماتیک، نفتتیک و پارافینیک تقسیم می‌شود. نفت تولیدی در خاورمیانه و بویژه در عراق و ایران، از نوع چرب یا پارافینیک است. این نوع نفت مناسب تولید روغن موتور به لحاظ چرب بودن و تولید انواع پارافین، وازلین و لوازم آرایشی است. به همین دلیل انواع لوازم آرایشی که در منطقه تولید می‌شود براساس پارافین تولیدی ایران است. به همین دلیل از ۵۶ سال قبل اولین پالایشگاه تولید روغن موتور در قاره آسیا توسط چند شرکت خارجی در ایران تأسیس شد. آنها از همان زمان فکر می‌کردند ایران می‌تواند هاب تولید روغن پایه در منطقه باشد.

امروزه در ۴ پالایشگاه کشور سالانه یک میلیارد لیتر روغن موتور تولید می‌شود که ۵۰۰ تا ۵۵۰ میلیون لیتر آن مصرف داخلی و ۴۰۰ تا ۴۵۰ میلیون لیتر آن صادر می‌شود که عمده صادرات آن هم روغن‌های معروفی است که تا چند سال قبل به اسم روغن موتورهای خارجی

ایران کشور
توانمندی در تولید
روغن به حساب
می‌آید طوری که
تولیدکنندگان و
عرضه‌کنندگان روغن
موتور در بازار،
محصولات تولید داخل
را بی‌رقیب می‌دانند

میلیارد بشکه می‌رسد که در این صورت ایران از نظر ذخایر هیدروکربوری در دنیا اول است. ایران می‌تواند با گاز طبیعی، دنیا را وابسته خود کند.

آیا در شرایط کنونی کشور نیازمند ساخت پالایشگاه جدید است؟ و در صورت نیاز می‌توان روی سرمایه‌گذاری خارجی حساب کرد؟

در استراتژی کنونی، کشور به دنبال ساخت پالایشگاه‌هایی در حد و اندازه پالایشگاه‌های تهران و تبریز نیست. چه در دنیا پالایشگاه‌های کوچک با ظرفیت روزانه ۵۰۰ تا یک هزار بشکه در حال ساخت است. پالایشگاه‌های کنونی کشور حداقل ۲۵۰ هزار بشکه در روز ظرفیت دارند.

پس چه باید کرد؟

متناسب با میداین نفتی در اطراف کشور که منابع آنها روزانه ۲ تا ۳ هزار بشکه است می‌توان پالایشگاه‌های کوچک را راه‌اندازی کرد که هم دارای تکنولوژی روز و هم ارزان‌قیمت است. اینگونه پالایشگاه‌ها نیازمند ۲۰ میلیون دلار سرمایه‌گذاری هستند اما یک مگا پروژه مانند پالایشگاه نفت هرمز در بندرعباس نزدیک به ۴ میلیارد یورو پول می‌خواهد که همه سرمایه بخش خصوصی هم آن را پر نمی‌کند.

از این نوع پالایشگاه‌های کوچک در کشور ساخته شده است؟

بله. یکی در خرمشهر و دیگری در اطراف تبریز که ظرفیت آنها یک هزار بشکه‌ای است. از سوی دیگر بخش خصوصی هم توان ساخت و راه‌اندازی این نوع پالایشگاه‌ها را دارد.

دارندگان واحدهای پتروشیمی گله‌مند هستند از بابت اینکه تنها ۸ درصد از گاز تولیدی کشور در اختیار آنها قرار می‌گیرد. درحالی که آنها می‌توانند تا ۳۰ درصد از گاز تولیدی را برای تولید فرآورده‌های پتروشیمی دریافت کنند. ببینیم درباره چه عددی صحبت می‌کنیم. این بحث را جایگاهداران سی‌ان‌جی هم مطرح

صنعت پالایشگاهی کشور به لحاظ دانش فنی و تکنولوژی روز چگونه است؟ آیا نیاز به بازسازی و به‌روز شدن دارد؟

در دانش فنی مشکلی وجود ندارد. ایران بیش از نیم‌قرن تجربه پالایشگاهی دارد و دانشگاه صنعت‌نفت بیش از ۴۵ سال است که مهندس پالایش آموزش می‌دهد. اما زمانی هست که شما قصد تولید محصولی به‌عنوان نمونه بنزین یورو ۵ را دارید که اروپا آن را تولید و مصرف می‌کند و می‌خواهید آن را به اروپا هم صادر کنید. پالایشگاه‌های ایران توان تولید چنین بنزینی را دارند اما باید تاییدیه یک تولیدکننده بنزین یورو ۵ در اروپا را بگیرند.

پالایشگاه‌ها از صددرد تولید خود استفاده می‌کنند؟

به دلیل اینکه فضای صادراتی نفت‌خام محدود شده و عمده نفت به پالایشگاه‌ها می‌آید، می‌توان گفت که از ظرفیت بالای پالایش استفاده می‌شود.

چنانچه کشورهای همسایه ایران را بررسی کنیم از نظر توان پالایشگاهی در حد اندازه ایران هستند؟

اکنون عراق ۴ پالایشگاه فعال دارد که روی هم رفته ظرفیت پالایشگاهی آنها به اندازه پالایشگاه نفت اصفهان نیست. در اصل نظام انرژی کشورهای منطقه براساس خام‌فروشی طراحی شده است. دیگر کشورهای منطقه هم اگرچه یک تا ۲ پالایشگاه دارند اما توان صادراتی ندارند. اما ایران چون بازار مصرفی بزرگی داشت از همان ابتدا به سوی ساخت پالایشگاه حرکت کرد.

پس ایران می‌تواند هاب انرژی منطقه باشد؟

به‌طور قطع. ایران می‌تواند فراتر از بنزین با گاز طبیعی به این مهم دست پیدا کند. جمع منابع هیدروکربوری کشور چنانچه گاز را هم معادل بشکه نفت حساب کنیم به رقم ۱۵۰

از امارات وارد ایران می‌شود. روغن پایه از ایران صادر و در امارات عربی متحده به اسم روغن‌های معروف خارجی بسته‌بندی و دوباره به ایران صادر می‌شود و به قیمت بالایی به مصرف‌کنندگان فروخته می‌شود. در چند سال اخیر اما به‌دلیل نوسانات نرخ ارز این موضوع کمی پیچیده‌تر شد. ما معتقدیم که حتی این روغن‌های موتوری که به اسم خارجی در داخل فروخته می‌شود هم باید به ماهیت آنها شک کرد.

چرا؟

آن ۵۰۰ تا ۶۰۰ میلیون لیتر روغنی که در کشور به مصرف می‌رسد پس از گذشت مدت زمانی تبدیل به روغن سوخته می‌شود. این روغن سوخته‌ها قطعاً به جایی می‌روند. تقریباً یک هزار واحد در ایران مجوز تصفیه روغن سوخته دارند. این واحدها تکلیف قانونی دارند که روغن‌های سوخته را پس از تصفیه با بسته‌بندی و درج عنوان «تصفیه مجدد» به بازار عرضه کنند که من تاکنون چنین عبارتی را بر هیچ گالن روغن موتوری ندیده‌ام. تعداد ۲۱ کارگاه و کارخانه‌ای هم که در سال گذشته به وسیله انجمن صنایع پالایش نفت ایران و با همکاری نیروی انتظامی پلمب شد، روغن‌های تصفیه‌دوم را به اسم برندهای خارجی در بازار عرضه و به فروش می‌رسانند.

در میان ۱۴۰ محصول پالایشی به جز روغن پایه، کدام محصول تولیدی دیگر از سوی ایران در منطقه قابل توجه است؟

تقریباً تمام ساخت و سازهایی که در منطقه خاورمیانه صورت می‌گیرد براساس قیر تولیدی ایران است. قیر از جمله محصولات خوب صنعت پالایشگاهی ایران است که به کشورهای اروپایی و آمریکایی صادر می‌شود. در ۲ پالایشگاه انحصاری جی و پاسارگاد، قیر در انواع مختلف تولید می‌شود. پارقین تولیدی ایران هم براساس گوگرد و روغن داخل آن به ۱۲ درجه تبدیل می‌شود. به‌رغم همه تحریم‌ها عمده پارقین مصرفی اروپا از ایران می‌رود و تبدیل به پارقین غذایی می‌شود. روی عمده مواد غذایی بسته‌بندی از جمله کنسروها لایه‌ای از پارقین برای جلوگیری از فاسد شدن آنها قرار می‌گیرد که هاب این بسته‌بندی در ایتالیا و اسپانیا است.

در بحث گریس هم از مجموع ۲۱ هزار تن تولید گریس در منطقه خاورمیانه، ۱۲ هزار تن آن در ایران به تولید می‌رسد، یعنی ۵۰ درصد. گریس از جمله محصولات هایتک بوده و کاربردی است چراکه در برابر فشار و دما اثرات مثبتی از خود نشان می‌دهد. برای فرآورده‌های اصلی از جمله بنزین، گازوئیل، نفت‌کوره و گاز بازار منطقه بسیار تشنه است اما خودمان در تولید و مصرف، موازنه را رعایت نمی‌کنیم. ما نباید روزانه ۷۰ میلیون لیتر بنزین مصرف کنیم.

در دانش فنی مشکلی وجود ندارد. ایران بیش از نیم‌قرن تجربه پالایشگاهی دارد و دانشگاه صنعت‌نفت بیش از ۴۵ سال است که مهندس پالایش آموزش می‌دهد

می‌کنید، می‌بینید که شعله جان ندارد چون اتان آن گرفته شده و به قول قدیمی‌ها، باد است. خب اگر اتان را از گاز گرفتیم و متان را به مشترکان دادیم دیگر حق نداریم از شهروندان پول کامل بگیریم و مابه‌التفاوت این مبلغ را باید واحدهای پتروشیمی بپردازند اما آنها این نکته را قبول ندارند. با این حال ایران امروز به ترکیه همان متان را می‌فروشد و روزانه ۲۰ میلیون لیتر صادر می‌کند. چنانچه بتوان این میزان را به ۴۰ میلیون لیتر افزایش داد از آن طرف می‌توان گاز را تا یونان، بلغارستان و ایتالیا هم رساند. دیگر اینکه اگر ۲۰ درصد در مصرف گاز صرفه‌جویی صورت گیرد، معادل کل صادرات گاز ایران به اروپا خواهد شد.

گاز در انتهای لوله‌ها وجود دارد اما فشار ندارد. برای همین در زمستان برخی استان‌ها با افت فشار و کمبود گاز روبه‌رو می‌شوند و ناچاریم گاز بیشتری به لوله‌ها منتقل کنیم. اما در دیگر کشورهای دنیا از شبکه‌های ماتریسی برای شبکه‌های گازرسانی استفاده می‌کنند و فشار در هر نقطه با نقطه دیگر برابر است. دیگر اینکه پتروشیمی‌ها می‌گویند اتان گاز تولیدی را بگیرد و اتان را به ما بدهید. وقتی اتان را از گاز می‌گیریم، ارزش حیاتی آنچه می‌ماند بشدت پایین می‌آید.

به همین دلیل هم شما وقتی در خانه اجاق‌گاز را روشن

می‌کردند. از آنها پرسیدیم چه میزان گاز نیاز دارید؟ رسیدیم به عدد روزانه ۴۰ میلیون مترمکعب. ما روزانه ۵۰۰ میلیون مترمکعب تولید گاز داریم. همه نیاز واحدهای پتروشیمی به گاز به عدد ۸۰ میلیون مترمکعب در روز نمی‌رسد.

پس چرا تا الان به آنها نداده‌ایم؟

به‌خاطر اینکه مثل قضیه بنزین که هرچه تولید می‌شود به مصرف می‌رسد. بنابراین هرچقدر هم گاز تولید می‌کنیم آن را وارد لوله‌های درختی می‌کنیم (درختی یعنی اینکه به صورت وصله - پینه‌ای به نقاط مختلف کشور گازرسانی کرده‌ایم).

گاز در انتهای لوله‌ها وجود دارد اما فشار ندارد. برای همین در زمستان برخی استان‌ها با افت فشار و کمبود گاز روبه‌رو می‌شوند و ناچاریم گاز بیشتری به لوله‌ها منتقل کنیم

نهادنندگان سرانجام از اتاق رفت

شافعی رئیس جدید پارلمان بخش خصوصی

هیأت نمایندگان اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران یکشنبه ۱۰ آذر ماه گردهم آمدند تا رئیس اتاق را برای مدت باقی مانده از دوره هفتم، انتخاب کنند. در این جلسه علامیر محمد صادقی به عنوان رئیس سنی، در جایگاه قرار گرفت و با تأکید بر فراز و نشیب‌هایی که تاکنون اتاق ایران پشت سر گذاشته است، گفت: «آقای نهادنندگان در دوره ریاست خود توانست با همت و مشارکت اعضای هیأت نمایندگان موفق به بهبود جایگاه اتاق شود.

بازرگانی، صنایع و معادن ایران اعلام کرد: حس آرامش و اتحاد و انسجام فعلی در اتاق بازرگانی نشانه بلوغ بخش خصوصی است، لذا باید بدون اتکا به دیگران، اتاق بازرگانی خودش را اداره کند. وی افزود: در مدت ۵ سال گذشته بخش تولیدی و بنگاه‌ها رها شده‌اند و رنج‌های زیادی کشیده شده است. وی افزود: امروز با وضعیت حساسی مواجه هستیم و واقعیت این است که تا چند نسل دیگر چنین فرصتی ایجاد نمی‌شود، لذا دیگر فرصت اشتباه نداریم. وی با اشاره به اینکه اتاق بازرگانی باید مشاور سه قوه باشد، گفت: یک مشاور دلسوز و صادق نباید به قربان گو باشد و باید نگاه ملی به مسائل کشور داشته باشد و به اقتصاد کشور ادای دین کند. شافعی گفت: اهداف حاکمیت از اهداف ما جدا نیست. از این رو برای رسیدن به راهکارهای اجرایی باید سعی کنیم، رئیس اتاق ایران با اشاره به لزوم استفاده از فرصت‌ها و موقعیت‌ها گفت: باید توان کارشناسی اتاق ارتقا پیدا کند و همچنین اتاق‌های استان‌ها هم استقلال داشته باشند. وی افزود: اتاق بازرگانی باید با افزایش تعاملات بین‌المللی به دیپلماسی فعال دولت کمک کند و این کار باید در قالب تجدیدنظر در وضع فعلی و برگزیدن راه جدید ایجاد شود. شافعی گفت: انضباط سازمانی، اخلاقی‌مداری و حفظ کبان خانواده اتاق از مسائل مهمی است که باید به آن توجه کرد.

ریاست اتاق ایران به معنای پایان یافتن مأموریت اصلاح ساختار کشور نیست، اذعان کرد: «این تصمیم با هدف تکمیل این اصلاحات اتخاذ شد. به اعتقاد من برای قرار گرفتن اراده مختار مردم در اقتصاد دو دست لازم است یکی از سوی مردم و دیگری از سوی حاکمیت و دولت؛ اگر تاکنون این تلاش‌ها از سوی بخش خصوصی بوده است در ادامه مسیر تلاش‌های خود را از سوی دولت برای برآمدن و بارور شدن بخش خصوصی در اقتصاد ایران دنبال خواهیم کرد.» نهادنندگان با تصریح بر لزوم تداوم منش و رویکرد تعادلی در کشور، یادآور شد: «با آغاز به کار دولت یازدهم این رویکرد در کشور جاری شد. امروز دولت باور دارد که اقتصاد با تکریم مردم می‌تواند توسعه پیدا کند. فعالان اقتصادی باید از این فرصت نهایت استفاده را کنند. فصل، فصل عزت و کرامت ملت ایران است. ایران باید در جامعه جهانی و در همه حوزه‌ها بدرخشد.» وی در پایان با تکریم انسجام موجود بین فعالان اقتصادی اعلام کرد: «فعالان اقتصادی به کمک همین انسجام توانستند کارهای ناممکن را عملیاتی کنند؛ حضور اتاق در مجامع قانونی و تصمیم‌گیری به تصویب رسید. باید برای این میزان موفقیت خدا را شکر کرد و بر عزم خدمت خود بیافزاییم.» اتاق بازرگانی باید خودش را اداره کند شافعی پس از انتخاب به عنوان رئیس جدید اتاق

همچنین محسن خلیلی، عضو هیأت نمایندگان با تقدیر و تشکر از فعالیت‌های نهادنندگان به عنوان رئیس اتاق ایران، اعلام کرد: «ایشان توانست مدیریت علمی را بر اتاق حاکم کرده و به همراه هیأت رئیسه، اتاق را مایه افتخار ملت کند.» در ادامه، غلامحسین شافعی و مسعود خوانساری به عنوان کاندیدای ریاست به مدت ۲۰ دقیقه گزارشی از سوابق، برنامه‌ها و ایده‌های خود ارائه کردند. در ادامه پس از رأی‌گیری، غلامحسین شافعی از بین ۳۴۳ رأی مأخوذه با کسب ۱۷۸ رأی به عنوان رئیس پارلمان بخش خصوصی انتخاب شد. مسعود خوانساری ۱۶۲ رأی را به خود اختصاص داد و ۳ رأی باطله اعلام شد.

تلاش برای تعالی بخش خصوصی را ادامه می‌دهم

محمدنهادنندگان رئیس سابق پارلمان بخش خصوصی یکشنبه ۱۰ آذرماه برای آخرین مرتبه به عنوان رئیس اتاق ایران در میان اعضای هیأت نمایندگان حاضر شد. «محمد نهادنندگان»، رئیس سابق اتاق ایران با تشکر از همه محبت‌ها، حمایت‌ها و هدایت‌های اعضای هیأت نمایندگان در طول همه این سال‌ها، استعفا‌ی خود را تقدیم اعضای اتاق و از مسئولیت ریاست کناره‌گیری کرد. وی با بیان این موضوع که کناره‌گیری ایشان از ریاست اتاق به معنای کم اهمیت بودن این جایگاه نیست، توضیح داد: «در شرایط جدید اتاق و فعالان اقتصادی از اهمیت بالایی برخوردار است. نهادنندگان تشریع کرد: «آنچه موجب اتخاذ این تصمیم شد، احترام به انتخاب ملت و اجابت خواست منتخب ایران بود. به اعتقاد من ارج و جایگاه این مسئولیت از هیچ مسئولیت دولتی کم‌تر نیست.» رئیس سابق اتاق ایران ادامه داد: «در خیلی از مصادیق، تقویت نهادهای مدنی و نهادینه کردن ارزش‌های اجتماعی در تشکلهای مدنی از خدمات حکومتی مؤثرتر است. خوشبختانه اتاق به عنوان تشکلهای متشکل‌ها توانست با همت و مشارکت اعضای هیأت نمایندگان اثبات کند که یک نهاد معرفی می‌تواند در راستای اعتلای ملت ایران گام بردارد.» وی با تأکید بر این نکته که کناره‌گیری از مسئولیت

نهادنندگان پس از
استعفا: آن‌چه موجب
اتخاذ این تصمیم شد،
احترام به انتخاب
ملت و اجابت خواست
منتخب ایران بود.
به اعتقاد من ارج و
جایگاه این مسئولیت
از هیچ مسئولیت
دولتی کم‌تر نیست

بخشنامه‌های ستاد مبارزه با قاچاق ارز و کالا

دستورالعمل مبارزه با قاچاق و عرضه خارج از شبکه فرآورده‌های نفتی

از این پس دستورالعمل پیشگیری و مبارزه با قاچاق و عرضه خارج از شبکه فرآورده‌های نفتی یارانه‌ای که در ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز به تصویب رسیده در «دنیای انرژی» منتشر خواهد شد تا صادرکنندگان بتوانند بخشی از موانع صادرات از جمله نداشتن اطلاعات را رفع کنند.

قسمت اول

فصل اول: تعاریف

فرآورده‌های نفتی یارانه‌ای: کلیه فرآورده‌های نفتی که دولت آن را کمتر از قیمت تمام شده و یا با پرداخت یارانه به بهره‌برداران واگذار می‌کند شامل: نفت سفید، بنزین، نفت گاز، نفت کوره و گاز مایع. سهمیه: حواله فرآورده نفتی یارانه‌ای که جهت استفاده معینی به اشخاص حقیقی یا حقوقی تخصیص می‌یابد.

دریافت‌کننده سهمیه: شخص حقیقی یا حقوقی که سهمیه فرآورده نفتی یارانه‌دار، جهت استفاده مشخص به وی تعلق گرفته است.

جابجایی سهمیه: هرگونه جابجایی حواله یا عین فرآورده نفتی یارانه‌ای تخصیص یافته، اعم از تغییر در نوع مصرفی که فرآورده به آن منظور به مصرف‌کننده تعلق گرفته است و یا تغییر در مصرف‌کننده آن از طریق فروش، واگذاری، هبه، معاوضه و یا هر طریق دیگر

ستاد: ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز کمیسیون استان: کمیسیون مبارزه با قاچاق کالا و ارز استان

شرکت پخش: شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی کشور و مناطق تابعه

شرکت خوشنام: شرکتی که سابقه دو سال فعالیت صادراتی داشته باشد و در این مدت حداقل

۱۰ نوبت صادرات فرآورده‌های نفتی را انجام داده باشد و تولیدکنندگان نفتی که مورد تأیید کمیته موضوع ماده ۱۲ این دستورالعمل قرار گرفته باشند با انجام حداقل ۵ نوبت صادرات فرآورده‌های نفتی در ۲ سال.

شخصیت حقوقی شرکت و مدیرعامل و اعضاء هیئت مدیره دارای ویژگیهای ذیل باشند:

- خوش‌حسابی مالیاتی (تخلف مالیاتی نداشته باشند) و دفاتر موضوع تبصره ۲ ماده ۱۲ این دستورالعمل را پیوسته در محل شرکت داشته‌باشد.

- کارت بازرگانی به نام شخصیت حقوقی داشته باشند.

- سابقه محکومیت قاچاق نداشته باشند.

- سابقه محکومیت بخاطر مفاسد مالی نداشته باشند.

- حسن شهرت صنفی با اعلام مراجع ذیربط و دیصلاح

انحراف از مسیر: خروج خودروهای حامل مواد نفتی یارانه‌ای یا انتقال تمام یا بخشی از محموله آن از مسیر تعهد شده بین مبداء و مقصد

قیمت بین‌المللی: متوسط قیمت عرضه فرآورده‌های نفتی در کشورهای منطقه است که هر ماه توسط وزارت نفت اعلام و توسط دبیرخانه ستاد

ابلاغ می‌شود و در صورت حدوث تغییرات عمده پیش از موعد فوق نیز به همین ترتیب اقدام خواهد شد.

عرضه خارج از شبکه: عبارتست از عرضه، انتقال یا فروش فرآورده‌های نفتی یارانه‌ای برخلاف ضوابط تعیین شده برای توزیع یا مصرف آن یا خارج کردن از حیطه جغرافیایی یا فعالیت و موارد مشخص شده.

سازمان کاشف: سازمانی که به موجب قوانین و مقررات جاری کشور وظیفه مبارزه با قاچاق و عرضه خارج از شبکه فرآورده‌های نفتی را بعهده دارند.

مصرف‌کنندگان عمده: اشخاص حقیقی و حقوقی که ماهانه بیش از ۶ هزار لیتر سهمیه فرآورده نفتی یارانه‌ای از شرکت پخش دریافت می‌کنند.

مصرف‌کنندگان جزء: اشخاص حقیقی و حقوقی که ماهانه کمتر از مصرف‌کنندگان عمده سهمیه دریافت

سازمان کاشف:

سازمانهای

که به موجب

قوانین و مقررات

جاری کشور

وظیفه مبارزه با

قاچاق و عرضه

خارج از شبکه

فرآورده‌های نفتی

را بعهده دارند

می کنند. باک استاندارد: باک سوخت خودرو یا شناور که در طراحی اولیه خودرو یا شناور برابر استانداردهای رایج بین المللی در کارخانه سازنده روی آن نصب شده است.

فصل دوم: سهمیه فرآورده های نفتی

ماده ۱- هرگونه جابجایی سهمیه ممنوع است. مصرف کننده لازم است سهمیه تخصیصی را در محل مشخص شده مستقیماً به مصرفی که درخواست نموده برساند. در صورت عدم دریافت فرآورده به مقدار سهمیه حواله صادره یا عدم مصرف سهمیه دریافتی حداکثر ظرف دو ماه، نزد شرکت پخش منطقه مربوطه ابطال یا عین آن را مرجوع نماید. تبصره ۱- در صورتیکه دریافت کنندگان سهمیه بخشی از سهمیه تحویلی را مصرف نمایند باید میزان آن را کتباً به شرکت پخش منطقه اعلام تا موجودی مصرف نشده از اولین سهمیه دوره بعدی کسر گردد. تبصره ۲- سوخت ذخیره واحدهای دوگانه سوز، می باید در مخازن مورد تأیید شرکت پخش و با پلمپ و صورتجلسه نگهداری و در موارد اضطرار با اطلاع شرکت پخش مصرف گردد.

ماده ۲- واگذاری سهمیه فرآورده های نفتی یارانه ای در هر دوره مصرف به مصرف کنندگان عمده، مشروط به اعلام گزارش مصرف و موجودی باقیمانده از سهمیه واگذاری دوره قبل، با اعلام رسمی و کتبی مصرف کننده و ابطال سهمیه اضافی می باشد.

تبصره - شرکت پخش در زمان تحویل حواله به این اشخاص، تعهدات حقوقی لازم را از آنان اخذ خواهد نمود. ماده ۳- با مصرف کننده ای که اقدام به جابجایی سهمیه نماید، به ترتیب زیر برخورد می شود:

۱-۳- با مصرف کنندگان عمده دولتی، نهادهای عمومی غیردولتی و سازمانهای وابسته که خدمات عمومی ارائه می کنند (مانند پالایشگاهها،

نیروگاهها و دستگاههای مشابه که عناوین آنها توسط شرکت پخش پیشنهاد و به تصویب دبیرخانه ستاد می رسد) وفق ماده ۲۶ آیین نامه اجرایی سازمان تعزیرات حکومتی، ضمن رسیدگی به تخلف مربوطه در شعب تعزیرات حکومتی، مراتب برای رسیدگی به جرم مربوطه به مرجع قضایی اعلام خواهد شد. همچنین برابر دستورات شماره ۷۹۴۲۹ مورخ ۱۳۸۴/۱۱/۳۰ ریاست محترم جمهوری، بالاترین مقام دستگاه که از تخلف مطلع بوده و از آن ممانعت نکرده است به همراه سایر متخلفین از سمت خود عزل و از طریق رسانه ها به مردم معرفی می گردند.

۲-۳- سایر مصرف کنندگان فرآورده های نفتی به دو دسته تقسیم می شوند:

الف) مصرف کنندگان جزء ، در صورت احراز تخلف، سهمیه آنان قطع و برقراری مجدد سهمیه، مشروط به پرداخت ۲ برابر قیمت بین المللی فرآورده نفتی تحویلی خواهد بود. ب) مصرف کنندگان عمده: در صورت احراز تخلف، قطع سهمیه و ۵ برابر قیمت بین المللی فرآورده نفتی، جریمه می شوند برقراری مجدد سهمیه منوط به پرداخت باقیمانده جریمه خواهد بود.

تبصره ۱- قطع سهمیه مراکز امنیتی و بیمارستانها و مراکزی که قطع سهمیه در موارد خاص موجب بروز مشکلات اجتماعی و اقتصادی می شود باید با هماهنگی رئیس کمیسیون مبارزه با قاچاق کالا و ارز استان صورت پذیرد و در هر صورت این اقدام مانع برخورد فوری با افراد متخلف نمی شود. تبصره ۲- در صورت تکرار تخلف، کلیه جرایم مندرج در بند فوق به میزان ۲ برابر افزایش می یابد.

تبصره ۳- در صورتی که متخلف، به هر دلیلی جریمه متعلقه را نپردازد، پرونده به سازمان تعزیرات حکومتی ارجاع خواهد شد.

تبصره ۴- ملاک تنبیهات، شخصیت واقعی (هر دو شخصیت حقیقی و حقوقی) متخلف است و تغییر نام شرکت یا مؤسسه و یا تغییر مدیریت آن مانع از استمرار تنبیهات علیه شرکت، مؤسسه یا شخص متخلف نمی شود.

تبصره ۵- چنانچه واگذاری یا فروش سهمیه مصرف کنندگان دولتی با اطلاع مدیران مربوطه بوده

باشد. علاوه بر اخذ جریمه از دستگاه دولتی مربوطه، با مدیران مطلع برابر دستور شماره ۷۹۴۲۹ مورخ ۱۳۸۴/۱۱/۳۰ رئیس محترم جمهور برخورد خواهد شد و چنانچه، تخلف بدون اطلاع مدیران توسط اشخاص حقیقی انجام شده باشد و درآمد حاصله از فروش سهمیه به تصرف شخص متخلف درآمده باشد، متخلف برابر قانون تشدید مجازات مرتکبین ارتشاء، اختلاس و کلاهبرداری و نیز سایر مقررات مربوطه و با محاسبه رقم تخلف براساس قیمت بین المللی سهمیه فروخته یا واگذار شده، به مرجع قضایی معرفی می گردد.

ماده ۴- واگذاری سهمیه مواد سوختی یارانه ای به متقاضیان، مشروط به درخواست کتبی، متضمن موضوع و مقدار دقیق مصرف و تأیید دستگاه مربوطه و بررسی شرکت پخش برابر تقاضانامه (پیوست دو) می باشد. در صورت غیرمنطقی بودن میزان درخواست، شرکت پخش سهمیه را تعیین و موارد اختلافی را با ذکر دلیل به دستگاه تأیید کننده و کمیسیون استان عودت می دهد.

ماده ۵- دستگاههای دولتی که حسب مقررات، مصرف کنندگان را برای دریافت سهمیه به شرکت پخش معرفی می کنند، [وزارت صنایع (کارخانجات و...)، وزارت جهاد کشاورزی (مرغاریها، دامداریهای صنعتی و...)، وزارت بازرگانی (صنوف و...)، شیلیات (لنج های ماهیگیری و...)، وزارت راه و ترابری (پیمانکاران راه سازی، فرودگاه سازی و...)، سازمان بنادر و دریانوردی (شناورها، کشتی های تجاری و...)، وزارت نیرو (نیروگاهها، چاه های آب و...)، مسئول بررسی، بازرسی و اطمینان از واقعی بودن و فعال بودن مصرف کنندگان در موضوع مورد نظر و درستی میزان سهمیه واگذاری می باشند و شرکت پخش مسئول کنترل نهایی و تطبیق میزان درخواست با استانداردهای معمول خود و درستی عملکرد در این زمینه می باشد. تبصره ۱- مسئولیت اجرای این ماده برای مجتمع ها و واحدهای مسکونی و واحدهای خاصی که متولی ندارند بر عهده شرکت پخش می باشد.

تبصره ۲- نسخه ای از تقاضانامه (پیوست دو) پس از بررسی نهایی و تخصیص سهمیه توسط شرکت پخش منطقه، به حوزه مالیاتی مربوطه ارسال می گردد.

بررسی جامع وضعیت انرژی و ذخایر نفت و گاز در عربستان سعودی

رتبه نخست فرآورده‌های نفتی برای عربستان

در این گزارش سعی شده تا با مروری به بخشهای مختلف انرژی در عربستان سعودی، وضعیت کنونی و چشم انداز آینده این کشور در بخش نفت و گاز مورد بررسی قرار گیرد. عربستان سعودی با ۲.۱۴۹ میلیون کیلومتر مساحت بزرگترین کشور غرب آسیا و دومین کشور بزرگ عربنشین (از نظر مساحت) پس از الجزایر است. این کشور حدود ۲۷ میلیون جمعیت (جولای ۲۰۱۳) دارد که فقط ۱۶ میلیون آن‌ها شهروند این کشور و بقیه از اتباع خارجی هستند. تولید ناخالص داخلی عربستان در سال ۲۰۱۲ با رشد ۶.۸ درصدی، بالغ بر ۷۲۷.۳ میلیارد دلار گزارش شده است. در این سال، بخش کشاورزی ۱.۹ درصد، بخش صنعت ۶۴.۸ درصد و بخش خدمات ۳۳.۳ درصد از سهم تولید ناخالص داخلی این کشور را به خود اختصاص داده است.

پیمان جنوبی

حجم کل صادرات عربستان در سال ۲۰۱۲، چیزی بالغ بر ۳۹۵ میلیارد دلار و واردات این کشور حدود ۱۳۶۸ میلیارد دلار اعلام شده است. درآمدهای بودجه عربستان در سال ۲۰۱۲، بالغ بر ۳۲۶۵ میلیارد دلار و مصارف بودجه ای آن ۲۳۴۸ میلیارد دلار اعلام شده و بدهی خارجی این کشور تا ۳۱ دسامبر ۲۰۱۲، حدود ۱۳۴ میلیارد دلار گزارش شده است.

عربستان با دارا بودن تقریباً یک پنجم از ذخایر اثبات شده نفت جهان، در سرجمع مایعات نفتی بزرگترین تولید کننده و صادر کننده نفت در جهان است. این کشور در سال ۲۰۱۲، پس از روسیه، رتبه دومین تولید کننده بزرگ نفت در جهان را به خود اختصاص داد.

نفت

برابر آمار منتشره از سوی مجله بین المللی نفت و گاز (OGJ – oil and gas journal)، تا اول ماه ژانویه سال ۲۰۱۳، ذخایر اثبات شده نفت عربستان سعودی بالغ بر ۲۶۵ میلیارد بشکه (به علاوه ۲.۵ میلیارد بشکه نفت در منطقه مشترک بین عربستان و کویت) گزارش شده است که کمی کمتر از یک پنجم ذخایر اثبات شده نفت جهان است.

عربستان سعودی دارای حدود ۱۰۰ میدان عمده نفت و گاز است، اما بیش از نیمی از ذخایر نفت عربستان تنها در هشت میدان از میدان های نفتی این کشور قرار گرفته است. در این بین، میدان عظیم نفتی الفوار در عربستان، با باقی مانده ذخایر حدود ۷۰ میلیارد بشکه ای، بزرگترین میدان نفتی جهان است.

مصرف

عربستان سعودی بزرگترین مصرف کننده نفت در خاورمیانه است و بخش های حمل و نقل و تولید برق بیشترین سهم را در این بخش به خود اختصاص داده

میلیون بشکه در روز از میدان خریص ظرفیت تولید پایدار نفت خام خود را در سال ۲۰۱۰ به کمی بیش از ۱۲ میلیون بشکه در روز رسانیده است. این در حالی است که هفته نامه Business Week در ژوئیه ۲۰۰۸ خاطر نشان کرده بود عربستان اگر هم بتواند تا سال ۲۰۱۰ ظرفیت تولید خود را به ۱۲.۵ میلیون بشکه در روز برساند، تنها برای مدت کوتاهی و آن هم در مواقع اضطراری خواهد توانست آنرا عملیاتی کند و در این سال می تواند تولید پایدار خود را حداکثر به ۱۰ میلیون و ۴۰۰ هزار بشکه در روز برساند.

برابر گزارش مرکز مطالعات انرژی آمریکا، عربستان در طول سال ۲۰۱۲ به طور متوسط، روزانه ۹.۸ میلیون بشکه نفت خام تولید کرده است که با پیش بینی هفته نامه Business Week تقریباً مطابقت می کند.

این موضوع نشان می دهد همانطور که کارشناسان انرژی پیش بینی کرده اند، اگر چه عربستانها از طریق پروژه های بالادستی خود ممکن است به ظرفیت تولیدی بیشتری دست پیدا کرده باشند اما با لحاظ کردن افت طبیعی سالانه از مخازن تولیدی، تنها می توانند روی تولید پایدار حدود ۱۰ میلیون بشکه در روز حساب باز کنند. موضوعی که نمودار ذیل بهتر می تواند آن را نشان دهد و این کشور احتمالاً تا سالهای آینده قادر به تولید پایدار بیش از این نخواهد بود.

در واقع آنچه عربستان را به توسعه و افزایش بیشتر ظرفیت تولید و اداری می کند میزان افت طبیعی مخازن تولیدی این کشور است که بر اساس گزارش Platts Oilgram سالانه بین ۶ تا ۸ درصد برآورد می شود. این به این معنی است که عربستان تنها برای جبران این میزان افت تولید خود مجبور است سالانه بیش از ۷۰۰ هزار بشکه در روز ظرفیت سازی نماید.

ظرفیت تولید میادین عمده نفت در عربستان سعودی

اند. رشد اقتصادی عربستان به قیمتهای بالای نفت گره خورده و این کشور همواره با مشکل یارانههای بزرگ سوخت روبرو بوده است. مصرف داخلی نفت عربستان در سال ۲۰۱۲ به حدود ۳ میلیون بشکه در روز رسید که نشان دهنده افزایش تقریبی دو برابری آن از سال ۲۰۰۰ است. رشد شتابان صنعتی و قیمتهای یارانه ای سوخت را می توان از دلایل اصلی افزایش شتابان مصرف سوخت در عربستان دانست. افزایش استفاده مستقیم از نفت خام برای تولید برق که در ماه های تابستان به یک میلیون بشکه در روز می رسد و استفاده از مایعات گاز طبیعی (NGL) برای تولیدات پتروشیمی از دیگر عوامل مؤثر در افزایش مصرف داخلی نفت در این سالها است. چالش مصرف داخلی نفت در عربستان واقعی است و باید فکری به حال آن شود. این کشور با آن که (بیش از ۲۷ میلیون نفر) جمعیت دارد از بزرگترین با جمعیت (حدود ۱۸۰ میلیون نفری) بسیار بیشتر نفت مصرف می کند.

تولید

به گزارش مرکز مطالعات انرژی آمریکا، عربستان در طول سال ۲۰۱۲ به طور متوسط، روزانه ۱۱.۶ میلیون بشکه مایعات نفتی شامل ۹.۸ میلیون بشکه نفت خام و ۱.۸ میلیون بشکه مایعات گازی شامل NGL و دیگر مایعات، تولید کرده است.

عربستان سعودی مدعی است که دارای بزرگترین ظرفیت تولید نفت خام در جهان است. ظرفیت تولید نفت خام این کشور در سال ۲۰۱۲، کمی کمتر از ۱۲ میلیون بشکه در روز تخمین زده شده است (دیگر مایعات نفتی که شامل سهمیه بندی اوپک نیست در ظرفیت کامل تولید می شود).

توان تولید پایدار ۱۰ میلیون بشکه نفت در

روز

از نظر IEA عربستان با افزایش ظرفیت ۱.۲

پالایشگاه

به گزارش مجله بین المللی نفت و گاز (the Oil and Gas Journal)، عربستان سعودی دارای هفت پالایشگاه داخلی با توان عملیاتی ترکیبی با ظرفیت حدود ۲,۱ میلیون بشکه در روز (سهام شرکت آرامکو حدود ۱,۱ میلیون بشکه در روز است). علاوه بر این، عربستان سعودی دارای حدود ۲ میلیون بشکه در روز ظرفیت پالایش در خارج از این کشور از طریق مشارکت و سرمایه گذاری سهام در تاسیسات در ایالات متحده آمریکا، چین، کره جنوبی، ژاپن و فیلیپین است.

عربستان سعودی همچنین به ادغام پروژه های پالایشگاهی خود با مجتمع های بزرگ پتروشیمی در آنچه به عنوان شهرهای پتروشیمی ایجاد شده ادامه می دهد. پالایشگاه های داخلی برنامه ریزی شده و یا در حال توسعه عبارتند از:

- در یک سرمایه گذاری مشترک، شرکت پالایش و پتروشیمی آرامکو-توتال (ساتورپ) (SATORP - Saudi Aramco Total Refining and Petrochemical Company) در جیبیل در حال ساخت یک واحد پالایشگاهی با ظرفیت ۴۰۰ هزار بشکه در روز است، که انتظار می رود تا پایان سال ۲۰۱۳ به طور کامل عملیاتی شود. این پالایشگاه صادراتی، وظیفه پالایش نفت خام سنگین عربی و به حداکثر رساندن تولید دیزل و سوخت جت را بر عهده خواهد داشت.

- پالایشگاه شهر ینبع به وسیله شرکت پالایش نفت سرمایه گذاری مشترک سعودی آرامکو و سینوپک چین (Yanbu Aramco Sinopec Refining Company - Yasref) با ظرفیت تولید روزانه ۴۰۰ هزار بشکه نفت خام سنگین عربی تا پایان سال ۲۰۱۴ به بهره برداری می رسد.

- شرکت آرامکو در برنامه های توسعه ای خود یک پالایشگاه دیگر با نام جازان (Jazan) در جنوب غربی عربستان، با ظرفیت تولید ۴۰۰ هزار بشکه در روز نفت خام را نیز در دست دارد که قرار است در سال ۲۰۱۶ به بهره برداری برسد و قادر به فراورش اکثر گریدهای نفت خام عربی خواهد بود.

- شرکت آرامکو سعودی در حال مطالعه طرح توسعه ای مجتمع پترو پالایشگاه رقیق به وسیله سرمایه گذاری مشترک است که در حال حاضر دارای ظرفیت پالایشی ۴۰۰ هزار بشکه در روز است.

صادرات نفت

به گزارش خبرگزاری رویترز، تازه ترین آمارهای موسسه ابیتکار داده های نفتی (جودی) نشان می دهد تولید نفت خام

عربستان سعودی در ماه اوت ۲۰۱۳ با افزایش روزانه ۱۵۶ هزار بشکه نسبت به ماه ژوئیه گذشته به ۱۰ میلیون و ۱۹۰ هزار بشکه رسیده است.

بر اساس این گزارش، صادرات نفت عربستان سعودی نیز در ماه اوت با افزایش روزانه ۳۲۵ هزار بشکه نسبت به ماه ژوئیه به هفت میلیون و ۷۹۵ هزار بشکه در روز رسیده است.

عربستان سعودی در سال ۲۰۱۲ حدود ۷,۵ میلیون بشکه در روز نفت خام صادر کرده است. حدود ۵۴ درصد از صادرات نفت خام و همچنین اکثریت صادرات محصولات نفتی پالایش شده و مایعات گاز طبیعی (NGL) عربستان به کشورهای شرق آسیا بوده و این کشور پس از کانادا دومین صادر کننده بزرگ نفت به ایالات متحده است.

عربستان سعودی در ۱۰ ماه نخست سال ۲۰۱۲، به طور متوسط ۱,۴ میلیون بشکه مایعات نفتی به ایالات متحده صادر کرد که حدود ۱۶ درصد از کل واردات نفت خام ایالات متحده را در این دوره زمانی شامل می شود. دیگر مشتریان عمده نفت عربستان در سال ۲۰۱۲ عبارتند از: ژاپن (۱,۱ میلیون بشکه در روز)، چین (۱,۱ میلیون بشکه در روز)، کره جنوبی (۸۰۰ هزار بشکه در روز) و هند (۷۰۰ هزار بشکه در روز).

بنادر مهم و اصلی

عربستان سعودی دارای سه پایانه اصلی صادرات نفت در مجموعه رأس تنوره (The Ras Tanura complex) در خلیج فارس با ظرفیت حدود ۶ میلیون بشکه در روز، مرکز رأس الجعیمه (The Ras al-Ju'aymah facility) در خلیج فارس با ظرفیت ۳ تا ۳,۶ میلیون بشکه در روز و ترمینال ینبع (The Yanbu terminal) در دریای سرخ دارای ظرفیت بارگیری حدود ۴,۵ میلیون بشکه در روز است.

علاوه بر این، عربستان سعودی دارای مجموعه ای از سایر پایانه های کوچکتر در سراسر کشور است.

خطوط لوله نفتی عمده و بزرگ

داخلی
شرکت

آرامکو سعودی مسئولیت اداره و بهره برداری از بیش از ۹۰۰۰ مایل (حدود ۱۴۴۰۰ کیلومتر) خطوط لوله سراسری نفت در عربستان سعودی را بر عهده دارد که از جمله این خطوط می توان به دو خط لوله طولانی و بزرگ خط لوله شرق - غرب (پترولاین - Petroline) و خط لوله بقیق - ینبع (Abqaiq - Yanbu) اشاره کرد.

گاز طبیعی

عربستان سعودی دارای پنجمین ذخایر گاز طبیعی بزرگ جهان است، اما تولید در این بخش محدود مانده است.

با توجه به برآوردهای سازمان مطالعات انرژی آمریکا، مجموع ذخایر گاز طبیعی عربستان (با در نظر گرفتن ذخایر گازی منطقه بی طرف) تا پایان سال ۲۰۱۲ بالغ بر ۲۸۸ تریلیون فوت مکعب (حدود ۸,۱۵۶ تریلیون متر مکعب)، گزارش شده است و بر این اساس عربستان دارای رتبه پنجم در بین دارندگان بزرگترین ذخایر گاز طبیعی جهان بعد از ایران، روسیه، قطر و ایالات متحده است. حدود ۵۷ درصد از ذخایر اثبات شده گاز طبیعی عربستان سعودی تشکیل شده از گاز های

همراه میدان خشکی عظیم قوار و

میدان‌های دریایی صفائی و زولف، میدان نفتی قوار به تنهایی حدود یک سوم از ذخایر گاز اثبات شده گاز طبیعی عربستان را در خود جای داده است. بیشتر ذخایر گازی عربستان گاز همراه است. ذخایر مستقل گازی عربستان به طور عمده در میدان‌های خوف در مجاورت حوزه قوار و الدوره در منطقه بی‌طرف میان عربستان و کویت (مشترک با ایران) قرار دارد.

تولید و مصرف گاز طبیعی

عربستان سعودی هیچ گونه واردات و صادرات گاز طبیعی ندارد و تنها آن مقدار گازی که تولید می‌شود جهت مصارف داخلی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

افزایش تولید گاز طبیعی و توسعه طرح‌های برداشت بیشتر گاز در اولویت‌های برنامه‌های توسعه صنعت نفت و گاز عربستان است. تامین خوراک صنعت روبه‌رشد پتروشیمی، خوراک نیروگاه‌های برق و جانشین کردن مصرف گاز با نفت از هدف‌های بزرگ و مهم توسعه صنعت گاز این کشور است. توسعه صنعت گاز و جانشینی آن با نفت، علاوه بر توسعه صنایع داخلی، صادرات نفت را می‌تواند افزایش دهد و میزان نفتی را که هم‌اکنون در داخل مصرف می‌شود، کاهش دهد.

برابر پیش‌بینی‌های شرکت آرامکو عربستان، انتظار می‌رود تقاضای گاز طبیعی در عربستان سعودی تا سال ۲۰۳۰ به دو برابر سطح ۳٫۵ تریلیون فوت مکعبی (حدود ۲۷۲ میلیون متر مکعب در روز) مورد مصرف در سال ۲۰۱۱ افزایش پیدا کند. برابر تخمین‌های اوپک، حدود ۱۳ تا ۱۴ درصد از کل تولید گاز عربستان به موجب فرآیندهای طبیعی، شعله‌ور شدن (flaring) و تزریق مجدد از دست می‌رود.

توسعه بالادستی گاز به وسیله شرکت آرامکو

شرکت آرامکو عربستان، طی یک برنامه پنج ساله به دنبال توسعه تولید گاز طبیعی خود از میداین دریایی خلیج فارس است و در این راستا سه میدان گاز غیر همراه کاران، عربیه و حسبه را مورد توجه قرار داده است.

ذخایر غیر متعارف (شیل گس)

به گزارش رویترز، عربستان سعودی نیز تحت تاثیر تحولات و افزایش تولید شیل گس (تولید گاز از سنگ‌های رسی) در آمریکا که این کشور را از بزرگ‌ترین واردکننده گاز جهان به یک صادرکننده تازه گاز تبدیل کرده، عملیات اکتشاف ذخایر نامتعارف گازی خود را آغاز کرده است.

خالد الافلاح، مدیر عامل شرکت سعودی آرامکو در کنگره جهانی انرژی اعلام کرده بود: آماده آغاز تولید شیل گس و ذخایر نامتعارف گاز ظرف چند سال آینده و تحویل گاز به مشتریان هستیم.

وی تصریح کرده بود: تنها دو سال پس از آغاز برنامه توسعه ذخایر نامتعارف گازی عربستان در منطقه شمالی این کشور، این شرکت آماده عرضه گاز به یک نیروگاه یکپه‌زار مگاواتی برق در عربستان که خوراک تاسیسات تولید فسفات را تامین می‌کند است. شرکت سعودی آرامکو، بزرگ‌ترین صادرکننده نفت جهان، چاه‌های ارزیابی و حفاری‌های فراساحلی برای گازهای نامتعارف را در سه منطقه شمال غرب، جنوب قوار و ربع الخالی انجام داده است.

گاز تولیدی برای تامین خوراک یک نیروگاه برق در جیزان که به یک پالایشگاه ۴۰۰ هزار بشکه در روز متصل خواهد شد، استفاده می‌شود.

فلاح همچنین گفته بود: شرکت سعودی آرامکو امیدوار است که این پروژه را اواخر سال ۲۰۱۶ یا اوایل سال ۲۰۱۷ تکمیل کند.

با این حال، منابع صنعتی می‌گویند که این پروژه می‌تواند ۶ تا ۱۲ ماه به تعویق بیفتد زیرا کار و فعالیت روی زیرساخت‌های مرتبط دیرتر از برنامه زمانبندی شده انجام شده است.

با آغاز برداشت گاز از ذخایر نامتعارف، عربستان سعودی می‌تواند پاسخگوی تقاضای داخلی و نیروگاه‌های برق باشد و نفت بیشتری برای فروش به بازارهای جهانی ذخیره کند.

علی النعیمی، وزیر نفت عربستان ذخایر گازهای نامتعارف عربستان را بیش از ۶۰۰ تریلیون فوت مکعب برآورده کرده است که این مقدار دو برابر ذخایر متعارف اثبات شده این کشور است.

بر پایه برآورد اداره اطلاعات انرژی آمریکا، عربستان در رتبه بندی میان ۳۲ کشور دارنده ذخایر شیل گس، مقام پنجم را در اختیار دارد.

بیشتر ذخایر گازی عربستان گاز همراه است. ذخایر مستقل گازی عربستان به طور عمده در میدان‌های خوف در مجاورت حوزه قوار و الدوره در منطقه بی‌طرف میان عربستان و کویت (مشترک با ایران) قرار دارد

خبر

فصلنامه بین المللی خبری، آموزشی، تحلیلی و پژوهشی

برنامه چینی‌ها برای دو برابر کردن ظرفیت واردات ال ان جی تا سال ۲۰۱۵

پیش بینی می شود شرکت ملی نفت فلات قاره چین (سینوک) ظرفیت واردات ال ان جی خود را تا سال ۲۰۱۵ دو برابر کند. به گزارش خبرگزاری رویترز، ژنگ هونگتاو، معاون رئیس بخش بازاریابی و تجارت شرکت ملی نفت فلات قاره چین (سینوک) اعلام کرد: این شرکت پیش بینی می کند تا سال ۲۰۱۵ میلادی ۵ پایانه دریافت ال ان جی به پایانه های خود بیفزاید و ظرفیت کلی دریافت ال ان جی خود را با افزایش دو برابری به ۳۵ تا ۴۰ میلیون تن در سال برساند. توسعه چهار پایانه کنونی ال ان جی با ظرفیت دریافت ۱۸،۷ میلیون تن در سال، بزرگ ترین شرکت فلات قاره چین را قادر می سازد برای پاسخگویی به نیازهای رو به رشد انرژی چین، ال ان جی بیشتری وارد کند. چین، بزرگ ترین مصرف کننده انرژی جهان قصد دارد سهم گاز طبیعی در سبد انرژی خود را از ۵ درصد کنونی به ۸ درصد تا سال ۲۰۱۵ برساند و انتشار گازهای گلخانه ای را کاهش دهد و وابستگی به واردات نفت را کم کند. وی در یک کنفرانس صنعت ال ان جی گفت: شرکت سینوک یک واحد مایع سازی

شناور گاز (اف اس آر یو) در شهر تیانجیان و یک پایانه دیگر را در شهر ژوهای تا پایان امسال راه اندازی می کند. هونگتاو اظهار کرد: شرکت سینوک سال گذشته میلادی حدود ۱۱ میلیون تن ال ان جی وارد کرده بود. شرکت سینوک اوت گذشته اعلام کرده بود: مجوز دولت چین را

برای ساخت نخستین مخزن شناور ذخیره سازی و مایع سازی گاز در شهر تیانجیان دریافت کرده است. چین بزرگ ترین مصرف کننده انرژی و دومین مصرف کننده بزرگ نفت در جهان است و برای تامین امنیت انرژی خود، به دنبال متنوع کردن راه های دسترسی به سوخت است.

تقاضای کشورهای همسایه برای ساخت پالایشگاه توسط متخصصان ایرانی

مدیرعامل شرکت ملی مهندسی و ساختمان نفت ایران گفت: صنعت نفت ایران از نظر توان فنی به نقطه ای رسیده که توانایی ساخت پالایشگاه را نه تنها در خاک ایران بلکه در دیگر کشورها نیز داریم. فرهاد احمدی اظهار داشت: ما طرح های بزرگی را در سالهای گذشته در ایران اجرا کردیم که هر کدام دستاوردی بزرگ و تجربه ای ارزشمند برای صنعت نفت ایران بود. وی افزود: ساخت ابر پروژه هایی چون واحد RFCC پالایشگاه شازند و طرح توسعه پالایشگاه تهران، این نوید را به همراه داشت که صنعت نفت ایران از نظر توان فنی به نقطه ای رسیده که توانایی ساخت پالایشگاه را نه تنها در خاک ایران بلکه در دیگر کشورها را نیز داریم. مدیرعامل شرکت ملی مهندسی و ساختمان نفت ایران از تقاضای کشورهای همسایه برای ساخت پالایشگاه توسط متخصصان ایرانی خبر داد و گفت: تقاضاهای متعددی از سوی شرکت های مختلف پالایشی از کشورهای همسایه برای همکاری با آنها در

ساخت پالایشگاه به ایران ارسال شده که در خصوص این همکاری ها پس از بررسی جزئیات آن تصمیم گیری خواهد شد. این مقام مسئول خاطرنشان کرد: هم اکنون

توسعه چهار پایانه
کنونی ال ان جی
با ظرفیت دریافت
۱۸،۷ میلیون تن در
سال، بزرگ ترین
شرکت فلات قاره
چین را قادر می سازد
برای پاسخگویی به
نیازهای رو به رشد
انرژی چین، ال ان جی
بیشتری وارد کند

با توجه به مذاکرات موفق هسته‌ای و رفع برخی تحریم‌ها

پتروشیمی منتظر رفع تحریم‌های داخلی!

صنعت پتروشیمی کشور در حالی از استقبال اندک سرمایه‌گذاران رنج می‌برد که سرمایه‌های مردم در بازار ایران بین حوزه‌های مسکن، ارز و طلا دست به دست می‌شود. از سوی دیگر بانک‌ها به رغم جذب سرمایه‌های میلیاردی مردم، برنامه‌های برای حمایت از صنعت پتروشیمی ندارند. از سوی دیگر صادرات پتروشیمی در سال جاری نسبت به سال ۹۱ کاهش یافته است و در بورس پتروشیمی نیز تا رسیدن به نقطه مطلوب، فاصله‌ای معنادار وجود دارد. این در حالی است که مذاکرات هسته‌ای ژنو و رفع تحریم پتروشیمی ایران امیدها را برای رفع مشکلات صادرات محصولات این بخش زنده کرد. با این وجود بخش خصوصی منتظر رفع مشکلات داخلی صادرات است تا کاهش صادرات در یک سال اخیر جبران شود.

مهدی جابری

انرژی بر لزوم ساماندهی فعالیت بانک‌ها تاکید می‌کند و معتقد است که مدیران باید فعالی بانک‌ها را در مسیر صحیح قرار دهند. وی می‌گوید: «بازارها به دولتمردان گفته‌ایم که فروش اوراق مشارکت در حوزه نفت، گاز و پتروشیمی از جمله مهمترین اولویت‌های اقتصاد کشور است. ما حتی برای مساعدت به دولت در این باره، فروش بیش از ۱۰ هزار میلیارد تومان در قالب اوراق مشارکت در پروژه‌های نفتی را در بودجه پیش‌بینی کردیم ولی تا کنون شاهد اقدام عملیاتی دولت برای اجرایی کردن آن نبوده‌ایم. هنگامی که علت را از آنها جویا می‌شویم در پاسخ می‌گویند استقبال مردم از اوراق مشارکت نفت و پتروشیمی خیلی کم است»

این نماینده مجلس ادامه می‌دهد: «کاملاً طبیعی و مشخص است در شرایطی که وزارت نفت نخواهد که در قبال سرمایه‌ها و سپرده‌های مردم سود مناسبی را بپردازد قطعاً هموطنان نیز مشارکت نخواهند کرد. البته ما برای رفع این مشکل پیشنهادات دیگری نیز به دولت دادیم. از جمله

احمد سجادی عضو کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی معتقد است جذب سرمایه می‌تواند بسیاری از مشکلات پتروشیمی را حل کند. او به خبرنگار «دنیای انرژی» می‌گوید: «متأسفانه برنامه‌ای برای هدایت سرمایه‌های مردم وجود ندارد. این سرمایه‌ها بدون اینکه تأثیر مفیدی در اقتصاد کشور داشته باشد هر روز از یک جای خاص سر درمی‌آورد. یک روز بازار سکه پذیرای سرمایه مردم است و روز دیگر بازار زمین و مسکن. اخیراً بازار ارز هم وارد این بازی شده است و در کنار طلا، سرمایه‌های سرگردان و بی‌هدف مردم را می‌بلعد.»

وی می‌افزاید: «به اعتقاد اکثریت کارشناسان، سرمایه مردم باید از سوی دولت هدایت شود نه با برنامه بانک‌ها. صنعت نفت، گاز و پتروشیمی از جمله حوزه‌هایی است که باید برای جلب سرمایه مردم مدنظر دولتمردان و برنامه‌ریزان باشد. متأسفانه بخش پتروشیمی در کشور ما مورد بی‌مهری قرار گرفته است. هرچه هم به این دولت و دولت‌های قبل گوشزد کردیم و می‌کنیم که به نفت و گاز و پتروشیمی اهمیت و بهای بیشتری بدهند، بی‌فایده بوده و هست.»

از جمله مشکلات پیش‌پای پتروشیمی، بی‌توجهی یا کم‌توجهی بانک‌ها است. این را می‌توان از لابلای سخنان و مصاحبه‌های اکثر مقامات اجرایی و قانونگذاری استخراج کرد.

عباس شعری مقدم، معاون وزیر نفت در امور پتروشیمی معتقد است: «مشارکت بیشتر نظام بانکی کشور می‌تواند در رفع مشکلات صنعت پتروشیمی راه‌گشا باشد و امید است در آینده شاهد افزایش همکاری‌های نظام بانکی با شرکت‌های پتروشیمی باشیم. بانک‌های داخلی به تعهدهای خود پایبند نیستند و ما درخواست داریم شورای پول و اعتبار یک بانک داخلی را برای فاینانس طرح‌های پتروشیمی تعیین کند. در صورتی یک بانک تعهد فاینانس را بر عهده گیرد نحوه همکاری و تعامل با آن بانک راحت‌تر خواهد بود و روند همکاری‌های مالی با شتاب بیشتری ادامه خواهد یافت.»

به گفته وی «چندین طرح پتروشیمی در کشور با مشارکت بانک‌ها در حال اجرا است ولی برخی بانک‌ها متأسفانه همکاری لازم را به عمل نمی‌آورند که امیدواریم این بانک‌ها به تعهدهای خود عمل کرده و سرمایه‌گذاری‌های مصوب خود را محقق کنند.»

سرمایه مردم وارد پتروشیمی شود

احمد سجادی نماینده مجلس نیز در گفت‌وگوی خود با خبرنگار دنیای

بازارها به
دولتمردان گفته
ایم که فروش
اوراق مشارکت در
حوزه نفت، گاز و
پتروشیمی از جمله
مهمترین اولویت‌های
اقتصاد کشور است

نداشت برای همان محصول و به میزان مشخص و برای همان مجتمع پتروشیمی عرضه کننده اجازه صادرات داده شود تا به این طریق وقفه‌ای در امر صادرات ایجاد نشود.»

به گفته رمزی «ولی در روش دوم و بلند مدت مقرر شد برنامه سالیانه تولید، مصرف داخلی و صادرات تمامی محصولات پتروشیمی تنظیم و به تصویب کارگروه تخصصی برسد و بر آن اساس نیاز به ادامه روش اول وجود نخواهد داشت. به محض اجرای این روش فقط با گذشت چند ماه حدود ۶۰ فقره مجوز صادرات به وزن یک میلیون و ۳ هزار تن صادر شد. همچنین با تصویب برنامه یکساله تولید در کارگروه تخصصی، مصرف و نیاز داخلی و صادرات سال جاری نهایی شد و حدود ۲ میلیون تن محصولات پتروشیمی مازاد بر نیاز داخلی مشخص و به شرکت ملی صنایع پتروشیمی اعلام گردید تا براساس توافقات به عمل آمده سهم هر مجتمع پتروشیمی مشخص و با توجه به تنظیم بازار داخلی برای صادرات آنها اقدام لازم به عمل آید.»

مدیرکل امور اقتصادی وزارت صنعت، معدن و تجارت ادامه می‌دهد: «در همین راستا از سال گذشته، برنامه سال ۹۲ توسط شرکت ملی صنایع پتروشیمی تعیین و به گمرک ایران برای عملیات اجرایی ارسال شد. در حال حاضر نیز مجتمع‌های پتروشیمی، برنامه و مجوز صادرات خود را دارند و با هماهنگی انجام شده بین تمامی اعضای کارگروه تخصصی مشکلی وجود ندارد و کارگروه به صورت هفتگی می‌تواند نظرات و مسائل مربوطه را بررسی و اقدام لازم انجام دهد در واقع تمامی درخواستهای صادرات مجتمع‌های پتروشیمی قبل از بررسی و اقدام شده است و قاعدتاً پیگیری‌های بعدی آنها برای عملیات اجرایی صدور کالا باید توسط خود مجتمع‌های پتروشیمی انجام شود.»

وی با اشاره به ثبات در وضعیت بازار فعلی محصولات پتروشیمی و سامان یافتن صادرات، این موضوع را نتیجه همکاری تمامی اعضای کارگروه تخصصی محصولات پتروشیمی دانسته است.

کاهش شدید صادرات

اظهارات مدیرکل امور اقتصادی وزارت صنعت، معدن و تجارت در حالی است که رئیس اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی درخصوص وضعیت صادرات محصولات پتروشیمی نظر دیگری دارد: «در شش ماهه نخست سال ۹۲ بطور متوسط ۱۳ درصد صادرات داشته‌ایم که نسبت به سال گذشته ۸ تا ۱۵ درصد کاهش یافته است.» حسن خسروجردی ممنوع شدن صادرات برخی کالاها، تامین نیاز داخلی، برخی اختلافات در زمینه فروش از سوی دولت یا بخش خصوصی،

پتروشیمی ایران دعوت می‌کنیم و آماده هر گونه حمایتی از آنها هستیم. سرمایه‌گذاری در صنعت پتروشیمی یک سرمایه‌گذاری مطمئن و سودآور است و می‌تواند منافع ارزشمندی را برای سرمایه‌گذاران به همراه داشته باشد.»

صادرات دست و پا شکسته

صادرات محصولات پتروشیمی از جمله راهکارهای توسعه و رونق این صنعت است. در حال حاضر موانع و مشکلاتی برای صادرات این محصولات وجود دارد؛ البته از سال گذشته و بویژه با فعالیت کمیته تخصصی تنظیم بازار محصولات پتروشیمی انتظار می‌رفت شاهد وضعیت بهتری در این زمینه باشیم. در حال حاضر صادرات این محصولات به رغم تمام مشکلاتی که پیش روی فعالان صنعت پتروشیمی قرار دارد در حال انجام است. با توجه به اینکه در قوانین کشور تاکید خاصی بر صادرات با ارزش افزوده بیشتر شده و ممانعت از خام‌فروشی مورد تاکید قرار گرفته است، صادرات محصولات پتروشیمی از اهمیت بسزایی برخوردار است. همچنین صنایع پایین‌دستی پتروشیمی قابلیت بسیاری برای اشتغال‌زایی دارد و این موضوع بر اهمیت توجه به صادرات و توسعه آن می‌افزاید.

در این میان اما اظهارات مدیرکل امور اقتصادی وزارت صنعت، معدن و تجارت تا حد زیادی با سخنان رئیس اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی در تضاد است. چرا که مقام دولتی وزارت صنعت با خوشبینی به بخش صادرات پتروشیمی می‌نگرد اما رئیس اتحادیه، معتقد به کاهش صادرات در سال ۹۲ در مقایسه با سال ۹۱ است.

علی اصغر رمزی مدیرکل امور اقتصادی وزارت صنعت، معدن و تجارت درباره صادرات محصولات پتروشیمی می‌گوید: «سال گذشته چگونگی فعالیت‌دست‌ان‌دکاران حوزه پتروشیمی در بخش صادرات بررسی و مقرر شد صادرات به دو شیوه بلندمدت و کوتاه مدت ساماندهی و عملیاتی شود. در شش ماه اول سال گذشته صادرات محصولات پتروشیمی و نیز عرضه خارج از بورس کالا موجب بروز مشکلات زیادی شده بود که در مرحله اول عرضه کل محصولات در بورس در نیمه دوم سال ۹۱ توانست بخش عمده‌ای از مشکل را حل کند.»

مسئول کمیته تخصصی تنظیم بازار محصولات پتروشیمی اضافه می‌کند: «اما برای صادرات نیز باید مدیریت و برنامه‌ریزی صورت می‌گرفت زیرا همگی اعضای کارگروه اعتقاد به حمایت از مجتمع‌های پتروشیمی در امر صادرات داشتند. لذا در تصمیم کوتاه مدت و فوری مقرر شد با روش معینی در صورتیکه محصولی از محصولات پتروشیمی در بورس کالا عرضه شد و به فروش نرفت و متقاضی داخلی

اینکه به منظور ایجاد تشویق و دلگرمی در مردم برای سرمایه‌گذاری در حوزه‌های نفت، گاز و پتروشیمی، باید جلوی بانک‌ها را در پرداخت سود بالا گرفت و با ابلاغ دستورالعمل‌هایی، به آنها اجازه افزایش بی‌رویه و مضر نرخ سود سپرده را نداد. در کنار این کار باید فروش اوراق مشارکت را با سود بیش از ۳۰ درصد در دستور کار قرار داد و مطمئنیم مردم در این صورت از اوراق مشارکت استقبال خواهند کرد.»

سجادی می‌افزاید: «بررسی‌ها نشان می‌دهد که اقتصاد کشور آسیب جدی و فراوانی از نحوه فعالیت بانک‌ها متحمل شده است. متأسفانه بانک‌ها سرمایه‌ها را با تبلیغات و وعده و وعیدهای رنگارنگ از جیب مردم خارج می‌کنند و در این بین، خود بانک‌ها هر روز ثروتمندتر می‌شوند اما اقتصاد و صنعت کشور از جمله پتروشیمی روز به روز آسیب و لطمه می‌بیند. بنده شخصا به دولت پیشنهاد داده‌ام که توان و ظرفیت فروش حدود ۴۰ هزار میلیارد تومان اوراق مشارکت در حوزه نفت، گاز و پتروشیمی وجود دارد اما دولت باید بستر و مقدمات آن را فراهم کند.»

به گزارش دنیای انرژی «حماسه اقتصادی» هر چند به عنوان یک راهبرد مهم در اقتصاد کشور مطرح شد اما گاهی در مرحله اجرا آنطور که باید و شاید مورد توجه قرار نمی‌گیرد و برخی افراد، حماسه اقتصادی را در راستای منافع خود تعریف می‌کنند؛ عبارت «حماسه اقتصادی» بارها و بارها از سوی بانک‌ها و روسای آنها مطرح و تکرار شده اما کمتر کسی به خلق حماسه اقتصادی از طریق سرمایه‌گذاری در صنعت پتروشیمی توجه داشته است.

در این باره عباس شعری مقدم مدیرعامل شرکت ملی صنایع پتروشیمی گفته است: «سرمایه‌گذاری در صنعت ارزش آفرین پتروشیمی به عنوان یک صنعت رو به رشد و سودآور می‌تواند زمینه را برای تحقق حماسه اقتصادی فراهم کند. ما خواستار مشارکت بیشتر بانک‌ها در تامین مالی طرح‌های توسعه ای این صنعت هستیم و مشارکت بیشتر بانک‌ها در طرح‌های توسعه ای پتروشیمی افزون بر سودآور بودن مسیر توسعه کشور را هموارتر می‌کند. شرکت ملی صنایع پتروشیمی آماده همکاری با بانک‌ها برای مشارکت بیشتر در سرمایه‌گذاری است و امید است که با حمایت نظام بانکی بتوان طرح‌های توسعه ای را مطابق با برنامه زمان‌بندی به پایان رساند.»

وی با بیان این که شرکت ملی صنایع پتروشیمی آماده همکاری و حمایت با بخش خصوصی است، تاکید کرده: «از نظام بانکی کشور انتظار داریم که افزون بر مشارکت بیشتر در توسعه صنعت پتروشیمی به تعهدهای خود جامه عمل بپوشانند. همچنین از تمام سرمایه‌گذاران ایرانی و خارجی برای حضور در صنعت

سرمایه‌گذاری در
صنعت ارزش آفرین
پتروشیمی به عنوان
یک صنعت رو به رشد
و سودآور می‌تواند
زمینه را برای تحقق
حماسه اقتصادی
فراهم کند

بازارها و فروشندگان جدید، گمرک، پیمان ارزی، شش درصد مالیات بر ارزش افزوده را از جمله مشکلات صادرکنندگان فرآورده‌های نفتی در داخل کشور برشمرد و می‌گوید: «برخی از مشکلات یاد شده در حال برطرف شدن است اما تا زمانی کاملاً این موانع رفع نشود صادرات پتروشیمی روند رو به رشدی طی نمی‌کند.»

وی همچنین وجود شرکت‌های واسطه‌ای را از جمله موانع صادرات محصولات پتروشیمی دانسته و توضیح می‌دهد: «با توجه به تحریم‌ها صادرکنندگان پتروشیمی مجبورند با ایجاد شرکت واسطه و یا انعقاد قرارداد با یک شرکت خارجی اقدام به صادرات محصولات خود کنند که این مسئله هزینه مضاعفی را تحمیل می‌کند که امیدواریم با نتایج مثبت مذاکرات ژنو بتوانیم موانع موجود در این زمینه را برداریم.»

وی البته با ابراز امیدواری از اینکه از این پس صادرات پتروشیمی روند صعودی را طی خواهد کرد، می‌افزاید: «با توجه به پیش‌بینی مثبت بودن روند مذاکرات ژنو، بعدروانی نتیجه مذاکرات، حل شدن مشکل سوئیفت و سهولت در نقل و انتقال پول صادرات پتروشیمی در وضعیت مطلوبتری قرار می‌گیرد.»

پایان بخش تناقض‌های موجود در اظهارات این دو شخص را می‌توان گزارش سازمان حمایت دانست. در گزارش این سازمان (شهریورماه ۹۲) آمده است: «میزان صادرات واردات انواع محصولات پتروشیمی در سال ۹۱ به ترتیب معادل ۱۵.۵ میلیون تن و ۶۵۵ هزار تن بوده که در مقایسه با سال قبل در

حدود ۱۴.۸ درصد و ۴۸ درصد کاهش نشان می‌دهد.»

حال خوب پتروشیمی در بورس به رغم موانع صادراتی اما پتروشیمی در بورس حال نسبتاً بهتری دارد. اما این به معنای نبود مشکل در این حوزه نیست. دو مقام پیشین نیز هرچند در زمینه وضعیت صادرات با هم اختلاف نظر داشتند ولی نظرات آنها درباره بورس پتروشیمی با اندکی اختلاف، به یکدیگر نزدیک است.

مسئول کمیته تخصصی تنظیم بازار محصولات پتروشیمی در این باره اظهار داشته است: «در اسفند ماه ۹۰، ستاد هدفمند کردن یارانه‌ها طی مصوبه‌ای تمامی مجتمع‌های پتروشیمی را ملزم به عرضه محصولاتشان در بورس کالا کرد تا امکان نظارت و کنترل بر قیمت و عرضه این محصولات با سهولت و شفافیت بیشتری صورت گیرد ولی در نیمه اول سال ۱۳۹۱ فقط حدود ۴۰ درصد از محصولات پتروشیمی در بورس کالا عرضه شد و این کمبود عرضه موجب افزایش قیمت‌ها گردید و اعتراض تمامی صنایع پائین‌دستی و تکمیلی را در پی داشت که نهایت این نوسانات در مهر ماه سال ۹۱ نمایان شد و مسئولین ذیربط و کارگروه تنظیم بازار با حساسیت و سرعت نسبت به بررسی موضوع اقدام کردند.»

به گفته رمزی، در وهله نخست، جلسات مشترکی بین مسئولین کارگروه تنظیم بازار و شرکت ملی صنایع پتروشیمی برقرار شد و پیشنهاداتی برای ساماندهی بازار محصولات پتروشیمی تنظیم و به کارگروه تنظیم بازار

ارائه گردید که با تصویب این پیشنهادات از جمله تشکیل کارگروه تخصصی محصولات پتروشیمی اقدامات اجرایی برای ساماندهی بازار آغاز شد. همچنین رییس اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی در جدیدترین اظهارات خود درباره وضعیت عرضه محصولات پتروشیمی در بورس گفته است: «بورس پتروشیمی یکی از بورس‌های فعال است و مانند سابق به کار خود ادامه می‌دهد اما حجم کار پایین آمده است.» وی با اشاره به فعالیت شرکت پcc به عنوان بزرگترین شرکت بازرگانی پتروشیمی در بورس ادامه می‌دهد: «حجم عملیات این شرکت که به عنوان برند واحدهای دولتی پتروشیمی شناخته می‌شود و به دلیل اینکه واحدهای خصوصی تلاش می‌کنند بطور مستقل وارد این عرصه شوند، نسبت به سال گذشته کاهش یافته است اما در مجموع بورس محصولات پتروشیمی در شرایط نسبتاً مطلوب قرار دارد.» خسرو جردی در خصوص آخرین اخبار از هلدینگ خلیج فارس در بورس نیز اظهار می‌دارد: «بخشی از سهام هلدینگ خلیج فارس فروخته شده اما اختلاف نظرهایی بین خریداران سهام این مجموعه و شرکت پتروشیمی وجود دارد زیرا پتروشیمی در نظر دارد خود بازار را کنترل و نظارت کند چراکه نمی‌خواهد بازار بحرانی شود و همچنین باید در مقابل تنظیم بازار پاسخگو باشد. از طرفی شرکت‌های خریدار می‌خواهند مستقل عمل کرده و خرید و فروش را خودشان مدیریت کنند.» وی در ادامه کش و قوس‌های بورس هلدینگ خلیج فارس را طبیعی و ناشی از عبور از دوران گذار دانسته و خاطرنشان می‌

در اسفندماه ۹۰
ستاد هدفمند کردن
یارانه‌ها طی مصوبه‌ای
تمامی مجتمع‌های
پتروشیمی را ملزم به
عرضه محصولاتشان در
بورس کالا کرد تا امکان
نظارت و کنترل بر قیمت
و عرضه این محصولات
با سهولت و شفافیت
بیشتری صورت گیرد

نامحدود آن نسبت به سایر سرمایه‌گذاری‌ها از جمله ویژگی‌های اصلی این صنعت به شمار می‌رود.» در ادامه این گزارش آمده است «در حال حاضر مجتمع‌های پتروشیمی کشور در دو گروه تولیدی خصوصی و دولتی به فعالیت مشغول می‌باشند که عمدتاً در منطقه ویژه اقتصادی پتروشیمی (ماهشهر) واقع شده‌اند. بطور کلی میزان ظرفیت اسمی کشور برای محصولات پلیمری بالغ بر ۶ میلیون تن و برای محصولات شیمیایی بالغ بر ۴۹ میلیون تن می‌باشد. همچنین در سال ۹۱ میزان تولید محصولات پلیمری ۴،۵ میلیون تن بوده که در مقایسه با میزان تولید سال ۹۰ (۴،۲ میلیون تن) ۷،۷ درصد افزایش داشته و میزان تولید محصولات شیمیایی در سال ۹۱ بالغ بر ۳۸،۱ میلیون تن بوده که در مقایسه با میزان تولید سال ۹۰ (۴۰،۲ میلیون تن) ۵،۲ درصد کاهش داشته است.»

با جمع‌بندی نظرات فعالان پتروشیمی و کارشناسان، می‌توان نتیجه گرفت که کمبود خوراک دریافتی توسط واحدهای تولیدکننده، و در نتیجه خالی ماندن بخشی از ظرفیت‌های تولیدی مجتمع‌ها، قدیمی بودن تکنولوژی و خطوط تولید برخی واحدهای پتروشیمی (ویژه واحدهای قدیمی) تا عدم توازن بین میزان تولید مجتمع‌های پتروشیمی و میزان عرضه محصولات تولیدی در بورس و عدم ثبات نسبی عرضه در بورس و به تبع آن مشکلات ایجاد شده برای صنایع پایین دستی از جمله موانع و مشکلاتی است که همچنان در این بخش وجود دارد و لازمه حل و رفع آنها، عملیاتی شدن وعده‌ها و مصاحبه‌هایی است که بسیاری از آنها هنوز در مرحله کلام باقی مانده است.

«اول/ اتخاذ تصمیمات حاکمیتی در این بخش با لحاظ واقعیت‌های موجود و تعیین روش‌های اجرایی و کارآمد. دوم/ برنامه ریزی صحیح در تامین خوراک مورد نیاز واحدها و ایجاد تناسب در قیمت خوراکی‌های مایع و گازی مورد مصرف مجتمع‌ها به منظور جلوگیری از زیان برخی واحدها و سوددهی غیرمنطقی مجتمع‌هایی که خوراک آنها گاز می‌باشد. سوم/ توسعه تکنولوژی صنعت پتروشیمی و سرمایه‌گذاری لازم. چهارم/ به منظور کمک به برآورد دقیق‌تر خرید توسط متقاضیان و جلوگیری نوسانات عرضه در بورس پتروشیمی‌ها موظف گردند تعداد دفعات عرضه هر نوع از مواد خوراکی را طی هر ماه و زیان اولین عرضه آن را به بورس اعلام کرده و در تابلوی اعلانات بورس درج شود. پنجم/ اولویت تامین نیاز بازار داخلی و بهبود سودآوری از طریق پوشش نیاز روز بازارهای صادراتی.» همچنین سازمان حمایت در این گزارش به بررسی وضعیت محصولات پتروشیمی در سال ۱۳۹۱ پرداخته است: «امروزه با توجه به حساسیت محصولات پتروشیمی به عنوان مواد اولیه اصلی مورد نیاز و تاثیرگذار در محصولات و بهای تمام شده اکثر کالاهای تولیدی واحدهای تولیدکننده پایین دستی در گروه اقلام کالایی مواد غذایی، فلزی و غیرفلزی و همچنین با توجه به مزیت‌های صادراتی به عنوان یکی از منابع اصلی درآمد ملی، صنعت پتروشیمی از جایگاه ویژه‌ای برخوردار می‌باشد. بطور کلی صنعت پتروشیمی در پنج بخش واحدهای بالادستی، بنیادی، واسطه‌ای، نهایی و پایین دستی قابل تقسیم می‌باشد که سرمایه‌بری بالا و اشتغالزایی مستقیم و غیرمستقیم و البته

کند: «در حال حاضر مدیریت هلدینگ خلیج فارس به سمت خصوصی شدن می‌رود اما قرار است ۲۰ درصد این مجموعه در اختیار دولت باقی بماند.» سازمان حمایت نیز در جدیدترین گزارش خود پیشرفت نسبی پتروشیمی در بورس را تایید کرده است: «از کل تولیدات مجتمع‌های پتروشیمی بالغ بر ۲۹،۶ درصد آن جهت مصارف داخلی مجتمع‌های پتروشیمی استفاده گردیده که عمدتاً محصولات شیمیایی را شامل می‌شود. همچنین در سال ۹۱ میزان فروش داخلی محصولات پتروشیمی ۱۴،۴ میلیون تن بوده که در مقایسه با میزان توزیع داخلی سال ۹۰ (۱۴،۶ میلیون تن) معادل ۱،۴ درصد کاهش داشته است. همچنین از میزان فروش داخلی ذکر شده در حدود ۲،۸ میلیون تن از محصولات پتروشیمی در بورس عرضه گردیده که در مقایسه با سال قبل (۲،۵ میلیون تن) افزایش ۱۲ درصدی نشان می‌دهد.»

مشکلات پتروشیمی و راهکارها

شهریورماه ۹۲ بود که اداره نظارت بر محصولات شیمیایی و پتروشیمی سازمان حمایت در گزارشی از مشکلات صنعت پتروشیمی پنج راهکار پیشنهاد و اعلام کرد: «سازمان حمایت سال گذشته با متخلفین بازار پتروشیمی برخورد سریع کرده است.»

تاکید سازمان حمایت بر برخورد سریع با متخلفان بازار پتروشیمی نشان می‌دهد که این تخلفات تا چه حد در برنامه‌های فعالان پتروشیمی ایجاد اختلال می‌کرده است.

راهکارهای سازمان حمایت برای حل برخی مشکلات صنعت پتروشیمی به این شرح است:

شهریورماه ۹۲ بود که اداره نظارت بر محصولات شیمیایی و پتروشیمی سازمان حمایت در گزارشی از مشکلات صنعت پتروشیمی پنج راهکار پیشنهاد و اعلام کرد

چگونه در کم‌ترین زمان بیشترین سود را ببریم

دانش پژوهی در صنعت نفت و فرآورده‌های نفتی

از مزایای تحریم دستاوردهای علمی و فناوری است. به قول نیکوس کازانتزاکیس - انسان تا به لبه پرتگاه نرسد به پرواز در نمی‌آید - همین فشارها و کوتاهی از فناوری‌های روز است که نخبگان و دانشمندان ما را به تلاش بیشتر و داشته‌است. آمارهای بین‌المللی جاکي از پرش‌های چند مرتبه‌ای در حوزه تولید دانش در ایران در یکی دو سال اخیر مخصوصاً بوده است و متعاقب تولید دانش ما به ثروت شرافتمندانه می‌رسیم.

احمد صرامی*

پژوهشگاه صنعت نفت چندین اختراع خود را توانست علاوه بر داخل کشور، در سطح بین‌المللی نیز ثبت کند. از جمله این اختراعات

می‌توان به فرآیند تولید ساخت آلکیل دی آلکانول آمین‌ها، که از اختراعات پژوهشگاه گاز پژوهشگاه صنعت نفت موفق به اخذ ثبت اختراعات در کشور آمریکا شده است، اشاره کرد. دومین اختراع پژوهشگاه صنعت نفت در سال گذشته با عنوان بازدارنده خوردگی بالاسری برج تقطیر بالایشگاهی از پژوهشگاه شیمی و پتروشیمی در قاره اروپا ثبت شده است. نانو ذرات مغناطیسی اصلاح شده عاملدار جدید برای حذف گزینشی آلاینده نیتريت و روش کاربرد آن در گروه تجزیه و ارزیابی مواد، سومین ثبت اختراع پژوهشگاه صنعت نفت در کشور ژاپن بوده است. همچنین پژوهشگاه گاز پژوهشگاه صنعت نفت، اختراع دوم خود و چهارم پژوهشگاه صنعت نفت را با عنوان کاتالیست نانو ساختار بهبود یافته فرآیند فیشر تروپیش و روش تهیه

در کشورهای عربی حوزه خلیج فارس ثبت کرد. براساس این گزارش، اختراع سنتز نانوپودرهای آلومینا با حفرات مزو، پنجمین اختراع پژوهشگاه صنعت نفت از مرکز تحقیقات کاتالیست بوده که در کشور کانادا ثبت شده است. همچنین کاتالیست با پایه کربنی بهبود یافته جهت استفاده در پیل سوختی دما پایین پلیمری از اختراعات مرکز تحقیقات انرژی است که برای ثبت آن نیز در کشورهای بین‌المللی تشکیل پرونده شده است. در بخش تولید استفاده از نانو تکنولوژی ما شاهد تولید روغن موتورهایی با تکنولوژی نانو هستیم. همچنین در نظام پژوهشی حاکم بر شرکت‌های تابعه وزارت نفت مخصوصاً شرکت ملی پخش و پالایش فرآورده‌های نفتی ضمن توجه به آخرین دستاوردهای علمی و فناوریهای روز به فعالیتهای عملیاتی، توسعه‌ای و جاری صنعت نفت توجه کامل دارد و راهکارهای علمی و عملی مناسب به منظور توسعه فناوری را در این صنعت جستجو و ارایه می‌نماید، بطوریکه بکار بستن نتایج حاصله از پژوهش‌ها از یک سو کاهش ضایعات و هزینه‌ها و از سوی دیگر افزایش درآمدها، ارتقای بهره‌وری و نیز

بهره‌برداری بهینه از تاسیسات و تجهیزات را بدنبال داشته است.

با توجه به اهداف مورد نظر در حال حاضر سرفصل‌های زیر زمینه‌های پژوهشی را در بر می‌گیرند:

– بهبود کمی و کیفی انواع محصولات نفتی و بهبود استانداردها
– تولید مواد و تجهیزات مورد نیاز در جهت خودکفایی

– حفاظت محیط زیست و ایمنی (HSE)
– بهینه‌سازی، رفع تنگناهای عملیاتی و حفاظت صنعتی

– شناخت و بکارگیری فناوریهای نو و در راستای عریضی که داشتیم در زمینه تولید فرآورده‌های نفتی به طور مثال در پالایشگاه امام خمینی (ره) شاهد افزایش تولید بنزین با اکتان ۹۸ و تولید فرآورده از مازوت و نفت کوره استحصالی و همچنین پایین آوردن میزان سولفور فرآورده در حد ۲۰PPM رسیده ایم که دستاوردی پس گرانقدر در بازار بین‌المللی فرآورده‌های نفتی است.

*عضو هیات مدیره اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی ایران

اختراع سنتز نانوپودرهای آلومینا با حفرات مزو، پنجمین اختراع پژوهشگاه صنعت نفت از مرکز تحقیقات کاتالیست بوده که در کشور کانادا ثبت شده است

تشریح آثار مثبت توافقنامه ژنو بر صنعت نفت

مبادلات بین‌المللی نفتی ایران تسهیل می‌شود

معاون بین‌الملل وزارت نفت ایجاد تسهیل در معاملات نفتی ایران و ایجاد اطمینان و اعتماد بیشتر طرفین را از نتایج مثبت توافق ایران و ۵+۱ دانست. علی‌ماجدی درباره نتایج توافق هسته‌ای ایران و ۵+۱ در ژنو گفت: بر اساس این توافقنامه میزان صادرات فعلی نفت خام ایران دیگر کاهش نخواهد یافت و مشتریان ما می‌توانند بدون دغدغه و نگرانی نسبت به خرید نفت از ایران اقدام کنند و به دنبال جایگزین خرید نفت خام از ایران نباشند.

وی با اشاره به این که پیش از این به دلیل تحریم‌های یک‌جانبه علیه صنعت نفت ایران مشتریان نفت خام صادراتی ما مجبور بودند به دنبال جایگزین نوع دیگری از نفت خام به جای نفت ما باشند، گفت: بر اساس این توافقنامه طی شش ماه آینده تحریم جدیدی علیه صنعت نفت ایران صورت نخواهد گرفت و مشتریان ما می‌توانند به جای خرید تک محموله‌های نفتی (Spot) در قالب روش‌های معمول شرکت ملی نفت ایران، قراردادهای ترم (Term) و مدت‌دار با ایران ببندند. به این ترتیب بازار قابل‌اعتمادی هم برای خریدار و هم برای فروشنده ایجاد می‌شود.

ماجدی یکی از مشکلات فروش نفت ایران در اثر تحریم‌ها را بیمه نفتکش‌های حامل نفت ایران عنوان کرد و افزود: به دنبال تحریم‌ها، شرکت‌های بیمه بزرگ که بیشتر اروپایی هستند از بیمه نفتکش‌های حامل نفت ایران سر باز زدند و به همین دلیل هزینه فروش نفت خام ایران افزایش یافت چرا که علاوه بر ما، مشتریان نیز باید متحمل هزینه‌های بیشتری برای بیمه محموله‌های صادراتی نفت خام می‌شدند. ولی از آنجا که بر اساس متن برنامه اقدام مشترک ایران و ۵+۱ تحریم‌های بیمه‌ای اتحادیه اروپا برای نفتکش‌های حامل نفت ایران مرتفع شده است، روند صادرات نفت خام کشور راحت‌تر، با هزینه کمتر و بر اساس ضوابط بین‌المللی انجام خواهد شد.

معاون امور بین‌الملل و بازرگانی وزارت نفت با اشاره به پیش‌بینی کانال‌های مالی مشخص در توافق‌نامه جدید ایران و ۵+۱ گفت: یکی از مشکلات دیگر ما در اثر تحریم‌ها برای فروش نفت خام، محدودیت‌های مالی بود که با توافقی‌های جدید می‌توان راحت‌تر و با هزینه‌های کمتری به فروش نفت خام اقدام کرد.

وی خاطرنشان ساخت علاوه بر موارد ذکر شده می‌توانیم از کانال‌های مالی مشخص شده

با ایران هستند. ما هم تلاش داریم تا با بازنگری در قراردادهای نفتی که ظرف چند ماه آینده نهایی می‌شود، وارد فاز جدیدی از همکاری‌های بین‌المللی شویم و از سرمایه‌گذاری شرکت‌های خارجی استفاده کنیم.

روز یکشنبه سوم آذر ایران و ۶ قدرت بزرگ جهانی توافق کردند که در برابر کاهش تحریم‌ها از سوی کشورهای غربی، جمهوری اسلامی در برنامه هسته‌ای خود اصلاحاتی انجام دهد.

بر این اساس برنامه اقدام مشترک منتشر شده پس از این توافق دو طرف قرار است تا در طول شش ماه آینده اقداماتی انجام دهند که در حوزه صنعت نفت می‌توان به تعلیق تحریم‌های اتحادیه اروپا و آمریکا بر صادرات پتروشیمی و سرویس‌های مرتبط با آن شامل بیمه، حمل و نقل و مالی، وضع نشدن تحریم جدید علیه صنعت نفت ایران، کاهش نیافتن بیشتر فروش نفت و حفظ سطح فروش به مشتریان فعلی و تعلیق تحریم‌های اتحادیه اروپا و آمریکا در ارتباط با بیمه و سرویس‌های حمل و نقل محموله‌های نفتی اشاره کرد.

برخی از تجهیزات غیر تحریمی صنعت نفت را نیز خریداری کنیم.

افزایش درآمدهای ارزی کشور با رفع تحریم پتروشیمی‌های مازاد رفع تحریم صنعت پتروشیمی کشور را دستاورد دیگر توافق ژنو دانست و تأکید کرد: با توجه به اینکه بخش عمده درآمدهای غیر نفتی ایران از محل صادرات محصولات پتروشیمی حاصل می‌شود، از این پس با رفع تحریم این صنعت درآمدهای ارزی کشور برای بخش دولتی و خصوصی افزایش می‌یابد.

وی در خصوص تأثیر توافق یادشده در روابط آتی ایران و شرکت‌های بین‌المللی نفتی نیز گفت: با این توافق، چشم‌انداز روشن‌تری برای آینده ایجاد شده و با اجرای همه‌بندهای این توافقنامه از سوی هر دو طرف امید می‌رود که گام‌های نهایی برای رفع کلیه تحریم‌ها علیه ایران برداشته شود. ماجدی افزود: با توجه به ظرفیت‌های صنعت نفت و گاز ایران به عنوان اولین دارنده ذخایر هیدروکربوری دنیا، به نظر می‌رسد شرکت‌های خارجی در حال برنامه‌ریزی برای مشارکت دوباره

به دنبال تحریم
ها، شرکت‌های بیمه
بزرگ که بیشتر
اروپایی هستند از
بیمه نفتکش‌های
حامل نفت ایران سر
باز زدند و به همین
دلیل هزینه فروش
نفت خام ایران
افزایش یافت

دانش انرژی

تقطیر و برج تقطیر چیست؟

منظور از تقطیر، در واقع جداسازی فیزیکی برش های نفتی در پالایشگاه است که اساس آن اختلاف در نقطه جوش هیدروکربن های مختلف است. هر چه هیدروکربن، سنگین تر باشد، نقطه جوش آن زیادتر است و بالعکس.

انواع تقطیر عبارتند از:

۱. تقطیر تبخیر ناگهانی

۲. تقطیر با مایع برگشتی

۳. تقطیر نوبتی

۴. تقطیر مداوم

بهاره جعفریان

۱- تقطیر تبخیر ناگهانی:

در این نوع تقطیر، خطوطی از مواد نفتی که قبلاً در مبدل های حرارتی و یا کوره گرم شده اند، بطور مداوم به ظرف تقطیر وارد می شوند و تحت شرایط ثابت، مقداری از آنها بصورت ناگهانی تبخیر میشوند. بخارهای حاصل بعد از میعان و مایع باقی مانده در پایین برج بعد از سرد شدن بصورت محصولات تقطیر جمع آوری میشوند. عیب این نوع تقطیر، خلوص بسیار کم محصولات است.

۲- تقطیر با مایع برگشتی:

اگر در روش ۱ بخار حاصل را بعد از مایع کردن دوباره به داخل برج برگردانیم - این مایع، مایع برگشتی خوانده می شود - تقطیر با مایع برگشتی خوانده میشود. در این روش مایع برگشتی با بخارات در حال صعود در تماس قرار داده می شود تا انتقال ماده و انتقال حرارت، صورت گیرد. آنجا که مایعات در داخل برج در نقطه جوش خود هستند، پس در هر تماس از بخار، تبدیل به مایع می شود و بالعکس.

در نهایت تماس ها منجر به فراهم آمدن بخاری اشباع از هیدروکربن ها با نقطه جوش کم و مایعی اشباع از مواد نفتی با نقطه جوش زیاد میباشد.

در این روش، بخاطر استفاده از تماس بخار و مایع میتوان محصولات مورد نیاز را با هر درجه خلوص تولید کرد، البته به شرط اینکه به مقدار کافی مایع برگشتی وسینی در برج موجود باشد. ابزار ما برای تغییر درجه جوش در این روش مقدار مایع برگشتی و یا تعداد سینی های داخل برج می باشد.

باید به این نکته توجه کرد که با افزایش مایع برگشتی به منظور افزایش درجه خلوص به همان مقدار مصرف سوخت نیز بالا می رود، چون این از نظر اقتصادی برای ما بصره نیست، تعداد سینی ها را در برج افزایش می دهیم.

۳- تقطیر نوبتی:

این نوع تقطیر در قدیم بسیار متداول بوده، ولی امروز بعلت نیاز نیروی انسانی و ضرورت ظرفیت زیاد، این روش کمتر مورد توجه قرار میگیرد. این روش صرفاً در صنایع دارویی و رنگ و مواد آرایشی و مواد مشابه بکار برده میشود و در صنایع پالایش نفت در موارد محدود مورد استفاده قرار می گیرد. بنابراین در موارد زیر، تقطیر نوبتی از نظر اقتصادی قابل توجه میباشد:

۱- تقطیر در مقیاس کم ۲- ضرورت تغییرات زیاد در شرایط خوراک محصولات مورد نیاز ۳- استفاده نامنظم از دستگاه ۴- تفکیک چند محصولی ۵- عملیات تولید متوالی با فرآیند های مختلف.

۴- تقطیر مداوم:

امروز از این روش به دلیل اقتصادی بودن در تمام عملیات پالایش نفت استفاده می شود. در این روش برای یک نوع مخلوط ورودی مشخص و برش های تعیین شده شرایط عملیاتی ثابت بکار گرفته می شود. به همین علت در مقایسه با روش تقطیر نوبتی به مراقبت و نیروی انسانی کمتری احتیاج دارد.

محصولات روش تقطیر مداوم عبارتند از:

۱- گاز اتان و متان بعنوان سوخت پالایشگاه
۲- گاز پروپان و بوتان بعنوان گاز مایع و خوراک واحدهای پتروشیمی ۳- بنزین موتور و نفت های سنگین بعنوان خوراک واحدهای تبدیل کاتالیستی برای تهیه بنزین با درجه آروماتیسته بالاتر ۴- حلال ها ۵- نفت سفید ۶- سوخت جت سبک و سنگین ۷- نفت گاز ۸- خوراک واحد های هیدروکراکینگ و واحد های روغن سازی ۹- نفت کوره و ۱۰- انواع آسفالت ها.
در این روش ابتدا نفت خام را تا حدود ۴۰۰

گرم می کنند تا بخاری داغ و مخلوطی سیال تولید کند که وارد برج تقطیر می شود. در این برج بخارها بالا می روند و در نقاط مختلف و در طول برج متراکم و به مایع تبدیل می شوند. اجزایی که نقطه جوش کمتری دارند (یعنی فرار ترند) بیشتر از اجزایی که نقطه جوش بیشتری دارند، به حالت گاز باقی می ماند. این تفاوت در گستره های نقطه جوش امکان می دهد که اجزای نفت از هم جدا شوند. به همان طریقی که در یک تقطیر آب و الکل بطور جزئی از هم جدا می شوند. بعضی از گاز ها مایع نمی شوند و از بالای برج بیرون می روند. باقی مانده تبخیر نشده نفت نیز در ته برج جمع می شوند.

برج های تقطیر:

بطور کلی برج تقطیر شامل ۴ قسمت اصلی می باشد:

۱- برج ۲- سیستم جوشاننده ۳- سیستم چکاننده ۴- تجهیزات جانبی شامل انواع سیستم های کنترل کننده، مبدل های حرارتی میانی، پمپ ها و خازن جمع آوری محصول.

۱- برج:

برج های مورد استفاده در صنعت در ۲ دسته اساسی زیر طبقه بندی می شوند ۱- برج های سینی دار ۲- برج های پر شده.

۱-۱- برج های سینی دار: اساساً در ۴ دسته زیر خلاصه می شوند. الف: برج های سینی دار از نوع کلاهک های (فنجانی) ب: برج سینی دار از نوع غربالی ب: برج سینی دار از نوع در پیچه ای ت: برج سینی دار از نوع فواری.

طرز کار یک برج سینی دار:

بطور کلی فرآیند هایی که در یک برج سینی دار اتفاق می افتد، عمل جداسازی مواد است. در فرآیند تقطیر منبع حرارتی (جوشاننده)، حرارت لازم راجهت انجام عمل تقطیر و تفکیک مواد سازنده یک محلول تأمین می کند. بخار بالا

در روش تقطیر مداوم ابتدا نفت خام را تا حدود ۴۰۰ گرم می کنند تا بخاری داغ و مخلوطی سیال تولید کند که وارد برج تقطیر می شود. در این برج بخارها بالا می روند و در نقاط مختلف و در طول برج متراکم و به مایع تبدیل می شوند

این نوع سینی ها مانند سینی های مشبک هستند با این اختلاف که دریچه ای متحرک روی این مجرا را گرفته است. در صنعت نفت دو نوع از این سینی ها بکار میروند:

۱- انعطاف پذیر: همانطور که از نام آن بر می آید دریچه ها می توانند بین دو حالت خیلی باز یا خیلی بسته حرکت کنند.

۲- صفحات اضافی: در این نوع سینی ها دو دریچه یکی سبک که در کف سینی قرار می گیرد و دیگری سنگین که بر روی سه پایه ای قرار گرفته، تعبیه شده است. هنگامیکه بخار کم باشد، تنها سرپوش سبک به حرکت درمی آید و اگر مقدار بخار از حد معینی بیشتر باشد، هردو دریچه حرکت می کنند.

۴- برج های انباشته (پر شده):

در برج های انباشته، به جای سینی از تکه ها یا حلقه های انباشتی استفاده میشود. در برج های انباشته حلقه ها یا تکه های انباشته باید به گونه ای انتخاب شوند که دو هدف زیر را عملی کنند:

۱- ایجاد بیشترین سطح تماس میان مایع و بخار
۲- ایجاد فضای مناسب برای گذاشتن سیال از بستر انباشته.

مواد انباشتی باید دارای تمایل ترکیب با سیال درون برج نباشند و نیز باید به اندازه کافی مستحکم باشند تا بر اثر استفاده شکسته نشود و تغییر شکل ندهند

این را هم بدانیم که مواد انباشتی را به روش درون برج قرار می دهند:

۱- **پر کردن منظم**: از مزایای این نوع پر کردن، کمترین افت فشار است که در نتیجه حجم بیشتر مایع را از آن گذرانند.

۲- **پر کردن نامنظم**: از مزایای این نوع پر کردن، میتوان به کم هزینه بودن آن اشاره کرد ولی افت فشار بخار در گذر برج زیاد خواهد بود.

مقایسه برج های انباشته با برج های سینی دار: در برج های انباشته عموماً افت فشار نسبت به برج های سینی دار کمتر است ولی اگر در مایع ورودی به برج، ذرات معلق باشد، برج های سینی دار بهتر عمل می کنند. زیرا در برج های انباشته، مواد معلق ته نشین شده و سبب گرفتگی و برهم خوردن جریان مایع می گردد.

اگر برج بیش از حد متوسط باشد، برج سینی دار بهتر است زیرا اگر در برج های انباشته قطر برج زیاد باشد تقسیم مایع در هنگام حرکت از بستر انباشته شده یکنواخت نخواهد بود. در برج های سینی دار میتوان مقداری از محلول را به شکل فرایندهای کناری از برج بیرون کشید، ولی در برجهای انباشته این کار شدنی نیست. کارهای تعمیراتی در درون برج های سینی دار آسانتر انجام می گیرد. تمیز کردن برج های انباشته، از آنجا که بیش از هر چیز آنها را خالی کرده و بعد آنها را تمیز نماییم، بسیار پرهزینه خواهد بود.

دارد. قطر برج و فاصله میان سینی ها به مقدار مایع و گازی که در واحد زمان از یک سینی می گذرد وابسته است، از آنجاییکه روی هر یک از سینی ها تغییر فاز رخ می دهد هر یک از این سینی ها یک مرحله تفکیک تلقی می شوند. برای اینکه بازدهی انتقال ماده در هر سینی به بیشترین حد برسد باید زمان تماس میان دو فاز و سطح مشترک آنها به بیشترین حد ممکن برسد.

بخش های مختلف برج تقطیر با سینی کلاه دار:

بدنه و سینی ها: جنس بدنه معمولاً از فولاد ریخته است و جنس سینی ها از چدن. فاصله سینی ها را معمولاً با توجه به شرایط طراحی، درجه خلوص و بازدهی کار جدا سازی انتخاب می کنند. با بیشتر شدن قطر برج، فاصله بیشتری برای سینی ها در نظر گرفته می شود. سرپوش ها یا کلاهک ها: جنس آنها از چدن می باشد و نوع آنها با توجه به نوع تقطیر انتخاب می شود و تعدادشان در هر سینی به بیشترین حد مجاز عبور گاز از سینی بستگی دارد. موانع یا سدها: برای کنترل بلندی سطح مایع روی سینی به هر سینی سدی به نام ویپر «Wier» قرار می دهند تا از پایین رفتن سطح مایع از حد معینی جلوگیری کنند. بلندی سطح مایع درون سینی باید چنان باشد که گازهای بیرون آمده از شکافهای سرپوش ها بتوانند از درون آن گذشته و زمان گذشتن هر حباب به بیشترین حد ممکن برسد. اثر افزایش زمان گذشتن حباب از مایع، زمان تماس گاز و مایع زیاد شده، بازده سینی ها بالا می رود.

۲- برج های تقطیر با سینی مشبک (غریبالی):

در این نوع برج ها، اندازه مجراها یا شبکه ها باید چنان تعیین شود که فشار گاز بتواند گاز را از مایع با سرعتی مناسب عبور دهد. عامل مهمی که در بازده این سینی ها مؤثر است، شیوه کارگذاری آنها در برج است اگر این سینی ها کاملاً افقی قرار نداشته باشند، بلندی مایع در سطح سینی یکنواخت نبوده و گذر گاز از همه مجرا ها یکسان نخواهد بود. یک نکته قابل تأمل در این نوع برج، خوردگی فلز سینی هاست چون بر اثر خوردگی، قطر سوراخ ها زیاد می شود که در نتیجه مقدار زیادی بخار با سرعت کم از درون آن مجاری خورده شده گذر خواهد کرد. (می دانیم که اگر سرعت گذشتن گاز از حد معینی کمتر گردد مایع از مجرا به سوی پایین حرکت کرده بازدهی کار تفکیک کاهش خواهد یافت).

۳- برج های تقطیر با سینی های دریچه ای:

رونده از برج با مایعی که از بالای برج بسمت پایین حرکت می کند، بر روی سینی ها تماس مستقیم پیدا می کنند. این تماس باعث افزایش دمای مایع روی سینی می شود و در نهایت باعث نزدیک شدن دمای مایع به دمای حباب می شود. با رسیدن مایع به دمای حباب به تدریج اولین ذرات بخار حاصل می شود که این بخارات غنی از ماده فرار (ماده ای که از نقطه جوش کمتر یا فشار بالاتری برخوردار است) می باشد. از طرف دیگر در فاز بخار مواردی که از نقطه جوش کمتری برخوردار هستند تحت عمل میعان قرار گرفته و بصورت فاز مایع به سمت پایین برج حرکت می کند. مهمترین عملکرد یک برج ایجاد سطح تماس مناسب بین فازهای بخار و مایع است. هر چه سطح تماس افزایش یابد عمل تفکیک با راندمان بالاتری صورت می گیرد.

۲- سیستم جوشاننده:

جوش آور ها عموماً در قسمت انتهایی برج و کنار آن قرار داده می شوند و وظیفه تأمین حرارت یا انرژی لازم را برای انجام عمل تقطیر به عهده دارند. معمولاً بعنوان یک مرحله تعادلی در عمل تقطیر و بعنوان یک سینی در برج های سینی دار در نظر گرفته می شوند. انواع جوش آور ها عبارتند از: ۱- دیگ های پوشش ۲- جوش آور های داخلی ۳- جوش آور نوع Kettle ۴- جوش آور ترموسیفونی عمودی ۵- جوش آور ترموسیفونی افقی ۶- جوش آور نوع سیر کلاسیون اجباری.

۲- سیستم چکاننده:

نقش چکاننده اساساً تبدیل بخارهای حاصل از عمل حرارت دهی به مخلوط، به مایع است. این امر در اصطلاح میعان یا چگالش نامیده می شود و دستگاهی که این عمل در آن رخ می دهد چکاننده نام دارد. بطور کلی چکاننده ها به ۲ نوع تقسیم می شوند؛

۱- چکاننده های کامل ۲- چکاننده های جزئی.

در صورتی که تمام بخار بالای برج به مایع تبدیل شود و بخشی از آن وارد برج شده و بخشی دیگر آن وارد مخزن جمع آوری محصول می گردد عمل میعان کامل انجام شده است. اما اگر بخشی از بخارهای حاصل مایع شده و بخشی دیگر بصورت بخار از چکاننده خارج شود به آن یک چکاننده جزئی گفته می شود.

حال به بررسی انواع برج های نام برده در بالا خواهیم پرداخت.

۱- برج های تقطیر با سینی کلاه دار (کلاهکی):

در این نوع برج ها، تعداد سینی ها در مسیر برج به نوع انتقال ماده و شدت تفکیک بستگی

در سیستم چکاننده در صورتی که تمام بخار بالای برج به مایع تبدیل شود و بخشی از آن وارد برج شده و بخشی دیگر آن وارد مخزن جمع آوری محصول می گردد عمل میعان کامل انجام شده است

بازار عرضه و تقاضای بین‌المللی در شرایط ویژه قرار دارد تولیدکنندگان گاز در تقابل با مصرف‌کنندگان

فناوری‌های نوین در تولید ماده‌هیدروکربوری و روی آوردن صادرکنندگان گاز به بازارهای پرسود گاز آسیا و رکود احتمالی پایانه‌های آل ان جی اروپا در سال‌های آینده از جمله چالش‌هایی است که تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان این سوخت پاک را بر آن داشته است که راه کارهایی را برای مقابله با این چالش‌ها بیابند. نوآوری و ورود فناوری‌های جدید استخراج ماده‌هیدروکربوری مانند استفاده از فناوری «شکست هیدرولیک» برای تولید گازهای نامتعارف که منجر به کاهش قیمت‌های گاز در آمریکای شمالی شده، چالشی فراوری کشورهای تولیدکننده و صادرکننده گاز در نظر گرفته می‌شود که می‌تواند برنامه‌های تولید و صادرات آنها را تحت تأثیر قرار دهد.

سعید خیرالله

سنتی خود، قیمت‌های گاز را در قراردادهای بلند مدت با مشتریان اروپایی کاهش دهد و در سه ماه نخست سال ۲۰۱۲ میلادی ۲,۴۳ میلیارد دلار (بیش از ۷۸ میلیارد روبل روسیه) به مشتریان اروپایی خود بازگرداند.

روسیه ضمن انجام چنین کاری، در تلاش برای بهبود و توسعه نقش خود در بازارهای آل ان جی آسیا و انتقال گاز با خط لوله به این قاره است و برای رسیدن به این هدف طبق دستور ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهوری روسیه، انحصار شرکت روسی گازپروم در صادرات گاز روسیه تا اواخر دسامبر آینده شکسته می‌شود و شرکت‌های

کاهش قیمت گاز در این کشور، دیگر کشورها را نیز بر آن داشته است تا فعالیت‌های خود را برای تولید این نوع گازها آغاز کنند، اما بسیاری تحلیلگران بر این باور هستند که تولید این نوع گازها با توجه به هزینه‌های بالایی که دارد در دیگر کشورها صرفه اقتصادی نخواهد شد.

در پی ورود این نوع فناوری جدید به بازار انرژی، تولیدکنندگان و صادرکنندگان عمده گاز به دنبال راه کارهای مختلف برای مقابله با این نوع فناوری هستند، برای مثال این موضوع روسیه را که تامین‌کننده یک چهارم گاز مورد نیاز اروپاست بر آن داشت که برای حفظ بازارهای

برای مثال تا پیش از ورود چنین فناوری به عرصه انرژی، بسیاری از تولیدکنندگان گاز، آمریکا را بازار هدف فروش گاز خود در نظر گرفته بودند؛ اما با «انقلاب شیل گس» در آمریکا و کاهش شدید قیمت‌ها در این کشور، تولیدکنندگان عمده گاز از جمله قطر مجبور شدند به دنبال بازارهای جدید بگردند و در سال‌های اخیر بازار پرسود آسیا را جایگزین بازار آمریکا کنند. تولید این نوع گازها در آمریکا باعث شده است که این کشور دیگر واردات گاز نداشته باشد و تا سال ۲۰۱۵ نیز صادرات گاز خود را در قالب آل ان جی آغاز کند؛ انقلاب شیل گس در آمریکا و

در پی ورود فناوری جدید به بازار انرژی، تولیدکنندگان و صادرکنندگان عمده گاز به دنبال راه کارهای مختلف برای مقابله با این نوع فناوری هستند

transfers) ال ان جی است که به صادرات دوباره شتاب می بخشد و هم اکنون این شرایط در پایانه مانتور فرانسه آزمایش می شود.

بعضی اپراتورهای دیگر نیز به دنبال یاری و کمک گرفتن از قطر، بزرگ ترین صادرکننده ال ان جی جهان، با استفاده از قراردادهای «حق انتخاب» هستند؛ این قراردادها موسوم به قراردادهای دارای حق انتخاب یا فروش (put-option) به قطر اجازه می دهد بدون این که تعهدی داشته باشد، در صورت افت تقاضای گاز در آسیا به دلیل افت مصرف گاز این قاره یا افزایش رقابت از سوی عرضه کنندگان جدیدی همچون استرالیا، مانند یک مانع (hedge) عمل کند و ال ان جی به اروپا تحویل دهد.

شرکت قطر گاز یک توافقنامه پنج ساله برای عرضه حدود یک میلیون تن در سال ال ان جی به شرکت پتروناس در انگلیس امضا کرده است که به گفته معامله گران، این شاید نخستین توافق درباره قرارداد دارای گزینه انتخاب باشد.

یک گزینه دیگر برای پایانه ها این است که ال ان جی را به عنوان سوخت کشتی استفاده کنند و جایگزین نفت در تامین سوخت کشتی ها شود.

تلاش تولیدکنندگان گاز برای حفظ سهم خود در بازار گاز و دستیابی به بازارهای پرسود در مقابل نگرانی مصرف کنندگان از قیمت های بالای گاز و یافتن راه حلی برای مقابله با این موضوع بر اهمیت تبادل نظر و دیدگاه ها میان طرف های تولیدکننده و مصرف کننده گاز و نقش رو به رشد گاز تاکید دارد.

را برای جلوگیری از افزایش قیمت ها و رکود پایانه های خود ببایند که از جمله آنها روی آوردن به بازارهای تک محموله ال ان جی و تلاش برای مرتبط کردن قیمت گاز به بازار گاز هنری هاب آمریکا است.

با توجه به این که انتظار می رود بسیاری از پایانه های واردات ال ان جی اروپا به دلیل کاهش دریافت محموله با رکود و افت فعالیت روبه رو شوند؛ مصرف کنندگان گاز به دنبال راه کاری برای مقابله با این مشکل هستند که یکی از این راه کارها و رهایی جستن از این شرایط، آزمایش تجارت های جایگزینی (alternative businesses) مانند ایستگاه های سوخت گیری کشتی (ship-fuelling stations) است.

وجود قراردادهای بگیر یا بپرداز (take-or-pay) در بسیاری از پایانه های وارداتی به ویژه در قاره اروپا یکی دیگر از این مشکلات به شمار می آید، به طوری که آنها مجبور هستند حتی در زمان نبود تقاضا، این محموله های ال ان جی را دریافت کنند و در غیر این صورت جریمه های زیاد بپردازند. در نتیجه چنین تعهدهای قراردادی و تقاضای ضعیف گاز، بیش از یک دهم از ال ان جی اروپا هم اکنون به درون کشتی های ال ان جی بر بازگردانده شده اند تا به بازارهای سودآور در آمریکای لاتین یا آسیا ترانزیت شود؛ این رقم بین سال های ۲۰۱۱ و ۲۰۱۲ با سه برابر افزایش به ۳۸ میلیارد مترمکعب رسید.

راه حلی که بعضی از اپراتورها به آن چشم دوخته اند و هنوز در مراحل ابتدایی قرار دارد، «ترانزیت کشتی به کشتی» (ship-to-ship)

روسی می توانند برنامه های خود را برای صادرات ال ان جی به بازار تشنه انرژی آسیا از اول ژانویه سال نو میلادی پیش ببرند.

روسیه همچنین در اندیشه صادرات گاز با خط لوله به قاره کهن است که در این باره سال های گذشته قرارداد گازی با چین امضا کرده است، اما نهایی سازی این قرارداد به دلیل اختلاف دوطرف درباره گازبها تاکنون به نتیجه نرسیده است.

چندی پیش در سفر مان موهان سینگ، نخست وزیر هند به مسکو و دیدار وی با مقام های روس، دو طرف توافق کردند که عرضه مستقیم نفت و گاز از روسیه به هند بررسی شود و قرار است که به زودی کمیته کارشناسی در این باره تشکیل شود؛ یکی از پیشنهادها درباره ترانزیت مستقیم گاز روسیه به هند، اتصال شبکه گاز روسیه به خط لوله گازی ترکمنستان-افغانستان-پاکستان-هند موسوم به خط لوله تاپی بود.

با آن که ساخت خط لوله گازی تاپی همچنان طرحی روی کاغذ است و دلایل امنیتی و حضور طالبان در افغانستان مهمترین چالش فراروی این پروژه به شمار می رود، اما پیشنهاد شده است که خط لوله تاپی یا تا روسیه امتداد یابد و به این وسیله گاز روسیه به هند برسد یا این که خط لوله ای به موازات خط لوله تاپی از روسیه تا هند کشیده شود.

در پی تلاش تولیدکنندگان گاز برای حفظ جایگاه و سهم خود در بازار انرژی جهان، مصرف کنندگان گازی از جمله قاره اروپا و عمده مصرف کنندگان گازی آسیا مانند ژاپن نیز ساکت ننشسته اند و در تلاش هستند تا راه کارهایی

با توجه به این که انتظار می رود بسیاری از پایانه های واردات ال ان جی اروپا به دلیل کاهش دریافت محموله با رکود و افت فعالیت روبه رو شوند؛ مصرف کنندگان گاز به دنبال راه کاری برای مقابله با این مشکل هستند

گزارش دنیای انرژی از جلسه کمیسیون پتروشیمی، شیمیایی و گاز

آزمایش محصولات نفتی توسط مسوولان افغانستان

جلسه کمیسیون پتروشیمی، شیمیایی و گاز اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی برگزار شد که بخشی از مباحث و تصمیم‌گیری‌های اعضا بدین شرح است:

توسعه تجارت ایران منتشر نموده که افراد سودجو با استفاده از سرب‌برگ‌های مذکور از شرکت‌ها و فعالین اقتصادی درخواست ارائه اطلاعات شخصی و بانکی می‌نمایند. در این گزارش ذکر شده که جاعلین در یک از نمونه‌ها با جعل سرب‌برگ سازمان توسعه تجارت ایران و با عنوان پرداخت یارانه صنعت، معدن و تجارت قصد دریافت اطلاعات حساب بانکی افراد را داشته‌اند. طی نامه مذکور درخواست بعمل آمده که شرکت‌ها نسبت به این موضوع با دقت و هوشیاری عمل نموده و از ارائه هرگونه اطلاعات خودداری نمایند.

- اتحادیه در نظر دارد به منظور معرفی توانمندی‌های اعضا و همچنین گسترش دامنه ارتباط فی‌ما بین همانند سال گذشته نسبت به چاپ پنجمین سررسید- دایرکتوری اختصاصی اعضا اقدام نماید. این سررسید در اختیار کلیه اعضا محترم، سفارت خانه‌ها، موسسات، ادارات و ارگان‌های دولتی و غیر دولتی مرتبط قرار خواهد گرفت. ضمناً تعرفه‌های این سررسید جهت اطلاع اعضا محترم از طریق ایمیل ارسال شده است.

- گمرک جمهوری اسلامی ایران طی نامه‌ای مستند به نامه وزارت کشور اعلام نموده است که مسئولین افغان در گمرک جدید اسلام قلعه اقدام به تست و آزمایش مواد سوختی می‌نمایند و طی نامه مذکور درخواست بعمل آمده تا تمهیدات لازم جهت جلوگیری از وقوع مشکلات احتمالی در مرزها اتخاذ شود.

سال جاری برگزار می‌گردد.

- طبق اطلاعیه واصله از نمایشگاه بین‌المللی انرژی کیش از تاریخ ۲۳ الی ۲۶ دی ماه برگزار می‌گردد.

- پیش‌نویس شیوه‌نامه صدور پروانه تولید بدون کارخانه واصله از سازمان صنعت، معدن و تجارت استان تهران جهت نظرخواهی اعضا محترم ارسال شده است.

- بر اساس نامه واصله از سازمان صنعت، معدن و تجارت استان تهران یک هیات تجاری- بازاریابی در دهه دوم آبان ماه به کشورهای تونس و الجزایر و یک هیات تجاری- بازاریابی در اوایل آبان ماه به گرجستان اعزام خواهد شد.

- سازمان صنعت، معدن و تجارت استان تهران مستند به نامه سازمان توسعه تجارت ایران خبری مبنی بر سوء استفاده و جعل سرب‌برگ‌های سازمان

- ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز ضمن صدور بخشنامه‌ای به عنوان مدیرکل دفتر ارزیابی کیفیت کالاهای وارداتی و صادراتی سازمان ملی استاندارد اعلام نموده که به منظور کاهش هزینه‌های ناشی از توقف کالا در اماکن گمرکی کشور از تاریخ ۹۲/۰۷/۱۰ پرونده صادراتی کلیه شرکت‌های تولیدی فرآورده‌ها و مشتقات نفتی فاقد مجوز تسهیلات صادراتی (خوشنامی) پس از وصول از گمرک با اولویت و خارج از نوبت در کارگروه فنی تشخیص ماهیت فرآورده‌های نفتی مورد رسیدگی قرار گرفته و نتیجه نهایی در اسرع وقت به گمرک اجرایی اعلام گردد. لازم به ذکر است این بخشنامه شامل شرکت‌های بازرگانی نمی‌باشد.

- بر اساس نامه واصله از اتاق بازرگانی ایران، موضوع تشکیل شورای مشترک بازرگانی ایران و قزاقستان در حال بررسی است. اعضا محترم در صورت تمایل به عضویت در این شورا می‌توانند با دبیرخانه اتاق‌ها و شوراهای مشترک اتاق ایران تماس حاصل فرمایند.

- طبق نامه واصله از سازمان توسعه تجارت ایران نمایشگاه نفت و گاز قزاقستان از تاریخ اول لغایت چهارم اکتبر سال جاری در آلماتی برگزار می‌شود.

- براساس نامه واصله از شورای مشترک بازرگانی ایران و اوکراین یک هیات تجاری جهت بازدید از هفدهمین نمایشگاه بین‌المللی نفت، گاز و پتروشیمی به آن کشور اعزام خواهد شد. این نمایشگاه از تاریخ سی‌ام مهر ماه لغایت دوم آبان ماه

پیش‌نویس شیوه‌نامه صدور پروانه تولید بدون کارخانه واصله از سازمان صنعت، معدن و تجارت استان تهران جهت نظرخواهی اعضا محترم ارسال شده است

گزارش دنیای انرژی از جلسه کمیسیون نفت، سوآپ، ترانزیت و بنکرینگ

جزئیات نمونه برداری فرآورده های نفتی در گمرک

کمیسیون نفت، سوآپ، ترانزیت و بنکرینگ اتحادیه صادرکنندگان فرآورده های نفت، گاز و پتروشیمی ایران در تاریخ ۲۶ آبان سال جاری تشکیل جلسه داد. در این جلسه درباره آخرین وضعیت اعضا بحث و تبادل نظر شد. بخشی از مباحث و تصمیم گیری هایی که در این جلسه صورت گرفت را با هم می خوانیم.

و افزایش گنجایش پالایشگاه های موجود در آن کشور وجود دارد.

- فهرست و مشخصات شرکت های ازبکی فعال در زمینه تولید فرآورده های نفتی واصله از سفارت جمهوری اسلامی ایران در تاشکند جهت اطلاع و بهره برداری ارسال شده است.

- طبق نامه واصله از اتاق بازرگانی ایران مراتب تشکیل شورای مشترک بازرگانی ایران با کشورهای سوئیس، کره جنوبی، برزیل و لهستان در دست اقدام می باشد. اعضاء محترم در صورت تمایل می توانند به عضویت این شوراها نائل شوند.

- بر اساس تغییرات بعمل آمده در ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز، آقای حقیقی به عنوان رئیس ستاد، آقای بیات به عنوان معاون پیشگیری و هماهنگی سازمان ها و استان ها و آقای خورشیدی به عنوان مدیرکل هماهنگی کالا و ترانزیت منصوب شده اند.

- جلسه مشترک اتحادیه با معاونت پیشگیری و هماهنگی سازمان ها و استان های ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز برگزار شد.

- با توجه به انقضای مدت اعتبار تفاهم نامه فی ما بین اتحادیه و بانک ملت، ضمن برگزاری جلسات کارشناسی با بانک، مفاد تفاهم نامه مذکور مورد بازنگری قرار گرفته و پیشنهادات اصلاحی اتحادیه برای درج در تفاهم نامه و تمدید آن به بانک ملت ارسال شده است.

- وزاری محترم امور اقتصادی و دارایی و صنعت، معدن و تجارت ضمن مکاتبه با معاون اول محترم ریاست جمهوری درخواست لغو بخشنامه مربوط به تعهدات ارزی صادرکنندگان را ارائه نموده اند.

بعمل آمده تاخیرات اعلام نتایج آزمایشگاه های معتبر معرفی شده و کارگروه فنی استاندارد با رعایت قید فوریت به دفتر صادرات ارسال تا موضوع متعاقبا از طریق ستاد مورد پیگیری قرار گیرد.

- طبق نامه واصله از اتاق بازرگانی ایران مجمع بین المللی سرمایه گذاری ساحل عاج در تاریخ ۹ الی ۱۱ بهمن ماه سال جاری در ابیجان برگزار خواهد شد. طبق مفاد مندرج در نامه ارسالی سرمایه گذاری در صنایع انرژی مانند پروژه های اکتشاف نفت از خلیج گینه و تولید مواد پتروشیمی

اتحادیه صادرکنندگان فرآورده های نفت، گاز و پتروشیمی ایران از سوی سازمان توسعه تجارت ایران به عنوان تشکل نمونه انتخاب و در مراسم سالروز ملی صادرات معرفی و موفق به دریافت لوح تقدیر شده است.

- دو شرکت عضو اتحادیه به نام های نفت پاسارگاد و صنایع شیمیایی سینا به عنوان صادرکننده نمونه انتخاب و در سالروز ملی صادرات معرفی شده اند.

- بر اساس بخشنامه صادره توسط دفتر صادرات گمرک به شرح مندرج در سایت آن سازمان مستند به نامه معاونت پیشگیری و هماهنگی سازمان ها و استان های ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز در خصوص بررسی فرایند نمونه برداری، آزمایش و اعلام نتیجه کارگروه فنی تشخیص ماهیت فرآورده های نفتی، برنامه زمان بندی انجام تشریفات صدور فرآورده های نفتی به شرح زیر به گمرکات اجرایی ابلاغ شده است:

- نمونه برداری پس از اظهار توسط صاحب کالا (حداکثر ۲۴ ساعت)

- ارسال نمونه به آزمایشگاه همکار (حداکثر ۲۴ ساعت)

- اخذ پاسخ از آزمایشگاه همکار (حداکثر ۷۲ ساعت)

- ارسال نتیجه آزمایش به همراه اسناد و مدارک مربوطه به صورت محرمانه و با حذف سربرگ مشخصات صاحب کالا (حداکثر ۴۸ ساعت)

رسیدگی در کارگروه فنی و کارگروه اظهار نظر نهایی و ارسال پاسخ به گمرکات اجرایی (حداکثر یک هفته)
ضمناً طی بخشنامه مذکور تاکید

طبق نامه واصله

از اتاق بازرگانی

ایران مجمع بین

المللی سرمایه گذاری

ساحل عاج در تاریخ

۹ الی ۱۱ بهمن ماه

سال جاری در ابیجان

برگزار خواهد شد

ششمین نشست کمیسیون انرژی اتاق بازرگانی برگزار شد

چانه‌زنی برای نرخ خوراک پتروشیمی

در نشست که مقرر بود، بررسی پیشنهادات کمیسیون انرژی اتاق بازرگانی، پیرامون احکام بودجه سال ۱۳۹۳ در حوزه انرژی ادامه پیدا کند، پیش‌نویس از پیشنهادات این کمیسیون ارائه شد. فعالان اقتصادی و کارشناسان عضو این کمیسیون در جریان تدوین این پیش‌نویس ابتدا مروری بر آخرین وضعیت بخش خصوصی و مشکلات صنعت در سال ۱۳۹۲ داشته و بررسی عملکرد بودجه در این سال، پیشنهادات خود را که روی «صنعت برق»، «واردات و فروش فرآورده‌های نفتی»، «استحصالی گاز و نفت خام»، «نحوه بهره‌گیری از تسهیلات صندوق توسعه ملی»، «حمایت از تولید» و «جذب سرمایه‌های خارجی» متمرکز شده است، ارائه کردند. در این نشست البته، بررسی قیمت خوراک واحد‌های پتروشیمی در دستور کار اعضای این کمیسیون قرار گرفت.

محسن دشت‌بین

پژوهش‌های مجلس اما بر این عقیده بود که باید در تدوین این پیشنهاد، علاوه بر دغدغه‌های بخش خصوصی، دغدغه دولت را نیز در نظر بگیریم.

مشکلات صنایع پایین دستی نادیده انگاشته نشود

«حسن خسرو جردی» رئیس اتحادیه صادرکنندگان نفت، گاز و پتروشیمی نیز با اشاره به فرمولی که در این پیش‌نویس، میزان تخفیف و سود را تعیین کرده است، گفت: «با اعمال این سیاست، مشکلات صنایع میانی و پایین دستی به قوت خود باقی می‌ماند و با این شیوه، منافع حاصل از اعمال تخفیفات به گروه‌های نخست یا دوم می‌رسد.» او ادامه داد: «برای رفع مشکلات این واحدها می‌توان از روش مهندسی معکوس استفاده کرد. مهندسی معکوس به این معنا که با در نظر گرفتن قیمت محصول در بازار و سودی معقول، بتوان سرمایه‌گذاران این صنعت را که عمدتاً ایرانی هستند، راضی کرد. بنابراین می‌توان با محاسبه هزینه‌های واحدهای پایین دستی و میانی و البته قیمت فوب به نرخ خوراکی که به واحدهای بالادستی ارائه می‌شود، دست یافت. در این صورت همه راضی خواهند بود.» او گفت: «در گذشته به این دلیل قیمت خوراک، ۳۵ درصد کمتر از فوب خلیج فارس تعیین شده بود که عربستان ۳۰ درصد کمتر از فوب خلیج فارس، خوراک مورد نیاز سرمایه‌گذاران خارجی را تامین می‌کرد و قطر ۱۸ درصد زیر قیمت عرضه می‌کرد. بنابراین، چنانچه در ایران می‌خواهیم برای سرمایه‌گذاران انگیزه ایجاد کنیم، باید شرایط را به گونه‌ای ترتیب دهیم که قابل رقابت با این کشورها باشد.» صحاف زاده نیز توضیح داد: «از قضا، قیمت یکی از خوراک‌ها را از روی

این نرخ برای پالایشگاه‌هایی که سوخت مایع را مورد استفاده قرار می‌دهند، توجیه پذیر است. آنگونه که این واحدها با این نرخ به ۱۰ تا ۱۵ درصد سود دست می‌یابند.» او ادامه داد: «پیشنهاد دیگر این است که میزان تخفیف برای واحدهایی که خوراک آنها خوراک گازی است، ۱۰ درصد زیر قیمت، یعنی کف قیمت کشورهای حاشیه خلیج فارس باشد.» صحاف زاده ادامه داد: «این تخفیفات با نگاهی به تخفیفاتی که در عربستان یا قطر اعمال می‌شود، پیشنهاد شده است تا در جذب سرمایه‌گذاران خارجی، بتوانیم با این کشورها رقابت کنیم.»

اما «محمد مهدی راسخ» یکی دیگر از اعضای کمیسیون انرژی اتاق تهران این میزان حاشیه سود را برای واحدهای پایین دستی پتروشیمی، توجیه پذیر ندانست و گفت: «با این میزان تخفیف، واحدهای پتروشیمیایی که تاکنون خوراک مایع مصرف می‌کردند، زبان‌ده خواهند شد. از این رو با توجه به اینکه قیمت خوراک جهانی است، مصرف آن در داخل توجیهی نخواهد داشت.» اوسپس این پرسش را مطرح کرد که مکانیزم انتقال این تخفیف به مصرف‌کنندگان، یعنی واحد‌های پتروشیمی پایین دستی چگونه خواهد بود؟

زنجیره تخفیف‌ها

صحاف زاده نیز توضیح داد: «روند اعمال این تخفیف‌ها به صورت زنجیره خواهد بود. بدین ترتیب که صنایع پتروشیمی بالادستی با ۱۵ درصد تخفیف، خوراک خود را تامین خواهند کرد و با ۱۰ درصد تخفیف به صنایع میانی خواهند داد و در مورد اعمال تخفیف به صنایع تکمیلی نیز انجمن پتروشیمی می‌تواند تصمیم بگیرد.» «فریدون اسعدی» رئیس کارگروه انرژی مرکز

ششمین نشست کمیسیون انرژی در شرایطی برگزار شد که خبر توافقات ژنو داغ بود؛ از این رو «سید حامد واحدی» رئیس این کمیسیون با اشاره به آنچه که در ویرایش نخست پیشنهادات اعضای کمیسیون گردآوری شده، گفت: «سعی شده است که در تدوین این بسته پیشنهادی، هم مشکلات بخش خصوصی مورد توجه قرار گیرد و هم مشکلات دولت.» واحدی افزود: «در پیش‌نویس اولیه، بحث قیمت خوراک را لحاظ نکرده‌ایم و چنانچه در این زمینه به جمع‌بندی برسیم می‌توانیم این موضوع را به صورت استفسار به از مجلس یا پیشنهاد به دولت ارائه کنیم.»

رئیس کمیسیون انرژی به پیشنهاد انجمن صنفی کارفرمایان صنعت پتروشیمی اشاره کرد که اعلام کرده است: «به منظور تشویق سرمایه‌گذاران داخلی یا خارجی یا مشترک داخلی و خارجی به سرمایه‌گذاری در توسعه واحدهای پتروشیمی که از انواع خوراک‌های مایع استفاده می‌کنند و تامین خوراک این واحدها و مجتمع‌های پالایشگاهی موظف‌اند انواع خوراک واحدهای پتروشیمیایی را از فرآورده‌های تولیدی خود و به میزان ظرفیت طراحی مورد نیاز به قیمت ۸۵ درصد فوب صادراتی خلیج فارس تامین کرده و ما به التفاوت این قیمت را با قیمت بازار از محل خوراک نفت خام دریافتی با وزارت نفت تسویه کند.»

«پرویز صحاف زاده» معاون اجرایی انجمن صنفی کارفرمایان صنعت پتروشیمی در این باره توضیح داد: «در قانون هدفمندسازی یارانه‌ها که در اواخر سال ۱۳۸۹ به تصویب رسید و به اجرا درآمد، تکلیف شده بود که برای تشویق سرمایه‌گذاری در این بخش خوراک پتروشیمی‌ها، حداکثر تا ۶۵ درصد سبب صادراتی در خلیج فارس تعیین شود. اما

با این میزان تخفیف، واحدهایی پتروشیمیایی که تاکنون خوراک مایع مصرف می‌کردند، زیان‌ده خواهند شد. از این رو با توجه به اینکه قیمت خوراک جهانی است، مصرف آن در داخل توجیهی نخواهد داشت

جایگاه قابل توجه و مناسبی برخوردار است. دبیرانجمن صنفی کارفرمایان صنعت پتروشیمی تصریح کرد: براساس برنامه پنجم توسعه، تا سال ۹۴ باید ۱۰۰ میلیون تن محصولات پتروشیمی در کشور تولید شود که این میزان تولید در حال حاضر از ۴۲ میلیون تن تجاوز نمی‌کند. وی افزود: برای رسیدن به این هدف نیاز به جذب سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی در صنعت پتروشیمی کشور هستیم و برای رقابت با سایر کشورها نمی‌توان قیمت خوراک پتروشیمی‌ها را افزایش داد، چرا که این اتفاق خروج سرمایه به سایر کشورها را به دنبال خواهد داشت. دبیرانجمن صنفی کارفرمایان صنعت پتروشیمی اضافه کرد: برای رقابت با سایر کشورها و نیز گسترش صنعت پتروشیمی در کشور باید قیمت منطقه‌ای را برای خوراک پتروشیمی‌ها در نظر بگیریم. وی افزود: سرمایه‌گذار همیشه به دنبال سرازیر کردن سرمایه خود به جایی است که امنیت و سود داشته باشد و بالا رفتن قیمت خوراک نسبت به قیمت منطقه‌ای، جذب سرمایه را با مشکل مواجه می‌کند. مهدوی ابهر در خصوص نحوه تعیین نرخ خوراک پتروشیمی‌ها گفت: اگر قرار است تعیین نرخ به قیمت آزاد باشد مانند قیمت منطقه و تا حدودی زیر قیمت سایر کشورها، خوراک به پتروشیمی‌ها داده شود تا زمینه برای سودآوری و جذب سرمایه در این صنعت پر مزیت کشور فراهم شود.

احتمال اعمال افزایش قیمت تا مرز ۱۳ سنت

یک مقام آگاه با اعلام اینکه احتمال افزایش قیمت خوراک گاز مجتمع‌های پتروشیمی تا مرز ۱۳ سنت بسیار زیاد شده است، گفت: پیش‌تر قرار شد تا با حضور وزیر نفت و مدیرعامل مجتمع‌های پتروشیمی در نیمه اول آبان ماه نسبت به اعمال افزایش قیمت خوراک گاز تصمیم‌گیری شود، اما هنوز جلسه‌ای در این خصوص برگزار نشده است. این در حالی است که این مقام آگاه معتقد است: احتمال اعمال افزایش قیمت تا مرز ۱۳ سنت زیاد شده و تنها مجتمع‌های پتروشیمی در خصوص تاریخ اعمال این نرخ نگران هستند. البته انتشار اخباری در خصوص افزایش قیمت خوراک گاز مجتمع‌های پتروشیمی، این گروه را در بورس اوراق بهادار و آدار به عقب نشینی می‌کند.

نرخ برق را تنها راهکار رفع تنگنایهای بودجه‌ای این صنعت دانست. در نهایت اما مقرر شد، اعضای کمیسیون دیدگاه‌های خود را نسبت به موارد مندرج در پیش‌نویس ظرف دو روز اعلام کنند و پس از برگزاری چند نشست کارشناسی پیرامون نحوه تعیین قیمت خوراک، پیشنهاد نهایی کمیسیون اعلام شود.

شنیده‌ها از تایید نرخ خوراک در دولت شنیده‌ها حاکی از تایید نرخ خوراک گاز پتروشیمی‌ها با رقم ۷ سنت توسط دولت دارد. دکتر سید حمید حسینی، عضو هیأت رئیسه اتاق بازرگانی تهران در این باره می‌گوید: اگر دولت نرخ ۷ سنت را برای خوراک گاز در نظر گرفته باشد، کار عاقلانه‌ای انجام داده؛ چرا که در این صورت سرمایه‌گذاری در این صنعت افزایش می‌یابد و می‌توان به آینده پتروشیمی‌ها در خصوص سودآوری اطمینان کرد ضمن این که رقابت نیز در این صنعت افزایش می‌یابد.

به گفته حسینی، عضو هیأت مدیره اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی ایران، قانون باید تکلیف خوراک گاز پتروشیمی‌ها را مشخص کرده و قیمت‌ها را براساس دلار اعلام کند، به این ترتیب با تغییر دولت و محورهای قانونی دیگر نرخ خوراک تغییر نخواهد کرد و مشکل مجتمع‌های پتروشیمی هم در این خصوص حل خواهد شد.

حسینی در ادامه می‌گوید: به نظر کارشناسان و فعالان صنعت پتروشیمی نرخ ۷ تا ۹ سنت برای خوراک گاز پتروشیمی‌ها، قیمت مناسبی است و سبب سودآوری، رقابت و سرمایه‌گذاری در این صنعت خواهد شد.

نرخ خوراک پتروشیمی‌ها به میزان کشورهای منطقه آزاد شود

دبیرانجمن صنفی کارفرمایان صنعت پتروشیمی گفت: اگر قرار است نرخ خوراک پتروشیمی‌ها آزاد شود باید مانند قیمت منطقه تا حدودی زیر قیمت سایر کشورها تعیین شود تا زمینه برای سودآوری و جذب سرمایه در این صنعت پر مزیت فراهم شود.

احمد مهدوی ابهر در خصوص جایگاه منابع گازی کشور نسبت به سایر کشورها گفت: صنعت پتروشیمی به عنوان یک مزیت برای اقتصاد کشور مطرح است و منابع غنی ایران نسبت به کشورهای چون عربستان و قطر از

قیمت محصول نهایی نیز مورد محاسبه قرار دادیم اما از آنجا که نتیجه این دوروش محاسبه، تفاوت چندانی با یکدیگر نداشت، روش دوم را مورد اشاره قرار ندادیم.» اما خسرو جردی براین عقیده بود که روش موجود محاسبه نرخ خوراک، روش غلطی است که بسیاری از واحد‌های پتروشیمی را به تعطیلی کشانده است. او گفت: «در سال جاری، نرخ تورم به ۴۰ درصد رسیده است و با نوسان نرخ تورم، ممکن است هزینه‌های یک واحد پتروشیمی در ماه سه یا چهار درصد افزایش یابد. اما با وجود این نوسان، نرخ فوب خلیج فارس تغییری نمی‌کند. در واقع اگر قیمت خوراک با در نظر گرفتن هزینه‌ها صورت گیرد، واحد‌های تولیدی به ورطه تعطیلی کشیده نخواهند شد. به این ترتیب، تشکل‌های می‌توانند نرخ خوراک را با در نظر گرفتن هزینه‌ها و با همکاری وزارت نفت در هر ماه برای ماه آینده تعیین کنند.» صحاف زاده نیز گفت: «چنانچه، نرخ تورم را در قیمت خوراک لحاظ نکنیم، ممکن است، قیمت خوراک در ایران بالاتر یا پایین‌تر از قیمت‌های جهانی به دست آید.»

صنایع پایین دستی حمایت شوند

در ادامه این نشست، «اردشیر دادرس» که با خسرو جردی هم عقیده بود، گفت که پیش‌نویسی که تهیه شده است، در چند بخش دارای ابهام است. او براین باور بود که تعیین نرخ ۵ درصد، کمتر از فوب را نمی‌توان تخفیف نامید. او ادامه داد: «این ۵ درصد، در مصوبات شرکت ملی صنایع پتروشیمی به عنوان هزینه‌های حمل و نقل و بارگیری برای صنایع داخلی در نظر گرفته شده است. در تمام مصوبات نیز ذکر شده است که این تخفیف ۵ درصدی، به این دلیل لحاظ شده است که اغلب این کارخانجات خارج از مناطق ویژه و در مجاورت پتروشیمی‌ها قرار نگرفته‌اند.» دادرس افزود: «صنایع پایین دستی نفت و پتروشیمی دو حوزه مجزا هستند و بحث بر سر این است که صنایع تکمیلی پتروشیمی هیچ‌گاه مورد حمایت واقع نشده‌اند.» او همچنین معتقد بود که هزینه‌های صنایع پایین دستی ۱۰ تا ۱۵ درصد تخفیف پوشش نمی‌یابد و دولت باید این صنایع را مورد حمایت قرار دهد. اعضای این کمیسیون البته در ادامه، گریزی هم به مشکلات صنعت برق زدند: آنجا که «محمد فارسی» رئیس سندیکای برق، با اشاره به توقف اجرای طرح‌های مربوط به پایدارسازی شبکه‌ها، افزایش

قانون باید تکلیف خوراک گاز پتروشیمی‌ها را مشخص کرده و قیمت‌ها را براساس دلار اعلام کند، به این ترتیب با تغییر دولت و محورهای قانونی دیگر نرخ خوراک تغییر نخواهد کرد

چند پرسش و پاسخ درباره بنزین

چرا بنزین بدون سرب بهتر است؟

یکی از عوامل آلوده کننده هوا سرب است. ماده‌ای که بر اثر مصرف بنزین سرب دار بوجود می‌آید و در هوا بصورت معلق باقی می‌ماند. در کشورهای پیشرفته بنزین بدون سرب جایگزین بنزین سرب دار شده و به این ترتیب سرب موجود در هوا کاهش چشمگیری یافته است.

جواب مثبت است. نگرانی اصلی در مورد امکان تو رفتگی سوپاپ خروجی هنگام استفاده در اینگونه موتورها بوده است که فقط میتواند در موتورهای کهنه تر در حین کار تحت سرعت بالا و فشار بالا اتفاق بیفتد. در اینگونه خودروها باید به همراه بنزین بدون سرب از مواد افزودنی دیگر استفاده شود.

اگر بعد از استفاده از بنزین بدون سرب به دلیل در دسترس نبودن این نوع بنزین در شهر یا کشور مجبور به استفاده از بنزین سرب دار شویم مشکلی پیش خواهد آمد؟ به طور معمول مساله‌ای در مخلوط شدن دو نوع بنزین وجود ندارد بنابراین مشکلی پیش نخواهد آمد به شرطی که خودروی شما مجهز به مبدل کاتالیستی نباشد. هم اکنون به جای سرب ماده شیمیایی به نام MTBE به منظور آرام سوزی بنزین و کارکرد خوب موتور در ترکیب بنزین بدون سرب افزوده می‌شود. استفاده از این ماده شیمیایی به جای سرب مدت هاست که در کشورهای پیشرفته آغاز شده است.

آمدن ضربه به نوع موتور و شرایط کار آن بستگی دارد.

ضربه چیست؟ زمانی که یک ضربه احتراق را در یک موتور درون سوز با سیستم اشتعال جرقه‌ای آغاز می‌کند شعله احتراق باید از شمع ایجاد شود و در محفظه احتراق با سرعت و نرم و روان حرکت کند. اگر قسمت آخر مخلوط سوخت هوا خود به خود مشتعل شود قبل از اینکه شعله به احتراق برسد پرش ناگهانی در فشار سیلندر ضربه ایجاد می‌کند.

آیا ضربه می‌تواند به موتور خودرو صدمه بزند؟ به طور معمول ضربه ضعیف به یک موتور صدمه نمی‌زند اما ضربه سنگین یا طولانی مدت می‌تواند نتایجی مانند از دست دادن قدرت و گرم شدن زیاد سیلندر در بر داشته باشد و به صدمه خوردن موتور منتهی شود.

اگر خودرویی برای کار با بنزین سرب دار طراحی شده باشد آیا با بنزین بدون سرب کارکرد خوبی خواهد داشت؟

چرا بنزین بدون سرب؟

سالهای بسیاری است که ترکیبات سربی برای افزایش درجه بندی اکتان در سوخت و ایجاد کارکرد بهتر موتور به بنزین اضافه می‌شود اما امروزه حذف سرب یک گام در مسیر یافتن سلامت محیط زیست و جامعه بکار می‌رود همچنین امکان استفاده از فناوری‌های پیشرفته در خصوص کاهش گازهای خروجی از خودرو (نصب مبدل کاتالیستی) فراهم شده است.

به چه علت سرب به بنزین اضافه می‌شود؟

ترکیبات سربی برای افزایش درجه بندی اکتان و روغنکاری بین سوپاپ‌های خروجی نشیمنگاه خودروهایی که دارای نشیمنگاه سوپاپ نرم هستند اضافه میشوند. اگر درجه بندی اکتان سوخت زیر سطح توصیه شده از طرف سازنده خودرو قرار بگیرد در موتور خودرو امکان ایجاد ضربه وجود دارد. همچنین بدون روغنکاری با سرب امکان دارد سوپاپ‌های خروجی موتور در خودروهای قدیمی‌تر با نشیمنگاه سوپاپ نرم بسته به شرایط رانندگی شروع به سایش کند. چنین مساله‌ای هنگام رانندگی در سرعت بالا و فشار زیاد اتفاق می‌افتد.

اکتان چیست؟

عدد اکتان تحقیقی (RON) و عدد اکتان موتور (MON) معیارهای اندازه گیری کارکرد ضد ضربه سوخت است. حداقل اکتان بوسیله سازنده‌های وسایل نقلیه برای پرهیز از ضربه که در موقعیت‌های سخت ممکن است به از دست دادن قدرت و خرابی موتور منجر شود مشخص شده است. میزان مورد نیاز اکتان برای جلوگیری از وارد

هم اکنون به جای سرب ماده شیمیایی به نام MTBE به منظور آرام سوزی بنزین و کارکرد خوب موتور در ترکیب بنزین بدون سرب افزوده می‌شود

اختلاف نظرهای چندساله تعیین نرخ ادامه دارد

رابطه ذخایر نامتعارف «شیل گس» آمریکا و صنایع پتروشیمی ایران!

همزمان با اختلاف نظرهای چندین و چند ساله بر روی تعیین قیمت فروش گاز به عنوان سوخت و خوراک به صنایع پتروشیمی ایران، دستیابی آمریکایی‌ها به فناوری استخراج و پالایش گاز از ذخایر نامتعارف «شیل گس» زنگ خطر را برای پتروشیمی ایران به صدا درآورده است. مسئولان و کارشناسان شرکت ملی صنایع پتروشیمی یکی از مهمترین مزیت‌های توسعه صنعت پتروشیمی در ایران را وجود بیش از ۳۴ تریلیون مترمکعب ذخایر گاز طبیعی عنوان کرده و تاکید می‌کنند: ایران با در اختیار داشتن ذخایر غنی گاز طبیعی، نزدیکی به بازارهای بزرگ مصرف همچون چین و هند، در اختیار داشتن پایانه و اسکله‌های تخصصی تخلیه و بارگیری محصولات پتروشیمی جامد و مایع در منطقه خلیج فارس می‌تواند به قطب و هاب تولید پتروشیمی جهان تبدیل شود.

اتیلن در بازار آسیا ۱۷۰۰ دلار و در قیمت فروش عربستان حدود ۴۵۵ دلار بوده که پیش بینی می‌شود آمریکا این محصول پتروشیمی را با قیمت ۳۱۵ تا ۳۱۶ دلاری به بازارهای جهانی عرضه کند. از سوی دیگر هم اکنون قیمت هر تن پلی اتیلن به عنوان پرتفردارترین پلیمر جهان در بازارهای آسیایی حدود ۲۰۷۰ دلار و قیمت پایه فروش آن توسط عربستان سعودی حدود ۷۰۰ دلار بوده که برآورد هزینه صادراتی این محصول پلیمری توسط آمریکا حدود ۵۴۰ دلار است. با این حجم سرمایه گذاری و ظرفیت سازی در تولید انواع محصولات پتروشیمی و پلیمری در آمریکا حال باید دید آیا ایران به عنوان بزرگترین دارنده ذخایر گاز طبیعی جهان توان رقابت با صنایع پتروشیمی این کشور را دارد؟ در حال حاضر متوسط قیمت فروش هر مترمکعب گاز به صنایع پتروشیمی ایران توسط دولت حدود سه سنت تعیین شده است که قرار است این قیمت تا سال آینده به حدود ۶ سنت افزایش یابد. از این رو افزایش قیمت فروش گاز به پتروشیمی‌های ایران و همزمان با افزایش عرضه محصولات ارزان قیمت پتروشیمی و پلیمری به بازار جهانی و به ویژه بازارهای هند، چین و اتحادیه اروپا باید دید نوشداری ژنرال‌های انرژی وزارت نفت و دولت برای حل این معضل پیش روی چه خواهد بود؟

اتان و مایعات گازی هم در این غول اقتصادی جهان به شدت افزایش یافته است. از این رو از سال ۲۰۱۲ میلادی تاکنون و همزمان با افزایش ظرفیت مازاد تولید اتان آمریکا بیش از ۱۵ میلیارد دلار در صنایع پتروشیمی ینگه دنیا به منظور تولید اتیلن سرمایه‌گذاری شده است و نکته قابل توجه بخش عمده این سرمایه‌گذاری‌ها توسط غول‌های پتروشیمی جهان همچون سایبک عربستان سعودی، شورون آمریکا، شل انگلیس، فورموسا، میتسوبی ژاپن و قطر پترولیوم انجام شده است. با افزایش ظرفیت سازی تولید اتیلن آمریکا به حدود ۳۶ میلیون تن از ابتدای سال جاری میلادی تاکنون هم معادل هشت میلیارد دلار در صنایع پتروشیمی، شیمیایی و تولید انواع محصولات پلیمری و پلی اتیلن آمریکا هم سرمایه‌گذاری انجام شده است. پیش‌بینی موسسات معتبر بین‌المللی نشان می‌دهد که تا سال ۲۰۱۵ و ۲۰۱۶ میلادی ظرفیت تولید انواع محصولات پلیمری آمریکا شامل پلی اتیلن‌های سبک و سنگین، خطی، اتیلن گلاکول، پلی وینیل کلراید، اکسیلات‌ها، پلی وینیل الکل تا نقطه جوش بازار افزایش یابد. از این رو علاوه بر توقف کامل واردات انواع محصولات پلیمری توسط آمریکا این غول اقتصادی تا چهار سال آینده محموله‌های مختلف پلیمری خود را روانه بازارهای آسیایی و اروپایی می‌کند. هم اکنون قیمت فروش هر تن

قطعا این ادعا تا پیش از دستیابی ایالات متحده آمریکا به تکنولوژی پیچیده استخراج و پالایش گاز از ذخایر نامتعارف همچون «Shale Gas» منطقی و توجیه پذیر بود. آمریکا اولین حلقه چاه اکتشافی و توصیفی خود را بر روی ذخایر نامتعارف گاز را در منطقه «بارنت» تگزاس در سال ۲۰۰۲ میلادی حفاری کرد و از حدود سه سال قبل تاکنون هم تولید و پالایش گاز از ذخایر نامتعارف را آغاز کرده است. در حال حاضر آمریکا که روزگاری یکی از بزرگترین واردکنندگان گاز طبیعی و LNG جهان بود امروز نه تنها از واردات گاز خودکفا شده است که حتی به زودی اولین محموله LNG این کشور به بازارهای آسیایی و اروپایی صادر خواهد شد. بر اساس پیش‌بینی‌های وزارت انرژی آمریکا سهم Shale Gas تا سال ۲۰۲۵ میلادی در سبد تولید انرژی این کشور به بیش از ۳۵ درصد افزایش می‌یابد. اما با افزایش ظرفیت تولید گاز آمریکا از منابع غیر متعارف قیمت فروش گاز هم در بازارهای مختلف آمریکای شمالی و حتی اروپا هم کاهش یافته است و با سقوط قیمت گاز در آمریکا و اروپا پیش‌بینی می‌شود تا دو سال آینده این کاهش قیمت به بازار فروش انواع محصولات پتروشیمی و فرآورده‌های پلیمری هم سرایت کند. ماجرا از این قرار است که با افزایش تولید گاز در آمریکا، ظرفیت تولید

در حال حاضر آمریکا که روزگاری یکی از بزرگترین واردکنندگان گاز طبیعی و LNG جهان بود امروز نه تنها از واردات گاز خودکفا شده است که حتی به زودی اولین محموله LNG این کشور به بازارهای آسیایی و اروپایی صادر خواهد شد

درجه پیچیدگی پالایشگاه و ارزش افزوده فرآورده‌ها

پایش و پالایش

یکی از عواملی که در نحوه عملکرد یک پالایشگاه، میزان ارزش افزوده فرآورده‌های پالایشی و میزان سوددهی آن تاثیر دارد، درجه پیچیدگی یا قابلیت تولید فرآورده‌های سبک و با ارزش افزوده بالاتر توسط آن پالایشگاه است. در متن زیر علاوه بر معرفی انواع پالایشگاه از نظر پیچیدگی، به بیان مفهوم پیچیدگی، ضریب پیچیدگی و فرایندهای تبدیل اولیه و ثانویه پالایش می‌پردازیم:

انواع پالایشگاه از نظر پیچیدگی

میزان سوددهی یک پالایشگاه، به عوامل زیر بستگی دارد:

«قیمت نفت خام و در دسترس بودن آن»، «خصوصیات بازار منطقه‌ای»، «ظرفیت فرایندهای پالایشگاه»، «درجه پیچیدگی» و «کارایی پالایشگاه». انتخاب درجه پیچیدگی مناسب برای یک پالایشگاه، با توجه به این عوامل تعیین می‌گردد. پالایشگاه‌ها از نظر پیچیدگی به چهار نوع زیر تقسیم می‌شوند:

۱. ساده (Topping)

در این پالایشگاه نفت خام توسط تقطیر اتمسفری، تنها به اجزای تشکیل دهنده‌اش تبدیل می‌شود. محصول آن نفتا است و بنزین تولید نمی‌کند.

۲. Hydroskimming

این نوع پالایشگاه به واحد تقطیر اتمسفری واحد تغییر شکل نفتا (Reforming) مجهز است. از نوع ساده پیچیده‌تر است و بنزین تولید می‌کند. اما مقدار زیادی سوخت کم ارزش که تقاضا برای آن کم است، نیز تولید می‌کند.

۳. Cracking

علاوه بر واحدهای ذکر شده در انواع ۱ و ۲، شامل واحد تقطیر خلأ و واحد شکست کاتالیستی (FCC) نیز می‌باشد. نسبت به نوع ۲، یک درجه پیچیدگی بیشتری دارد. تولید نفت کوره در آن کاهش یافته و تبدیل آن به فرآورده‌های تقطیر سبک و میان تقطیر انجام می‌شود.

۴. Coking

این پالایشگاه مجهز به فرایند Delayed Coking است که قبل از فرایند شکست کاتالیستی انجام می‌شود. درجه بالای تبدیل نفت کوره به فرآورده‌های تقطیر و کک نفت باعث می‌شود نسبت به انواع قبلی بالاترین پیچیدگی را داشته باشد.

ب) فرایندهای تبدیل ثانویه (Secondary Conversion Processes)

فرایندهایی هستند که روی محصولات حاصل از ستون‌های تقطیر مانند نفت کوره و نفتا انجام می‌شوند و محصولات سبک‌تر و با ارزش افزوده بالاتر تولید می‌کنند.

۱. آلکیلایون (Alkylation)

این فرایند برای ترکیب شیمیایی ایزوبوتان با هیدروکربن‌های اولفینی سبک (از نوع C₃ و C₄)، در حضور کاتالیست اسیدی به کار می‌رود. محصول این فرایند آلکیلایات (Alkylate)، یکی از بهترین ترکیباتی است که می‌تواند برای به‌سوزی بنزین به آن اضافه شود؛ زیرا یک سوخت تمیز، با محتوی سولفور کم و فاقد ترکیبات اولفینی و آروماتیکی است ضمن اینکه عدد اکتان بالا و فشار بخار پایین هم از خصوصیات آن می‌باشد.

از منظر دیگر، اولفین‌های C₃ و C₄ برای تولید LPG یا Petroleum Gas Liquified نیز کاربرد دارند. از این‌رو در مناطقی که تقاضا برای LPG بیشتر از مصرف بنزین باشد، فرایند آلکیلایون رایج نیست.

۲. فرایند «Bottam of the Barrel»

مجموعه فرایندهایی است که روی مواد ته‌مانده ستون تقطیر خلأ یا نقطه جوش بالا (C₅+^{۱۰۰})، محتوی سولفور زیاد و حاوی قیر معدنی و فلزاتی که در نفت کوره صنعتی یا سنگین یافت می‌شود انجام می‌شود؛ به دلیل محدودیت‌های میزان انتشار Sox و Nox به‌شدت در حال کاهش است. چندین روش برای انجام این عمل وجود دارد که شامل فرایندهای زیر است:

۱) Delayed Cracking

۲) Visbreaking

۳) Resid Desulfurization

در ادامه به توضیحات بیشتر درباره آنها نیز می‌پردازیم.

برای نشان دادن میزان پیچیدگی یک پالایشگاه، از ضریب پیچیدگی نلسون استفاده می‌کنند که این ضریب برای پالایشگاه Hydroskimming، در حدود ۲، برای پالایشگاه Cracking تا ۵ و برای نوع Coking بالاتر از ۹ تعیین شده است. ضریب پیچیدگی پالایشگاه، اطلاعاتی راجع به پیچیدگی پالایشگاه، هزینه‌های جایگزینی و توانایی ارزش افزوده یک پالایشگاه در اختیار قرار می‌دهد؛ ضمن اینکه می‌توان براساس آن پالایشگاه‌های مختلف را طبقه‌بندی کرد.

معرفی فرایندهای پالایش

نوع فرایندهای مورد استفاده در پالایشگاه، در تعیین پیچیدگی آن مؤثر است و هر اندازه واحدهای تبدیل ثانویه یک پالایشگاه، بیشتر باشند درجه پیچیدگی آن نیز بیشتر خواهد بود. در زیر واحدهای تبدیل اولیه و ثانویه و انواع آنها معرفی می‌شوند:

الف) فرایندهای تبدیل اولیه (Primary Conversion Processes)

۱. تقطیر اتمسفری

ابتدایی‌ترین فرایند در پالایشگاه، جداسازی ترکیبات تشکیل دهنده نفت خام در فشار اتمسفر است که توسط حرارت و سپس متراکم کردن آن با سرد کردن انجام می‌شود. این فرایند در واحد Conversion Distillation Unit یا CDU انجام می‌گیرد.

۲. تقطیر در خلأ

واحد تقطیر در خلأ (VDU) عمل جداسازی ترکیبات نفت خام را به اجزای تشکیل دهنده، در فشاری پایین‌تر از فشار اتمسفری انجام می‌دهد که در این صورت از تغییر شکل کک جلوگیری می‌شود.

ترکیبی از این دو واحد فرایند (VDU/CDU) نیز برای جداسازی نفت خام به ترکیبات اولیه به کار می‌رود که محصولات آن LPG، نفتا، کروزن، نفت گاز، نفت گاز خلأ و ته‌مانده ستون تقطیر خلأ می‌باشد.

آلکیلایون برای ترکیب شیمیایی ایزوبوتان با هیدروکربن‌های اولفینی سبک (از نوع C₃ و C₄)، در حضور کاتالیست اسیدی به کار می‌رود. محصول این فرایند آلکیلایات (Alkylate) است

و با ویسکوزیته پایین تولید می‌کند و در مناطقی که هنوز نفت کوره سنگین مصرف بالا دارد، رایج است. به‌طور کلی باتوجه به مسائل زیست‌محیطی، اهمیت آن در سطح جهانی در حال کاهش است.

شیرین‌سازی (sweetening)

محصولات نفت باید عاری از ترکیبات سولفور (مرکاپتان‌ها) باشند، به‌دلیل اینکه در حین سوخت، گازهای نامطلوب SOx تولید می‌کنند. در فرآیند ذکر شده توسط اکسیداسیون، سولفورزایی انجام می‌شود که به آن Merox یا Mercaptan Oxidation گفته می‌شود. این فرآیند در مورد LPG اشباع و غیراشباع، بنزین و کروزن کاربرد دارد.

جمع‌بندی:

به‌کارگیری فرایندهای تبدیل ثانویه با کارایی بالا و بالا بودن درجه پیچیدگی پالایشگاه، مزیت‌های زیر را در پی دارد:

۱. انعطاف‌پذیری لازم در فرآیند نفت‌خام با کیفیت‌های متنوع از جمله نفت‌خام نامرغوب، ترش و سنگین
۲. توانایی تولید درصد بیشتری از محصولات با ارزش مثل LPG، فرآورده‌های تقطیری سبک و میان‌تقطیر و تولید درصد کمی از محصولات سنگین و نفت کوره که در نتیجه آن ارزش‌افزوده بالاتری هم حاصل می‌شود.
۳. توانایی تولید محصولات (از جمله بنزین و گازوئیل) با کیفیت بالا

باتوجه به آنچه گفته شد تعیین ضریب پیچیدگی پالایشگاه‌های کشور در ارتقای نوع آن‌ها، هم‌چنین انتخاب خوراک مناسب و نهایتاً سوددهی می‌تواند مؤثر باشد.

سبک‌تر و هم‌چنین کک‌نفت تولید می‌کند. نفت سبک می‌تواند در واحدهای دیگر پالایشگاه به محصولات با ارزش‌تر تبدیل شود. کک حاصله، هم به‌عنوان سوخت و هم در ساخت ورق‌های آلومینیومی کاربرد دارد.

این فرآیند در تبدیل تهمانده‌ها به محصولات سبک‌تر ۰۷ درصد کارایی دارد در حالیکه فرآیند Visbreaking تنها ۰۳ درصد کارایی دارد.

۵. تصفیه هیدروژنی (Hydrotreating)

این فرآیند برای تصفیه اجزای تشکیل‌دهنده نفت‌خام، در حضور کاتالیست‌ها و مقادیر معتدلی از هیدروژن به‌کار می‌رود. این فرآیند در سولفورزایی، نیتروژن‌زایی و تبدیل اولفین‌ها به پارافین‌ها مؤثر است.

۶. اصلاح یا تغییر شکل دادن (Reforming)

در این فرآیند، هیدروکربن‌های خطی به آروماتیکی تغییر شکل می‌دهند که در بنزین این شکل مناسب‌تر است. از آنجا که کاتالیست این فرآیند، حاوی پلاتین می‌باشد خوراک آن باید عاری از سولفور باشد.

برای تولید آروماتیک‌ها در صنعت پتروشیمی نیز از این فرآیند استفاده می‌شود.

۷. شکست حرارتی (Thermal Cracking)

در این فرآیند از گرما و فشار برای شکستن مولکول‌های سنگین و تولید مولکول‌های سبک‌تر (با خوراک نفت کوره) استفاده می‌شود. این فرآیند شامل Visbreaking، Delayed Coking و فرایندهای مشابه می‌باشد.

۸. Vis-breaking

یک فرآیند شکست حرارتی ملایم است که از نفت کوره و تهمانده‌های حاصل از ستون تقطیر اتمسفریک و خلأ، در دمای ملایم، محصولات سبک

۳. شکست کاتالیستی (Catalytic Cracking)

در طی این فرآیند مولکول‌های هیدروکربن پیچیده، سنگین و بزرگ توسط حرارت و در حضور کاتالیست (بدون افزودن هیدروژن) به مولکول‌های ساده‌تر و سبک‌تر شکسته می‌شوند. با اعمال این فرآیند، نفت سنگین (از اجزای تشکیل‌دهنده نفت کوره) به محصولات با ارزش‌تر مثل LPG، بنزین و فرآورده‌های میان‌تقطیر تبدیل می‌شود. کاربرد این فرآیند که اختصاراً با نام FCC یا Catalytic Cracking Fluidized شناخته می‌شود، در فرایندهای تبدیل ثانویه پالایش گسترده است.

واحدهای FCC، براساس دو الگوی «حداکثر تولید بنزین» و «حداکثر تولید فرآورده‌های تقطیری» عمل می‌کنند که انتخاب یکی از آنها به الگوی تقاضای فصلی محصولات بستگی دارد. اخیراً روش «حداکثر تولید اولفین» نیز اهمیت پیدا کرده است که تولید پروپیلن، بوتیلن‌ها و LPG به حداکثر میزان خود می‌رسد. دی‌اگرام زیر مصرف این محصولات را در تولید Oxygenates (موادی که برای به‌سوزی به بنزین اضافه می‌شوند) را نشان می‌دهد.

خوراک فرآیند FCC می‌تواند موارد زیر باشد:

- نفت گاز حاصل از تقطیر خلأ (VGO)
- نفت گاز حاصل از تقطیر خلأ که فرآیند افزودن هیدروژن نیز روی آن انجام شده باشد.
- مخلوط مواد حاصل از پایین ستون تقطیر (VR) و نفت گاز حاصل از تقطیر خلأ که در این صورت فرآیند انجام شده روی آن ((Resid FCC RFCC نامیده می‌شود.

۴. شکست تأخیری (Delayed Coking)

یکی از فرایندهایی است که روی مواد تهمانده حاصل از ستون تقطیر خلأ انجام می‌شود و نفت‌های

واحدهای FCC،
براساس دو الگوی
«حداکثر تولید
بنزین» و «حداکثر
تولید فرآورده‌های
تقطیری» عمل می‌کنند
که انتخاب یکی از
آنها به الگوی تقاضای
فصلی محصولات
بستگی دارد

فوربس منتشر کرد

فهرست ۲۰ شرکت بزرگ نفتی جهان در سال ۲۰۱۳

یکی از بزرگترین سؤالاتی که این روزها در صحنه جهانی انرژی مطرح است آن است که انقلاب شیل نفت چگونه توانسته است رده بندی ۲۰ شرکت بزرگ نفتی و گازی در جهان را تغییر دهد. در این گزارش نشریه فوربس به بررسی ۲۰ شرکت بزرگ نفتی و گازی جهان در سال ۲۰۱۳ پرداخته و این رده بندی را با فهرست مشابه سال ۲۰۰۳ میلادی مقایسه کرده است. به گزارش فوربس، چهار شرکتی که در سال ۲۰۰۳ در راس این فهرست بودند همچنان با اقتدار بر کرسی های خود تکیه زده است. شرکت سعودی آرامکو، گازپروم روسیه، شرکت ملی نفت ایران و شرکت اکسون موبیل به ترتیب در جایگاه یکم تا چهارم این فهرست قرار گرفته اند.

معنومه حبیبی

جاری این شرکت برای تولید هر بشکه نفت و گاز در آمریکا و کانادا بیش از ۲۸۰ دلار از دست داده است.

(۷) پتروچین: در سال ۲۰۰۳ میلادی میزان تولیدات این شرکت چینی برابر با ۲.۵ میلیون بشکه نفت و گاز بوده که در حال حاضر به ۳.۹ میلیون بشکه در روز رسیده است. رتبه این شرکت در یک دهه گذشته نهم بوده اما در سال جاری به رده هفتم ارتقاء رتبه داده است.

(۸) شرکت پمکس: میزان تولیدات نفتی و گازی این شرکت از ۴.۲ میلیون بشکه نفت و گاز در سال ۲۰۰۳ به ۳.۶ میلیون بشکه تنزل یافته است. در سال ۲۰۰۳ این شرکت در رده پنجم این فهرست بود اما با کاهش تولیدات این رده به هشتم تنزل یافته است. کاهش تولیدات نفتی این شرکت در میدان کانتارل که در سال ۲۰۰۳ برابر با ۲.۲ میلیون بشکه در روز تولیدات داشت اما اکنون به ۴۵۰ هزار بشکه در روز تنزل یافته دلیل اصلی تنزل جایگاه این شرکت بوده است.

(۹) شورون: میزان تولیدات نفتی و گازی این شرکت در سال ۲۰۰۳ میلادی برابر با ۳.۲ میلیون بشکه در روز بوده اما اکنون این رقم به ۳.۵ میلیون بشکه در روز افزایش یافته است.

(۱۰) کویت پترولیوم: میزان تولیدات نفتی این شرکت در سال ۲۰۰۳ میلادی روزانه ۲.۳ میلیون بشکه در روز بوده که این رقم هم اکنون به ۳.۴ میلیون بشکه در روز افزایش یافته است.

(۱۱) بریتیش پترولیوم: میزان تولیدات نفتی و گازی این شرکت در سال جاری به ۳.۱ میلیون بشکه در روز رسیده که این رقم در سال ۲۰۰۳ برابر با روزانه ۳.۹ میلیون بشکه در روز بوده است. از زمان وقوع فاجعه Deepwater Horizon تا امروز این شرکت بیش از ۳۸ میلیارد دلار از دارایی های خود را فروخته است. باب رادلی مدیر اجرایی این شرکت اخیرا اعلام کرده است

گاز آمریکا و میدین پارس یکی از انتخاب کنیم قطعا میدین پارس گزینه برتر خواهد بود چرا که ذخایر گازی این میدین سنتی است و تولید بهره برداری از آن بسیار ارزاتر و آسانتر از شیل گاز است. طبق تخمین ها ایران و قطر می توانند تا بیش از ۲۰۰ سال از این میدین گاز تولید کنند.

(۴) شرکت اکسون موبیل: میزان تولیدات نفتی و گازی این شرکت از ۴.۶ میلیون بشکه در روز در یک دهه گذشته به ۵.۳ میلیون بشکه در روز رسیده است. بخش عمده این افزایش از سهم اکسون در ترمینالهای بزرگ صادراتی گاز مایع طبیعی که برای قطر پترولیوم ساخته و مهندسی کرده حاصل شده است.

(۵) روزنفت: میزان تولیدات نفتی و گازی این شرکت در سال ۲۰۱۳ میلادی به ۴.۶ میلیون بشکه در روز رسیده است. پیش بینی شده که با توسعه میدین دریاهای آرکتیک این شرکت در یک دهه آینده گوی رقابت را از اکسون موبیل بریابد.

(۶) روبال داج شل: میزان تولیدات نفتی و گازی این شرکت از ۴.۱ میلیون بشکه در روز در سال ۲۰۰۳ به ۴ میلیون بشکه در سال جاری رسیده است. میزان سرمایه گذاری این شرکت در صنایع نفتی و گازی در سالهای اخیر نسبت به دیگر شرکتهای رقیب زیادتیر بوده اما بررسی ها نشان می دهد که بازگشت سرمایه این شرکت در سه ماهه اخیر تنزلی ۸.۲ درصدی داشته است. این در حالی است که این شاخص در سال ۲۰۰۸ میلادی رشد ۲۰ درصدی داشته است. بیشترین میزان کاهش تولید این شرکت در نیجریه جایی که بیش از یک دهه در آن فعالیت داشته رخ داده است. از سوی دیگر این شرکت در آمریکای شمالی نیز سرمایه زیادی به خصوص در دو سال اخیر از دست داده است. در سه ماهه سوم سال

(۱) شرکت سعودی آرامکو: این شرکت در سال ۲۰۰۳ میلادی برابر با ۹.۹ میلیون بشکه در روز تولیدات نفتی و گازی داشته است. در سال جاری میزان تولیدات نفتی و گازی این شرکت برابر با ۱۲.۷ میلیون بشکه در روز برآورد شده است. این میزان رشد در نتیجه بهره برداری از دو میدان خریس و حنیفا با تولیدات هر یک روزانه یک میلیون بشکه ایجاد شده است.

(۲) گازپروم: شرکت گازپروم که در سال ۲۰۰۳ میلادی برابر با روزانه ۹.۵ میلیون بشکه تولیدات نفتی و گازی داشته اکنون ۸.۱ میلیون بشکه در روز تولیدات دارد. این به معنای کاهش ۱.۴ میلیون بشکه ای تولیدات این شرکت در یک دهه اخیر است.

(۳) شرکت ملی نفت ایران: میزان تولیدات نفتی و گازی این شرکت در سال ۲۰۰۳ میلادی برابر با ۴.۹ میلیون بشکه در روز بوده که این رقم در سال ۲۰۱۳ میلادی به ۶.۱ میلیون بشکه در روز رسیده است. با وجود آنکه یک دهه تحریمها با هدف بیرون راندن ایران از صحنه تجارت نفت اجرا شده اما شرکت ملی نفت ایران توانسته است در این دوره تولیدات نفتی و گازی خود را افزایش دهد. گرچه به دلیل این تحریمها میزان صادرات نفتی ایران از ۲.۵ میلیون بشکه به ۱.۵ میلیون بشکه در روز تنزل یافته اما ایران با افزایش تولیدات گاز طبیعی به خصوص از میدین گازی پارس که در آنها با قطر مشترک است توانسته است این کاهش را نه تنها جبران بلکه بازده کلی خود را در این دهه افزایش دهد. اما این میدین پارس تا چه اندازه بزرگ هستند. طبق تخمین ها این میدین حاوی ۱۲۰۰ هزار میلیارد فوت مکعب گاز هستند که این رقم ۱۵ درصد کل ذخایر گازی جهان است. این رقم حدود نیمی از کل شیل گازی است که در ایالات متحده آمریکا کشف شده است. اما اگر قرار باشد بین کل شیل

میزان تولیدات نفتی و گازی رز نفتدر سال ۲۰۱۳ میلادی به ۴۰۶ میلیون بشکه در روز رسیده است. پیش بینی شده که با توسعه میدین دریاهای آرکتیک این شرکت در یک دهه آینده گوی رقابت را از اکسون موبیل بریابد

که در دو سال آینده نیز ۱۰ میلیارد دلار دیگر از دارایی‌های این شرکت فروخته خواهد شد.

(۱۲) توتال: میزان تولیدات روانه نفتی توتال از ۲۴ میلیون بشکه در روز در سال ۲۰۰۳ به ۲۴ میلیون بشکه در روز در سال جاری رسیده اما جایگاه این شرکت از رده دهم به رده دوازدهم تنزل یافته است.

(۱۳) پتروبراس: میزان تولیدات نفتی و گازی این شرکت در سال ۲۰۱۳ در حدود ۲۵ میلیون بشکه در روز اعلام شده و این در حالی است که این شرکت در سال ۲۰۱۳ میلادی تنها ۱۵ میلیون بشکه در روز تولیدات داشته است. طبق پیش‌بینی‌ها این شرکت در یک دهه آینده افزایش چشمگیری در تولیدات نفتی و گازی خواهد داشت.

(۱۴) قطر پترولیوم: میزان تولیدات نفتی و گازی این شرکت از ۱۴ میلیون بشکه در روز در سال ۲۰۰۳ به ۲۴ میلیون بشکه در روز در سال ۲۰۱۳ افزایش یافته است. این شرکت در یک دهه گذشته با همکاری اکسون موبیل شل و دیگر شرکتها میلیاردها دلار در میدان‌های

پارس سرمایه‌گذاری کرده است.

(۱۵) آنسداک (ابوظبی): میزان تولیدات نفتی و گازی این شرکت از ۱۸۲ میلیون بشکه در روز در سال ۲۰۰۳ به ۲۴ میلیون بشکه در روز افزایش داشته اما جایگاه این شرکت از رده چهاردهم به رده پانزدهم تنزل یافته است.

(۱۶) شرکت لوک‌اویل: این شرکت روسی توانسته است میزان تولیدات نفتی و گازی خود را از ۱۸ میلیون بشکه در روز در سال ۲۰۰۳ به ۲۳ میلیون بشکه در روز در سال جاری افزایش دهد. رده این شرکت در سال ۲۰۰۳ میلادی پانزدهم بوده است.

(۱۷) وزارت نفت عراق: این وزارتخانه در سال ۲۰۰۳ میلادی برابر با ۱۶ میلیون بشکه در روز تولیدات داشته که این رقم در سال ۲۰۱۳ به ۲۲ میلیون بشکه در روز افزایش یافته است. رده این شرکت در سال ۲۰۰۳ بیستم گزارش شده بود. فقدان امنیت همچنان یکی از بزرگترین عوامل تهدیدکننده صنایع نفتی و گازی در این کشور است. این کشور ظرفیت تولید روزانه بیش از ۴ میلیون بشکه نفت را دارد

اما به دلیل مشکلات و تنش‌های سیاسی رسیدن به این میزان تولید در آینده نزدیک بسیار بعید به نظر می‌رسد.

(۱۸) سوناتراک (الجزیره): میزان تولیدات نفتی و گازی این شرکت از ۲۳۶ میلیون بشکه در روز در سال ۲۰۰۳ به ۲۱۹ میلیون بشکه در سال جاری تنزل یافته است.

(۱۹) پی‌دی‌وی‌اس‌ای (ونزوئلا): میزان تولیدات نفتی و گازی این شرکت از ۱۶ میلیون بشکه در روز در سال ۲۰۰۳ به ۲۱ میلیون بشکه در روز رسیده است. رده این شرکت در سال ۲۰۰۳ میلادی ۱۸ گزارش شده بود. درآمد‌های نفتی یکی از مهمترین منابع درآمدی این کشور تحت ریاست جمهوری نیکلاس مادورو به شمار می‌رود.

(۲۰) شرکت استات‌اویل روسیه: میزان تولیدات نفتی و گازی این شرکت در سال ۲۰۱۳ برابر با ۲ میلیون بشکه در روز اعلام شده که این رقم در سال ۲۰۰۳ میلادی برابر با ۱۶ میلیون بشکه در روز بوده است. رده این شرکت در سال ۲۰۰۳ نوزدهم گزارش شده بود.

میزان تولیدات نفتی و گازی این شرکت از ۱۰۸۲ میلیون بشکه در روز در سال ۲۰۰۳ به ۲۰۴ میلیون بشکه در روز افزایش داشته اما جایگاه این شرکت از رده چهاردهم به رده پانزدهم تنزل یافته است

نماینده مجلس: سوآپ واقعی انجام نمی‌شود

سوآپ ضروری است

هر چند مدیر عامل شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی ایران بر نقش در آمد زایی بانکرینگ و سوآپ فرآورده های نفتی تاکید دارد و بر استفاده از این مزیت جغرافیایی کشور تاکید دارد ولی رییس کمیته هسته ای و انرژی های نو در مجلس، می گوید: اگر قرار باشد ما نفت شرکت های نفتی اروپایی را خریده و در مقابل نفت خارک را تحویل چنین شرکت هایی کنیم، این موضوع به هیچ عنوان به معنی سوآپ نفت نخواهد بود.

که این موضوع افتخاری بزرگ برای صنعت هسته ای ایران محسوب می شود. جعفری بنه خلخال عنوان کرد: نیروگاه اتمی بوشهر در حدود ۹۸۶ مگاوات برق تولید می کند و این امر برای صنعت برق کشور بسیار حائز اهمیت است.

کشکولی: استفاده از ظرفیت های سوآپ و بانکرینگ برای در آمدزایی کشور ضروری است

مدیر عامل شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی ایران با بیان این که بانکرینگ و سوآپ فرآورده های نفتی می تواند در آمد قابل توجهی برای کشور ایجاد کند بر استفاده از این ظرفیت های اقتصادی تاکید کرد. مصطفی کشکولی افزود: سوآپ و بانکرینگ فرآورده های نفتی، ظرفیت های مهمی برای شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی به شمار می آیند که از آنها به خوبی استفاده نشده

جلیل جعفری بنه خلخال با اشاره به نقش سوآپ نفت در صنعت نفت، گفت: سوآپ نفت به این معنی است که ما نفتی را در قسمت شمالی کشور تحویل گرفته و به همان میزان نیز، نفت را در خارک به شرکت خریدار تحویل می دهیم و هزینه ای نیز به شرکت ملی نفت ایران پرداخت می شود. نماینده مردم خلخال و کوثر در مجلس شورای اسلامی، افزود: اگر قرار باشد ما نفت شرکت های نفتی اروپایی را خریده و در مقابل نفت خارک را تحویل چنین شرکت هایی کنیم، این موضوع به هیچ عنوان به معنی سوآپ نفت نخواهد بود. رییس کمیته هسته ای و انرژی های نو در مجلس، تصریح کرد: نیروگاه اتمی بوشهر چندی پیش به طور موقت، اما کامل در اختیار دانشمندان ایرانی قرار گرفت

فاصله گرفتن شرکت ملی پخش از روش های سنتی

وی با بیان این که شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی با بهره گیری از تجهیزات و فناوری های نوین از روش های سنتی فاصله گرفته است، اظهار کرد: این شرکت به مجموعه ای دانش بنیان و دانش محور تبدیل شده و دیگر از روش ها و تجهیزات قدیمی در آن خبری نیست.

کشکولی ایجاد دیسپچینگ و طرح های توسعه مربوط به این مرکز را یکی از فعالیت های مهم در شرکت ملی پخش خواند و گفت: دیسپچینگ گامی رو به جلو در جهت روز آمدی بیش از پیش این مجموعه است و به زودی همه انبارهای نفت زیر پوشش آن قرار خواهند گرفت.

توزیع ۶۰ میلیارد لیتر انواع فرآورده

اگر قرار باشد ما نفت شرکت های نفتی اروپایی را خریده و در مقابل نفت خارک را تحویل چنین شرکت هایی کنیم، این موضوع به هیچ عنوان به معنی سوآپ نفت نخواهد بود

در کشور

وی با بیان این که از ابتدای امسال تاکنون بیش از ۶۰ میلیارد لیتر انواع فرآورده در سراسر کشور توزیع شده است، اظهار کرد: سهم بنزین از این مقدار ۱۶،۷ میلیارد لیتر بوده که در مقایسه با سال قبل، ۱،۳ میلیارد لیتر افزایش یافته است.

مدیرعامل شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی ایران تحویل نفت گاز به بخش نیروگاهی کشور را از ابتدای امسال تاکنون ۱۶،۷ میلیارد لیتر اعلام و اظهار کرد: تحویل این فرآورده به نیروگاه های کشور در مقایسه با مدت مشابه سال قبل، ۲،۳ میلیارد لیتر افزایش یافته است. وی تصریح کرد: بخش نیروگاهی در سال جاری ۱۴،۵ میلیارد لیتر سوخت مایع مصرف کرده که این مقدار ۳،۵ میلیارد لیتر بیشتر از سال گذشته بوده است. مدیرعامل شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی ایران درباره عرضه خارج از شبکه سوخت نیز گفت: بالا بودن قیمت فرآورده در کشورهای همسایه و فاصله قیمتی آن با بهای سوخت در کشورمان از عوامل مهم قاچاق سوخت محسوب می شوند اما با این وجود اقدام های کنترلی خوبی در این زمینه صورت گرفته که رشد منفی عرضه خارج از شبکه نفت گاز از نتایج آن است.

توانایی ایران

کشور ما توانایی آن را دارد که عملیات سواپ روزانه ۵۰۰ هزار تا یک میلیون بشکه نفت خام را انجام دهد، این در حالی است که پس از مدت ها توقف این فعالیت مهم، قرار است عملیات مذکور از نیمه دوم سال با روزانه ۵۰ هزار بشکه آغاز شود. اگر تعرفه سواپ هر بشکه نفت خام حتی همان ۱/۱ دلار در هر بشکه ای در نظر گرفته شود که پیش از این دریافت می شد باید گفت کشور ما در فاصله ۳ سال (تقریباً هزار روز) و با روزانه ۵۰۰ هزار بشکه سواپ (ظرفیت عملیات سواپ

کشور در بدبینانه ترین حالت) ۵۵۰ میلیون دلار درآمد ناشی از این عملیات را از دست داده است. این در حالی است که سواپ نفت علاوه بر اینکه می تواند درآمد این عملیات را عاید کشور کند، از برخی هزینه های حمل و انتقال نفت از جنوب به شمال کشور جلوگیری می کند؛ چرا که بر اساس این قرارداد، پالایشگاه ها در شمال و مرکز کشور نفت وارداتی را از کشورهای حاشیه دریای خزر دریافت کرده و مصرف می کنند و دولت همان میزان نفت را از میادین جنوبی کشور با همان مشخصات صادر می کند و به کشورهای مقصد تحویل می دهد. به این تحلیل باید یک نکته اضافه کنیم و آن اینکه رقم حق سواپ به عقیده برخی از تحلیلگران نفتی بیش از ۳ دلار در هر بشکه است. با این وصف با آن که هنوز قرار است این میزان سواپ از نیمه دوم سال آغاز شود باید تا آن زمان به رقم فوق تا ۵۰ میلیون دلار دیگر اضافه شود و از آن به بعد با سواپ روزانه ۵۰ هزار بشکه نفت خام تا رسیدن کامل به ظرفیت ۵۰۰ هزار بشکه ای این عملیات، همچنان روزانه تا ۵۰۰ هزار دلار عدم النفع حاصل از توقف فرآیند سواپ به زیان کشور ثبت خواهد شد و این مبالغ که می توانست بخشی از مشکلات کنونی درآمدی نفت را جبران کند، به زیان ناشی از کاهش صادرات اضافه می شود. این در حالی

است که موقعیت ژئواستراتژیک ایران در منطقه و دسترسی آن به آب های آزاد یکی از مهم ترین ابزارهای کشور در برابر مشکلات موجود محسوب می شوند در حالی که از آن استفاده نمی شود. اگرچه دولت در تامین نیازهای مردم متحمل سختی های فراوانی شده اما کمبود آن را از محل هایی تامین کرده که در مواردی به افزایش نقدینگی و تورم و از بین رفتن دارایی های دولت منجر شده است. لذا توصیه می شود دولت یازدهم به فکر تعریف منابع درآمدی جدید منهای خام فروشی نفت و سایر مواد خام باشد و حال که هزینه های کالائی همچون ایجاد زیرساخت هایی مانند احداث خط لوله انتقال نفت، ساخت تاسیسات تحویل و بارگیری در پایانه نفتی نکا و مخازن ذخیره سازی و صرف میلیاردها دلار سرمایه گذاری را متقبل شده، از این تاسیسات نفتی استفاده کند و هزینه فرصت ناشی از این تاسیسات را به سایر هزینه ها نیفزاید. به عبارت بهتر احیای طرح های بر زمین مانده می تواند بخش های مغفول مانده ای مانند بنکرینگ و سواپ را زنده کند و در این بین بخش خصوصی توانایی یاری رساندن به دولت را دارد و دولتمردان می توانند از ظرفیت های این بخش کمک بگیرند.

کشور مادر فاصله
۳ سال (تقریباً هزار
روز) و با روزانه ۵۰۰
هزار بشکه سواپ
(ظرفیت عملیات
سواپ کشور در
بدبینانه ترین حالت)
۵۵۰ میلیون دلار
درآمد ناشی از این
عملیات را از دست
داده است

اعتبار اسناد محموله‌های صادراتی مایع نفت و گاز یکساله شد

بخشنامه‌های صادراتی گمرک

«دنیای انرژی» در راستای وظیفه اطلاع‌رسانی خود به صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی، بخشنامه‌های گمرکی مربوط به صادرات این بخش را منتشر خواهد کرد. «دنیای انرژی» منتظر نظرات و پیشنهادات اعضای محترم اتحادیه است تا مشکلات و موانع صادراتی خود را با مسوولان امر در میان بگذارند.

و بارنامه حمل مربوطه و نیز پروانه وارداتی مربوطه از ذینفع اقدام و پس از درج مهر استفاده شد بر روی اصل آن ضمیمه اظهارنامه صادراتی نگهداری گردد.

تمدید مهلت اخذ تعهد از شرکتهای بازرگانی مجاز به استفاده از تسهیلات صدور فرآورده های نفتی

از سوی دفترصادرات وزارت اقتصاد بخشنامه تمدید مهلت اخذ تعهد از شرکتهای بازرگانی مجاز به استفاده از تسهیلات صدور فرآورده‌های نفتی ابلاغ شد. در این بخشنامه آمده است: پیرو بخشنامه ردیف ۳۰۹ مورخ ۹۲/۷/۶ موضوع تمدید مهلت اخذ تعهد از شرکتهای بازرگانی خوشنام مجاز به استفاده از تسهیلات صدور فرآورده های نفتی، به پیوست تصویر نامه شماره ۹۲/۳۶۲۵/ص معاونت پیشگیری و هماهنگی سازمانها و استانهای ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز در خصوص تمدید مهلت استفاده از تعهد تا تاریخ ۹۲/۸/۳۰ ارسال میگردد. لازم به ذکر است پس از اتمام تاریخ مزبور نسبت به اخذ ضمانتنامه بانکی یا بیمه نامه معتبر معادل یک برابر ارزش محموله صادراتی بر اساس قیمت بین المللی نفت گاز اقدام نمایند. خواهشمند است دستور فرمائید مراتب را به گمرکات و واحدهای تابعه ابلاغ و بر حسن اجرای آن نظارت مستمر معمول نمایند.

ضمن رعایت مفاد بخشنامه پیروی مذکور نسبت به الصاق صحیح پلمب ها و اطمینان از عدم دسترسی و دخل و تصرف در محموله موجود در محفظه دقت لازم بعمل آید. بدیهی است هرگونه عواقب ناشی از عدم اجرای صحیح بخشنامه ها، بر عهده مدیران محترم گمرکات اجرایی مربوطه خواهد بود.

تعیین اعتبار اسناد صادراتی

از سوی دفترصادرات وزارت اقتصاد بخشنامه مدت اعتبار اسناد مثبتة مواداولیه (خوراک) محموله های صادراتی مایع نفت و گاز منتشر شد. در این بخشنامه آمده است.

پیرو بند ۳ بخشنامه ردیف ۳۲۱ مورخ ۹۱/۹/۲۹ موضوع مدت اعتبار اسناد مثبتة مواداولیه (خوراک) محموله های صادراتی مایع نفت و گاز و فاکتور فروش محصول شرکتهای تولیدی حداکثر به مدت ۶ ماه از تاریخ بارنامه حمل مربوطه ، اعلام می دارد: با توجه به بند ۸ نامه شماره ۹۲/۳۶۲۴/ص مورخ ۹۲/۸/۴ معاونت محترم پیشگیری و هماهنگی سازمانها و استانها ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز مدت اعتبار اسناد صادره برای مواد اولیه مورد مصرف در محموله صادراتی (فاکتور فروش صادره از مراجع رسمی از تاریخ بارنامه حمل از مبدا) و نیز اسناد مثبتة گمرکی (پروانه وارداتی) حداکثر تا یکسال تعیین میگردد. ضمناً تاکید میگردد در زمان اظهار ضمن رعایت کلیه مقررات نسبت به اخذ اصل فاکتور خرید

گمرک ایران در بخشنامه ای اعلام کرد که مدت اعتبار اسناد محموله‌های صادراتی مایع نفت و گاز یکساله شد. مدیرکل دفتر صادرات اعلام کرد: پیرو بند ۳ بخشنامه ردیف ۳۲۱ مورخ ۲۹ آذر ۹۱ موضوع مدت اعتبار اسناد مثبتة مواد اولیه (خوراک) محموله‌های صادراتی مایع نفت و گاز و فاکتور فروش محصول شرکت‌های تولیدی حداکثر به مدت ۶ ماه از تاریخ بارنامه حمل مربوطه، اعلام می‌دارد: با توجه به بند ۸ نامه مورخ ۴ آبان ۹۲ معاونت پیشگیری و هماهنگی سازمانها و استانها ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز مدت اعتبار اسناد صادره برای مواد اولیه مورد مصرف در محموله صادراتی (فاکتور فروش صادره از مراجع رسمی از تاریخ بارنامه حمل از مبدا) و نیز اسناد مثبتة گمرکی (پروانه وارداتی) حداکثر تا یکسال تعیین می‌شود. حسن علی دوستی افزود: در زمان اظهار ضمن رعایت کلیه مقررات نسبت به اخذ اصل فاکتور خرید و بارنامه حمل مربوطه و نیز پروانه وارداتی مربوطه از ذینفع اقدام و پس از درج مهر استفاده شد، بر روی اصل آن ضمیمه اظهارنامه صادراتی نگهداری شود.

الزام پلمب در پیچه تانکرهای حامل فرآورده مایع نفت و گاز صادراتی

از سوی گمرک، بخشنامه الزام به الصاق پلمب بر روی در پیچه‌های محفظه تانکرهای حامل فرآورده‌های مایع نفت و گاز صادراتی ابلاغ شد.

به گزارش گمرک جمهوری اسلامی ایران، حسن علی‌دوستی مدیرکل دفتر صادرات در نامه‌ای به ناظران گمرکات استانها و مدیران کل و مدیران گمرکات اجرایی مستقل آورده است: پیرو بخشنامه شماره ۱۰۹۲/۶۷۸۱-۲۴ فروردین ۹۲ موضوع الزام به الصاق پلمب بر روی در پیچه‌های محفظه تانکرهای حامل فرآورده‌های مایع نفت و گاز صادراتی بدین وسیله اعلام می‌دارد، با عنایت به گزارش واصله از برخی گمرکات اجرایی بعضاً «نحوه الصاق پلمبها به در پیچه‌های موجود بر روی محفظه حمل بار» موجب بسته شدن در پیچه‌های مذکور به صورت کامل نمی گردد و امکان دسترسی و سوءاستفاده متخلفین را فراهم آورده است. لذا خواهشمند است دستور فرمائید در زمان انجام تشریفات صادرات محموله های مزبور

؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟

عضو کمیسیون انرژی مجلس:

وزارت نفت از بخشی خصوصی استفاده کند

عضو کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی با انتقاد از سیاست های جدید وزارت نفت مبنی بر عدم تکیه بر شرکت های داخلی و تلاش برای جذب شرکت های خارجی از تعطیلی کار در فازهای موسوم به ۳۵ ماهه و عدم پرداخت حقوق کارگران و تحصن های هزار نفری قشر کارگری در عسلویه خبر داد.

دیگر شود. وی با اشاره به بلاتکلیفی کارگران و پیمانکاران فازهای ۳۵ ماهه گفت: فازهای ۳۵ ماهه، فازهایی هستند که زمانی که به سپاه سپرده شدند مهندس سوری اعلام کرد که ظرف ۳۵ ماه این فازها را به بهره برداری می رساند اما به علت تحریم ها و مشکلاتی که ایجاد شد نتوانستند ظرف ۳۵ ماه این فازها را به بهره برداری برسانند. احمدی تصریح کرد: اعلام وزیر نفت مبنی بر اولویت بندی فازهای نفتی این پیام را به پیمانکاران و مدیران عامل شرکت های داخلی القا می کند که فازهای دیگر باید تعطیل شوند، وزیر نفت با شفاف سازی باید تکلیف پیمانکاران را روشن کنند. وزارت نفت باید به فازهای ۳۵ ماهه نیز اعتبار تزریق کند تا پیمانکاران با انگیزه کار کنند زیرا هر کدام از این فازها تا الان ۴۰، ۵۰ تا ۶۰ درصد در دریا و خشکی توسعه یافته اند و توقف کار در این فازها بیت المال را به هدر داده و مشکلات کارگری ایجاد می کند.

پیمانکاران داخلی، تعطیلی بعضی از فازها است. نماینده مردم عسلویه در مجلس افزود: پیمانکاران به دلیل عدم پرداخت نقدینگی از ادامه کار دلزد هستند، در دولت جدید نزدیک به ۴ ماه است که برخی کارگران حقوق نگرفته اند و هر روز شاهد تحصن و اعتراض قشر کارگری هستیم که حقوق و مزایایشان را دریافت نکرده اند. وی با انتقاد از اخراج و تعدیل نیرو در فازهای پارس جنوبی گفت: این اقدامات جو نگران کننده ای را در منطقه ایجاد کرده است، بر اساس گزارشات در یکی از تحصن ها هزار کارگر شرکت کرده بودند این وضعیت آینده خوبی را ترسیم نمی کند. عضو کمیسیون انرژی با اشاره به اظهارات وزیر نفت مبنی بر اولویت بندی فازهای پارس جنوبی گفت: اظهارات زنگنه اولویت بهره برداری با فازهای ۱۲، ۱۵، ۱۶ و ۱۷ و ۱۸ پارس جنوبی است، ما به ایشان حق می دهیم که برای بهره برداری از فازهای پارس جنوبی اولویت بندی قائل شود اما این اولویت بندی نباید موجب تعطیلی فازهای

موسی احمدی با بیان اینکه نگاه وزارت نفت برای توسعه میادین نفتی انعقاد قرارداد با شرکت های خارجی است گفت: دیدگاه زنگنه این است که برای توسعه میادین نفتی سراغ شرکت های خارجی مثل توتال و شل برود، شرکت هایی که قبل از تحریم ها و در زمان وزارت ایشان قراردادهایی با جمهوری اسلامی داشته اند. وزارت نفت معتقد است با توجه به توانمندی های شرکت های خارجی و اقدامات آنها در میادین مشترک کشورهای حاشیه خلیج فارس، این نگاه برای توسعه میادین نفتی ایران موثر است. نماینده مردم عسلویه در مجلس شورای اسلامی با انتقاد از نادیده گرفتن توان داخلی از سوی وزارت نفت گفت: شرکت های داخلی توانمندی از جمله قرارگاه خاتم امروز توسعه میادین نفتی ما را به پیش برده اند اگر در حال حاضر از فاز ۱۵ و ۱۶ صحبت می کنیم باید بدانیم که شرکت های داخلی بوده اند که این فازها را توسعه داده و به بهره برداری رسانده اند.

عضو کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی تاکید کرد: شرکت های خارجی در بزنگاه های نیاز ما بر اساس سیاست ابرقدرت ها اقدامات خود را تنظیم می کنند و حتی گاهی سیاست آنها را اجرا و اعمال می کنند. بنابراین تکیه بر این شرکت ها برای توسعه میادین نفتی ما اشتباه است. این شرکت ها سالها پیش امتحان خود را در کشور ما پس داده اند، بسیاری از پروژه های نفتی در کشور ما سالها معطل با تکیه بر این شرکت ها معطل بود اما وقتی قرارگاه خاتم وارد شد با سرعت خوبی توسعه فازهای نفتی آغاز کرد و موفقیت های خوبی بدست آورد.

احمدی افزود: در حال حاضر با سیاست های جدید وزارت نفت، وضعیت بلاتکلیفی و تعطیلی در فازهای موسوم به ۳۵ ماهه وجود دارد، گزارشی که از منطقه پارس جنوبی عسلویه به ما می رسد گزارشات خوبی نیست و حاکی از دلزدگی

؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟
؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟
؟؟؟؟؟؟؟؟

؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟

صادرات پتروشیمی ایران به اروپا آزاد شد

همزمان با توافق هسته‌ای ایران و گروه ۵+۱ در ژنو، صادرات محصولات پتروشیمی و فرآورده‌های پلیمری ایران به اتحادیه اروپا آزاد شد که پیش‌بینی می‌شود در صورت از سرگیری صادرات سالانه ۲ تا ۲,۵ میلیارد دلار درآمد جدید حاصل شود. سند توافق مذاکرات هسته‌ای ایران و گروه ۵+۱ پس از چهار روز مذاکرات فشرده در ژنو سونیس امضا شد و پنج کشور بزرگ اقتصادی جهان با آزادسازی صادرات محصولات پتروشیمی و فرآورده‌های پلیمری ایران به کشورهای عضو اتحادیه اروپا موافقت کردند. تا پیش از افزایش تحریم‌های بین‌المللی، ۱۰ تا ۱۴ درصد محصولات پتروشیمی ایران به اروپا صادر می‌شد و از این محل سالانه ۲ تا ۲,۵ میلیارد دلار درآمد داشت.

مهدی زرین‌نام

استقبال NPC از لغو تحریم‌ها

شرکت ملی صنایع پتروشیمی با انتشار گزارشی، اعلام کرد: هیئت مدیره شرکت ملی صنایع پتروشیمی از لغو تحریم‌های اعمال شده علیه پتروشیمی استقبال و اعلام کرد از هر حرکتی که زمینه رشد و توسعه صنعت پتروشیمی را فراهم آورد استقبال می‌کند.

جلسه هیات مدیره شرکت ملی صنایع پتروشیمی صبح یکشنبه سوم آذر با حضور تمامی اعضا تشکیل شد. در ابتدای این جلسه موضوع لغو تحریم‌های اعمال شده علیه صنعت پتروشیمی بررسی و آمادگی پتروشیمی برای تعامل با دیگر کشورها مورد تأکید قرار گرفت.

اعضای هیات مدیره شرکت ملی صنایع پتروشیمی بر این نکته تأکید کردند که منتظر اعلام جزئیات توافق هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران با کشورهای ۵+۱ از سوی وزارت امور خارجه هستند و امیدوارند که رشد و توسعه صنعت پتروشیمی با بهبود شرایط بین‌المللی با شتاب بیشتری ادامه یابد.

رقابت کشورها برای خرید پتروشیمی

همزمان با آزادسازی صادرات پتروشیمی ایران به اتحادیه اروپا، رقابت بین هند، کشورهای آفریقایی و آمریکای جنوبی برای خرید محموله‌های کود اوره و آمونیاک پتروشیمی ایران بالا گرفته است.

احمد مهدوی دبیرکل انجمن صنفی کارفرمای پتروشیمی با بیان اینکه از لغو تحریم صادرات پتروشیمی به اروپا استقبال می‌کنیم اما هم‌اکنون ظرفیت مازاد برای صادرات در اختیار نداریم، گفت: از یک سو تامین بازارهای داخلی و از طرف دیگر افزایش تقاضا در بازار جهانی منجر شده حتی در شرایط تحریم یک تن محصول فروخته نشده پتروشیمی در اختیار نداشته باشیم. در این بین اوره پتروشیمی یکی

اروپا بوده است.

از سوی دیگر با افزایش تحریم‌ها، ایران با کاهش صادرات پتروشیمی خود به اروپا، سایر بازارهای صادراتی خود را تقویت کرد به طوری که هم‌اکنون از نظر ارزش صادرات محصولات پتروشیمی ۲۲ تا ۲۷ درصد محصولات پتروشیمی ایران به چین، ۱۳ درصد به هندوستان، ۱۸,۵ درصد به خاورمیانه، ۱۸ درصد به خاور دور، ۲۲ درصد به جنوب شرق آسیا و یک تا ۲ درصد به اروپا و مابقی به کشورهای آفریقایی صادر می‌شود.

با اجرای این تاکتیک‌های جدید، سال گذشته ایران حدود ۱۵,۶ میلیارد دلار محصول پتروشیمی به ارزش تقریبی ۱۲ میلیارد دلار به کشورهای مختلف جهان صادر کرد که در این بین میزان صادرات پتروشیمی به کشورهای آفریقایی و چین افزایش یافته است.

علاوه بر این شرکت بازرگانی با اشاره به برنامه ریزی به منظور افزایش صادرات پتروشیمی به چین، در شهرهای شانگهای و پکن شرکت و دفاتر بازرگانی راه اندازی کرد، ضمن آنکه در شهرهای شانگهای و تیانجین چین از امکاناتی برای ذخیره‌سازی مکانیزه محصولات پلیمری ایجاد کرده است.

ایران همچنین به منظور افزایش صادرات پتروشیمی به کشورهای شرق آسیا مطالعه و برنامه ریزی برای راه اندازی یک دفتر جدید در شهر گوانجو چین را در دستور کار قرار داده است.

مطابق با برنامه شرکت ملی صنایع پتروشیمی باید تا پایان سال جاری ۱۷,۴ میلیارد تن به ارزش تقریبی ۱۳ میلیارد دلار محصول پتروشیمی از ایران صادر شود ضمن آنکه امسال تولید پتروشیمی کشور به ۵۰ میلیون تن افزایش می‌یابد.

ایران به منظور صادرات محصولات پتروشیمیایی به اتحادیه اروپا به منظور رقابت با رقبای سنتی همچون سابیک عربستان سعودی علاوه بر قیمت‌های منطقی موفق به کسب نظام‌نامه ریچ شده بود.

از این رو آژانس مواد شیمیایی اروپا (ECHA) از سال ۲۰۰۸ میلادی شروع به ثبت نام محصولات پتروشیمی کشورهای مختلف کرد که محصولات پتروشیمی و پلیمری ایران هم با کسب مجوزهای لازم در لیست خرید کشورهای عضو اتحادیه اروپا قرار گرفتند.

در شرایط فعلی صادرات محصولات پتروشیمی ایران به اروپا صفر نشده اما به دلیل محدودیت‌های بیمه‌ای، مشکلات نقل و انتقال ارز و تامین کشتی، صدور فرآورده‌های پتروشیمی به قاره سبز با کاهش قابل توجهی روبرو شده است.

آمارهای گمرک هم نشان می‌دهد که در طول هفت ماهه نخست سال جاری صادرات پتروشیمی ایران کاهش حدود ۱۳ درصدی از نظر وزنی و معادل ۱,۲ میلیون تن در هفت ماهه نخست سال جاری به ۷,۸ میلیون تن رسیده است.

تاکتیک‌های صادرات پتروشیمی در شرایط تحریم

با این وجود ایران با افزایش محدودیت‌های بین‌المللی در طول سه سال گذشته تاکنون راهکارهای مختلفی به منظور تثبیت و حفظ بازار پتروشیمی در قاره سبز را در دستور کار قرار داده بود. افزایش صادرات پتروشیمی به چین، متنوع‌سازی سبد تولید و بازارهای هدف، کشف بازارهای جدید همچون کشورهای آفریقایی، آمریکای جنوبی و حوزه آسیای میانه و قفقاز و ایجاد سندیکیای بیمه ایرانی از مهمترین راهکارهای ایران برای ادامه صدور پتروشیمی به

هیئت مدیره شرکت ملی صنایع پتروشیمی از لغو تحریم‌های اعمال شده علیه پتروشیمی استقبال و اعلام کرد از هر حرکتی که زمینه رشد و توسعه صنعت پتروشیمی را فراهم آورد استقبال می‌کند

از محصولات استراتژیک سید پتروشیمی ایران بوده که در کنار افزایش درآمدهای ارزی منجر به وابستگی امنیت غذایی و اقتصادی کشور های مختلف به این محصول پتروشیمی شده است.

از این رو از ابتدای برنامه پنجم توسعه با بهره برداری از فاز دوم مجتمع پتروشیمی پردیس ظرفیت تولید اوره به بیش از ۴۴ میلیون تن افزایش یافت و رسماً ایران به باشگاه صادر کنندگان اوره جهان پیوست.

در حال حاضر ظرفیت صادرات اوره ایران سالانه بین ۲ تا ۲,۵ میلیون تن بوده که با توجه به اینکه مهمترین کاربرد کود اوره پتروشیمی در صنایع غذایی و کشاورزی است، یکی از مهمترین مزیت های اقتصادی صادرات این محصول پتروشیمی بر خلاف سایر فرآورده ها، ایجاد وابستگی امنیت غذایی کشورهای مختلف است. گزارش های رسمی حاکی از آن است که با افزایش صادرات کود اوره پتروشیمی، امنیت غذایی کشورهایی همچون چین، هند، بنگلادش، سریلانکا، پاکستان و عراق و تا حدودی ارمنستان، مالزی و چندین کشور آسیایی دیگر به صنعت پتروشیمی ایران وابسته شده است.

این در حالی است که در سال های اخیر محموله هایی از کود اوره پتروشیمی ایران به کشورهای آفریقایی همچون موزامبیک، تانزانیا و شمال آفریقا هم صادر می شود و از این قاره سیاه هم به یکی از بازارهای جدید پتروشیمی ایران تبدیل شده است.

بهمن زمانی مدیرعامل پتروشیمی پردیس با اشاره به بهره برداری از فاز سوم طرح توسعه این مجتمع پتروشیمی تا دو سال آینده وارد مدار می شود، گفت: با بهره برداری از این طرح سالانه ۳۸۰ هزار تن آمونیاک، یک میلیون و ۷۰۰ هزار تن اوره به ظرفیت تولید کشور افزوده می شود.

این مقام مسئول با تاکید بر اینکه در طول چند سال گذشته بخش عمده صادرات اوره و آمونیاک این مجتمع پتروشیمی به هند انجام شده است، تصریح کرد: با این وجود اخیراً برخی از کشورهای آمریکای جنوبی و آفریقایی هم به لیست خرید اوره پتروشیمی پیوستند.

در حال حاضر ظرفیت تولید اوره پتروشیمی ایران حدود ۵ میلیون تن در سال بوده، در همین حال ساخت ۷ طرح تولید اوره و آمونیاک در برنامه پنجم توسعه قطعی شده و پیش بینی می شود در صورت تامین منابع مالی در مجموع طرحهای تولید اوره و آمونیاک مردودشت شیراز، لردگان یاسوج، زنجان، هرمز، هنگام و لاوان در مدار بهره برداری قرار بگیرند.

برآوردها نشان می دهد در مجموع با ساخت راه اندازی طرحهای جدید نزدیک به ۸ میلیون تن به ظرفیت تولید کود اوره و آمونیاک افزوده شود که در این صورت ایران به بزرگترین تولیدکننده این محصول پتروشیمی تبدیل می شود.

در سال های اخیر محموله هایی از کود اوره پتروشیمی ایران به کشورهای آفریقایی همچون موزامبیک، تانزانیا و شمال آفریقا هم صادر می شود و از این قاره سیاه هم به یکی از بازارهای جدید پتروشیمی ایران تبدیل شده است

نیم‌نگاهی به تحولات صنعت پتروشیمی در گفت‌وگو با غلامحسین نجابت:

دو مشکل اصلی واحدهای پایین‌دستی

غلامحسین نجابت، معاون اسبق وزیر نفت در امور پتروشیمی و کسی که به مرد جهانی پتروشیمی ایران مشهور است، بالاخره در یکی از روزهای برگریزان پاییز قرار گفتگو را در دفتر خود در پاسداران گذاشت تا از حال و روز صنعت پتروشیمی بگوید و اینکه در این سال‌ها چه بر سر این صنعت آمده است. او به چالش‌های نادیده پتروشیمی اشاره کرد و از دلایل تاخیرها در صنعت پتروشیمی گفت که باعث شد ۴۰ درصد از اهداف برنامه چشم‌انداز عقب بماند. نجابت، مهم‌ترین عامل این تاخیرها را نحوه خصوصی‌سازی، تحریم‌ها و عدم ثبات مدیریت دانست و تأکید کرد که وقتی در یک دوره هشت ساله هفت وزیر نفت چه به عنوان سرپرست و چه به عنوان وزیر داشته باشیم، تقریباً به هر کدام سالانه یک‌سال وزارت می‌رسد. بنابراین شما نمی‌توانید توقع داشته باشید که یک وزیر با یک‌سال بتواند تحولی ایجاد کند و حتی برنامه را دنبال کند. مشروح گفتگو با غلامحسین نجابت را می‌خوانید.

مریم فکری

شما عملکرد بخش پتروشیمی کشور را در سال‌های گذشته چطور ارزیابی می‌کنید؟
ما اگر عملکرد صنعت پتروشیمی ایران را به مقاطع مختلف تقسیم کنیم، خواهیم دید که در دوره ۲۰ ساله ۳۸ تا پایان ۵۷ عملکرد ۱۰/۲ میلیون تن بوده و ظرفیت تولید به ۲/۷ میلیون تن در سال رسیده است. در دوره ۱۰ ساله ۵۸ تا پایان سال ۶۷ عملکرد یک میلیون تن بود و ظرفیت تولید در پایان دوره به حدود شش میلیون تن در سال رسید. در دوره‌های هشت‌ساله ۶۸ تا ۷۵ و ۷۶ تا ۸۳ و ۸۴ تا پایان ۹۱ عملکرد به ترتیب ۷/۳ و ۲۸ و ۲۶ میلیون تن در سال بوده و ظرفیت تولید به ترتیب به ۱۶ و ۲۱ و ۶۲ میلیون تن در سال رسیده است. با نگاه به عملکرد و ظرفیت تولید این دوره‌ها، بهترین دوره عملکرد هشت‌ساله مربوط به سال‌های ۷۶ تا ۸۳ است و بهترین دوره افزایش ظرفیت تولید صنعت پتروشیمی به سال‌های ۸۴ تا پایان ۹۱ برمی‌گردد.

این افزایش ظرفیت تولید هم به دلیل عملکرد سال‌های ۷۶ تا ۸۳ ایجاد شده بود؟
خیر، وقتی ما صحبت از عملکرد می‌کنیم، به این معناست که در هر دوره‌ای روی هر پروژه‌ای هر مقدار پیشرفت حاصل شده، به همان دوره اختصاص دارد. زمانی که می‌گوییم در دوره چهار ساله ابتدای ۸۰ تا پایان ۸۳، عملکرد ۲۳ میلیون تن بوده، به این معنا نیست که تمام این ۲۳ میلیون تن به تولید رسیده یعنی یک مقداری از آن به تولید رسیده و بقیه برای دوره بعد باقی مانده است. همچنین زمانی که می‌گوییم در پایان سال ۹۱، ۲۶ میلیون تن کار شده، از این میزان یک مقدار از طرح‌ها به تولید رسیدند و یک مقدار از طرح‌ها هم برای دوره بعد باقی مانده است.

در صنعت پتروشیمی مرسوم است که در آخر هر دوره مقداری از طرح‌ها به تولید می‌رسند و مقداری از طرح‌ها نیز به صورت ناتمام برای دوره‌های بعد باقی می‌مانند. بنابراین هر دوره برای دوره بعد خود تعدادی طرح ناتمام باقی می‌گذارد. پس زمانی که از عملکرد صحبت می‌شود یعنی کل کاری که در آن دوره مورد نظر توسط آن واحد انجام شده است و ارتباطی به اینکه چه مقدار از قبل باقی مانده، ندارد.

شما این میزان طرح‌هایی که تاکنون در صنعت پتروشیمی اجرا شده یا عملکردهایی که وجود داشته است را قابل قبول می‌دانید؟ البته نمی‌توان انتظاری از سال‌های ابتدایی بعد از انقلاب و دوره جنگ داشت، اما از بعد از سال ۶۸ آیا اقدام‌ها قابل قبول بوده است؟

در این رابطه باید بگویم در دوره ۱۶ ساله بعد از جنگ، یعنی از سال ۶۸ تا پایان ۸۳ در صنعت پتروشیمی تحول خوبی از لحاظ طرح‌های توسعه‌ای ایجاد شد. در هشت‌ساله ۸۴ تا پایان ۹۱ هم با توجه به شرایط ما می‌بینیم که عملکرد ۲۶ میلیون تن بوده که نسبت به هشت سال قبل که ۲۸ میلیون تن کار شده بود، باز هم نزدیک به یک وضعیت مناسبی است.

اما افت داشتیم.
بله، ما در دوره هشت‌ساله ۸۴ تا ۹۱ طبق برنامه چشم‌انداز باید ۶۴ میلیون تن کار می‌کردیم و ۲۶ میلیون تن کار شده و این به معنای ۴۰ درصد برنامه است یعنی در هشت‌ساله اول برنامه چشم‌انداز ۲۰ ساله ما ۶۰ درصد از برنامه عقب افتادیم.

دلیل این عقب‌ماندگی ۶۰ درصدی از برنامه را چه می‌دانید؟ تحریم که نمی‌تواند تأثیر آنچنانی

داشته باشد؟
تحریم سال‌ها در کشور ما وجود داشته، اما از سال ۸۵ به‌طور مستمر سال به سال تشدید شده است. از سال ۸۵ تحریم تأثیر داشته اما تمام علل تاخیرها نبوده است. یکی از عوامل تاخیرها، نحوه خصوصی‌سازی است. عامل دیگر، تحریم بوده است. همچنین عدم ثبات مدیریت در عقبماندن از برنامه نقش بسیاری داشته است. ارزیابی من این است که تأثیر تحریم در صنعت پتروشیمی چیزی حدود ۲۰ تا ۳۰ بوده است و عمده علت مشکلات پتروشیمی، به نحوه خصوصی‌سازی‌ها برمی‌گردد.

منظور تان واگذاری‌ها به شبه‌دولتی‌هاست؟
به‌طور عمده مطالبه‌ای روی نحوه خصوصی‌سازی در صنعت پتروشیمی صورت نگرفت؛ آن هم با وجود طبیعتی که داشت. ببینید ما در صنعت پتروشیمی با درآمدهای حاصل از طرح‌های تولیدی، طرح‌های توسعه‌ای را اجرا می‌کردیم و به همین دلیل طرح‌های توسعه‌ای صنعت پتروشیمی یک متولی و منابعی برای انجام داشت. همچنین بازرگانی پتروشیمی در خارج از کشور یک برند شناخته شده بود و با حجمی که در تولیدات داشتیم، در بعضی از محصولات تعیین‌کننده بودیم. اما وقتی که خصوصی‌سازی صورت گرفت، طرح‌های تولیدی واگذار شد، اما طرح‌های توسعه‌ای بدون متولی باقی ماند. از یک طرف صنعت پتروشیمی براساس قانون از سال ۸۵ به‌طور کلی از اجرای طرح‌های توسعه‌ای و سرمایه‌گذاری منع شد و از طرف دیگر، معین نشد که این طرح‌ها را چه کسی باید پیگیری کند. سازمان خصوصی‌سازی باید این طرح‌ها را به همراه واحدهای تولیدی به بخش خصوصی واگذار می‌کرد و بخش خصوصی هم این طرح‌ها

در هشت‌ساله ۸۴ تا پایان ۹۱ هم با توجه به شرایط ما می‌بینیم که عملکرد ۲۶ میلیون تن بوده که نسبت به هشت سال قبل که ۲۸ میلیون تن کار شده بود، باز هم نزدیک به یک وضعیت مناسبی است

فرآوری محصولات پتروشیمی امکان‌پذیر است یا خیر؟

آن مطلبی که در زمینه عدم توسعه واحدهای پایین‌دستی عنوان کردم، در اینجا صدق می‌کند و این مشکل به چند عامل ریشه‌ای برمی‌گردد. یکی اینکه دلیل تاسیس شرکت ملی صنایع پتروشیمی برای اجرای واحدهای بالادستی در پتروشیمی بوده است و توسعه واحدهای پایین‌دستی به دلیل اینکه به محصولات قابل مصرف منجر می‌شود، جزو وظایف وزارت صنایع و زیر پوشش آنها بوده است. اما هیچگاه وزارت صنایع در این موضوع ورود نکرده است. آن هم علت دارد وزارت صنایع در زمینه‌هایی مثل فولاد، خودرو و نساجی تجربیاتی دارد و فعالیت‌های طولانی داشته است. اما در صنعت پتروشیمی تخصصی برای مدیریت کردن و توسعه این بخش‌ها نداشته است. پس می‌توانیم بگوییم یکی از دلایل عدم توسعه واحدهای پایین‌دستی، نداشتن یک متولی پیگیری‌کننده قطعی است. عامل دوم نیز تکنولوژی‌هایی است که برای واحدهای میان‌دستی و پایین‌دستی مورد نیاز بوده است. این تکنولوژی‌ها به دلیل اینکه عمدتاً به محصولات مصرفی منجر شده، ارائه آن توسط دارندگان تکنولوژی مشکل بوده و این تکنولوژی‌ها را به ما نمی‌دادند.

تکنولوژی‌ها را نمی‌دادند یا نمی‌خواستند بدهند؟

دو عامل نقش داشت. به‌طور عمده واحدهایی که تکنولوژی‌شان منجر به تولیدات مصرفی می‌شود و چون خودشان تولیدکننده هستند، اصرار دارند تکنولوژی‌شان به صورت انحصاری باقی بماند. ما لیسانسی در رابطه با واحد کریستال ملامین می‌خواستیم که دارندگان لیسانس، تولیدکننده بودند و بازار دنیا را هم در اختیار داشتند. اینها می‌دانستند که اگر ما این واحد را در ظرفیت‌های بالا احداث کنیم، علاوه بر بازار ایران، بازار خاورمیانه را هم از دست خواهند داد و این دانش فنی را به ما ندادند. شرط‌شان برای ارائه تکنولوژی این بود که محصولات ما در بعضی موارد هم به دلیل مشکلات تحریم که کارها سخت‌تر شد، محدودیتی برای دادن تکنولوژی این واحدها به وجود آمد. این عوامل باعث شد که این زمینه رشد نکنند. ما الان تمام شرایط لازم از لحاظ خوراک و سرمایه‌گذاری برای توسعه واحدهای پایین‌دستی را داریم. اما تصور من این است که در شرایط کنونی باید به بحث تکنولوژی و تامین دانش فنی بیشتر بها دهیم و آنچه را در آینده امکان دارد از خارج تامین کنیم. یک متولی پیگیری‌کننده و کمک‌کننده داشته باشد. در ضمن در داخل

شده است.

ما اگر بخواهیم چالش‌های بخش پتروشیمی را ذکر کنیم، بجز خصوصی‌سازی و عدم ثبات مدیریت چه موارد دیگری وجود دارد؟ چالش‌های دیگری هم وجود داشتند که خود علل پیشامدهای دیگری شدند. برای نمونه ما تصور می‌کنیم که عدم مدیریت مناسب در روابط بین‌الملل باعث تشدید تحریم‌ها شد. ما در مقطعی در عین حالی که مواضع مان را در رابطه با انرژی اتمی محفوظ نگه داشتیم اما با مدیریتی که در روابط بین‌الملل انجام دادیم، توانستیم کارهای خودمان را هم انجام دهیم بنابراین تشدید تحریم که تا حدودی در تاخیر کارها تأثیر داشته، پیدایش آن دلایلی داشته که می‌توانسته مدیریت شود. مدیرانی هم که آمدند از یک طرف به دلیل زمان محدودی که داشتند و از طرف دیگر به دلیل اینکه از خانواده نفت، گاز و پتروشیمی نبودند، نمی‌شد از آنها توقع حرکت تحول‌برانگیزی داشت و عملاً کاری نمی‌توانستند انجام دهند که بتوان آنها را ارزیابی کرد که اگر شرایط مناسب بود، موفق می‌شدند یا نه.

یکی از چالش‌هایی که در سال‌های گذشته مطرح می‌شود، خام‌فروشی محصولات پتروشیمی است که حتی گفته می‌شود بیش از نصف پتروشیمی ایران خام صادر می‌شود و در عین حال، عنوان می‌شود ارزش افزوده محصولات پتروشیمی به حدی پایین است که معادل خام‌فروشی آن است. چه نگاهی در این باره دارید؟

یک زمانی صحبت می‌شود که ما در رابطه با توسعه واحدهای پایین‌دستی، رشد لازم را نداشتیم. این درست است اما اینکه قیمتی که محصولات پتروشیمی فروخته می‌شود، از قیمت خام‌فروشی کمتر است، نه یک بحث فنی است و نه این اتفاق می‌افتد. در حال حاضر خوراک‌های پتروشیمی به قیمت FOB خلیج فارس خریداری می‌شود و محصولات نیز با قیمت FOB خلیج فارس فروخته می‌شود. یعنی معادل با واحدهای دیگر پتروشیمی در جاهای دیگر دنیا. چگونه امکان دارد که قیمت فروش بتواند کمتر از قیمت فرآوری نشده باشد؟

وقتی فرآوری نشود، ارزش افزوده محصولات پایین می‌آید.

محصول فرآوری نشده را به‌طور قطع ارزان‌تر از محصول فرآوری شده می‌خرند. پس پتروشیمی‌ای که محصول اولیه را فرآوری می‌کند، ارزش افزوده دارد و از ارزش افزوده خود نیز بهره‌مند می‌شود.

آیا در شرایط فعلی تکمیل این چرخه و

را با مقداری از درآمد واحدهای تولیدی اجرا می‌کرد که هیچ‌کدام از این کارها صورت نگرفت. به این ترتیب طرح‌های توسعه‌ای بدون پشتوانه باقی ماند. به همین دلیل شما می‌بینید ۷۱ طرحی که به بخش خصوصی با ظرفیت ۷۲ میلیون تن واگذار شد، در طول هشت سال گذشته به صورت متوسط حدود ۱۱ درصد پیشرفت داشتند. این به این معناست که خصوصی‌سازی هاسنجیده پیاده‌سازی نشد. این، یکی از صدمات سنگینی بود که در هشت سال گذشته خوردیم.

نحوه خصوصی‌سازی را چطور ارزیابی می‌کنید؟

در رابطه با نحوه خصوصی‌سازی، حدود ۹۲ درصد سهام واگذار شده از بخش‌های دولتی به شرکت‌های عمومی و در اختیار دولت داده شده است. به عبارت دیگر، فقط ما حدود هشت درصد از واگذاری‌ها را به بخش خصوصی به معنای واقعی انجام دادیم و ۹۲ درصد واگذاری‌ها به بخش‌های شبه‌دولتی بوده است. ایراد کار اینجاست که اگر قبلاً این واحدها در اختیار یک سازمان دولتی بود و این سازمان دولتی بالاترین تخصص برخوردار بود - هر چند دولتی بوده است - اما ما آمدیم ۹۲ درصد سهام این شرکت‌ها را واگذار کردیم به بخش‌هایی که مطلقاً تخصص این کار را نداشتند و به صورت غیرمستقیم دولتی هم بودند. از سوی دیگر، درآمدهایی از این واحدهای تولیدی که قبلاً خرج توسعه می‌شد، در بخش‌های دیگر هزینه شد. در واقع در خصوصی‌سازی مکلف نکردند که بخش‌هایی که واحدهای تولیدی را می‌گیرند، باید متعهد باشند طرح‌های توسعه‌ای را هم اجرا کنند. برای نمونه در سال ۹۱ حدود ۲۵ میلیارد دلار در بخش صادرات و فروش داخل داشتیم که اگر ۲۰ درصد این فروش به عنوان سود تلقی شود که حداقل سود در حوزه پتروشیمی است، پنج میلیارد دلار می‌شود. یعنی این صنعت در سال ۹۱ حدود پنج میلیارد دلار سود داشته اما فقط ۵۱۰ میلیون دلار در این صنعت در سال ۹۱ سرمایه‌گذاری شده، یعنی ۱۰ درصد سود حاصل از این واحدهای تولیدی در طرح‌های توسعه‌ای آمده است. این یکی از ضربات سنگینی بود که صنعت پتروشیمی در سال‌های گذشته دید.

منابع به کجارت؟

سودها به قسمت‌های دیگر رفته یا به سهامداران پرداخت شده و در هر صورت در این صنعت سرمایه‌گذاری نشده است.

یعنی وارد پروژه‌های غیرنفتی شده است؟ از پنج میلیارد دلار سود حاصل از صنعت پتروشیمی فقط ۵۱۰ میلیون دلار در این صنعت سرمایه‌گذاری شده بقیه صرف هزینه‌های دیگر

حدود ۹۲ درصد سهام واگذار شده از بخش‌های دولتی به شرکت‌های عمومی و در اختیار دولت داده شده است. به عبارت دیگر، فقط ما حدود هشت درصد از واگذاری‌ها را به بخش خصوصی به معنای واقعی انجام دادیم

کشور هم به تحقیقات و پژوهش‌های خاصی داده شود تا بتوانیم دانش فنی را تامین کنیم اگر می‌خواهیم در این زمینه هم رشد مناسب و لازم را داشته باشیم.

در رابطه با قیمت خوراک پتروشیمی بفرمایید. در حال حاضر انتقادهایی وجود دارد که باعث شده قیمت خوراک پتروشیمی بازنگری شود، چون به دولتی‌ها با یک قیمتی و به بخش خصوصی هم با یک قیمتی خوراک پتروشیمی اختصاص پیدا می‌کند. چقدر این موضوع می‌تواند مشکل‌ساز باشد.

قیمت خوراک برای تمام واحدهای پتروشیمی، چه خصوصی و چه دولتی با یک فرمول محاسبه می‌شود. اگر شما مطلبی در رابطه با قیمت خوراک شنیده‌اید، مربوط به بحث دیگری است و به واحدهای میان‌دستی پتروشیمی برمی‌گردد که مثلاً اتیلن را

می‌گیرند و تبدیل به پلی‌اتیلن می‌کنند. اینها می‌گویند که ارزش افزوده‌هایی که در واحدهای بالادستی است، اصلاً به واحدهای پایین‌دستی منتقل نمی‌شود. این ربطی به دولتی یا غیردولتی بودن ندارد. اگر یک واحد خصوصی یک واحد بالادستی پتروشیمی را دارد، قیمت خوراکش همان است که یک بخش دولتی داشته باشد و اگر یک واحد دولتی یک واحد میان‌دستی را داشته باشد، قیمت خوراکش همان است که یک واحد خصوصی داشته باشد. بحث در رابطه با قیمت خوراک این است که اگر ارزش افزوده کلانی در واحدهای بالادستی حاصل می‌شود، با یک فرمولی بتواند به واحدهای پایین‌دستی هم انتقال یابد تا تعادلی برقرار شود. به‌طور کلی این معترضان هم سهامداران عمومی، هم مالکان دولتی و هم مالکان خصوصی هستند. پس این اعتراضی که در رابطه با عدم سرازیر شدن سودهای

حاصل از واحدهای بالادستی به پایین وجود دارد، ربطی به عمومی، دولتی یا خصوصی بودن ندارد. به این مربوط می‌شود که واحد شما بالادستی یا میان‌دستی یا پایین‌دستی است. این اشتباه خصوصی‌سازی بوده که در واگذاری‌ها توجه به زنجیره تولید نکرده است.

این اعتراضی که در رابطه با عدم سرازیر شدن سودهای حاصل از واحدهای بالادستی به پایین وجود دارد، ربطی به عمومی، دولتی یا خصوصی بودن ندارد. به این مربوط می‌شود که واحد شما بالادستی یا میان‌دستی یا پایین‌دستی است

گفتگوی دنیای انرژی با عضو کمیسیون انرژی مجلس

نفت خام را باید بخش خصوصی بفروشد

برخورداری ایران از قابلیت‌های بالای ذخایر نفت و گاز، موهبتی الهی است که خداوند به ما ارزانی کرده است اما این که چگونه از آن استفاده شود تا چنین ثروت ملی تبدیل به کالاهای نهایی همراه با ایجاد ارزش افزوده لازم شود ضرورتی بسیار مهم بوده که متأسفانه با گذشت دهها سال کمتر به آن توجه شده است. اکنون که بیش از یک قرن نفت ما بصورت خام صادر و درآمدهای آن نیز صرف بودجه سنواری می‌شود این روند غیراصولی نه تنها موجب ناکارآمدی سایر منابع درآمدي کشور شده بلکه پس رفت اقتصاد و تحمیل مشکلاتی چون تحریم‌های بین‌المللی بر حوزه نفتی را در پی داشته است و چنانچه نسبت به اصلاح رویکرد خام فروشی و تکیه بر اقتصاد نفتی چاره‌ای اندیشیده نشود، نباید انتظار پیشرفت کلی اقتصاد و تحقق اهداف عالیه کشور را داشت.

علی خسروی

چنین شرایطی مجلس اکنون به منظور جلوگیری از خام فروشی نفت و گاز، قصد دارد با دعوت از نمایندگان وزرای نفت و نیرو راهبردها و سیاست‌های کلی بخش انرژی کشور را مشخص کند تا با تدوین یک منشور جامع راهکارهایی کارشناسانه ای برای فروش منابع خام کشور ایجاد و بخش خصوصی را به همکاری در این عرصه دعوت کند.

اقدامات مد نظر مجلس برای الزام دولت به تحول ساختاری در حوزه انرژی چگونه بوده و آیا در جلسات و برنامه‌های کمیسیون انرژی از فعالان بخش خصوصی نیز دعوت می‌شود تا با تعامل با آنها مشکلات سد راه این بخش مرتفع و زمینه همکاری بیشتر با آنها برای ورود به حوزه اقتصاد ایجاد شود؟

کمیسیون انرژی مجلس اکنون بدنبال رفع مشکلات حوزه انرژی و ایجاد راهکارهای برای جلوگیری از خام فروشی (منابع نفتی و گاز) کشور همراه با اتخاذ تصمیمات و سیاست‌های در راستای برداشتن موانع سد راه پیشرفت و جایگزینی برخی مصارف به جای نفت است تا همانطوری که گفته شد با دعوت از مسئولان وزارت نفت و نیرو و بخش خصوصی نقشه راه و چشم انداز درستی را برای توسعه این بخش مهم اقتصادی کشور ترسیم کند چرا که ایران با داشتن بخش خصوصی متخصص و کارآمد توان بالایی در تبدیل منابع خام به کالاهای ارزشی برای ارزی لازم و درآمدزایی مناسب دارد، بنابراین مسابقه در صادرات گاز و نفت بصورت خام تا کنون رویکردی غیر اقتصادی بوده که فقط به هدر رفت منابع منجر شده است. اما کمیسیون انرژی مجلس اکنون با ایجاد سلسله نشست‌ها و جلساتی با معاونت‌های وزارت نفت و نیرو و فعالان مطرح بخش خصوصی قصد دارد

بدون فعالیت بخش خصوصی در عرصه‌های مختلف اقتصادی توانسته است به پیشرفت و توسعه کلی دست یابد. بنابراین فراهم کردن زمینه‌های لازم برای ورود این بخش فعال به عرصه اقتصاد کشور، قانونی و ضرورتی اجتناب ناپذیر بوده که در این راستا باید بستر مناسب و نیازهای اولیه آنها در بخش‌هایی چون تامین منابع مالی، تسهیل امورات و حذف بروکراسی‌های پیچیده اداری و... ایجاد شود و به هرنحو ممکن بخش خصوصی مورد حمایت ویژه قرار گیرد.

حمایت‌های دولت و مجلس از بخش خصوصی به چه طریقی است و آیا قوانین خاصی و اهرم‌هایی جود دارد که این بخش فعال بتوانند با پشتگیری به فعالیت‌های اقتصادی خود در کشور بپردازد؟

همانطوری که می‌دانید مطابق قانون دولت باید نقش تصدی‌گری خود را در فعالیت‌های اقتصادی کم کند و برای توسعه و آبادانی کشور، ایجاد اشتغال و بهره‌وری تولید، فعالیت‌های اقتصادی را به بخش خصوصی بسپارد اما متأسفانه با وجود اجرای قانون اصل ۴۴ خصوصی سازی اگرچه عملیاتی شد اما در واگذاری سهام شرکت‌های دولتی، خصوصی سازی واقعی صورت نگرفت. علاوه بر این حمایت‌های دولت از بخش خصوصی آنگونه که مشاهده می‌شود تا کنون فقط در حد شعار باقی مانده است چرا که با وجود ظرفیت‌های بالا و قابلیت‌های موجود گرایش مردم اکنون به سمت کالاهای و محصولات خارجی و درپیش گرفتن رویه مصرف‌گرایی بی‌داد می‌کند، بنابراین اگر بخواهیم در مسیر توسعه کشور ساختارها اصلاح شوند راهی جز آوردن بخش خصوصی متبحر و باتجربه به عرصه فعالیت در تمام بخش‌های اقتصادی نیست. در

حال چگونگی راهکار استفاده مناسب از ذخایر ملی (نفت و گاز) برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری برای خروج از خام فروشی، همچنین شیوه مطلوب بکارگیری منابع آنگونه که تولید فقط صرف تبدیل کالاهای ارزشی پردرآمد، ایجاد اشتغال و زمینه ورود بخش خصوصی توانمند به میدان فعالیت شود را در مصاحبه ای با عضو کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی «حجت‌الاسلام مهدی موسوی نژاد» در زیر می‌خوانیم.

با توجه بر تاکید فاصله‌گیری کشور از اقتصاد نفتی و تلاش در راستای توسعه صنایع تبدیلی و فرآوری کشور، به منظور تبدیل منابع خام (نفت و گاز) به کالا‌های ارزان‌تر، به نظر شما چه باید کرد تا با تسهیل امورات پای بخش خصوصی به فعالیت‌های اقتصادی کشور بیش از پیش باز شود تا این بخش متخصص توانمند همچنان نقش خود را در پیشبرد اهداف پررنگ‌تر کند؟

طبق اصل ۴۴ قانون اساسی توجه ویژه به بخش خصوصی و فراهم کردن زمینه‌های لازم برای ورود آنها به فعالیت‌های اقتصادی کشور به جد مورد تاکید بوده تا با واگذاری شرکت‌های دولتی، در قالب خصوصی سازی این بخش مهم بتواند تحول عمیقی را با اصلاح ساختارها در مسیر تنوع و پیشرفت اقتصاد کشور بوجود آورد. با این وجود چنانچه در برنامه‌ریزی‌های توسعه‌ای کشور بخصوص حوزه اقتصاد (تولید، خدمات، صادرات و واردات، بازرگانی و...) به بخش خصوصی توجه ویژه نشود بدین معناست که مؤلفه‌های پیشرفت و توسعه کشور آنگونه که در برنامه‌های توسعه‌ای آمده است نادیده گرفته شده و اساس پیشرفت اقتصادی کشور مد نظر قرار نمی‌گیرد، زیرا تاکنون هیچ کشوری

مطابق قانون دولت باید نقش تصدی‌گری خود را در فعالیت‌های اقتصادی کم کند و برای توسعه و آبادانی کشور، ایجاد اشتغال و بهره‌وری تولید، فعالیت‌های اقتصادی را به بخش خصوصی بسپارد

تحولی خاص واقدامات نوینی در این حوزه بوجود آید تا نه تنها نفت و گاز هر کدام در جایگاه خود تامین کننده خوراک کارخانه های پالایش و پخش و نیاز پتروشیمی های داخلی شوند بلکه اشتغالزایی بیشتری برای کشور ایجاد و در صورت تحریم احتمالی گاز نیز با توسعه زیرساخت ها و تبدیل این محصول به کالاهای نهایی درآمد بالایی نصیب کشور شود. از سوی دیگر نظارتها و برنامه ریزی ها اکنون باید بر توسعه پروژه ها و تاسیسات زیربنایی همچنین فناوری های نوین بخش انرژی متمرکز شود تا با گسترش کارخانه ها، نیروگاهها و صنایع پتروشیمی بتدریج از خام فروشی منابع کشور فاصله عمیقی گرفته شود.

با توجه به تحریم خرید نفت ایران از سوی آمریکا و هم پیمانانش همچنین وجود برخی محدودیت ها چون مشکلات بین المللی انتقال منابع مالی، اما بخش خصوصی بنا به تجربه و تخصصی که داراست می تواند در فروش نفت خام و سایر مشتقات آن به دنیا نقش آفرین شود حال آیا از لحاظ قانونی وزارت نفت می تواند بخش خصوصی معتمد را برای فروش نفت خام همراهی کند؟

این که بخش خصوصی در فعالیت های اقتصادی کشور مشارکت داشته و نقش خود را در این راستا ایفا کند امری طبیعی است اما زمینه برای ورود آنها به میدان عمل باید فراهم شود به طور مثال مشارکت بخش خصوصی نباید فقط در تولید محصولات پایین دستی باشد بلکه باید امکان تقویت بخش مذکور در صنایع بالادستی و حوزه انرژی مثل اکتشاف نفت، ساخت پالایشگاه ها و صادرات فراهم شود که البته شرکتهای قوی در این بخش وجود دارد و سرمایه گذاران بخش خصوصی فقط قسمتی از تولیدات بالادستی را انجام می دهند بنابراین با حرکت در مسیر کسب تکنولوژی تولید صنایع بالادستی پتروشیمی و سایر حوزه های دیگر انرژی می توان به بخش خصوصی اعتماد کرد. علاوه بر این اکنون بخش عمده ای از نفت خام کشور باید توسط شرکت های خوشنام و معتبر و متعهد بخش خصوص با توجه به توانی که این بخش فعال در ریزنی های تجاری در بازارهای بین المللی دارند فروخته شود و وزارت نفت همانگونه که بخش خصوصی را به همکاری دعوت می کند باید با عرضه بخشی از نفت خام به آنها اقدامات لازم را بخصوص در بخش بازرگانی از سرگیرد. اما علاوه بر مشارکت بخش خصوصی در حوزه انرژی در این شرایط، واگذاری برخی فعالیتها بخش دولتی به خصوصی، ساز و کارهای خاص خودش را دارد و باید شرکتهای توانمند و قوی وارد صحنه عمل شوند و بتوانند خصوصی سازی را دنبال کنند و دولت آنها را باید با انجام اقداماتی چون تشکیل صندوق توسعه ملی تقویت کند. البته در حال حاضر در صنایع بالادستی نفت و گاز کشور امکان اینکه همه آن به بخش خصوصی

افزوده تبدیل شوند. بنابراین تامین نیازهای اولیه مالی و تسهیل امور در بخش صادرات و واردات همچنین تاسیس کارخانه ها و توسعه مراکز تولید برای سرمایه گذاران باید از طرق مختلف مهیا شود که در این راستا تشکیل صندوق توسعه ملی در تقویت سرمایه گذاری، انگیزش و توانمندسازی بهینه بخش خصوصی راهبردی اساسی و پتانسیلی قوی است و باید از آن استفاده لازم به عمل آید چرا که یکی از مهمترین اولویتهای اقتصادی دولت با توجه به اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی تقویت بخش خصوصی و حمایت همه جانبه از این بخش است. از سوی دیگر اتخاذ مدیریت صحیح و تخصیص اعتبارات کافی برای سرمایه گذاران بخش های انرژی بخصوص میداین مشترک نفت و گاز موجب افزایش سرمایه گذاریهای خارجی و ملی می شود. همچنین توجه به صنعت تولید تجهیزات نفتی برای رسیدن به استقلال و بهره وری از میداین مشترک نفتی باید از طریق اختصاص منابع ارزی به این کشور، زمینه برای تولیدات داخلی فراهم شود. چرا که تولید تجهیزات صنعت نفت توسط بخش خصوصی داخلی، فرصتی برای نظام جمهوری اسلامی است اگر خواستار استقلال و بهره وری از میداین مشترک در حوزه صنعت نفت هستیم لازم است به تقویت بخش خصوصی پرداخته شود. با این وجود اهتمام دولت جدید، برای تخصیص تجهیزات

واگذار شود وجود ندارد که این مساله موجب تضاد در منافع بخش مذکور و ایجاد اختلال در اقتصاد و صنعت نفت می شود. به هر حال اگر بخواهیم اثرات منفی تحریم را کاهش و تحریمها را دور بزنیم راهی جز اعتماد به بخش خصوصی نیست چون این بخش پتانسیلهای خوبی برای توسعه اقتصادی کشور دارد.

همانطور که فرمودید پیشرفت و توسعه کشور بدون مشارکت بخش خصوصی در حوزه های مختلف برای به تحرک در آوردن چرخ های اقتصادی کشور امکان پذیر نیست اما این بخش نیز برای پویایی و ایجاد انگیزه لازم نیازمند همراهی و تامین برخی خواسته ها است به نظر شما حمایت ها باید چگونه باشد تا سرمایه گذاران بخش خصوصی با کمترین دغدغه و خاطری آسوده وارد میدان فعالیت شوند؟

توجه به بخش خصوصی و ایجاد انگیزه برای فعالان این بخش در حوزه هایی چون تولید فرآورده های نفت و گاز و پتروشیمی و ایجاد تاسیسات پالایشگاهی و کارخانه های پتروشیمی به منظور توسعه صنعت فرآوری از اهمیت فوق العاده بالایی برخوردار است تا نفت خام و گاز کشور این سرمایه های ملی مردم و نسل های آینده به ارزش

یکی از مهمترین اولویتهای اقتصادی دولت با توجه به اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی تقویت بخش خصوصی و حمایت همه جانبه از این بخش است

نفتی می‌توان شاهد افزایش ظرفیت تولید نفت در کشور بود. البته باید گفت، شرط اساسی برای افزایش ظرفیت تولید نفت در کشور، اعتبارات برای توسعه میادین مشترک است که باید افزایش یابد و از سوی دیگر نیز باید بستری مناسب برای بخش خصوصی ایجاد شود تا بتوان با توسعه زیرساختها و مدیریت توانمند به افزایش ظرفیت تولید دست پیدا کرد. البته زنگنه چندی پیش درمجلس افزایش ظرفیت تولید تا چهار و نیم میلیون بشکه در روز را مطرح کرد نه افزایش تولید را، چرا که ظرفیت تولید با افزایش تولید تفاوت دارد و چون کشور اکنون در تحریم نفتی قرار دارد پس بنابراین در تولید و مصرف داخلی هم نیاز زیاد به افزایش تولید نیست ولی می‌توان ظرفیت تولید را بالا برد تا اگر نیاز به صادرات نفت، میعانات و یا هرکدام از ذخایر هیدروکربنی شد این ظرفیت و آمادگی مجموعه صنعت نفت را برای استحصال و تولید نفت به مقدار ۴ و نیم میلیون بشکه در روز را داشت. از سوی دیگر اکنون که نفت خام در کشور استحصال می‌شود و محدودیت‌هایی در فروش آن نیز وجود دارد پس باید بخش عمده‌ای از این منبع البته با حفظ چارچوبها به بخش خصوصی معتمد داده شود تا علاوه بر بکارگیری آن در صنایع تبدیلی و فرآوری با توان و تجربه‌ای که بخش خصوصی در بازارهای جهانی برای فروش داراست می‌توان این بخش در فروش نفت خام هم نقش تعیین‌کننده‌ای داشته باشد. به هر حال وابستگی بودجه به نفت باید کاهش پیدا کند اما از طرفی باید در بخش توسعه منابع و سرمایه گذاری در جهت تبدیل نفت خام به فرآورده‌های با ارزش افزوده مناسب‌بیش از پیش شتاب بیشتری به خود گیرد.

همچنین برآورده کردن نیاز پالایشگاههای کشور از منابع خام این امکان فراهم است که آنها با هزینه بسیار کم به منابع خام و خوراک اولیه دسترسی پیدا کنند. به هر حال فراوانی صنایع تبدیلی و فرآوری، توسعه پتروشیمی و پالایشگاه‌ها فواید بسیاری برای کشور به ارمغان می‌آورد که اشتغال زایی، تقویت زیرساخت‌ها، تامین منابع درآمدی از طریق صادرات محصولات تولید شده توسط این بخش‌ها و جلوگیری از واردات بیپوده از جمله مزایای توجه به توسعه پالایشگاه‌سازی مراکز صنعتی تبدیل و فرآوری در کشور است. از سوی دیگر توجه به تولید و صادرات فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی و توانمند کردن این بخش آن هم در شرایطی که تحریم‌های نفتی از سوی دشمن اکنون بر اقتصاد کشور مستولی شده است، مجال فعالیت باید به این بخش مهم اقتصادی داده شود نه این که چون گذشته دولت در تصمیم‌گیریهای خود بدون در نظر گرفتن شرایط بخش خصوصی اقدام به برخی سیاست‌گذاریها و برنامه‌های اجرایی کند.

برای این که بتوان ظرفیت تولید نفت و گاز خام را در کشور بخصوص در میادین مشترک بالا ببریم چه اقداماتی باید از سر گرفته شود تا با استحصال منابع خام، این ثروت ملی در داخل کشور صرف نیاز صنایع تبدیلی و فرآوری شود؟

همانطور که می‌دانید با توسعه زیرساخت‌های امروز نفت و ذخایر هیدروکربنی در کشور می‌توان ظرفیت تولید را بالابرد تا جایی که وزیر نفت نیز چندی پیش درمجلس شورای اسلامی بالابردن ظرفیت تولید نفت را مطرح کرد به هر حال این اقدام عملی است و در صورتی که بتوان زیرساخت‌های امروز نفت و ذخایر هیدروکربنی را توسعه دهیم، با توجه به انضمام میعانات

اعتبارات ریالی و منابع ارزی و اختصاص بخشی از دارایی‌ها و منابع صندوق توسعه ملی در راستای توانمندسازی همه فعالان بخش خصوصی ضرورتی که باید مورد توجه قرار گیرد.

از آنجایی که اکنون در خیلی از استانهای کشور کارخانه‌های پتروشیمی و بعضا پالایشگاه نفت دایر و در حال فعالیت هستند، راهکار توسعه چنین صنایع مهمی را در چه می‌بینید تا نفت خام و گاز کشور به جای فروش با قیمت بسیار کم در بازارهای جهانی، تامین‌کننده مراکز صنعتی داخلی شود و تولیدکنندگان و صادرکنندگان فرآورده‌های نفت و گاز و پتروشیمی کشور نیز از این مسیر بتوانند ارزآوری بالایی را نصیب کشور کنند؟

مزیت ایران در داشتن ذخایر غنی منابع طبیعی، نیروی کار متخصص همچنین وجود تجهیزات و صنایع تبدیلی و فرآوری در کشور این امکان را بوجود آورده است تا مسئولان به جای خام‌فروشی منابع خام (نفت و گاز) تلاش و برنامه‌ریزی‌های خود را در جهت ایجاد زیرساختها لازم و راه‌اندازی کارخانه‌های پتروشیمی، پالایشگاهها و مراکز صنعتی که توجیه اقتصادی دارند بکارگیرند و حمایت‌های دولت و سایر نهادها و سازمانها از فعالان بخش خصوصی بویژه در حوزه صنایع تبدیلی و فرآوری به گونه‌ای باشد تا انگیزه آنها برای توسعه چنین صنایعی که فاصله گیری و در نهایت خروج از خام‌فروشی منابع را بدنبال دارد دو چندان شود. چرا که هم‌اکنون متخصصان حرفه‌ای زیادی در کشور حضور دارند که در صورت مساعدت دولت در ارائه امکانات جهت تامین زیرساختها و تجهیزات صنعت نفت، می‌توانند این بخش را متحول کنند. علاوه بر این با توجه به راه‌اندازی خط لوله اتیلن غرب در کشور برای تامین خوراک پتروشیمی‌ها،

هم‌اکنون متخصصان حرفه‌ای زیادی در کشور حضور دارند که در صورت مساعدت دولت در ارائه امکانات جهت تامین زیرساختها و تجهیزات صنعت نفت، می‌توانند این بخش را متحول کنند

شرکت‌های معتبر خارجی وارد می‌شوند

فرصت دولت یازدهم به نفت و تکرار تاریخ

وزیر نفت کشورمان در حالی از درخواست شرکت‌های مهم و معتبر جهان برای خرید نفت ایران خبر می‌دهد که سیاست‌ها و برنامه‌ریزی‌های کشور اکنون بر توسعه زیرساخت‌های حوزه انرژی متمرکز شده است تا با فاصله گرفتن از اقتصاد نفتی و صرفاً دولتی به سمت خروج از خام‌فروشی و استفاده از ظرفیت‌های بخش خصوصی پیش رفته و در صنعت نفت کشور تحولی بوجود آید.

اسد الله خسروی

گذاری بر روی تولید انبوه میادین مشترک، توسعه قطب انرژی کشور (پارس جنوبی) و پروژه‌های مهم صنایع تبدیلی استقبال کنند تا این گنجینه طلای سیاه ایرانی ابزاری برای تهدید دشمن (عدم خرید نفت ایران به جهان) نشود.

در چنین شرایطی است که رهبر انقلاب زوایای چگونگی استفاده درست از منابع ملی آنگونه که پویایی اقتصاد کشور و جلوگیری از سوء استفاده دشمن را به دنبال داشته باشد را به مسئولان و دست‌اندرکاران اجرایی کشور گوشزد و بر ممانعت از خام‌فروشی نفت تأکید دارند، چرا که قرار گرفتن ایران در منطقه حساس ژئوپلیتیک، امنیت کشورمان را در بعد اقتصاد و سیاست با امنیت منطقه و جهان گره زده است. طبیعی است که بهره‌گیری از این موقعیت استراتژیک و ایفای نقش مهم در مناسبات بین‌المللی انرژی و سیاسی، مستلزم شناخت و تدوین دستور کار مبتنی بر ژئوپلیتیک و درایت سیاسی و آگاهی بر مسائل مهم جهانی است. با این وجود کم‌توجهی به مسایل اقتصادی در برنامه‌ریزی درست در صنعت نفت و گاز موجب تهدیدهای سیاسی خواهد شد.

اکنون که غرب با تضعیف صنعت نفت و تحریم خرید این کالا از ایران سعی دارد نظم اقتصادی کشور را برهم زند باید شرایط به خوبی سنجیده شود تا با تغییر رویه تمرکز بر اقتصاد نفتی چاره‌اندیشی اصولی صورت گیرد و ضروری است دولتمردان و دیگر مسئولان با اجرایی کردن راهبردهای اثربخش، ناکارآمدی تحریم‌های غیرقانونی ایران را آشکار کنند و در صدد پویایی اقتصاد با توسعه صنایع پایین‌دستی نفت و خروج تدریجی از خام‌فروشی این کالا آنگونه که مقام معظم رهبری بر آن تأکید دارند تلاش مضاعف کنند.

با تاسی از بیانات رهبر انقلاب که تأکید دارند: «تحصیل ثروت از راه فروش منابع تمام‌شدنی مثل نفت و امثال نفت، رونق نیست، پیشرفت نیست؛ این

و تلاش برای توسعه پالایشگاه‌های کشور به منظور حرکت در مسیر کاهش صدور نفت خام اکنون بحث سرمایه‌گذاری نیز برای افزایش تولید نفت از چاه‌های قدیمی و تثبیت ظرفیت فعلی تولید آنها که در حال گذران نیمه دوم عمر خود هستند و عمدتاً با کاهش تولید نسبت به گذشته مواجه‌اند ضرورتی است که به جد باید مد نظر مسئولان قرار گیرد تا با فناوری‌های نوین چون تزریق گاز یا آب به آنها در صدد احیای چاه‌های نفتی قدیمی بود.

گذر از موضوع تثبیت ظرفیت فعلی تولید چاه‌های داخلی نفت کشور تمرکز بر توسعه صنایع پایین‌دستی و گسترش کارخانه‌های پتروشیمی و پالایشگاه‌ها توجه به بهره‌برداری از میادین مشترک و سرمایه‌گذاری برای افزایش بیشتر تولید در این میادین شاید اهمیت بیشتری داشته باشد تا در این رقابت شدید در استحصال منابع از رقیبان مشترک (قطر و عراق) جا نمانیم.

در این شرایط خاص سیاست‌ها و برنامه‌ریزی‌های کارشناسانه مدیران و دست‌اندرکاران حوزه انرژی کشور در توسعه صنعت نفت و گاز کشور از حساسیت فوق‌العاده زیادی برخوردار است و نباید فقط به فکر بازاریابی فروش نفت خام بود هر چند تا توسعه نهایی پروژه‌های نفتی، گسترش روزافزون ساخت پالایشگاه‌ها و مراکز پتروشیمی در جای جای کشور که اکنون بیشتر آنها یا راه‌اندازی شده‌اند و یا از پیشرفت فیزیکی میانگین ۶۰ تا ۷۰ درصدی برخوردارند (نظیر پروژه ستاره خلیج فارس، تبریز، شاهزند، بندرعباس، اصفهان و ...) فروش نفت خام حدود یک و نیم میلیون بشکه مازاد بر مصرف داخلی در روز احساس می‌شود.

با این وجود مسئولان و دست‌اندرکاران حوزه نفت و گاز کشور ابتدا باید نسبت به توسعه صنایع مرتبط با این بخش چاره‌اندیشی کنند و در صورت تمایل سرمایه‌گذاری شرکت‌های خارجی از تخصص و فناوری تکنسین‌های آنها برای سرمایه

تکیه بر اقتصاد تک‌محصولی و تداوم رویکرد خام‌فروشی منابع که به نوعی چوب‌حراج بر ثروت ملی است بی‌شک اقتصاد کشور را به قهقرا می‌کشاند چرا که این رویه نادرست نه تنها بحث صیانت از حقوق نسل‌های آتی را زیر سؤال می‌برد بلکه زمینه‌ساز فرصت طلبان سیاسی در جوامع بین‌المللی می‌شود تا گاه بی‌گاه با تمرکز بر جریان اصلی اقتصاد (صنعت نفت) از آن به عنوان حربه‌ای کارساز برای فلج کردن اقتصاد کشور استفاده کنند.

اما از آنجایی که ایران اسلامی برخودار از ثروت‌های طبیعی کم‌نظیر و نعمت‌های عظیم خدادادی در حوزه نفت و گاز و سایر منابع است و در مرکز ۷۵ درصد منابع انرژی جهان (خلیج فارس و دریای خزر) قرار دارد، این مزیت باید به نحو شایسته مورد بهره‌برداری قرار گیرد نه این که تولید نفت و سایر منابع زیرزمینی با هدف صادرات آن هم بصورت خام و بدون ارزش افزوده لازم صورت گیرد.

متأسفانه با گذشت بیش از یک قرن استحصال نفت در ایران همچنان پدیده شوم خام‌فروشی به منظور تأمین بخش قابل توجهی از بودجه سننواتی عادت دیرینه‌ای است تا از این منبع کمترین استفاده لازم به موجب عدم ایجاد ارزش افزوده بر روی کالا به عمل آید و به نوعی کسب درآمد از سایر منابع درآمدزایی کشور نیز به کندی صورت گیرد.

در حقیقت تولید روزانه بیش از ۴ میلیون بشکه نفت در کشور که حدود یک میلیون و هفتصد هزار بشکه آن در صنایع تبدیلی و پالایشگاه‌های کشور صرف نیاز داخل و مابقی آن بصورت خام به دنیا صادر می‌شود، جایی بس نگرانی است که چرا کل تولید نفت خام کشور نباید در صنایع تبدیلی و فراوری کشور به محصولات نهایی ارزاور تبدیل شود چرا که اکنون این توان توسط بخش خصوصی با توجه به توسعه پالایشگاه‌های کشور و صنایع پایین‌دستی صنعت نفت وجود دارد.

حال علاوه بر توجه به صنایع پایین‌دستی نفت

اکنون که غرب با تضعیف صنعت نفت و تحریم خرید این کالا از ایران سعی دارد نظم اقتصادی کشور را برهم زند باید شرایط به خوبی سنجیده شود تا با تغییر رویه تمرکز بر اقتصاد نفتی چاره‌اندیشی اصولی صورت گیرد

شبکه در روز، هر کاری می‌کنم. صحنه‌های اخیر زنگنه که بازتاب‌های وسیعی در رسانه‌ها داشت نشان می‌دهد دیدگاه وی در بیست سال اخیر تغییری نداشته و وی همچنان به صنایع پالایشی و فرآوری نفتی کمتر اعتقادی دارد و این عدم اعتقاد منجر به «شکل‌گیری بودجه‌ای مبتنی بر نفت» خواهد شد.

این در حالی است که شرکت‌های نفتی اروپایی که با تحریم نفتی ایران به شدت با کمبود نفت مواجه شده بودند از صحبت‌های اخیر زنگنه خرسند شده و برای بازگشت به ایران لحظه‌شماری می‌کنند. از سوی دیگر با آغاز تحریم‌ها علیه ایران بهترین فرصت برای جمهوری اسلامی ایجاد شد تا فروش نفت خام را از بودجه کشور خارج کند و صادرات غیر نفتی را افزایش دهد؛ عدم فروش نفت خام شرکت‌های اروپایی که متقاضیان همیشگی نفت ایران بودند را دچار مشکل کرد.

اظهارات مدیر عامل شرکت توتال در حالی است که بیژن زنگنه وزیر نفت ایران اخیراً با اعلام اینکه شرکت‌های خارجی مایل به بازگشت به ایران هستند، گفت که آنها تماس‌هایی دارند و همه علاقمند هستند همکاری‌های تنگاتنگ و موفقی را با شرکت نفت پس از برداشتن فشارهای تحمیلی داشته باشند.

مدیر عامل شرکت غول نفتی فرانسوی همچنین گفته است که ما مجبوریم شرایط قراردادی را مذاکره کنیم و مانند هر کشور دیگری شرایط قراردادی میان ایران و ما بر پایه وضعیت بر-برد خواهد بود.

وی گفت که ما می‌خواهیم شریک بلندمدتی برای ایران باشیم و ما نگرش بلندمدتی برای معاملات با چشم‌اندازی بلندمدت در ایران داریم.

در گذشته شرکت توتال در پروژه‌های نفت و گاز ایران حضور فعالی داشت؛ از جمله در توسعه فازهای ۲ و ۳ پارس جنوبی. این شرکت قرارداد توسعه فاز ۱۱ پارس جنوبی را نیز با ایران امضا کرده بود، اما با افزایش تحریم‌های غرب علیه ایران، این شرکت از سودهای کلان در این حوزه بازماند.

بی‌شک سرمایه‌گذاری بر صنعت نفت کشور برای توسعه صنایع پایین دستی آن‌گونه که نفت خام به فرآورده تبدیل شود ضروری و گامی مثبت می‌تواند باشد، چرا که پس از گفتگوی تلفنی حسن روحانی و باراک اوباما و گفت‌وگوهای صورت گرفته در نیویورک میان مقام‌های جمهوری اسلامی و مسوولان غربی سنای آمریکا بررسی تحریم‌های جدید علیه ایران را به تعویق انداخته و هم‌زمان دو شرکت مهم نفتی چون توتال و شل هم برای بازگشت به صنعت نفت ایران ابراز تمایل کرده‌اند.

بر اساس طرحی که کنگره آمریکا تصویب کرده جمهوری اسلامی قادر به صادرات نفت نخواهد بود و میزان این صادرات به صفر خواهد رسید. به تعویق افتادن این تحریم‌های نفتی هم‌زمان شده است با ابراز تمایل دو شرکت نفتی توتال و شل برای بازگشت به بازار نفت ایران و سرمایه‌گذاری در آن. این دو شرکت ابراز تمایل کرده‌اند که در صورت لغو تحریم‌ها علیه ایران به صنعت نفت و گاز ایران بازگردند.

پرواضح است اگرچه زمینه و بستر مناسب باید برای تبدیل کل نفت تولید شده خام کشور که روزانه بیش از چهار میلیون بشکه تولید می‌شود به فرآورده متناسب با قابلیت‌های موجود در کشور مهیا و فراهم نیست و از سویی برخی مشکلات تامین منابع برای اداره امور کشور از طریق فروش نفت خام حاصل می‌شود بنابراین مسوولان نفتی باید در این شرایط و مقطع زمانی به آن توجه کنند، اما خروج از اقتصاد نفتی ضرورتی اجتناب‌ناپذیر است که تا چند سال آینده نباید دلارهای نفتی برای تامین بودجه سسنواتی به ریال تبدیل و به اقتصاد کشور تزریق شوند.

وزیر نفت اخیراً در گفتگویی از درخواست‌های زیاد برای نفت ایران خبر داده و ابراز امیدواری کرده است فروش نفت در آینده بالا رود. وی گفته است: زمانی از قیمت بالای نفت دفاع می‌کنم که من هم سهم خودم را در بازار آن داشته باشم، تاکید کرد: حتی هیچ کفی هم برای قیمت نفت قائل نیستم و برای من فقط این مهم است که سهم بازار نفت ایران بالا برود و برای برگشتن به ظرفیت تولید ۴ میلیون

خودگول‌زدن است. ما در این دام افتادیم. باید اقرار کنیم، قبول کنیم که این یک تله است، یک دام است برای ملت ما. ما دچار خام‌فروشی شدیم. یک واقعیتی برای ما به ارث گذاشته شد، کشور هم به آن عادت داده شده است. البته در این سالها سعی شده که یک مقداری این اعتیاد مضر برای کشور، کنار گذاشته شود، لیکن به طور کامل پیش نیامده. ما باید اول اعتقاد پیدا کنیم که باید کشور به جایی برسد که بتواند با اختیار، هرگاه اراده کرد، سرچاه‌های نفت خودش را ببندد؛ ما باید به این باور برسیم. این حالا مسئله نفت است. خام‌فروشی‌ها در بخشهای مختلف مواد خام و معدنی همچنان وجود دارد؛ و این یکی از ضعفهای ماست، یکی از مشکلات کشور ماست.» یکی از راهکارهای جلوگیری از خام‌فروشی سرمایه‌های کشور می‌تواند فروش داخلی این محصولات و تبدیل به سایر محصولات قابل فروش به خارج از کشور باشد.

رئیس اتحادیه تولید کنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی در گفتگو با دبیران انرژی درباره چگونگی تحول ساختاری در صنعت نفت با ورود بخش خصوصی به این صنعت مهم ارزآور به منظور جلوگیری از خام‌فروشی منابع گفت: از آنجایی که بخش خصوصی توانایی بالا و قابلیت‌های فراوانی در تبدیل نفت خام به فرآورده را دارد، بی‌شک این اتحادیه می‌تواند در صورت موافقت دولت و وزارت نفت، کل تولید نفت خام کشور را به فرآورده تبدیل کند.

خسرو جردی تصریح کرد: ارزش نفت خام ما اکنون کمتر از آب است و این منبع خدادادی کم نظیر همچنان بدون ارزش افزوده خاص به قیمت نازل صادر می‌شود در حالی که اگر صنایع پایین دستی کشور توسعه یابد و نفت خام به صورت انبوه در اختیار بخش خصوصی برای تبدیل به سایر محصولات قرار گیرد می‌توان از اقتصاد نفتی فاصله عمیق گرفت و اشتغالزایی انبوه و درآمد زایی کلان در کشور حاصل شود.

با این وجود با تبدیل نفت خام در پالایشگاه داخلی به دست بخش خصوصی می‌توان به چندین هدف عمده که سال‌های سال جزء مطالبات رهبر انقلاب از دولت بوده است، دست پیدا کرد. اولین امری که می‌توان به آن اشاره کرد خصوصی سازی صنایع بزرگ می‌باشد که با این کار تا حدود زیادی دولت می‌تواند بنگاه داری را رها کرده و به سمت سیاست گذاری در اقتصاد برای پیشرفت کشور برود.

مزیت دوم این رویکرد، ایجاد اشتغال مولد در کشور است که از این طریق هزاران جوان که در رشته‌های مرتبط تحصیل کرده و در این زمینه دارای مهارت هستند، شاغل خواهند شد و بدین ترتیب اصلی‌ترین مشکل کشور یعنی بیکاری در حال حاضر تا حدودی کاهش یابد.

حال با توجه به رویکرد مطلوب دیپلماسی کشور در دولت دکتر روحانی و حرکت در مسیر تغییر رویه سیاست‌های خارجی کشور با حفظ چارچوب آرمانهای انقلاب به منظور سیاست برد برد با دنیا،

ارزش نفت خام ما اکنون کمتر از آب است و این منبع خدادادی بدون ارزش افزوده خاص به قیمت نازل صادر می‌شود در حالی که اگر صنایع پایین دستی در اختیار بخش خصوصی قرار گیرد سود سرشاری نصیب کشور می‌شود

دستورات جدید وزیر نفت

ورود بخش خصوصی برای توسعه پتروشیمی آزاد شد

معاون وزیر نفت با انتقاد از نحوه خصوصی سازی انجام شده در صنعت پتروشیمی از دستورات جدید وزیر نفت به منظور افزایش مشارکت بخش خصوصی به منظور تحقق دومین جهش توسعه‌ای پتروشیمی خبر داد. عدم هماهنگی بین تعمیرات بخش‌های بالادستی و پائین دستی در صنعت پتروشیمی همواره یکی از مهمترین دغدغه‌های فعالان صنایع تکمیلی پتروشیمی بوده است. در بیشتر موارد در سال‌های گذشته تاکنون عدم هماهنگی در تعمیرات اساسی زنجیره تولید محصولات پتروشیمی علاوه بر افزایش ظرفیت‌های خالی تولید در صنعت پتروشیمی، کاهش درآمدهای ارزی و افزایش افسار گسیخته قیمت مواد اولیه پلیمری در بازار بورس را هم به همراه داشت.

که واحدهای پتروشیمی را خریده اند بعضا دلسوز این صنعت نیستند و صرفا دنبال به سود کوتاه مدت هستند.

مدیرعامل شرکت ملی صنایع پتروشیمی با یادآوری اینکه فراموش شدن توسعه پتروشیمی از دیگر آسیب‌های این نوع واگذاری‌ها است گفت: علاوه بر این با خصوصی شدن واحدهای پتروشیمی و حذف شرکت ملی صنایع پتروشیمی، توسعه اجتماعی و فرهنگی در عسلویه و ماهشهر هم متوقف شده است.

این مقام مسئول، تاکید کرد: شرکت‌های پتروشیمی به ایجاد زیرساخت‌ها اهمیتی نمی‌دهند که این مسئله علاوه بر مشکلاتی که برای مردم منطقه به همراه دارد، در بلند مدت زمینه فرار نیروهای متخصص و خالی شدن مجتمع‌ها از نیروی کار را فراهم می‌کند. شعری مقدم پیشنهاد کرد: شرکت‌های موجود در منطقه عسلویه یک کنسرسیوم یا اتحادیه صنفی تشکیل دهند و کارهای زیربنایی و فرهنگی را به آن واگذار کنند.

همچون زنجیره‌ای در منطقه عسلویه فعالیت می‌کنند که خوراک و محصولات نهایی هر یک از این سه واحد به نوعی در واحد دیگر مورد استفاده قرار می‌گیرد.

عباس شعری مقدم در جریان بازدید از روند تعمیرات اساسی مجتمع‌های پتروشیمی منطقه عسلویه با اشاره به برنامه جدید دولت برای توسعه صنعت پتروشیمی گفت: وزیر نفت تاکید کرده که مرحله جدید توسعه صنعت پتروشیمی باید با حضور و سرمایه بخش خصوصی محقق شود و شرکت ملی صنایع پتروشیمی می‌تواند فقط زمینه‌ساز این حضور باشد.

معاون وزیر نفت در امور پتروشیمی با اعلام اینکه باید همه با هم در تحقق این هدف همکاری کنیم تا بتوانیم زمینه حضور بخش خصوصی واقعی را در صنعت پتروشیمی فراهم کنیم، با انتقاد از نحوه خصوصی سازی انجام شده در پتروشیمی، تصریح کرد: بسیاری از واحدهای پتروشیمی در قالب رد دیون واگذار شده است و مجموعه‌هایی

با این وجود کادر جدید مدیریتی شرکت ملی صنایع پتروشیمی در نخستین اقدام خود یک هماهنگی و یکپارچگی در انجام تعمیرات اساسی و دوره‌ای بخش بالادستی و و پائین دستی زنجیره صنعت پتروشیمی در منطقه عسلویه را اجرایی کرده است.

از اینرو با هماهنگی‌های انجام شده توسط شرکت ملی صنایع پتروشیمی همزمان با آغاز تعمیرات اساسی پالایشگاه‌های گازی فازهای پارس جنوبی، تعمیرات مجتمع‌های پتروشیمی جم، پارس و برزویه (نوری) هم در عسلویه آغاز شده است.

در شرایط فعلی بخش عمده خوراک مورد نیاز مجتمع‌های پتروشیمی پارس و برزویه توسط پالایشگاه‌های پارس جنوبی تامین می‌شود و این دو مجتمع هم بخشی از محصولات نهایی خود را شامل اتان، برش‌های مختلف گازی همچون پنتان و آروماتیک خود را به عنوان خوراک ورودی به پتروشیمی جم تحویل می‌دهند.

به عبارت دیگر این سه مجتمع پتروشیمی

شرکت‌های پتروشیمی به ایجاد زیرساخت‌ها اهمیتی نمی‌دهند که این مسئله علاوه بر مشکلاتی که برای مردم منطقه به همراه دارد، در بلند مدت زمینه فرار نیروهای متخصص را فراهم می‌کند

مجری ایده های خاص و نوین تبلیغاتی

طراحی برند، برنامه ریزی تبلیغات و برندینگ
ساخت تیزر تبلیغاتی، فیلم تبلیغاتی، فیلم صنعتی
فیلم نمایشگاهی، فیلم آموزشی و نرم افزارهای مالتی مدیا ● ● ●

info@artahonar.com
www.artahonar.com
021-44287103

تجارت گذرگاه شمالی

شرکت تجارت گذرگاه شمالی (N.C.C.) به شماره ثبت ۲۵۵۸۵۸ در امور خرید و فروش و ترانزیت بین المللی، سوخت و همچنین تامین انواع فرآورده های نفتی از قبیل گازوئیل، بنزین، Fuel oil، نفتا، N.Paraffin، Heavy End، رافینیت، LPG، LAB، HAB ۴۶٪ Urea، Light End و ۸۵/۱۰۰ - ۶۰/۷۰ Bitumen در خاور میانه فعالیت مستمر دارد.

شرکت N.C.C. در زمینه تجارت بین المللی فرآورده های نفتی و محصولات پتروشیمی و همچنین در خصوص واردات و یا صادرات مواد پلیمری به خاور میانه، چین، هند و ترکیه و کشورهای CIS فعال می باشد. بخش اصلی فعالیتهای NCC در بازار های مصرف چین، هند و ترکیه بوده و درصدد توسعه بستر فعالیتهای خود در بازارهای اروپا و کشورهای آفریقای جنوبی می باشد.

شرکت های تابعه تجارت گذرگاه شمالی (NCC):

- 1-GOLDEN OPPORTUNITY INT'L CO.LTD (BVI)
- 2-OCEAN INTERNATIONAL PETROCHEMICAL CO.LTD (DOMINICA)
- 3-TRINITY PETROLEUM CO (S.A)(Liechtenstein)
- 4-PETWELL COMPANY (ERBIL)
- 5-ENTISOL(Pty) Ltd. (South Africa)

- ۶- تمرکز شرکت بین المللی پتروشیمی اوشن بر روی صادرات محصولات پلیمری تولیدی واحدهای پتروشیمی کشور از قبیل LDPE, HDPE, PVC, CAUSTIC SODA & UREA ۴۶٪
- ۷- برنامه ریزی جامع در راستای بدست آوردن بازار هدف در ترکیه، چین، پاکستان و هندوستان

هدف اصلی NCC:

ایجاد روابط اقتصادی کارآمد و ارائه خدمات وسیع عملیاتی و اجرایی و ایجاد رضایتمندی و اعتماد دوسویه در رابطه با طرفهای تجاری اعم از اشخاص حقیقی یا حقوقی و فعال در زمینه تجارت انواع فرآورده های نفتی در منطقه، از اهداف اصلی NCC به شمار می رود.

تهران - خیابان شریعتی - نرسیده به پل صدر - ساختمان سفیران

پلاک ۱۶۴۳ واحدهای ۵۸،۵D،۵E کد پستی: ۱۹ ۳۹ ۶۱ ۳۸ ۸۱

تلفن: ۰۲۱ ۲۲ ۶۳ ۲۹ ۵۵ - فکس: ۰۲۱ ۲۲ ۶۳ ۲۹ ۵۸ - ۹

info@ncctrading.com

حوزه فعالیت شرکت تجارت گذرگاه شمالی در زمینه تجارت بین المللی

فرآورده های نفتی:

- ۱- تامین انواع فرآورده های نفتی از مبادی کشورهای مشترک المنافع (CIS) علی الخصوص کشور ترکمنستان و تحویل به کشورافغانستان و حمل بوسیله کشتی (حمل مرکب)، ترپلر تانکر و همچنین واگنهای مخزن دار راه آهن.
- ۲- تامین گازوئیل از کشورهای مشترک المنافع (CIS) و ترانزیت آن از طریق کشورهای خاور میانه.
- ۳- خرید نفتا و کاندنسیت از شمال کردستان عراق و تحویل به شرکت های پتروشیمی در منطقه خاور میانه.
- ۴- تامین و انجام عملیات حمل فرآورده های نفتی از مبداء کشور جمهوری اسلامی ایران و صادرات آن به مقاصد کشور های عربی حوزه خلیج فارس . دورنمای اجرای پروژه ها و برنامه های آینده NCC:
- ۱- فروش و تحویل گازوئیل و بنزین به عراق ، خرید نفتا از پالایشگاه های کردستان عراق و تحویل به شرکتهای پتروشیمی منطقه توام با اجرای عملیات حمل پروژه.
- ۲- خرید فرآورده های نفتی از بندر جنوب عراق ، بارگیری و حمل به کشورهای اروپایی مخصوصاً ایتالیا و سوئیس
- ۳- بازاریابی و مطالعه در ارتباط با صادرات گاز مایع برای مصارف بازار اروپا، پاکستان، هندوستان و ترکیه
- ۴- سرمایه گذاری و تامین تجهیزات برای ساخت پالایشگاه در کردستان عراق به منظور سولفور زدایی فرآورده های نفتی از قبیل گازوئیل و نفتا.
- ۵- خرید فرآورده های نفتی از کشورهای عربی در خلیج فارس و ارسال به کشورهای آفریقای علی الخصوص آفریقای جنوبی.

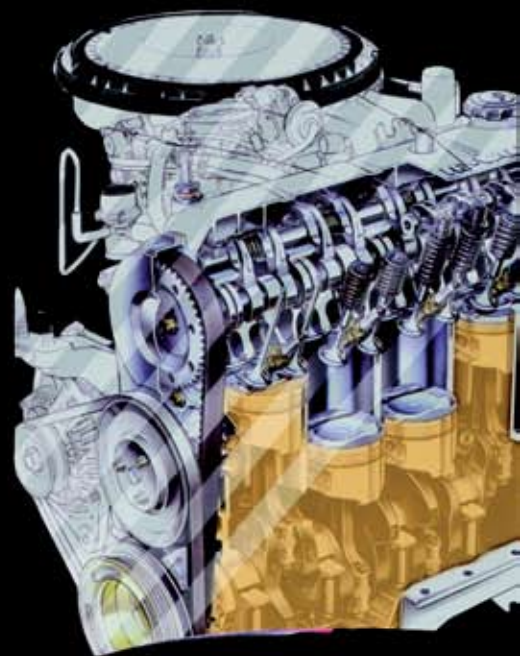

روغن موتور
اموت

شرکت تکتاز شیمی صنعت
تولیدکننده انواع فرآورده های نفتی
با نشان استاندارد ملی ایران

www.amutengineoil.com

آدرس : اشتهارد-جاده بوئین زهرا-خیابان چرم سازی-شرکت تکتاز شیمی صنعت
تلفن : ۰۲۶-۳۳۵۵۳۷۲۰ تلفن همراه : ۰۹۱۲-۳۶۰۱۹۷۷

Amut
ENGINE OIL

شرکت روغن موتور فارسان

تولید کننده انواع

روغن موتور، دنده، روغن صنعتی و گریس

Manufacturer of all kinds of Engine oil
Gear oil, Industrial oil and Grease

CARFO
Engine Oil

Forex
FOR EXTRA Power

FARSUN

ISO 9001
BUREAU VERITAS
Certification

آدرس: تهران، تهرانپارس، خیابان فرجام شرقی بین عادل و زرین، پلاک ۷۶، واحد ۷
تلفن: ۷۷۸۸۶۱۰۷، ۷۷۷۰۱۴۱۵ (خط ویژه)
www.farsunoil.com

دارای گواهینامه

ISO 9001-2008
CERTIFIED ORGANIZATION

شرکت نفت ایرانول

www.iranol.ir

شرکت نفت ایرانول

تولید کننده انواع روغن های

موتوری و صنعتی (گردشی ، هیدرولیک ، دنده ی صنعتی ، انتقال حرارت و...)

دارنده مجهز ترین پالایشگاه روغن سازی کشور

تنها تولید کننده روغن پایه سنگین کشور

ارائه خدمات فنی و مشاوره ، قبل و بعد از فروش

تلفن دفتر فروش : ۰۲۱-۸۸۶۰۰۴۲۸

تلفن روابط عمومی : ۰۲۱-۸۸۶۰۰۴۳۰

Faraz Motor Tehran Co.

Manufacturing

FMT

www.farazmotor.com

The manufacturer, FARAZ MOTOR TEHRAN, was established in 1998, by a group of experienced experts and chemical engineers with the aim of raising the quality and quantity of industrial oil, engine oil industry and also gaining a proper market share. Following its aim the company has been able to export and re-export substantial amount of its manufactured products. Our experienced experts are ready, willing and able to respond to your request and you with special lubricants or any other petroleum products used in production process, and also to cooperate with you in the process of export and re-export.

• شرکت تولیدی فراز موتور تهران با هدف ارتقاء کمی و کیفی صنعت روغن موتور و روغن صنعتی و بدست آوردن سهم مناسبی از بازار در سال ۱۳۷۷ توسط گروهی مجرب از کارشناسان و مهندسين شیمی تاسیس گردید و توانسته مقادیر قابل توجهی از فرآورده های تولیدی و غیرتولیدی خود را صادر یا ترانزیت نماید .
• کارشناسان مجرب شرکت تولیدی فراز موتور تهران آمادگی کامل دارند تا برای هر گونه نیاز ویژه به روانسازهای مخصوص ویا سایر فرآورده های نفتی در زمینه تولید ، صادرات و ترانزیت با شما همکاری به عمل آورند

Faraz Motor Tehran Co.

شرکت پالایش نفت جی

بزرگترین واحد تولیدی قیرهای استاندارد در ایران

• تاسیس سال ۸۲ بصورت شرکت سهامی عام

• مجتمع قیر سازی جنب پالایشگاه اصفهان و دفتر

مرکزی در تهران

• چهار واحد مجزای قیر سازی برای تولید انواع قیرهای دمیده ،

قیرهای محلول و قیر امولسیون

• تنوع و کیفیت بسیار بالای محصولات تولیدی مطابق با استانداردهای جهانی

استاندارد CE و استاندارد ملی ایران

• دارنده گواهینامه های 29001:2003, ISO 14001:2004, OHSAS 18001:1999

دارنده گواهینامه های IEC 17025: 2005 /ISO ISO 9001:2000 ISO/TS

کیفیت و رعایت استانداردهای زیست محیطی

• دارنده خدمات متنوع تحویل نظیر فله ، بشکه و جامبو بگ

• توانایی تولید انواع قیر مطابق با استانداردهای: Viscosity Grade(VG) & Penetration Grade (ASTM)

,Performance Grade(PG)

• امکان تولید انواع قیرهای اصلاح شده و محصولات خاص مطابق با نیاز مشتری

شرکت پالایش نفت جی

• دفتر مرکزی:

آدرس: تهران، میدان شیخ بهائی، خیابان سنول، نرسیده به تقاطع یاسمی، کوچه چهارم، پلاک ۱
تلفن: ۸۳۳۹۴۰۰۰ (۰۲۱) فکس ۸۸۰۶۲۳۵۵ (۰۲۱)